

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

Θ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΚΒ'

Πέμπτη 6 Νοεμβρίου 1997

Αθήνα, σήμερα στις 6 Νοεμβρίου 1997, ημέρα Πέμπτη και ώρα 18.59' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε Ολομέλεια, για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από το Γραμματέα της Βουλής κ. Δημήτριο Κατσικόπουλο, Βουλευτή Αχαΐας, τα ακόλουθα:

Α' ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας σχετικά με την έκταση που έχει πάρει το έγκλημα της εμπορίας των παιδικών οργάνων κυρίως στη Θεσ/νίκη.

2) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας σχετικά με το "ανορθόδοξο" στην πρακτική της κυβέρνησης για τη ρύθμιση των χρεών των νοσοκομείων.

3) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας σχετικά με διαμαρτυρίες για τους τόκους υπηρημερίας που σχεδιάζει η ΔΕΗ στην περίπτωση καθυστέρησης εξόφλησης του λογαριασμού ρεύματος.

4) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας σχετικά με τις σχεδιαζόμενες νέες απεργιακές κινητοποιήσεις των γιατρών επειδή κινδυνεύει η βιωσιμότητα του ασφαλιστικού τους ταμείου με τα νέα μέτρα ελέγχου της ποιότητας φαρμάκου.

5) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας σχετικά με τις διαμαρτυρίες συνταξιούχων που εξακολουθούν να εργάζονται, για τις νέες ρυθμίσεις ασφάλισης και συνταξιοδότησής τους.

6) Οι Βουλευτές κύριοι ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ και ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΙΝΤΖΕΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία Γεωργοί της Κοινότητας Μεγαλοκάμπου Νομού Δράμας ζητούν να αποζημιωθούν οι καλλιέργειές τους που καταστράφηκαν από χαλαζόπτωση.

7) Ο Βουλευτής Μαγνησίας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΡΛΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Πυροσβεστική Υπηρεσία

Βόλου ζητεί να ληφθούν μέτρα για την απρόσκοπτη διέλευση των πυροσβεστικών οχημάτων στην οδό Κουμουνδούρου Βόλου.

8) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας με το οποίο η Σχολική Επιτροπή του Ελληνικού Σχολείου του Μονάχου διαμαρτύρεται που ο Δήμος Μονάχου χρησιμοποίησε τις αίθουσες διδασκαλίας του σχολείου για τις ανάγκες ενός ειδικού σχολείου λαϊκής επιμόρφωσης.

9) Ο Βουλευτής Φθιώτιδας κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΧΕΙΜΑΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Βασίλειος Τσαλίκης διαμαρτύρεται για την ταλαιπωρία που υπέστη ταξιδεύοντας με την Ο.Α. στο Βουκουρέστι.

10) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας σχετικά την απαράδεκτη κατάσταση στους χώρους υγιεινής στο ακρωτήρι Σαντορίνης.

11) Οι Βουλευτές κύριοι ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ και ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Φορτοεκφορτωτών Ελλάδας ζητεί να μην καταργηθούν οι νομοθετικές διατάξεις που αφορούν στην επαγγελματική προστασία των λιμενεργατών.

12) Οι Βουλευτές κύριοι ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ και ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Ένωση Μονίμων και Δοκίμων Λιμενεργατών ζητεί να μην υπάρξει αλλαγή στο νόμο που ρυθμίζει τις εργασιακές σχέσεις του κλάδου της.

13) Ο Βουλευτής Φθιώτιδας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΛΑΜΠΑΝΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Μονίμων και Δοκίμων Λιμενεργατών αντιτίθενται στο νέο σχέδιο νόμου που ρυθμίζει τις εργασιακές σχέσεις του κλάδου.

14) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΑΡΡΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας σχετικά με την ανάγκη επισκευής της ρωγμής στο φρούριο Κουλέ στο Ηράκλειο Κρήτης.

15) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΦΡΑΓΚΙΑΔΟΥΛΑΚΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας σχετικά με την ανάγκη επισκευής της ρωγμής στο φρούριο Κουλέ στο Ηράκλειο Κρήτης.

16) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΑΡΡΗΣ

κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας στο οποίο ο Δήμος Νέας Αλικαρνασσοῦ Νομού Ηρακλείου επισημαίνει την ανάγκη επίστευσης της κατασκευής του λοξού διαδρόμου στο αεροδρόμιο "Ν.Καζαντζάκης".

17) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΑΡΡΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας με το οποίο οι ελαιοπαραγωγοί του Νομού Ηρακλείου ζητούν την καταπολέμηση του δάκου.

18) Ο Βουλευτής Λάρισας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Συμβασιούχων Εργαζομένων ΚΕΠΥΟ ζητεί τη μονιμοποίηση των μελών του.

19) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Υπαλλήλων ΕΛΚΕΠΑ αντιτίθεται στη μελετώμενη κατάργηση του Ελληνικού Κέντρου Παραγωγικότητας.

20) Οι Βουλευτές κύριοι ΚΩΝ/ΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ και ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία οι κάτοικοι Μάνδρας Αττικής ζητούν τη βελτίωση της αστικής συγκοινωνίας Μάνδρας - Αθήνας.

21) Ο Βουλευτής Αθήνας κ. ΚΩΝ/ΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Εξωραϊστικός Σύλλογος "Ο Άγιος Στυλιανός" στο Ζεφύρι Ελευσίνας ζητεί τη βελτίωση της αστυνόμευσης στην περιοχή του.

22) Ο Βουλευτής Αθήνας κ. ΚΩΝ/ΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Διονύσου του Νομού Αττικής ζητεί την επίλυση του προβλήματος της υδροδότησής της.

23) Ο Βουλευτής Αθήνας κ. ΚΩΝ/ΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Εκπολιτιστικός και Εξωραϊστικός Σύλλογος Οικιστών Άνω Σχοινιά Μαραθώνα ζητεί την ένταξη στο σχέδιο πόλεως της περιοχής Άνω Σχοινιά Μαραθώνα.

24) Οι Βουλευτές κύριοι ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ και ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΟΥΤΑΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Κοινότητα Μάζιας Ιωαννίνων ζητεί την ακύρωση της υπ' αριθμ. πρωτ. 2361/16-10-97 απόφασης του Γ.Γ. Περιφέρειας Ηπείρου με την οποία ζητείται η κατεδάφιση κτισμάτων του Κοινοτικού Γυμναστηρίου Μάζιας.

25) Οι Βουλευτές κύριοι ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ και ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Οικοδόμων και Συναφών Επαγγελματιών Ελλάδας καταγγέλλει καταπάτηση εργασιακών κατακτήσεων και δικαιωμάτων των οικοδόμων στη νήσο Λήμνο.

26) Οι Βουλευτές κύριοι ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ και ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Ελληνικών Κοινοτήτων στη Γερμανία ζητεί να δέχονται τα ελληνικά Προξενία, στη Γερμανία, τα έγγραφα των γερμανικών αρχών, για την έκδοση πιστοποιητικού μετοικεσίας, αμετάφραστα καθώς και τα υποκ/ματα των ελληνικών Τραπεζών στη Γερμανία και στην Ελλάδα να δέχονται τις βεβαιώσεις κατοικίας αμετάφραστες.

27) Οι Βουλευτές κύριοι ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΟΥΤΑΣ, ΜΑΡΙΑ ΜΠΟΣΚΟΥ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ και ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΕΛΕΣΤΑΘΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Παραγωγών Ζώντων Ορνιθίων Κρεατοπαραγωγής Εύβοιας ζητεί τη ρύθμιση των χρεών των μικρών πτηνοτρόφων προς την Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδας.

28) Ο Βουλευτής Σερρών κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΑΜΙΑΝΙΔΗΣ

κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Σφελίνου του Νομού Σερρών ζητεί την απομάκρυνση του πεδίου βολής από την περιοχή της.

29) Ο Βουλευτής Σερρών κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΑΜΙΑΝΙΔΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία εργαζόμενοι στο ΓΟΕΒ Σερρών ηλικίας 60 ετών ζητούν νέες ρυθμίσεις συνταξιοδότησής τους.

30) Ο Βουλευτής Εύβοιας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΙΠΕΡΓΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Κηρίνου του Νομού Εύβοιας ζητεί χρηματοδότηση για τη βελτίωση της ασφαλτόστρωσης του δρόμου του διερχομένου από την περιοχή της.

31) Ο Βουλευτής Ρεθύμνου κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Εργαζομένων Ο.Α.ΔΥ.Κ. ζητεί τη βελτίωση των υπηρεσιών που προσφέρει ο ΟΑΔΥΚ στη Δυτική Κρήτη.

32) Ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής και Βουλευτής Λάρισας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Ομοσπονδία Επαγγελματιών Μικρών Φορτηγών Αυτοκινήτων διαμαρτύρεται για την επικείμενη καθιέρωση ειδικού φόρου 2.000 δρχ. μηνιαίως στα κινητά τηλέφωνα.

33) Ο Βουλευτής Ρεθύμνου κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Πανεπιστήμιο Αιγαίου διαφωνεί με το υπό ψήφιση νομοσχέδιο μισθολογικής κατάστασης του διδακτικού προσωπικού των πανεπιστημίων της χώρας.

34) Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία οι επιλαχόντες Πυρονόμοι - Αρχιπυροσβέστες ζητούν την εισαγωγή τους στο Τμήμα Ανθυποπυραγών της Πυροσβεστικής Ακαδημίας.

35) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΑΡΡΗΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας σχετικά με την ύπουλη συμπεριφορά των Τούρκων οι οποίοι αποδεικνύεται ότι έχουν κακές προθέσεις εναντίον της Ελλάδας.

36) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΑΦΟΥΛΙΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Αρκαδίας Τμήμα της ΓΣΕΕ ζητεί τη λήψη μέτρων για τον εκσυγχρονισμό του ΙΓΜΕ.

37) Ο Βουλευτής Κορινθίας κ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΛΗΓΟΥΡΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Παναγιώτης Παπαδόπουλος, αγρότης κάτοικος Κορίνθου, ζητεί την αποκατάσταση του αρδευτικού δικτύου της περιοχής του Δήμου Κορινθίας το οποίο υπέστη ζημιά από την πλημμύρα στις 12.1.97.

38) Ο Βουλευτής Σερρών κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΑΜΙΑΝΙΔΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Ζερβοχωρίου του Νομού Σερρών ζητεί οικονομική ενίσχυση για την εξόφληση των οφειλών των κατοίκων της από την κατανάλωση ρεύματος.

39) Ο Βουλευτής Θεσ/νίκης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Πρακτόρων Τουριστικών Γραφείων Κεντρικής Ελλάδας προτείνει λύση στο ασφαλιστικό πρόβλημα του κλάδου.

40) Ο Βουλευτής Θεσ/νίκης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΚΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Προσωπικού 401 Γενικού Στρατιωτικού Νοσοκομείου Αθήνας καταγγέλλει την αυταρχική διοίκηση των διευθυντών του Νοσοκομείου.

Β' ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 283/9-7-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 21627/24-9-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της με αριθμό 283/9.7.97 ερώτησης που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Παναγιώτης Ψωμιάδης και αναφέρεται στο γεγονός ότι για την πρόσληψη προσωπικού σε ορισμένες τράπεζες και οργανισμούς που δεν υπάγονται στις διατάξεις του Ν. 2190/1994 λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός του κατά κατηγορία (ΠΕ,ΤΕ,ΔΕ) τίτλου σπουδών αρμοδιότητα να απαντήσουν έχουν οι κατά περίπτωση εποπτεύοντες υπουργοί.

Συναφώς σημειώνεται ότι ο βαθμός του κατά κατηγορία τίτλου σπουδών αποτελεί ένα αξιολογικό και αντικειμενικό κριτήριο και συνεπώς ο συνυπολογισμός του σε διαδικασίες πρόσληψης δεν μπορεί να θεωρηθεί καταχρηστικός και αυθαίρετος.

Εξάλλου, στο νόμο που ψηφίστηκε πρόσφατα στη Βουλή, "Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων του ν. 2190/1994 και άλλες διατάξεις" περιλαμβάνεται διάταξη σύμφωνα με την οποία οι τράπεζες στις οποίες ο διορισμός του Προέδρου του Δ.Σ. ή Διοικητή υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου 49Α του Κανονισμού της Βουλής, καθώς και οι θυγατρικές τους ανώνυμες εταιρείες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 2190/1994, ως προς τις προσλήψεις προσωπικού.

Ο Υφυπουργός
ΣΤ. ΜΠΕΝΟΣ"

2. Στην με αριθμό 646/29-7-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 84/24-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 646/29.7.97 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Νίκος Αναστασόπουλος, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή σε θέματα αρμοδιότητάς μας τα εξής:

Στο εγκεκριμένο πρόγραμμα αντιπλημμυρικών έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ είναι ενταγμένο το έργο "Αντιπλημμυρικά ποταμών και χειμάρρων Μεσσηνίας" προϋπολογισμού 1,5 δις δρχ. από τα οποία ήδη έχουν διατεθεί τα 955 εκ. δρχ.

Μέρος των υπολοίπων πιστώσεων έχει προγραμματισθεί να διατεθεί στην Δ.Τ.Υ.Ν. Αυτοδιοίκησης Μεσσηνίας, για την κατασκευή μικρών αντιπλημμυρικών έργων σε ποταμούς και χειμάρρους του Νομού, όπως και τα απαιτούμενα αντιπλημμυρικά έργα στην κοινότητα Αχλαδοχωρίου, μετά από συγκεκριμένες προτάσεις της.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

3. Στην με αριθμό 685/30-7-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 102/24-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 685/30-7-97 που μας διαβιβάστηκε με το υπ' αριθμ. 32397/7.8.97 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημ. Διοίκησης & Αποκέντρωσης, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τους κυρίους Βουλευτές σε θέματα αρμοδιότητάς μας τα εξής:

Κατά την κατασκευή του έργου της σήραγγας Μποζαϊτικών της Ευρείας Παράκαμψης Πατρών όπως και για όλα τα έργα του ΠΑΘΕ, η αρμόδια Υπηρεσία επιδεικνύει ιδιαίτερη ευαισθησία και, σε συνεργασία με τον Σύμβουλο Διαχείρισης, δίδονται συνεχείς εντολές προς τους Αναδόχους για αυστηρή τήρηση της προβλεπόμενης νομοθεσίας και των κοινοτικών οδηγιών για λήψη όλων των μέτρων, που εξασφαλίζουν την υγιεινή και ασφάλεια τόσο των εργαζομένων στα εργοτάξια των έργων ΠΑΘΕ, όσο και των διερχομένων.

Αποτέλεσμα της ιδιαίτερης προσοχής και ευαισθησίας στα θέματα ασφάλειας είναι ότι δεν έχει σημειωθεί, μέχρι σήμερα, σοβαρό ατύχημα σε όλο το μήκος των έργων, όπως δεν

σημειώθηκε εργατικό ατύχημα, ούτε κινδύνευσαν ανθρώπινες ζωές.

Σχετικά με την σήραγγα στην Πάτρα, οι εργασίες γίνονται σύμφωνα με όλους τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης, λαμβάνονται έγκαιρα όλα τα απαιτούμενα μέτρα για την προστασία των εργαζομένων αλλά και των κατασκευών και αποτέλεσμα αυτού είναι το γεγονός ότι υπήρξε έγκαιρη απομάκρυνση των εργαζομένων και δεν υπήρξε ούτε μικρο-τραυματισμός από την κατάρρευση της σήραγγας.

Η αρμόδια Υπηρεσία έχει ήδη συστήσει τις προβλεπόμενες από τον Νόμο επιτροπές για την διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών και των αιτιών της βλάβης.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

4. Στην με αριθμό 773/4-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 35757/24-9-97 έγγραφο από την Υφυπουργό Ανάπτυξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 773/4-8-97 που κατέθεσε η Βουλευτής κ. Μαρία Δαμανάκη, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Η εγκατάσταση και λειτουργία εν γένει εργοστασίων και αποθηκών εκρηκτικών, διέπεται από τις διατάξεις της Κοινής Υπουργικής Απόφασης 3329/15-2-89 (ΦΕΚ 132/Β/89) "Κανονισμοί για την παραγωγή, αποθήκευση και διάθεση σε κατανάλωση εκρηκτικών υλών", στην οποία περιλαμβάνονται λεπτομερείς διατάξεις για την ασφαλή λειτουργία τέτοιων εγκαταστάσεων, ενώ παράλληλα εφαρμόζονται και οι διατάξεις της βιομηχανικής νομοθεσίας.

Από τις διατάξεις του άρθρου 3 της ΚΥΑ 3329/89 προβλέπεται η σύσταση στο Υπουργείο μας Συμβουλευτικής Επιτροπής Εμπειρογνομόνων Εκρηκτικών, η οποία και έχει ανασυγκροτηθεί με την Φ10/164/28531/7.11.96 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Βιομηχανίας.

Με την 2186/233/23-8-97 απόφαση της Γ.Γ.Β., συγκλήθηκε η Συμβουλευτική Επιτροπή Εμπειρογνομόνων για την εξέταση των συνθηκών λειτουργίας του εργοστασίου της ΠΥΡΚΑΛ στο Λαύριο και την υποβολή σχετικών προτάσεων για την λήψη των απαιτούμενων μέτρων ασφαλείας. Η Επιτροπή αυτή πραγματοποίησε αυτοψία στο εργοστάσιο στις 26.8.97 και το σχετικό πόρισμα έχει υποβληθεί.

Επίσης πραγματοποιήθηκε αυτοψία την 1-8-97 από υπαλλήλους της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ανατολικής Αττικής, για την έκρηξη που έλαβε χώρα στις εγκαταστάσεις της ΠΥΡΚΑΛ, δεδομένου ότι, η αδειοδότηση και ο έλεγχος των εγκαταστάσεων του εν λόγω εργοστασίου ανήκει στη Δ/νση Ορυκτού Πλούτου και Βιομηχανίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ανατολικής Αττικής και συντάχθηκε σχετική έκθεση αυτοψίας.

Λόγω της σπουδαιότητας και της ιδιαιτερότητάς του, το όλον θέμα θα εξεταστεί συνολικά και θα ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ασφαλή λειτουργία του εργοστασίου της ΠΥΡΚΑΛ.

Η Υφυπουργός
ΑΝΝΑ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ"

5. Στις με αριθμό 804/5-8-97. 1288/24-9-97 ερωτήσεις δόθηκε με το υπ' αριθμ. 184/24-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 804/5.8.97 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Παναγιώτης Σκανδαλάκης και 1288/4.9.97 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Θανάσης Δαβάκης, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή τα εξής:

Το ρήγμα που είχε εμφανισθεί στις προσβάσεις της γέφυρας συνεπεία της αποκολλήσεως των προστατευτικών λιθορριπών των πρυνών, επισκευάσθηκε και όπως μας πληροφόρησε η περιφερειακή υπηρεσία (3η ΔΕΚΕ Τριπόλεως) η κυκλοφορία διεξάγεται κανονικά χωρίς κινδύνους σε όλο το εύρος της οδού.

Για την πλήρη και μελλοντική προστασία των προσβάσεων της γέφυρας από τους κυματισμούς (διάβρωση) της θάλασσας, έχει συνταχθεί μελέτη η οποία προβλέπει κυρίως την λιθοπένδυσή των.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

6. Στην με αριθμό 841/17-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 108/24-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση: "Απαντώντας στην ερώτηση 841/7.8.97 που κατέθεσε στη Βουλή, ο Βουλευτής κ. Ηλίας Βεζδρεβάνης, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή ότι για το ίδιο θέμα που θίγεται στην ερώτηση, έχει απαντηθεί σε προηγούμενη ερώτηση/ΑΚΕ άλλου Βουλευτή με την υπ' αριθμ. 17/31-7-97 απάντησή μας η οποία σας επισυνάπτεται:

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

Σημ.: Τα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/σης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

7. Στην με αριθμό 848/7-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 109/24-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση: "Απαντώντας στην ερώτηση 848/7.8.97 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Ηλίας Βεζδρεβάνης, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή σε θέματα της αρμοδιότητάς μας και σύμφωνα με τα στοιχεία του ΤΕΕ ότι ο πρόεδρος του ΕΛΚΕΠΑ κ. Γ. Παπαβασιλείου είναι μέλος της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ και Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος του ΙΕΚΕΜ ΤΕΕ.

Για τη συμμετοχή του στις συνεδριάσεις της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ προβλέπεται αποζημίωση 4.500 δρχ. ανά συνεδρίαση (για το έτος 1997 εισέπραξε 135.000 δρχ.)

Για τις θέσεις του ως Αντιπρόεδρου και Διευθύνοντα Συμβούλου του ΙΕΚΕΜ ΤΕΕ προβλέπεται αποζημίωση 5.000 δρχ. ανά συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου και 200.000 δρχ. ανά μήνα αντίστοιχα. Μέχρι σήμερα δεν έχει εισπράξει καμμία αμοιβή.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

8. Στην με αριθμό 855/7-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 152/16-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 855/7.8.97 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ.Η. Βεζδρεβάνης, σας πληροφορούμε τα εξής:

Για την υλοποίηση του ΜΑΑΕ έχει υπογραφεί από 19.4.96 σχετική σύμβαση μεταξύ Υπ. Γεωργίας και ΠΑΣΕΓΕΣ ύψους 637.000.000 δρχ.

Μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει καμμία εκταμίευση υπέρ της ΠΑΣΕΓΕΣ.

Έχει ολοκληρώσει τη συμπλήρωση, συγκέντρωση και καταγραφή 867.000 δηλώσεων. Οι Δ/νσεις Γεωργίας των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων ανήρτησαν στους Δήμους – Κοινότητες τους πίνακες του Μητρώου για υποβολή ενστάσεων. Με το πέρας του εικοσαήμερου θα αποστέλλονται οι οριστικοί πίνακες στο Υπουργείο Γεωργίας. Υπολογίζεται εντός του Οκτωβρίου να ολοκληρωθεί το Μητρώο των Αγροτών.

Ο Υπουργός
ΣΤΕΦ. ΤΖΟΥΜΚΑΣ"

9. Στην με αριθμό 858/7-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 110/24-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση: "Απαντώντας στην ερώτηση 858/7.8.97 που κατέθεσε στη

Βουλή ο Βουλευτής κ. Ηλίας Κ. Βεζδρεβάνης, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή τα εξής:

Το έργο της ζεύξης Ρίου – Αντιρρίου πρόκειται να υλοποιηθεί δια της μεθόδου της συγχρηματοδότησης του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα και της παραχώρησης για εκμετάλλευση από τον ιδιωτικό τομέα για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Οι διαδικασίες τόσο για την κατάρτιση της Σύμβασης Παραχώρησης όσο κυρίως για την σύναψη των δανειακών συμβάσεων μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών (Ελληνικό Δημόσιο, Ανάδοχος, Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, Ομίλος Εμπορικών Τραπεζών) είναι επίπονες και χρονοβόρες και απαιτούν μεγάλη προσοχή λόγω των μεγάλων οικονομικών υποχρεώσεων που αυτές συνεπάγονται.

Την 3.1.96 υπογράφηκε η Σύμβαση Παραχώρησης για το έργο μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και του αναδόχου ΓΕΦΥΡΑ Α.Ε. και την 24.4.96 κυρώθηκε από τη Βουλή με τον Ν. 2395/96. Σύμφωνα με την Σύμβαση Παραχώρησης προβλέπεται 7ετής διάρκεια μελέτης και κατασκευής και 35ετής εκμετάλλευση.

Την 7.8.96 υπογράφηκε συμφωνητικό εκτέλεσης υποθαλασσιών και χερσαίων γεωτεχνικών ερευνών απαραίτητων για την εκτέλεση της μελέτης της γέφυρας που διεξήχθησαν μέχρι τα τέλη του 1996 και τα αποτελέσματά τους υποβλήθηκαν κατά τον Μάιο και Ιούνιο 1997.

Την 25.7.97 υπογράφηκε η κύρια σύμβαση δανειοδότησης της αναδόχου εταιρείας από την ΕΤΕπ για το ποσό των 370 ΜΕCΥ (συνολικός προϋπολογισμός 784 ΜΕCΥ) και αναμένεται μέχρι το τέλος του Οκτωβρίου 1997 να οριστικοποιηθούν και υπογραφούν οι υπόλοιπες μερικές συμβάσεις μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών ώστε να ενεργοποιηθεί η Σύμβαση Παραχώρησης και να ξεκινήσει η κατασκευή του έργου (για την οποία υπολογίζεται ότι θα απαιτηθούν περί τα 2 έτη για την προπαρασκευαστική μελετητική περίοδο και 5 έτη για την κατασκευή.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

10. Στην με αριθμό 868/7-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 3404/25-9-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Υγείας και Πρόνοιας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην αριθμ. πρωτ. 868/7-8-97 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από τον Βουλευτή κ. Σπύρο Δανέλλη, σχετικά με τα θέματα που αφορούν τα προβλήματα της Τσιγγάνων στον καταυλισμό της Νέας Αλικαρνασσού, Ηρακλείου Κρήτης σας γνωρίζουμε ότι:

Ομάδες εργασίας έχουν συγκροτηθεί και συνεχίζουν το έργο τους στην κατεύθυνση της επιθυμητής επίτευξης και κοινωνικής αποδοχής των Τσιγγάνων σκηνιτών από μέρους των τοπικών κοινωνιών.

Στόχος των συναρμόδιων Υπουργείων είναι η άμεση ενεργοποίηση για την αντιμετώπιση των σοβαρών οικιστικών προβλημάτων στους οικισμούς των τσιγγάνων.

Σε ό,τι αφορά την αντιμετώπιση των συνθηκών Υγιεινής σας γνωρίζουμε ότι μόνο ένα κρούσμα ηπατίτιδας τύπου Α' έχει δηλωθεί από το Νοσοκομείο του Ν. Ηρακλείου, παιδιού ηλικίας 9 ετών και άμεσα τα μέλη της οικογένειας εμβολιάστηκαν και πάρθηκαν όλα τα γνωστά προληπτικά μέτρα.

Επίσης όλα τα εμβόλια που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμού γίνονται συστηματικά παρά τις μεγάλες δυσκολίες που υπάρχουν. Οι Υγειονομικοί υπάλληλοι διενεργούν τακτικότερα τους ελέγχους για ανθυγιεινές εστίες διαφωτίζοντας ταυτόχρονα τους τσιγγάνους, σε θέματα υγιεινής διαβίωσης.

Πρέπει να σημειωθεί ότι οι Επόπτες Δημόσιας Υγείας προβαίνουν σε τακτικές επιθεωρήσεις των καταυλισμών των τσιγγάνων και ελέγχους για πιθανές εστίες μόλυνσης.

Όσον αφορά τα μέτρα που έχει λάβει η Κυβέρνηση για την προστασία των ευαίσθητων, ομάδων του πληθυσμού (ομάδες Κοινωνικού Αποκλεισμού) σας γνωρίζουμε ότι στο Β' Κοινοτικό

Πλαίσιο Στήριξης και στο πρόγραμμα Υγεία – Πρόνοια εντάχθηκε η λειτουργία Εθνικού Κέντρου Αμεσης Κοινωνικής Βοήθειας και προχωρούν οι απαιτούμενες ενέργειες για την υλοποίηση του προγράμματος.

Για τα άλλα ερωτήματα που αναφέρονται στην ανωτέρω ερώτηση θα σας απαντήσουν τα συναρμόδια Υπουργεία.

Ο Υφυπουργός
Θ. ΚΟΤΣΩΝΗΣ

11. Στην με αριθμό 898/7-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 5616/24-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμό 898/7-8-97 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Ηλίας Βεζδρεβάνης σχετικά με την Οικονομική κατάσταση των ΕΛΤΑ, σας διαβιβάζουμε το σχετικό έγγραφο με αρ. πρωτ. 24/19946/25-8-97 του Δ/ντος Συμβούλου του εν λόγω Οργανισμού.

Ο Υπουργός
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ

Σημ.: Τα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

12. Στην με αριθμό 928/8-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 117/24-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 928/8.8.97 που κατέθεσαν στη Βουλή οι Βουλευτές κύριοι Σταύρος Παναγιώτου και Νίκος Γκατζής, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τους κυρίους Βουλευτές τα εξής:

1. Κατά την διάρκεια κατασκευής των έργων στο λιμάνι Αλεξ/πολης, ανευρέθη και ανεσύρθη μαγνητική νάρκη, η οποία καταγράφηκε από την αρμόδια Στρατιωτική Υπηρεσία.

2. Με βάση το γεγονός αυτό, ο Ανάδοχος διατύπωσε την άποψη ότι, δυνατόν να υπάρχουν και άλλοι εκρηκτικοί μηχανισμοί και επομένως θα έπρεπε να διερευνηθεί πλήρως ο βυθός της λιμενολεκάνης, πριν επαναληφθούν οι εργασίες εκσκαφής της λιμενολεκάνης, γιατί υπήρχε κίνδυνος ατυχήματος.

3. Η έρευνα αποτελείται από δύο στάδια: α) τον εντοπισμό των πιθανών στόχων και β) την αποκάλυψη αυτών και απομάκρυνση των πιθανών εκρηκτικών μηχανισμών.

4. Υστερα από έρευνα, η αρμόδια Δ/νση Λιμενικών Έργων του Υπουργείου μας ανέθεσε την έρευνα εντοπισμού των πιθανών στόχων στην Υδρογραφική Υπηρεσία του Πολεμικού Ναυτικού με το υπ' αριθμ. Δ4/185/4/Φ11/Ε7/24.6.97 έγγραφο της.

5. Για την εξακρίβωση της ταυτότητας των εντοπισθέντων πιθανών στόχων, διέθεσε πίστωση 45.000.000 δρχ. και ανέθεσε, με την από 28.7.97 σύμβαση, την εν λόγω έρευνα, στην "ΑΙΓΑΙΟΠΕΛΑΓΙΤΙΚΗ ΑΒΕΝΤΕ".

6. Η ΑΙΓΑΙΟΠΕΛΑΓΙΤΙΚΗ ΑΒΕΝΤΕ με έγγραφό της στις 11.8.97 βεβαίωσε την Υπηρεσία ότι μέχρι την 9.8.97 που τελείωσε η έρευνα, ελέγχθηκαν οι 199 επιφανειακοί στόχοι που εντοπίστηκαν από την Υδρογραφική Υπηρεσία και μεταξύ αυτών δεν ανευρέθη στρατιωτικό βλήμα ή συνναφές αντικείμενο. Οσον αφορά τους βυθισμένους (δηλ. τους ευρισκόμενους κάτω από την επιφάνεια του βυθού) στόχους, αυτοί επισημάνθηκαν με σημαντήρες και φανούς ώστε να είναι ορατοί, ημέρα και νύχτα, έως ότου ελεγχθούν και αυτοί.

7. Υστερα από όλα αυτά η Δ/νση το έργο Υπηρεσία, με έγγραφό της στις 29.8.97 έδωσε εντολή στην ανάδοχο Κοινοπραξία "ΑΛΕΡΓΑ" για επανένταξη των εργασιών.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ

13. Στην με αριθμό 979/13-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 126/24-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 979/13.8.97 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Παναγιώτης Ψωμάδης, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή ότι το έργο της Υδρευσης Θεσ/νίκης από τον ποταμό Αλιάκμονα συνολικού προϋπολογισμού 29,0 δις δρχ. έχει ενταχθεί στο Ταμείο Συνοχής της Ε.Ε., με ποσοστό κοινοτικής συμμετοχής 85% από το 1995.

Το όλο έργο θα συντελεστεί με 5 εργολαβίες εκ των οποίων οι δύο (2), προϋπολογισμού 12,0 δις δρχ. έχουν ανατεθεί και εκτελούνται κανονικά.

Οι υπόλοιπες τρεις (3) εργολαβίες θα ανατεθούν σε σύντομο χρονικό διάστημα και αναμένεται το όλο έργο να αποπερατωθεί εντός του 1999, οπότε θα επιλυθεί οριστικά το πιεστικό πρόβλημα της ενίσχυσης της ύδρευσης της Θεσ/νίκης με ποσότητα 150.000 κυβικά μέτρα νερού από τον Αλιάκμονα την ημέρα.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ

14. Στην με αριθμό 985/13-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 127/24-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 985/13-8-97 που κατέθεσαν στη Βουλή, οι Βουλευτές κύριοι Απόστολος Τασούλας και Νίκος Γκατζής, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τους κυρίους Βουλευτές τα εξής:

1. Το συνολικό μήκος της παράκαμψης Ναυπάκτου είναι 12,2 χλμ και αποτελείται από τα εξής 3 τμήματα:

- Το Α' τμήμα (Πλατανίτης - Κόμβος Θέρμου) μήκους 4.0 χλμ.

- Το Β' τμήμα (Κόμβος - Θέρμου - Κόμβος Σκα) μήκους 5,7 χλμ.

- Το Γ' τμήμα (Κόμβος Σκα-Κόμβος Ξηροπήγαδου) μήκους 2,5 χλμ.

2. Η συνολική χρηματοδότηση του έργου είναι 2.800.000 εκ. δρχ. (από ΠΕΠ 1.000.000 και από Ε.Σ. 1.800.000).

3. Με παλαιότερες εργολαβίες έχει ολοκληρωθεί, όπως προβλεπόταν από την αρχική μελέτη, από το Β' τμήμα μήκους 3,2 χλμ από Σκα μέχρι Κάστρο και έγιναν από το Γ' τμήμα εργασίες τεχνικών και οδοστρώσις σε μήκος 400 μ από Σκα προς Ξηροπήγαδο.

4. Με την εγκατεστημένη εργολαβία συμβατικού ποσού 1,477 εκ. δρχ προβλεπόταν να κατασκευασθεί το Α' τμήμα, να ολοκληρωθεί το Β' τμήμα, να γίνουν μικροεργασίες συντήρησης των υφισταμένων κατασκευών στο Γ' τμήμα και να κατασκευασθούν ο κόμβος Κ1 στη θέση Παλιοπαναγιά και ο κόμβος Κ3 στη διασταύρωση προς Θέρμο. Οι ως άνω εργασίες σύμφωνα με τη μελέτη δημοπράτησης θα εκτελεσθούν σε τρεις φάσεις. Συγκεκριμένα:

α. Στην πρώτη φάση προβλέπεται εκτέλεση εργασιών πλήρους κατασκευής του Β' τμήματος από Χ.Θ. 1+155 έως Χ.Θ. 2+510 και συμπληρωματικές εργασίες στο κατασκευασθέν τμήμα από Χ.Θ. 2+510 μέχρι Χ.Θ. 5+700. Επίσης οι αναφερόμενες πιο πάνω μικροεργασίες του Γ' τμήματος.

β. Στη δεύτερη φάση προβλέπεται κατασκευή του Α' τμήματος από Χ.Θ. 0+000 μέχρι Χ.Θ. 3+000 για το οποίο υπήρχε μελέτη εκτός του κόμβου Κ1 που θα γίνει σε επόμενη φάση μέχρι τη σύνταξη της οριστικής μελέτης αυτού.

γ. Η τρίτη φάση αφορά το τμήμα παραλλαγής από τη Χ.Θ. 3+000 της μελέτης του Α' τμήματος μέχρι την Χ.Θ. 1+555 του Β' τμήματος συνολικού μήκους 3 χλμ περίπου για το οποίο προβλέπεται να προηγηθεί η σύνταξη οριστικής μελέτης, κτηματολογίου και συντέλεση της απαλλοτριώσεως.

Επίσης στη μελέτη δημοπράτησης αναφέρεται ότι ανατίθεται η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων από τον κόμβο Κ1 μέχρι το Ξηροπήγαδο.

5. Με την εγκατεστημένη εργολαβία έχουν εκτελεσθεί οι εξής μέχρι σήμερα εργασίες:

α. Χωματοργικές εργασίες διάνοιξης στο Β' τμήμα από ΧΘ. 1+555 μέχρι Χ.Θ. 2+510 σύμφωνα με την εγκεκριμένη μελέτη.

β. Εργασίες διαμόρφωσης πρανών και προστασίας από

καταπτώσεις σύμφωνα με την Μ.Π.Ε. που εγκρίθηκε την 31-10-96 για το Β' και Γ' τμήμα. Σημειώνεται ότι για τις εργασίες αυτές υπήρχε από την μελέτη δημοπράτησης πρόβλεψη διαφορετικών εργασιών προστασίας των πρανών.

γ. Χωματουργικές εργασίες στο Β' τμήμα από Χ.Θ. 1+555 προς τον κόμβο του Θέρμου σε μήκος 600 περίπου μέτρων.

δ. Εργασίες σκυροδεμάτων για προστασία της γέφυρας Σκα.

ε. Χωματουργικές εργασίες της οδού προς Λεύκα.

Η αξία εργασιών αυτών έχει φθάσει στο ποσό 328 εκατ.

6. Επειδή λόγω έλλειψης μελετών και απαλλοτριώσεων υπάρχει πρόβλημα εκτέλεσης εργασιών στο προβλεπόμενο τμήμα Α' αρμόδια Περιφερειακή Υπηρεσία έχει προτείνει την ολοκλήρωση με τη υπάρχουσα εργολαβία του τμήματος από κόμβο Θέρμου μέχρι το χείμαρρο Σκα στο οποίο υπάρχουν εγκατεστημένη ΜΠΕ, τεχνική μελέτη και απολλοτριώσεις σε όλο πλην του τμήματος από κόμβο Θέρμου μέχρι Χ.Θ. 1+555 του Β' τμήματος, στο οποίο θα εφαρμοσθεί η διαδικασία της επίταξης.

7. Για το Α' τμήμα, το Γ' τμήμα, τους κόμβους Κ1, Κ3, Κ4, και Κ5 θα χρειασθεί νέα δημοπράτηση μόλις ολοκληρωθούν οι μελέτες και συντελεσθούν οι απαλλοτριώσεις για τις οποίες δεν μπορεί να γίνει χρονική εκτίμηση εκτέλεσης τους.

8. Επειδή κατά το χρόνο δημοπράτησης του έργου δεν είχαν συνταχθεί οι πιο πάνω αναφερόμενες τεχνικές και περιβαλλοντικές μελέτες το έργο δεν έχει ενταχθεί στο 2ο ΚΠΣ.

Ο Υπουργός
ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ*

15. Στην με αριθμό 1007/19-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 181/16-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 1007/19-8-97 που κατέθεσαν οι Βουλευτές κύριοι Μ. Μπόσκου, Β. Μπούτας σας πληροφορούμε τα εξής:

Για τις ζημιές από παγετούς στις περιοχές Ν. Ημαθίας και Πέλλας ο ΕΛΓΑ επιλήφθηκε αμέσως με συνεχείς επισκέψεις των αρμοδίων γεωπόνων στις πληγείσες περιοχές προκειμένου να προσδιορισθούν ακριβώς η έκταση των ζημιών και τα είδη των καλλιεργειών που ζημιώθηκαν καθώς και τα βλαστικά στάδια αυτών κατ' είδος και ποικιλία.

Σύμφωνα με τις αρχικές επισημάνσεις και από τις εκτιμήσεις διαπιστώθηκε ότι γενικά το σύνολο σχεδόν των ζημιών προεξινήθηκαν από τους παγετούς της 15 και 17-4-97 οι οποίοι ζημιώσαν όλες τις ποικιλίες των ροδακίνων και τις πρώιμες ποικιλίες αχλαδιών στο στάδιο του καρπού ενώ τις όψιμες ποικιλίες αχλαδιών και όλες τις ποικιλίες των μήλων στο στάδιο της ανθοφορίας.

Κατά τη διενέργεια των εκτιμήσεων δόθηκε προτεραιότητα στις καλλιεργείες ανάλογα με το είδος τους και το χρόνο συγκομιδής τους έτσι ώστε οι εκτιμήσεις να γίνουν στο επίκαιρο και κάθε καλλιέργεια χρόνο. Με τον τρόπο αυτό υπήρξε η δυνατότητα στους εκτιμητές να προσεγγίσουν με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ακρίβεια την απώλεια του εισοδήματος των ζημιωθέντων παραγωγών. Παρά τον τεράστιο όγκο εργασίας ο ΕΛΓΑ επέτυχε να ανταποκριθεί με ταχύτητα και συνέπεια και ήδη οι εκτιμήσεις ολοκληρώθηκαν.

Ο χρόνος των τεσσάρων μηνών περίπου που απαιτήθηκε για την ολοκλήρωση των εκτιμήσεων ήταν ο ελάχιστος δυνατός χρόνος για την οργάνωση του προγραμματισμού και τη διενέργεια ακριβοδικαίων και αντικειμενικών εκτιμήσεων.

Όσον αφορά την αντικειμενικότητα και την αξιοπιστία των εκτιμήσεων ο ΕΛΓΑ προς την κατεύθυνση αυτή κάνει ό,τι είναι δυνατόν καλύτερο και για το λόγο αυτό χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο γεωπόνοι εκτιμητές πτυχιούχοι ανωτάτων γεωπονικών σχολών υπό την άμεση επίβλεψη γεωπόνων εποπτών στελεχών του ΕΛΓΑ με μακροχρόνια εμπειρία στις εκτιμήσεις και τις οδηγίες να είναι αντικειμενικοί και δίκαιοι κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και να ενεργούν σύμφωνα με τους κανόνες της γεωπονικής επιστήμης και τον

κανονισμό του ΕΛΓΑ για την ασφάλιση της Φυτικής Παραγωγής.

Μετά το πέρας των εκτιμήσεων και την κοινοποίηση των σχετικών πορισμάτων στους ενδιαφερόμενους παραγωγούς από τον ΕΛΓΑ θα καταβληθεί κάθε προσπάθεια ώστε οι αποζημιώσεις να καταβληθούν στους δικαιούχους το συντομότερο δυνατόν. Διευκρίζεται ότι απαραίτητη προϋπόθεση για τον υπολογισμό των αποζημιώσεων είναι η οριστικοποίηση των τιμών των ζημιωθέντων προϊόντων και η συγκέντρωση στοιχείων από τον ΕΛΓΑ, απ' όλους τους συνεταιρισμούς και ενώσεις της περιοχής των ποσοτήτων των προϊόντων που διακινήθηκαν απ' αυτούς.

Η άποψη για καταβολή μέρους της αποζημίωσης υπό μορφή προκαταβολής δεν είναι δυνατόν να εφαρμοσθεί.

Ο Υπουργός
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΤΖΟΥΜΑΚΑΣ*

16. Στην με αριθμό 1023/20-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 132/25-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 1023/20-8-97 που κατέθεσε στη Βουλή, ο Βουλευτής κ. Ηλίας Βεζδρεβάνης, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή τα εξής:

Η αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΕΧΩΔΕ συνέταξε την προμελέτη του έργου "Κυκλοφοριακή Σύνδεση Λιμένα Ηγουμενίτσας" που ήδη έχει εγκριθεί και άμεσα θα δημοπρατηθεί. Το έργο αυτό είναι εντεταγμένο στη ΣΑΕ 071/2 με προϋπολογισμό 8.0 δις δρχ.

Το έργο αυτό περιλαμβάνει –εκτός του οδικού τμήματος για τη σύνδεση του Νέου Λιμένα Ηγουμενίτσας με την Εγνατία οδό, τους αναγκαίους ανισόπεδους κόμβους και την κατασκευή οδών εξυπηρέτησης τοπικών αναγκών– και τμήμα της περιφερειακής οδού Ηγουμενίτσας μέχρι την επαρχιακή οδό προς Γραϊκοχώρι, μήκους περίπου 1.000 μ.

Για το υπόλοιπο τμήμα της περιφέρειας οδού Ηγουμενίτσας, από την επαρχιακή οδό Γραϊκοχωρίου μέχρι την Εθνική οδό Ηγουμενίτσας – Ιωαννίνων, η αρμόδια Υπηρεσία έχει συντάξει εναλλακτικές λύσεις σε προκαταρκτικό επίπεδο τις οποίες έθεσε υπόψη της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης από τον Απρίλιο 1997 προκειμένου να εκφραστούν οι απόψεις των τοπικών φορέων. Οι υπόψη λύσεις καταλήγουν στην οδό Ηγουμενίτσας – Ιωαννίνων που προέβλεπε το Γεν. Πολ. Σχέδιο Ηγουμενίτσας.

Στο προσεχές διάστημα η αρμόδια Υπηρεσία έχει προγραμματίσει επί τόπου σύσκεψη προκειμένου να εξετασθούν οι διάφορες απόψεις και να οριστικοποιηθεί ο βασικός σχεδιασμός ώστε να προχωρήσει η ολοκλήρωση της προκαταρκτικής μελέτης από την οποία θα προκύψει το ύψος της απαιτούμενης δαπάνης για την υλοποίησή της.

Τέλος πληροφορούμε τον κ. Βουλευτή ότι με την κατασκευή της Εγνατίας οδού της Κυκλοφοριακής Σύνδεσης Λιμένα Ηγουμενίτσας και του Νέου Λιμένα Ηγουμενίτσας, το κυκλοφοριακό πρόβλημα της Ηγουμενίτσας προβλέπεται ότι θα αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά αφού το σύνολο σχεδόν της υπερτοπικής κυκλοφοριακής θα διέρχεται εκτός πόλεως.

Ο Υπουργός
ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ*

17. Στην με αριθμό 1033/20-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 133/25-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 1033/20-8-97 που κατέθεσαν στη Βουλή, οι Βουλευτές κύριοι Σταύρος Παναγιώτου και Μαρία Μπόσκου, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τους κ.κ. Βουλευτές σύμφωνα με τα στοιχεία της Περιφερειακής Κεντρικής Μακεδονίας τα εξής:

Ο κυκλοφοριακός φόρτος της οδού που διέρχεται μέσα από τον οικισμό και αποτελεί σήμερα τον κύριο άξονα σύνδεσης

Θεσ/νίκης – Καβάλας, μετά την ολοκλήρωση της Εγνατίας Οδού, θα παραμείνει ως τοπικής σημασίας.

Σχετικά με τη διασταύρωση της οδού 'Ανω και Κάτω Βραστών με την Εθνικής Οδού Θεσ/νίκης – Καβάλας, έχει συνταχθεί από το 1995 μελέτη κυκλοφοριακής ρύθμισης από την Δ/νση Εκτέλεσης Συγκοινωνιακών Έργων (ΔΕΣΕ), προϋπολογισμού 60 εκ. και επιδιώκεται να ενταχθεί σε προσεχές πρόγραμμα.

Ο Υπουργός
ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

18. Στην με αριθμό 1034/20-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 134/25-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 1034/20-8-97 που κατέθεσε στη Βουλή, ο Βουλευτής κ. Σπύρος Σπύρου, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή ότι υπεύθυνη Υπηρεσία για τα θέματα κατασκευής είναι η Δ.Τ.Υ.Ν. Κέρκυρας. Η Δ/νση Μελετών Έργων Οδοποιίας του ΥΠΕΧΩΔΕ έχει υποβάλλει πρόταση κυκλοφοριακής διάταξης και προκειμένου να διατυπώσει τις απόψεις της έχει ζητήσει με το υπ. αριθμ. ΔΜΕΟ/Ε/384/17-4-97 έγγραφό της να αποσταλεί η μελέτη εφαρμογής.

Ο Υπουργός
ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

19. Στην με αριθμό 1042/21-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 5678/24-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμό 1042.21-8-97 που κατέθεσε στη Βουλή η Βουλευτής κ. Στ. Αλφιέρη, σχετικά με την πειθαρχική δίωξη του υπαλλήλου του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος (Ο.Τ.Ε.) Απ. Ξανθόπουλου, σας διαβιβάζουμε το σχετικό έγγραφο με αριθμό πρωτοκόλλου 169/1/585551/3-9-97 του Δ/ντος Συμβούλου του εν λόγω Οργανισμού, από το οποίο προκύπτει ότι εφαρμόστηκαν οι διατάξεις του Γενικού Κανονισμού Προσωπικού Ο.Τ.Ε. και της Εργατικής Νομοθεσίας στην προκειμένη περίπτωση.

Ο Υπουργός
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ"

Σημ: Τα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Διεύθυνσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

20. Στην με αριθμό 1072/22-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 135/25-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην 1072/22-8-97 που κατέθεσε στη Βουλή, ο Βουλευτής κ. Σταύρος Δήμας, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή ότι εντός του 2ου 15νθήμερου του Σεπτεμβρίου υπογράφεται η σύμβαση με το μελετητικό γραφείο ΥΔΡΟ ΕΕ – Δ. ΚΟΜΗΣ, Κ. ΛΑΓΑΡΙΑΣ, Α. ΛΟΥΜΠΗΣ και ΣΙΑ το οποίο επελέγει –κατόπιν διαγωνισμού– για την εκπόνηση της "Οριστικής μελέτης αντιπλημμυρικής προστασίας ευρύτερης περιοχής Λουτρακίου" με την Δ7β/οικ/3218/7-8-97 Απόφαση Υφυπουργού ΠΕΧΩΔΕ. Επί πλέον σας πληροφορούμε ότι η ολική προθεσμία παράδοσης της μελέτης έχει ορισθεί σε δέκα μήνες (10) από την υπογραφή της σύμβασης.

Ο Υπουργός
ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

21. Στην με αριθμό 1080/22-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 136/25-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

ντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 1080/22-8-97 που κατέθεσαν στη Βουλή, οι Βουλευτές κύριοι Απόστολος Τασούλας και Νίκος Γκατζής, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τους κύριους Βουλευτές σύμφωνα με τα στοιχεία της 2ης ΔΕΚΕ Ιωαννίνων, τα εξής:

1. Στα πλαίσια βελτίωσης της Ε.Ο. Ιωαννίνων – Καλπακίου – Κακαβιάς εγκρίθηκε με την αριθμ. 4198/16 Νοεμβρίου 1993 απόφαση της ΔΣΕ της τ. 7ης ΠΥΔΕ η οριστική μελέτη του τμήματος Χάνι Δελβινάκιου – Καλπάκι (ΧΘ 10+500 μέχρι ΧΘ 27+760, όπου ΧΘ 0+000 η Ελληνοαλβανική μεθώριος), που το αναφερόμενο στην Ερώτηση τμήμα από διασταύρωση προς Δολιανά μέχρι Καλπάκι (ΧΘ 21+000 μέχρι ΧΘ 27+760), αποτελεί υποτμήμα της παραπάνω οριστικής μελέτης.

Το έργο "Βελτίωση της Ε.Ο. Ιωαννίνων – Καλπακίου – Κακαβιάς, τμήμα Χάνι Δελβινάκι – Καλπάκι, δημοπρατήθηκε στις 18-9-96 και στις 9-12-96 υπογράφηκε η σύμβαση ποσού 1.289.225.326 δρχ.

2. Η εγκριμένη νέα χάραξη από Χάνι Δελβινάκιου μέχρι τη διασταύρωση προς Δολιανά ακολουθεί γενικά την υφιστάμενη χάραξη, ενώ από διασταύρωση προς Δολιανά μέχρι Καλπάκι εγκαταλείπει την υφιστάμενη χάραξη, με κύριο στόχο την απομάκρυνση από τον πολεοδομικό ιστό της Κοινότητας Καλπακίου.

Η χάραξη στην υπόψη περιοχή ακολουθεί ήπια πορεία στις νότιες παρυφές του "Προφήτη Ηλία", χωρίς να δημιουργούνται μεγάλα ορύγματα ούτε μεγάλα ύψη επιχωμάτων για να μην καταληφθεί περιοχή της αποξηρανθείσας λίμνης Γραμμουστί.

3. Με την αριθμ. 18941/2715/5-6-95 απόφαση της Δ/νσης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, εγκρίθηκε η προέγκριση χωροθέτησης και στα πλαίσια της εγκατεστημένης εργολαβίας συντάχθηκε και υποβλήθηκε η απαιτούμενη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

4. Η δαπάνη των χωματουργικών εργασιών από Χάνι Δελβινάκιου μέχρι Καλπάκι αποτελεί ποσοστό 19% της συνολικής δαπάνης του έργου, η δε δαπάνη των χωμ/κών της διανοίξης από διασταύρωση Δολιανών μέχρι Καλπάκι είναι 9,5%.

Σήμερα εκτελούνται εργασίες στο τμήμα από ΧΘ 21+000 (διασταύρωση Δολιανών) μέχρι ΧΘ 24+000 μετά, από το αριθμ. 1/17-2-97 έγγραφο του "ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ ΜΕΤΟΧΩΝ ΕΞΑΓΟΡΑΣ ΚΤΗΜΑΤΩΝ ΔΟΛΙΑΝΩΝ" (ΑΣΜΕΚ) με το οποίο γνωστοποιεί στην 2η ΔΕΚΕ Ιωαννίνων ότι επιτρέπει την εκτέλεση των εργασιών στο παραπάνω τμήμα, που ανήκει στην ιδιοκτησία του, πριν την ολοκλήρωση των διαδικασιών της απαλλοτρίωσης.

5. Στο τμήμα από Χάνι Δελβινάκιου μέχρι διασταύρωση προς Δολιανά ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες απαλλοτρίωσης και από 8-8-97 έγινε η παρακατάθεση των απαιτούμενων αποζημιώσεων.

Στο τμήμα από διασταύρωση προς Δολιανά μέχρι Καλπάκι έχει συνταχθεί το κτηματολόγιο και αμέσως μετά την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων, θα εκδοθεί η κοινή Υπουργική Απόφαση για την κήρυξη της απαλλοτρίωσης των ιδιοκτησιών.

6. Στο τμήμα από ΧΘ 21+000 μέχρι ΧΘ 24+500, που οι εργασίες βρίσκονται σε εξέλιξη, μικρές ποσότητες από τα προϊόντα εσκαφών έχουν πέσει πέραν του εύρους κατάληψης της οδού, πλην όμως έχει δοθεί εντολή για άμεση συλλογή και απομάκρυνσή τους.

Ο Υπουργός
ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

22. Στην με αριθμό 1081/22-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 5714/24-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμό 1081/22-8-97 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Ευαγ. Αποστόλου σχετικά με την τηλεφωνική επικοινωνία των κατοίκων της Κρύας Βρύσης Β. Ευβοίας, σας διαβιβάζουμε το σχετικό έγγραφο με αρ. πρωτ. 504/103846/10-9-97 του Δ/ντος Συμβούλου Ορ–

γανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος.

Ο Υπουργός
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ"

Σημ: Τα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/σης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

23. Στην με αριθμό 1094/25-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 151/25-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 1094/25-8-97 που κατέθεσε στη Βουλή, ο Βουλευτής κ. Ευάγγελος Αποστόλου, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή ότι το λιμάνι Κύμης Εύβοιας έχει ενταχθεί στα ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας με αριθμό Έργου 9570511. Ο προϋπολογισμός του είναι 350 εκατ. δρχ. και έχει διατεθεί πίστωση 80 εκατ. δρχ. για το 1997.

Ύστερα από τηλεφωνική επικοινωνία με την ΔΤΥΝ Εύβοιας πληροφορηθήκαμε ότι έχει εγκριθεί η Οριστική Μελέτη και έχει υποβληθεί η Περιβαλλοντική Μελέτη της οποίας η έγκριση αναμένεται. Η εκτίμησή τους είναι ότι εντός του 1997 θα έχει γίνει και η δημοπράτηση του έργου.

Ο Υπουργός
ΚΩΣΤΑΣ ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

24. Στην με αριθμό 1102/26-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 5713/24-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμό 1102/26-8-97 και Αναφοράς 7367/29-8-97 που κατέθεσαν στην Βουλή, αντίστοιχα, οι Βουλευτές κύριοι Μαν. Κεφαλογιάννης και Δημ. Σαρρής σχετικά με την επίλυση του ζητήματος της κατασκευής του έργου του λοξού διαδρόμου του Αερολιμένα Ηρακλείου σας διαβιβάζουμε το σχετικό έγγραφο με αρ. πρωτ. Δ13/36768/1403/10-9-97 του Διοικητή της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας.

Ο Υπουργός
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ"

Σημ: Τα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Διεύθυνσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

25. Στις με αριθμό ερωτήσεις 1115/26-8-97, 1139/27-8-97 δόθηκε με το υπ' αριθμ. 153/25-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στις 1115/26-8-97, 1139/27-8-97 ερωτήσεις που κατέθεσε στη Βουλή, ο Βουλευτής κ. Ηλίας Βεζδρεβάνης, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή σύμφωνα με τα στοιχεία της Περιφέρειας Ηπείρου τα εξής:

1. Στα πλαίσια της κατασκευής της Εγνατίας οδού στο τμήμα Ηγουμενίτσα - Ψηλορράχη - Αγία Αναστασία - Πεδινή - Πλατανία - ποταμός Άραχθος, της οποίας η μελέτη έχει σχεδόν ολοκληρωθεί και η κατασκευή κατά τμήματα έχει ήδη αρχίσει, προβλέπεται, ότι θα απορροφήσει από την Ε.Ο. Ηγουμενίτσας - Ιωαννίνων το μεγαλύτερο ποσοστό κυκλοφορίας λόγω των άνετων γεωμετρικών της χαρακτηριστικών και των υψηλών ταχυτήτων που θα επιτρέπει.

2. Έχει ενταχθεί στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων με προϋπολογισμό μελέτης 120 εκατ. δρχ. και έχει ήδη προκηρυχθεί από το ΥΠΕΧΩΔΕ η "Μελέτη βελτίωσης τμημάτων Εθνικών Οδών στο Ν. Ιωαννίνων", η οποία μεταξύ άλλων περιλαμβάνει και τη βελτίωση της Ε.Ο. Ιωαννίνων - Ηγουμενίτσας από Χ.Θ. 19+500 (Λευκοθέα) μέχρι Χ.Θ. 26+000 (διακλάδωση προς Δεσποτικό). Η ανάθεση της μελέτης αυτής θα γίνει σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Με την βελτίωση επομένως του δρόμου και την αποσυμφόρηση της κυκλοφορίας του θα αντιμετωπισθεί πλήρως το πρόβλημα της Ε.Ο. Ηγουμενίτσας - Ιωαννίνων.

3. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Περιφέρειας Ηπείρου στην Εθνική Οδό Ηγουμενίτσας - Ιωαννίνων έχουν κατασκευασθεί πρόσφατα ο ηλεκτροφωτισμός της Κοινότητας Μαυρουδίου, του δήμου Παραποτάμου και του συνοικισμού Νεράιδας της Κοινότητας Νεοχωρίου.

Ήδη υπάρχει εν ενεργεία εργολαβία εκτέλεσης ασφαλικών εργασιών ύψους 120.000.000 δρχ.

Η διαγράμμιση στον άξονα αυτό θα ολοκληρωθεί μετά την παραλαβή των υλικών διαγράμμισης και την αποπεράτωση των ασφαλικών εργασιών.

Από τις τεχνικές υπηρεσίες της Περιφέρειας Ηπείρου έχει ξεκινήσει διαδικασία σύνταξης μελετών κόμβων ολόκληρου του εθνικού οδικού δικτύου της περιοχής.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

26. Στην με αριθμό 1119/26-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 145/24-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 1119/26-8-97 που κατέθεσαν στη Βουλή, οι Βουλευτές κύριοι Μαρία Μπόσκου και Σταύρος Παναγιώτου, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τους κυρίους Βουλευτές ότι η κατασκευή συμβατικών κατοικιών στους Νομούς Γρεβενών και Κοζάνης από το ΥΠΕΧΩΔΕ έχει προχωρήσει με ικανοποιητικούς ρυθμούς και μέχρι το τέλος του έτους 1997 ο αριθμός των κατοικιών αυτών θα φθάσει τις 3.500.

Επίσης τα δάνεια αποκατάστασης των σεισμοπλήκτων κτισμάτων εξελίσσονται ικανοποιητικά.

Όσον αφορά τους υπό μετακίνηση οικισμούς, έχουν γίνει οι σχετικές εργασίες και σε σύντομο χρονικό διάστημα προβλέπονται να έχουν περαιωθεί, ώστε να αρχίσει η υλοποίηση της μεταστέγασης.

Οι Τομείς Αποκατάστασης Σεισμοπλήκτων ουδέποτε έκλεισαν, αλλά λειτουργούσαν με μειωμένο προσωπικό, που είχε αποσπαστεί από άλλες Υπηρεσίες του ΥΠΕΧΩΔΕ, και εντός του μηνός Σεπτεμβρίου θα λειτουργούν ξανά με πλήρες προσωπικό.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

27. Στην με αριθμό 1153/27-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 154/25-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 1153/27-8-97 που κατέθεσε στη Βουλή, ο Βουλευτής κ. Σπύρος Σπύρου, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΥΔΕ/ΜΕΔΕ τα εξής:

1. Με τις ΚΥ915/16-12-97, ΚΥ51/30-1-97 και ΚΥ544/24-6-97 Αποφάσεις, η αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία της Περιφερειακής Διοίκησης Ν. Κέρκυρας παρεχώρησε στην ΕΥΔΕ/ΜΕΔΕ της ΓΓΔΕ του ΥΠΕΧΩΔΕ τα δικαιώματα αμοληψίας ποσότητας άμμου 360.000 κ.μ. για τις ανάγκες κατασκευής του Νέου Λιμένα Ηγουμενίτσας.

2. Προϋπόθεση έκδοσης των αδειών αμοληψίας είναι η σύμφωνη γνώμη της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων, η οποία στην συγκεκριμένη περίπτωση αφού διενήργησε τις απαιτούμενες υποβρύχιες αυτοψίες με το 4649/19-11-96 έγγραφό της προς ΥΠΕΧΩΔΕ εξέφρασε τη μη αντίρρησή της στην αμοληψία. Πρέπει να σημειωθεί ότι καθ' όλη τη διάρκεια της αμοληψίας παρίσταται στο αμοληπτικό σκάφος ειδικός Αρχαιολόγος δύτης ο οποίος επιβλέπει τις σχετικές εργασίες και υποβάλλει σε τακτά χρονικά διαστήματα σχετική αναφορά στην Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων.

3. Στην Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων που συντάχθηκε από τον καθηγητή Ακτομηχανικής του ΕΜΠ κ. Κ. Μουτζούρη και εγκρίθηκε με την 5418/2-6-97 Απόφαση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κέρκυρας τεκμηριώνεται ότι δεν

υφίσταται κανένας κίνδυνος διάβρωσης των ακτών της περιοχής ακόμη και για απολήψεις ποσοτήτων άμμου της τάξεως του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) κυβ. μέτρων. Σημειώνεται ότι η καθ' όλα νομότυπη άδεια αμμοληψίας χορηγήθηκε μετά από ομόφωνη έγκριση της επιτροπής αμμοληψίας του Νομού.

4. Ύστερα από τοπικές αντιδράσεις και ενέργειες και κατόπιν σχετικού αιτήματος της Κτηματικής Υπηρεσίας Ν. Κερκύρας συστήθηκε με την 1085/ΚΕ200 Απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ επιτροπή διαπίστωσης πραγματικών περιστατικών προκειμένου να εξετάσει τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων από τη διενέργεια αμμοληψίας στην θαλάσσια περιοχή νοτίως Ασπρόκαβου και καταθέσει εγγράφως τις απόψεις της το ταχύτερο δυνατόν.

Η γνωμοδότηση της παραπάνω επιτροπής θα είναι καθοριστική για την συνέχιση της αμμοληψίας ή την ανάκληση της σχετικής άδειας από την Περιφερειακή Διοίκηση Νομού Κερκύρας.

5. Κατά την εξέταση άλλων εναλλακτικών πηγών άμμου που έγινε στο παρελθόν διαπιστώθηκε ότι η μόνη ικανοποιητική για την περίπτωση του Λιμένα Ηγουμενίστας ήταν η αμμοληψία από τη θαλάσσια περιοχή Ασπρόκαβου. Παρ' όλα αυτά συνεχίστηκε η έρευνα για την εξεύρεση άλλων πηγών λήψης της απαιτούμενης άμμου πλην όμως μέχρι σήμερα δεν έχει εντοπισθεί άλλη κατάλληλη περιοχή.

Στα πλαίσια της προσπάθειας αυτής και μετά την αντίδραση κατοίκων, συνεχίζεται η αναζήτηση περιοχών έστω και με ποσότητες άμμου μη ικανοποιητικές αλλά οπωσδήποτε των απαιτούμενων ποιοτικών προδιαγραφών για την ασφαλή εκτέλεση των εργασιών θεμελίωσης του Εθνικής σημασίας έργου του Λιμένα Ηγουμενίστας.

6. Τέλος πληροφορούμε τον κ. Βουλευτή ότι ποτέ το Υπουργείο δεν προέβει σε ενέργειες που θα έθεταν σε κίνδυνο την θαλάσσια περιοχή του Ασπρόκαβου και σημειώνουμε ότι τυχόν διακοπή της αμμοληψίας θα προκαλέσει σημαντική κρίση στο έργο με μεγάλες επιπτώσεις στον οικονομικό και χρονικό προγραμματισμό του, με τις ευνοήτες συνέπειες για την αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

28. Στην με αριθμό 1156/27-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. δόθηκε με το υπ' αριθμ. 156/25-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 1156/27-8-97 που κατέθεσε στη Βουλή, ο Βουλευτής κ. Αθανάσιος Χειμάρας, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή τα εξής:

Το έργο της Ζεύξης του Μαλιακού Κόλπου περιλαμβάνει την κατασκευή βυθιζόμενης σήραγγας μήκους 3,5 χλμ. περίπου μεταξύ των θέσεων Χιλιομιλίου (νότια) και ποταμού Βελλιά (βόρεια).

Για την σύνδεση της σήραγγας με τον υφιστάμενο άξονα ΠΑΘΕ θα κατασκευασθούν δύο νέοι ανισόπεδοι κόμβοι, με αντίστοιχα τμήματα Αυτοκινητόδρομου και συγκεκριμένα: Από τον Ανισόπεδο Κόμβο Σκάρφειας (χ.θ. 181+500 υφιστάμενης Ε.Ο.) μέχρι την νότια είσοδο της σήραγγας 9 χλμ. νέου Αυτοκινητόδρομου και από την βόρεια έξοδο της σήραγγας μέχρι τον Ανισόπεδο Κόμβο Ραχών (χ.θ. 240+000 υφιστάμενης Ε.Ο.) 2 χλμ. νέου Αυτοκινητόδρομου.

Ο προϋπολογισμός της σήραγγας μετά την πρόσβασή της εκτιμήθηκε σε 100 δισ δρχ.

Τα προκατασκευαστικά στοιχεία της σήραγγας θα ποντίζονται εντός υφαλαύλακα που θα εκσκαφεί στον θαλάσσιο πυθμένα με αποτέλεσμα ολόκληρη η σήραγγα να είναι βυθισμένη. Ενδεχόμενες περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την εκσκαφή του υφαλαύλακα και την γενικότερη κατασκευή του έργου διερευνώνται διεξοδικά και θα αντιμετωπισθούν με κάθε απαραίτητο μέσο με περιβαλλοντικές έρευνες και μελέτες που ευρίσκονται σε εξέλιξη καθώς και με συμπληρωματικές που

είναι υποχρεωμένος να εκπονήσει ο Ανάδοχος πριν από την εκτέλεση των εργασιών.

Πριν από τη λήψη Απόφασης για την εκτέλεση του υπόψη έργου, το ΥΠΕΧΩΔΕ ανέθεσε την εκπόνηση λεπτομερούς οικονομοτεχνικής μελέτης που συνέκρινε τις παρακάτω λύσεις:

α. Βελτίωση της υφισταμένης Εθνικής Οδού

β. Δυτική χάραξη μέσω Δομοκού

γ. Διπλή Ζεύξη Μαλιακού κόλπου μέσω Εύβοιας (Ακρωτήρια Κνήμιδας και Τάπιας).

δ. Απλή Ζεύξη Μαλιακού κόλπου μέσω των Ακρωτηρίων Χιλιομιλίου και Καραβοφάναρου.

Σύμφωνα με την υπόψη μελέτη, η λύση της απλής Ζεύξης, η οποία συντομεύει την διαδρομή κατά 42 χλμ. περίπου, υπερτερεί σε μεγάλο βαθμό όλων των υπολοίπων από πλευράς ανταποδοτικότητας.

Στόχος του ΥΠΕΧΩΔΕ είναι να κατασκευασθεί το έργο με το μεγαλύτερο δυνατό ποσοστό αυτοχρηματοδότησης. Το ύψος των διοδίων θα καθορισθεί λαμβάνοντας υπόψη τον κοινωνικό χαρακτήρα των μεταφορών και το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών και σε κάθε περίπτωση θα είναι ανταποδοτικό για τους χρήστες.

Με τον προγραμματισμό κατασκευής των Αυτοκινητοδρόμων Λαμία – Τρίκαλα και Ηγουμενίτσα – Βόλος επιτυγχάνεται πλήρως η διασύνδεση όλων των νομών της Κεντρικής και Βόρειας Ελλάδας.

Η σεισμικότητα της περιοχής διερευνάται πλήρως με την εκπόνηση ειδικών γεωλογικών, γεωσεισμικών, εδαφοδυναμικών και γεωτεχνικών ερευνών και μελετών (Δημόσια Επιχείρηση Πετρελαίου ΔΕΠ, Πανεπιστήμιο Αθηνών, Πολυτεχνείο Αθηνών, Ιδιωτικά Γραφεία). Τα αποτελέσματα αυτών θα καθορίσουν τις παραμέτρους που θα ληφθούν υπόψη κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου προκειμένου να διασφαλισθεί η αντισεισμικότητα της κατασκευής.

Η υφιστάμενη Εθνική Οδός μεταξύ Σκάρφειας και Καραβόμυλου, με τις απαραίτητες βελτιώσεις που θα πραγματοποιηθούν, εξασφαλίζει την απρόσκοπτη, απαλλαγμένη από διαμετρική κυκλοφορία, πρόσβαση σε όλες τις περιοχές του νομού Φθιώτιδας.

Τέλος, σε ό,τι αφορά την λύση μέσω Δομοκού, τονίζεται ότι ήδη κατασκευάζεται ο Αυτοκινητόδρομος ΠΑΘΕ από ΑΚ Ραχών μέχρι Λάρισα, μήκους 128 χλμ και εκτιμώμενου κόστους 122 δισ δρχ.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

29. Στην με αριθμό 1158/27-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. δόθηκε με το υπ' αριθμ. 157/25-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 1158/27-8-97 που κατέθεσε στη Βουλή, ο Βουλευτής κ. Νικόλαος Κατσαρός, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή τα εξής:

1. Η οριστική μελέτη για την κατασκευή του Ταμειυτήρα της Κάρλας τελεί υπό έγκριση.

2. Επίσης αναμένεται η έκδοση Περιβαλλοντικών όρων. Η διαδικασία βρίσκεται στο στάδιο της γνωμοδότησης των Νομαρχιακών Συμβουλίων της Περιφέρειας.

3. Η αρμόδια Δ/ση του ΥΠΕΧΩΔΕ συντάσσει τεύχη δημοπράτησης με την συνδρομή γραφείων συμβούλων, ώστε να υπάρχει άμεση ετοιμότητα δημοπράτησης του έργου, ενώ πρόκειται άμεσα να υπογράψει και σύμβαση εκπόνησης ορισμένων ειδικών μελετών που θα αντιμετωπίζουν τα θέματα ασφαλείας του Α/Δ Στεφανοβηκίου λόγω της κατασκευής του Ταμειυτήρα.

Παράλληλα το ΥΠΕΧΩΔΕ συνεχίζει την προσπάθεια ένταξης και χρηματοδότησης του έργου από το Κ.Π.Σ. της Ε.Ε.

Υπενθυμίζουμε ότι το έργο είναι ενταγμένο στο πρόγραμμα έργων που χρηματοδοτούνται από Εθνικούς πόρους με 15 δρχ.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

30. Στην με αριθμό 1167/27-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 5715/24-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμό 1167/27-8-97 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Ηλίας Βεζδρεβάνης σχετικά με αριθμό αιτήσεων που εκκρεμούν σε νέες τηλεφωνικές συνδέσεις και μεταφορές στο Νομό Θεσπρωτίας, σας διαβιβάζουμε το σχετικό έγγραφο με αρ. πρωτ. 311.1/681302/9-9-97 του Δ/ντος Συμβούλου του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος.

Ο Υπουργός
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ"

31. Στην με αριθμό 1187/29-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. δόθηκε με το υπ' αριθμ. 161/24-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 1187/29-8-97 που κατέθεσε στη Βουλή, ο Βουλευτής κ. Γιάννης Κουράκης, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή σύμφωνα με τα στοιχεία της Περιφερειακής Υπηρεσίας Κρήτης τα εξής:

Για αντιπλημμυρικά έργα στο Νομό Ηρακλείου υπάρχει το 9572140 έργο συνολικού προϋπολογισμού 1,2 δις δρχ. Μέχρι σήμερα έχουν διατεθεί συνολικά για αντιπλημμυρικά έργα στην περιοχή Γιοφυρο, Αναποδιάρη, Πραιωριών και Χουδετσίου 1,062 δις δρχ. σύμφωνα με τους εγκεκριμένους προϋπολογισμούς μελετών.

Στην περιοχή Βιάννου η αρμόδια Περιφερειακή Υπηρεσία έχει εκτελέσει αντιπλημμυρικά έργα, με δύο εργολαβίες, συνολικού προϋπολογισμού 55.000.000 σύμφωνα με τους εγκεκριμένους προϋπολογισμούς μελετών.

Για την ολοκλήρωση της αντιπλημμυρικής προστασίας της Κοινότητας Βιάννου έχει συνταχθεί μελέτη, ιδιαίτερα στον τρίτο χείμαρρο που διέρχεται μπροστά από τον Νηπιαγωγείο και το Γυμνάσιο συνολικού προϋπολογισμού 80.000.000 δρχ.

Η αρμόδια Περιφερειακή Υπηρεσία σε συνεννόηση με την Προϊσταμένη Υπηρεσία αξιολογεί τις ανάγκες και θέτει προτεραιότητες στην έκδοση αποφάσεων διάθεσης των πιστώσεων για την δημοπράτηση των έργων.

Το έργο της Κοινότητας Βιάννου είναι ένα από τα έργα τα οποία χρηματοδοτηθούν στην επόμενη φάση.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

32. Στην με αριθμό 1194/29-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 5725/24-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμό 1194/29-8-97 που κατέθεσε στη Βουλή ο Βουλευτής κ. Παν. Μελάς αναφορικά με κατάργηση τηλεπ. Κέντρου Κυθήρων, σας διαβιβάζουμε το σχετικό έγγραφο με αρ. πρωτ. 119077/11.9.97 του Δ/ντος Συμβούλου του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος.

Ο Υπουργός
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ"

Σημ.: Τα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/σης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων).

33. Στην με αριθμό 1195/29-8-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. δόθηκε με το υπ' αριθμ. 163/24-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 1195/29-8-97 που κατέθεσε στη Βουλή, ο Βουλευτής κ. Ιωάννης Βαρβιτσιώτης, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή τα εξής:

Η διαγράμμιση, η σήμανση, ο καθαρισμός και ο ευπρεπισμός του πρασίνου στις κεντρικές οδικές αρτηρίες που οδηγούν προς ή από το Ολυμπιακό Στάδιο της Αθήνας, δεν έγινε μόνο περιστασιακά, επ' ευκαιρία του Παγκόσμιου Πρωταθλήματος

Στίβου, αλλά άρχισε συστηματικά να γίνεται από της αρχής του έτους σε καθημερινή βάση και για όλες ανεξαιρέτως τις οδικές αρτηρίες που ανήκουν στην αρμοδιότητα του ΥΠΕΧΩ-ΔΕ.

Ενδεικτικά για τους οδικούς άξονες όπως: η Λεωφ. Μεσογείων, η Λεωφ. Συγγρού, η Παραλιακή Αθηνών - Σουνίου, η Λεωφ. Βουλιαγμένης, η Λεωφ. Κατεχάκη - Αλίμου, η Λεωφ. Κηφισίας, η Λεωφ. Πέτρου Ράλλη, η Λεωφ. Καποδιστρίου-Κύμης, η Λεωφ. Κηφισού και η Λεωφ. Αθηνών (Ε.Ο. Αθηνών - Κορίνθου) έχουν εγκριθεί οι αναγκαίες πιστώσεις και έχουν καταρτιστεί μηνιαία χρονοδιαγράμματα από την αρμόδια Υπηρεσία μας για τον καθαρισμό και συντήρηση του πρασίνου.

Για τους λοιπούς Εθνικούς δρόμους που έχει αρμοδιότητα το ΤΕΟ διενεργείται ο καθαρισμός και ευπρεπισμός τους, από ειδικά συνεργεία του ΤΕΟ και των εγκατεστημένων εργολαβιών.

Πρόσφατα έχουν δοθεί οι απαραίτητες εντολές προς τις Κεντρικές και Περιφερειακές Υπηρεσίες μας για την απομάκρυνση των παράνομων διαφημίσεων, επικάλυψη των διαφόρων συνθημάτων, ευπρεπισμό του πρασίνου, συντήρηση και αποκατάσταση των στηθαίων κατά μήκος των Εθνικών δρόμων και των κεντρικών οδικών αστικών αξόνων αρμοδιότητας του ΥΠΕΧΩΔΕ, σε συνεργασία με τις Αστυνομικές Υπηρεσίες.

Όμως οι ΟΤΑ που χορηγούν τις άδειες με την ισχύουσα νομοθεσία, συνεχίζουν να εκδίδουν άδειες για την εισπραξη των εσόδων, χωρίς τη σύμφωνη γνώμη των αρμοδίων υπηρεσιών του ΥΠΕΧΩΔΕ όπως έχουν υποχρέωση από τον Νόμο.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

34. Στην με αριθμό 1200/1-9-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 164/25-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 1200/1.9.97 που κατέθεσε στη Βουλή, ο Βουλευτής κ. Τριαντάφυλλος Μπέλλος, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή τα εξής:

Σε σχέση με την κατασκευή του ΠΑΘΕ στο τμήμα αυτό της Ν.Ε.Ο. έχει οριστικοποιηθεί η χάραξη του αυτοκινητόδρομου Αθηνών - Θεσσαλονίκης (ΠΑΘΕ) στην περιοχή του Αγ. Κων/νου και των Καμμένων Βούρλων. Τελικά η χάραξη του ΠΑΘΕ στο τμήμα αυτό θα ξεκινήσει από το Λογγό και θα παρακάμψει τον Άγιο Κων/νο και τα Καμμένα Βούρλα. Στη συνέχεια η χάραξη θα διασχίσει τον Μαλιακό κόλπο μέσω μια υποθαλάσσιας σήραγγας (Ζεύξη Μαλιακού), για να φθάσει στις Ράχες, μειώνοντας έτσι το μήκος του αυτοκινητόδρομου κατά 44 χλμ.

Το πιο πάνω τμήμα του αυτοκινητόδρομου θα δημοπρατηθεί σε δύο φάσεις. Δημοπρατείται άμεσα η Ζεύξη του Μαλιακού με σύμβαση παραχώρησης (το έργο προκηρύσσεται τον Οκτώβριο). Οι παρακάμψεις Αγίου Κων/νου και Καμμένων Βούρλων θα δημοπρατηθούν μετά την ολοκλήρωση των ερευνών των ερευνών και μελετών που εκπονούνται αυτή την στιγμή.

Επειδή η χάραξη του αυτοκινητόδρομου στις περιοχές του Αγίου Κων/νου και Καμμένων Βούρλων δεν συμπίπτει με τη χάραξη της σημερινής Εθνικής Οδού, οποιαδήποτε κατασκευή ανισόπεδων κόμβων δεν είναι δυνατόν να ενταχθεί στον ΠΑΘΕ.

Παράλληλα βρίσκεται υπό μελέτη ο νέος άξονας Ηγουμενίτσα - Βόλος και κλάδος προς Λαμία με συμβολή του στον ΠΑΘΕ στην περιοχή Σκάρφειας που προβλέπεται να αναβαθμίσει ουσιαστικά σε αυτοκινητόδρομο το υπόψη τμήμα δρόμου και που εκτιμάται ότι θα ενταχθεί και στο νέο Κ.Π.Σ..

Επιπλέον εντάχθηκε σαν νέα μελέτη στη ΣΑΜ 071 το έργο "Μελέτη σύνδεσης αυτοκινητοδρόμων στην ευρύτερη περιοχή Λαμίας" προϋπολογισμού 250.000.000 δρχ, που θα αφορά στις κυκλοφοριακές ρυθμίσεις και παρεμβάσεις που απαιτούνται στην ευρύτερη μείζονα περιοχή Λαμίας με σκοπό την επαύξηση της κυκλοφοριακής ασφάλειας.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

35. Στην με αριθμό 1200/1-9-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 322/24-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 1200/1-9-97, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Τ. ΜΠΕΛΛΟΣ, σε ό,τι μας αφορά σας γνωρίζουμε τα εξής:

Ο νομός Φθιώτιδας αστυνομεύεται αποτελεσματικά από την Αστυνομική Διεύθυνση Φθιώτιδας, η οποία είναι από τις λίγες Διευθύνσεις που έχει στελεχωθεί με δύναμη πέρα από την οργανική της κατά 31 άτομα. Επίσης έχει ενισχυθεί με ικανό αριθμό οχημάτων, τηλεπικοινωνιακό υλικό, εφόδια και μέσα, τα οποία με την εξέλιξη των προγραμμάτων προμηθειών ανανεώνονται και εκσυγχρονίζονται συνεχώς. Ενδεικτικά σημειώνεται ότι κατά το τρέχον έτος στην Υπηρεσία αυτή έχουν κατανεμηθεί 6 επιβατικά, 1 λεωφορείο μεταγωγής κρατουμένων, 1 φορτηγό τύπου VAN και μία μοτοσικλέτα, όλα καινούρια.

Όσον αφορά την τροχονομική αστυνόμευση του αναφερόμενου τμήματος της Εθνικής οδού, σας πληροφορούμε ότι από το Τμήμα Τροχαίας Λαμίας λαμβάνεται κάθε αναγκαίο μέτρο για την ασφαλή κυκλοφορία και την πρόληψη των τροχαίων ατυχημάτων και ενημερώνεται η αρμόδια Υπηρεσία του ΥΠΕΧΩΔΕ για τη συντήρηση και βελτίωση του και την κάθετη και οριζόντια σήμανση σε αυτό.

Στην ανωτέρω Αστυνομική Διεύθυνση δόθηκε εντολή για εντονότερη λήψη μέτρων αστυνόμευσης του αναφερόμενου οδικού δικτύου και αυστηρή εφαρμογή των διατάξεων του Κ.Ο.Κ. κατά παντός υπαιτίου.

Τέλος, για την αναβάθμιση της πυροπροστασίας της Αταλάντης, από το Αρχηγείο Πυροσβεστικού σώματος έχει αξιολογηθεί η αναγκαιότητα και έχει αποφασισθεί η ίδρυση Πυροσβεστικού Σταθμού στο Δήμο Αταλάντης. Η όλη όμως προσπάθεια για το σκοπό αυτό δεν ευδοκίμησε μέχρι σήμερα λόγω των υφιστάμενων δημοσιονομικών δυσχεριών, καθόσον η ίδρυση και λειτουργία τέτοιων Υπηρεσιών κατά ανάγκη κινείται στα πλαίσια των δυνατοτήτων που παρέχουν κάθε χρόνο οι διατιθέμενες πιστώσεις του κρατικού προϋπολογισμού, για την εξασφάλιση των οποίων καταβάλλονται συνεχείς προσπάθειες.

Ο Υπουργός
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ"

36. Στην με αριθμό 1211/1-9-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 166/25-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 1211/1.09.97 που κατέθεσε στη Βουλή, ο Βουλευτής κ. Σταύρος Δήμας, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή σύμφωνα με τα στοιχεία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κορινθίας τα εξής:

1. Το πρόβλημα της διάβρωσης των ακτών του Κορινθιακού Κόλπου έχει απασχολήσει του ΟΤΑ της περιοχής και η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση αντιμετωπίζοντας το πρόβλημα για την σωστή και ολοκληρωμένη επίλυσή του, χρηματοδότησε από τις πιστώσεις του προγρ/τος ΣΑΝΑ 9729 την "Μελέτη – Ερευνητικό Πρόγραμμα διάβρωσης ακτών Κορινθιακού Κόλπου" προϋπολογισμού 14.160.000 δρχ., η εκπόνηση της οποίας ολοκληρώνεται εντός του μηνός με φορέα εκτέλεσης το Δήμο Κιάτου.

Όσον αφορά το επόμενο στάδιο της υλοποίησης της μελέτης με την κατασκευή των απαραίτητων έργων, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση προτίθεται να το χρηματοδοτήσει από το Πρόγραμμα του 1998.

Μεμονωμένες και τμηματικές παρεμβάσεις κατά μήκος του Κορινθιακού, έχουν γίνει στο παρελθόν με την κατασκευή μικρών έργων προστασίας.

2. Επιπλέον το ΥΠΕΧΩΔΕ χρηματοδότησε την Κοινότητα Κάτω Λουτρού με 80 εκατ. δρχ. για την προστασία των ακτών της. Η μελέτη έχει εκπονηθεί και το έργο βρίσκεται στο στάδιο της κατασκευής.

Στα πλαίσια δε του έργου "Συντήρηση – βελτίωση τεχνικών έργων και προστασία της Π.Ε.Ο. Κορίνθου – Πατρών από

κυματισμούς" κατά το έτος 1997 εγκρίθηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ πίστωση 45 εκ. δρχ., όπου έγιναν επεμβάσεις προστασίας της άνω οδού στο ύψος της Κοινότητας Μελισσίου Κορινθίας.

Ανάλογες επεμβάσεις είχαν προγραμματισθεί και σε άλλα τμήματα της οδού αυτής πλην όμως σύμφωνα με το Ν. 2503/30.05.97 οι ως άνω αρμοδιότητες μεταφέρθηκαν στις ΔΕΣΕ Περιφέρειας Πελοποννήσου και άρα αρμόδιο να σας απαντήσει είναι και το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημ. Διοίκησης και Αποκέντρωσης προς το οποίο κοινοποιείται η Ερώτηση.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

37. Στην με αριθμό 1222/2-9-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 82/24-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 1222/2-9-97, που κατέθεσε ο Βουλευτής, κ. Η. Βεζδρεβάνης, σε ό,τι μας αφορά, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης με ιδιαίτερη ευαισθησία και υπευθυνότητα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την πάταξη του αναφερόμενου φαινομένου και την προστασία της νεολαίας μας, του πολυτιμότερου δυναμικού της χώρας που αποτελεί τον κύριο στόχο των εμπορών ναρκωτικών, σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία και άλλους φορείς.

Για το σκοπό αυτό ιδιαίτερη βαρύτητα έχει δοθεί στην επιτήρηση των σχολικών, αθλητικών και λοιπών ευαίσθητων χώρων που συχνάζουν οι νέοι. Κατόπιν εντολής και οδηγιών μας η επιτήρηση της Αστυνομίας στους χώρους αυτούς ενισχύθηκε τελευταία για αποτροπή εμφάνισης σε αυτά υποπύων και κακοποιών στοιχείων (τοξικομανών, εμπορών, ναρκωτικών, επιδειξιών, παιδεραστών, μοτοσικλετιστών "καμικάζι", κλπ.).

Για την αποτελεσματική επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, στην επιτήρηση συμμετέχουν ανεξαιρέτως όλες οι Υπηρεσίες τάξης, ασφάλειας και τροχαίας. Επίσης δόθηκε εντολή για άμεση επαφή των Διοικητών των Υπηρεσιών, στην τοπική αρμοδιότητα των οποίων περιλαμβάνονται σχολεία, με τους Διευθυντές αυτών, καθηγητές, συλλόγους, περιοίκους και την τοπική αυτοδιοίκηση, για καλύτερη αλληλοενημέρωση σε επιμέρους θέματα και βελτίωση της συνεργασίας και στις περιπτώσεις που εντοπίζονται ύποπτα ή κακοποιά στοιχεία σε σχολεία ή στους περίεξ αυτών χώρους, η επέμβαση των Αστυνομικών θα εκδηλώνεται άμεσα και με τον επιβαλλόμενο τρόπο για τις ενδεδειγμένες αναλόγως περαιτέρω ενέργειες.

Επισημαίνεται ότι από τους αρμόδιους φορείς με συμμετοχή και της Ελληνικής Αστυνομίας ενημερώνεται συνεχώς το κοινό και ιδιαίτερα η νεολαία και καταβάλλονται προσπάθειες ευαισθητοποίησής της για ενεργό συμμετοχή στην καταπολέμηση της μαστίγας των ναρκωτικών.

Στα πλαίσια αυτά αντιμετωπίζεται το πρόβλημα και στο νομό Θεσπρωτίας από τις Υπηρεσίες της Αστυνομικής Διεύθυνσης Θεσπρωτίας και ιδιαίτερα το Τμήμα Δίωξης Ναρκωτικών, που ιδρύθηκε πρόσφατα και λειτουργεί στην Ηγουμενίτσα. Το προσωπικό της Υπηρεσίας αυτής βρίσκεται σε διαρκή ετοιμότητα και δράση και υπό την καθοδήγηση των κεντρικών Υπηρεσιών έχει σημαντικές επιτυχίες. Ενδεικτικά σημειώνεται ότι κατά την τελευταία διετία οι αρμόδιες Υπηρεσίες της ανωτέρω Διεύθυνσης επελήφθησαν σε 42 υποθέσεις κατά τις οποίες κατασχέθηκαν 663 κιλά ινδικής κάνναβης, εκριζώθηκαν 59 δενδρύλλια και παραπέμφθηκαν στη Δικαιοσύνη 38 άτομα.

Στην αναφερόμενη Διεύθυνση δόθηκε εντολή να εξετάσει τα καταγγελλόμενα, και να λάβει κάθε αναγκαίο μέτρο για την πάταξη της αναφερόμενης μαστίγας και την προστασία της νεολαίας.

Ο Υπουργός
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ"

38. Στην με αριθμό 1226/2-9-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 3657/22-9-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Υγείας και Πρόνοιας η ακόλουθη απάντηση:

"Επί της ερώτησης 1226/2-9-97, που κατέθεσαν οι Βουλευτές κ. Απόστ. Τασούλας και κ. Μαρία Μπόσκου, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Με το Ν. 2459/97 η χορήγηση και η συνέχιση καταβολής των επιδομάτων και της ισόβιας σύνταξης συνδέθηκαν με το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα των δικαιούχων των ανωτέρω παροχών.

Για την υλοποίηση των διατάξεων αυτού του Νόμου στάλθηκαν από τον Ο.Γ.Α. στους κατά τόπους ανταποκριτές ατομικές υπεύθυνες δηλώσεις για κάθε επιδοτούμενο, οι οποίες θα έπρεπε να επιστραφούν στον Ο.Γ.Α. με συνημμένα τα απαραίτητα δικαιολογητικά για τον έλεγχο του εισοδήματος. Το σύνολο των δηλώσεων που στάλθηκαν είναι 400.000 περίπου.

Οι δηλώσεις αυτές περιήλθαν τμηματικά και πολλές καθυστερημένα (ακόμη και μέχρι σήμερα επιστρέφονται) στον Ο.Γ.Α. και γι' αυτό οι δικαιούχοι πληρώθηκαν τμηματικά από 15-5-97 μέχρι και 15-8-97 (περίπου 231.000 δικαιούχοι). Κατά την πληρωμή του πέμπτου δμήνου (6-15/10/97) θα πληρωθούν περίπου 300.000 δικαιούχοι.

Επίσης υπάρχουν περίπου 30.000 δικαιούχοι που καθυστερεί η πληρωμή τους, γιατί τα δικαιολογητικά που έστειλαν ήσαν ελλιπή.

Αυτοί θα πληρωθούν, όταν επιστραφούν τα δικαιολογητικά που τους ζητήθηκαν ύστερα από τον σχετικό έλεγχο που θα γίνει από τον Ο.Γ.Α..

Ο Υφυπουργός
Θ. ΚΟΤΣΩΝΗΣ"

39. Στην με αριθμό 1247/2-9-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 175/25-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 1247/2.9.97 που κατέθεσε στη Βουλή, ο Βουλευτής κ. Νίκος Τσιαρτσώνης, παρακαλούμε να πληροφορήσετε τον κ. Βουλευτή ότι ο Τομέας Αποκ/σης Σεισμοπλήκτων (ΤΑΣ) Κοζάνης θα επαναλειτούργησει εντός των ημερών, αφού έχει ήδη εκδοθεί η σχετική προκήρυξη πρόσληψης προσωπικού για στελέχωση του ΤΑΣ, στις 10-9-97 έληξε η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων υποψηφίων και βρίσκεται στο τελικό στάδιο η έκδοση των αποτελεσμάτων και οι αποφάσεις πρόσληψης προσωπικού.

Οι λόγοι που δεν έγιναν έγκαιρα όλες οι ανωτέρω ενέργειες για στελέχωση του ΤΑΣ, ώστε μετά την λήξη των προηγούμενων συμβάσεων (31-7-97), να συνεχιστεί η εύρυθμη λειτουργία του και κατά συνέπεια να μην υπάρξει πρόβλημα στο έργο αποκατάστασης των ζημιών από τους σεισμούς στην περιοχή, οφείλεται σε καθυστέρηση έγκρισης των σχετικών πιστώσεων από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και της εγκριτικής πράξης Υπουργικού Συμβουλίου, αν και είχαν γίνει έγκαιρα όλες οι απαιτούμενες ενέργειες από την αρμόδια Δ/ση του ΥΠΕΧΩΔΕ.

Ο Υπουργός
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ"

40. Στην με αριθμό 1281/4-9-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 2016/22-9-97 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων η ακόλουθη απάντηση:

"Απαντώντας στην ερώτηση 1281/4-9-97, που κατέθεσαν στη Βουλή των Ελλήνων οι Βουλευτές κύριοι Γ. Καρασάμνης, Θ. Λεονταρίτης, Αθ. Νάκος, Ευαγγ. Μπασιάκος, Σ. Τσιτουρίδης, Απ. Σταύρου, Αδ. Ρεγκούζας, Ευαγγ. Πολύζος, Χαρ. Παπαθανασίου, Νικ. Τσιαρτσώνης, Βασ. Βύζας, Ηλ. Βεζδρεβάνης, Βασ. Παππάς, Αν. Καραμάριος, Κων. Καραμηνάς, Στ. Παπαδόπουλος, Σπ. Σπύρου, Κων. Καραμπίνας, Θεοδ. Σκρέκας, Γεωργ. Ορφανός και Θεοφ. Δημοσχάκης, σχετικά με τον υπόχρεο για την απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών στο ΙΚΑ των απασχολούμενων σε ιδιωτικά οικοδομοτεχνικά έργα, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Όπως είναι γνωστό, κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 6 του άρθρου 21 του ν. 1902/1990, από 1-1-1993 αναμορ-

φώθηκε το σύστημα υπολογισμού εισφορών για τα ιδιωτικά οικοδομοτεχνικά έργα και καθιερώθηκε αντικειμενικό σύστημα υπολογισμού καταβλητέων εισφορών.

Σύμφωνα με την αριθμ. Φ.21/2930/1992 υπουργική απόφαση όπως τροποποιήθηκε και συμπλήρωθηκε με την Υ.Α. Φ. 21/478/1997, σε περίπτωση ανέγερσης κτισμάτων, οι ημέρες ασφάλισης των απασχολούμενων σε οικοδομοτεχνικές εργασίες υπολογίζονται τεκμαρτά, με βάση τους συντελεστές που ορίζονται από τις προαναφερόμενες αποφάσεις και είναι ανάλογες με το μέγεθος της οικοδομής.

Σε περίπτωση που δεν καταβάλλονται έγκαιρα οι εισφορές, επιβάλλονται, σύμφωνα με τη νομοθεσία του Ιδρύματος, πρόστιμα και λοιπές προσαυξήσεις που είναι κοινά για όλους τους ιδιοκτήτες των οικοδομικών έργων.

Από την ισχύουσα νομοθεσία του ΙΚΑ, σε κάθε περίπτωση, υπόχρεος για την καταβολή των εισφορών στο Ίδρυμα, είναι ο εργοδότης δηλ. το πρόσωπο (φυσικό ή νομικό), για λογαριασμό του οποίου τα υπαγόμενα στην ασφάλιση πρόσωπα προσφέρουν την εργασία τους.

Στην περίπτωση των απασχολούμενων σε οικοδομοτεχνικά έργα που εκτελούνται με την μεσολάβηση τρίτων προσώπων (εργολάβων και υπεργολάβων), ως εργοδότης για την καταβολή των εισφορών, ορίζεται από το άρθρο 8 παρ. 5 εδάφ. γ' του α.ν. 1846/51 ο κύριος του ανεγειρομένου κτίσματος, δηλ. ο ιδιοκτήτης - οικοπεδούχος, ανεξάρτητα από την ανέγερση με το σύστημα της αντιπαροχής (ΣτΕ 1859/83, 1039/85, 4127/87). Όπως άλλωστε έχει κριθεί και από τα ανώτερα δικαστήρια (Α.Π. 239/76), δεν θα ήταν δυνατή η μετάθεση της υποχρέωσης καταβολής των εισφορών στον εργολάβο, ο οποίος έχει αναλάβει την εκτέλεση ενός έργου (μιας οικοδομής εν προκειμένω), η κυριότητα της οποίας ανήκει, σύμφωνα και με τον Αστικό Κώδικα, στον ιδιοκτήτη του οικοπέδου.

Όπως προκύπτει από τα προαναφερόμενα, η καθιέρωση υποχρέωσης καταβολής των εισφορών από τον κύριο του έργου, είναι σε πλήρη αρμονία με τις γενικές διατάξεις της νομοθεσίας του ΙΚΑ αλλά και με τις σχετικές διατάξεις του Α.Κ..

Επίσης σας πληροφορούμε ότι η Διοίκηση του ΙΚΑ δεν έχει προβεί στην έκδοση καμίας απόφασης η οποία να είναι αντίθετη με την ισχύουσα νομοθεσία όπως αναφέρετε στην εν λόγω ερώτηση, αλλά έχει δώσει αναλυτικές οδηγίες στα υποκαταστήματα του Ιδρύματος για την εκκαθάριση εκκρεμών υποθέσεων, την είσπραξη των οφειλομένων εισφορών από την εκτέλεση οικοδομοτεχνικών έργων και γενικά για τη διασφάλιση των εσόδων του ΙΚΑ.

Ο Υφυπουργός
ΝΙΚ. ΦΑΡΜΑΚΗΣ"

41. Στην με αριθμό 1359/9-9-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 83/24-9-97 έγγραφο από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 1359/9-9-97, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Γ. Σούρλας, σε ό,τι μας αφορά σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το Υπουργείο μας αντιμετωπίζει με ιδιαίτερη υπευθυνότητα και κατά προτεραιότητα το πρόβλημα των ναρκωτικών στο νομό Ηλείας και τη λοιπή χώρα και καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την πάταξη του φαινομένου, την προστασία του κοινού και ιδιαίτερα της νεολαίας και τον περιορισμό των δυσμενών επιπτώσεων και κοινωνικών προεκτάσεων από τη σύγχρονη αυτή απειλή, σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία και άλλους φορείς στο εσωτερικό και εξωτερικό.

Για το σκοπό αυτό οι αρμόδιες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας στελεχώνονται κατά προτεραιότητα με εξειδικευμένο προσωπικό, το οποίο επιμορφώνεται και εκπαιδεύεται συνεχώς με ειδικά προγράμματα που υλοποιούν τα ειδικά Τμήματα και Γραφεία εκπαίδευσης, που έχουμε ιδρύσει στις Γενικές Αστυνομικές Διευθύνσεις και Αστυνομικές Διευθύνσεις της χώρας και ενισχύονται με σύγχρονα υλικοτεχνικά μέσα

και εφόδια.

Για την πρόληψη και καταστολή της εισαγωγής τέτοιων ουσιών στη χώρα έχει ενταθεί και η αστυνόμευση των παραμεθορίων περιοχών μας, έχουν ενισχυθεί οι Υπηρεσίες που τις αστυνομούν και έχουμε ιδρύσει ειδικά Τμήματα δίωξης στις ευαίσθητες αυτές περιοχές.

Επίσης για το συντονισμό των Υπηρεσιών μας και των Υπηρεσιών των συναρμοδίων Υπουργείων και αξιοποίηση των παρεχομένων πληροφοριών λειτουργεί το Συντονιστικό Όργανο Δίωξης Ναρκωτικών (ΣΟΔΝ). Σημαντική είναι επίσης η συμμετοχή, μέσω του ΟΚΑΝΑ, εκπροσώπου του Υπουργείου μας στην κατάρτιση προγραμμάτων για πρόληψη της διάδοσης και χρήσης των ναρκωτικών.

Από τις Υπηρεσίες μας ιδιαίτερη βαρύτητα έχει δοθεί στην επιτήρηση των σχολικών, αθλητικών και λοιπών ευαίσθητων χώρων, που συχνάζουν οι νέοι. Κατόπιν οδηγιών μας η επιτήρηση των χώρων αυτών ενισχύθηκε τελευταία από όλες τις Υπηρεσίες τάξης, ασφάλειας και τροχαίας για αποτροπή εμφάνισης σε αυτό υπόπτων και κακοποιών στοιχείων (τοξικομανών, εμπόρων ναρκωτικών, επιδειξιών, παιδεραστών, μοτοσικλετιστών "καμικάζι", κλπ.).

Επίσης δόθηκε εντολή για άμεση επαφή των Διοικητών των Υπηρεσιών, στην τοπική αρμοδιότητα των οποίων περιλαμβάνονται σχολεία, με τους Διευθυντές αυτών, καθηγητές, συλλόγους, περιοίκους και την τοπική αυτοδιοίκηση, για καλύτερη αλληλοενημέρωση σε επιμέρους θέματα και βελτίωση της συνεργασίας. Στις περιπτώσεις που εντοπίζονται ύποπτα ή κακοποιά στοιχεία σε σχολεία ή στους περίξ αυτών χώρους, η επέμβαση των Αστυνομικών θα εκδηλώνεται άμεσα και με τον επιβαλλόμενο τρόπο για ενδεδειγμένες αναλόγως περαιτέρω ενέργειες.

Ο Υπουργός
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ"

42. Στην με αριθμό 1384/10-9-97 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1109/16-9-97 έγγραφο από τον Αναπληρωτή Υπουργό Εξωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

"Σε απάντηση της ερώτησης 1384 από 10.9.97 της κυρίας Έλσας Παπαδημητρίου, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η διεκδίκηση της υποψηφιότητας της Αθήνας για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 ασφαλώς και δεν αποτελούσε "χωρική" απαίτηση. Άλλωστε, ένα από τα στοιχεία που συγκράτησαν τα μέλη της ΔΟΕ, φαντάζομαι πως ήταν και η ευρύτατη συναίνεση των συμπολιτών μας υπέρ της πραγματοποίησης των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα.

Σχετικά με την ιδέα της "Ιερής Εκεχειρίας" κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων, νομίζω πως η πατρότητα της ανήκει αποκλειστικά στους αρχαίους προγόνους μας. Προσωπικά, δεν την διεκδίκησα ποτέ.

Ευθύνη μας είναι να συνθέσουμε μία αρχαία παράδοση με την οποία είμαστε συναισθηματικά συνδεδεμένοι, να την μετατρέψουμε σε έννοιες που μπορούν να εμπνεύσουν τόσο εμάς όσο και άλλους λαούς, δίνοντας νόημα, αξίες και πρότυπα για την καθημερινή τους ζωή και να προσφέρουμε στη σύγχρονη κοινωνία μία νέα πηγή έμπνευσης και ανθρωπισμού μπροστά στις καινούριες και δύσκολες προκλήσεις της εποχής. Η "Εκεχειρία" κατά την διάρκεια των Αγώνων ήταν κάτι το οποίο και η Μελίνα ονειρευόταν.

Για την ενημέρωσή σας, η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών έχει ήδη υιοθετήσει δύο ψηφίσματα, το 1993 και το 1994, σχετικά με την αναβίωση της "Ιερής Εκεχειρίας", μετά από πρωτοβουλία – μεταξύ άλλων – του Προέδρου της ΔΟΕ κ. Σάμαραγκ και του Οργανισμού Αφρικανικής Ενότητας. Η προσπάθεια αυτή, δυστυχώς, είχε μικρά αποτελέσματα.

Έχουμε την πρόθεση να διερευνήσουμε τις δυνατότητες μιας ενεργότερης ανάμιξης των Ηνωμένων Εθνών στην υλοποίηση της "Εκεχειρίας" κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων.

Όπως έγραφα και σε άρθρο μου στην Εφημερίδα "ΤΟ ΒΗΜΑ" (Κυριακή 7 Σεπτεμβρίου 1997):

"Η Εκεχειρία" κατά τη διάρκεια των ολυμπιακών Αγώνων θα αποτελούσε μία μικρή επανάσταση στα διεθνή δεδομένα. Θα διαπαιδαγωγούσε τις νέες γενιές για τη σημασία της ανοχής και της διαπραγμάτευσης ως μέσου επίλυσης διαφορών. Οι Αγώνες ή ακόμη καλύτερα και η Ολυμπία θα μπορούσε να αποτελέσει την εστία συνάντησης αντιμαχόμενων πλευρών κατά τη διάρκεια των Αγώνων. Φορείς και κινήματα πολιτών ανά τον κόσμο θα μπορούσαν να συμμετάσχουν σ' αυτή την εκστρατεία Ειρήνης.

Προτείνω η Ελλάδα να αναλάβει πρωτοπόρα την προσπάθεια αυτή. Μία προσπάθεια δύσκολη. Μία προσπάθεια που όμως ταιριάζει στην εικόνα που εγώ πιστεύω (και πολλοί θα ήθελαν) θα αναδεικνύει την Ελλάδα στην διεθνή κοινή γνώμη".

Στα πλαίσια αυτά, πρωτοβουλίες σαν αυτές του κ. Συκλόγλου και του "Αριστοτελείου" Ρώμης, αλλά και άλλων, ασφαλώς και είναι ευπρόσδεκτες, στο μέτρο που είναι σε θέση να επηρεάσουν την κοινή γνώμη.

Ο Υπουργός
ΓΙΩΡΓΟΣ Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ").

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο επικαιρών ερωτήσεων της Παρασκευής 7 Νοεμβρίου 1997.

ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ πρώτου κύκλου.

1. Η με αριθμό 222/31.10.1997 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Δημητρίου Πιπεργιά προς τους Υπουργούς Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Δικαιοσύνης, σχετικά με τις προθέσεις της Κυβέρνησης για αντιμετώπιση των επιπτώσεων της απόφασης του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, που έκρινε παράνομες τις κρατήσεις των εργαζομένων σε Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμούς για το διανεμητικό λογαριασμό οικογενειακών επιδομάτων και ανεργίας.

2. Η με αριθμό 206/29.10.1997 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Σπυριδωνος Σπύρου προς τους Υπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, σχετικά με τις προθέσεις της Κυβέρνησης για κατάργηση της περιφέρειας Ιονίων νήσων και προσάρτηση των νησιών σε άλλες περιφέρειες.

3. Η με αριθμό 241/31.11.1997 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Ευάγγελου Μπούτα προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με τη λήψη μέτρων μετεγκατάστασης της Κοινότητας Λαμπερού Νομού Καρδίτσας.

4. Η με αριθμό 236/3.11.1997 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Μουσταφά Μουσταφά προς τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών, σχετικά με τις προθέσεις της Κυβέρνησης για επίλυση προβλημάτων των εργαζομένων με σύμβαση ορισμένου χρόνου, στον Οργανισμό Σιδηροδρόμων Ελλάδος (ΟΣΕ) κλπ.

5. Η με αριθμό 232/3.11.1997 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Ιωάννη Αράπη προς τον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών, σχετικά με τις προθέσεις της Κυβέρνησης για επίλυση των προβλημάτων του κλάδου επαγγελματιών μικρών φορτηγών αυτοκινήτων, χορήγηση νέων αδειών κλπ.

Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ δευτέρου κύκλου.

1. Η με αριθμό 226/31.10.1997 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Ελένης Ανουσάκη προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, σχετικά με τη λήψη μέτρων προστασίας του Κεραμεικού με τη συνεργασία του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου, της Αττικό Μετρό κλπ.

2. Η με αριθμό 214/30.10.1997 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Γεωργίου Σαλαγκούδη προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης, σχετικά με τα προβλήματα που δημιουργούνται, από την αναστολή εφαρμογής του ν. 1892/1990, στην απόφαση της Κυβέρνησης για αύξηση των δαπανών για

δημόσιες επενδύσεις.

3. Η με αριθμό 242/3.11.1997 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος κ. Σταύρου Παναγιώτου προς τον Υπουργό Γεωργίας, σχετικά με τη λήψη μέτρων ρύθμισης των χρεών των κτηνοτρόφων, μείωση των επιτοκίων των δανείων, ανάπτυξη της κτηνοτροφίας κλπ.

4. Η με αριθμό 235/3.11.1997 επίκαιρη ερώτηση της Βουλευτού του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Στέλλας Αλφιέρη προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, σχετικά με τις προθέσεις της Κυβέρνησης για αλλαγή του θεσμικού

πλαίσιου για αποποινικοποίηση της χρήσης ναρκωτικών ουσιών, διαχωρισμό τους σε "σκληρά" και "μαλακά" κλπ.

5. Η με αριθμό 229/3.11.1997 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Γεωργίου Τσαφούλια προς τους Υπουργούς Ανάπτυξης, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σχετικά με τη λήψη μέτρων προστασίας της σωματικής ακεραιότητας των εργαζομένων στο εργοστάσιο της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού στη Μεγαλόπολη Αρκαδίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην

ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

Συζήτηση προ ημερησίας διατάξεως, σύμφωνα με το άρθρο 143 του Κανονισμού της Βουλής, με πρωτοβουλία του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Δημοκρατίας κ. Κώστα Καραμανλή, σε επίπεδο Αρχηγών Κομμάτων, με θέμα: «Ενημέρωση της Βουλής για τα Εθνικά Θέματα».

Κατά την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου 143 του Κανονισμού, με απόφαση της Βουλής, ύστερα από πρόταση του Προέδρου, μπορεί κατ' εξαίρεση να διευρυνθεί ο κύκλος των ομιλητών. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται η διάρκεια της αγόρευσής τους.

Έχω την τιμή, ως Πρόεδρος του Σώματος, να προτείνω προς τη Βουλή ομόφωνη απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων, να διευρυνθεί η συζήτηση με συμμετοχή ενός επιπλέον ομιλητή από κάθε κόμμα. Οι ομιλητές θα λάβουν το λόγο, μετά το πέρας των ομιλιών του Πρωθυπουργού και των Προέδρων των Κοινοβουλευτικών Ομάδων.

Οι Υπουργοί έχουν δικαίωμα να συμμετάσχουν στη συζήτηση, κατά την παράγραφο 4 του άρθρου 143 και τους ορισμούς του άρθρου 97 παράγραφοι 1 έως 3 του Κανονισμού.

Ο Υπουργός των Εξωτερικών κ. Θεόδωρος Πάγκαλος, θα μιλήσει, αφού ολοκληρωθεί ο πρώτος κύκλος ομιλητών, δηλαδή μετά τις ομιλίες του Πρωθυπουργού και των Αρχηγών των Κομμάτων.

Ύστερα από συνεννόηση, την οποία έχω κάνει με τα κόμματα και εφόσον η Βουλή αποδεχθεί αυτήν την πρόταση, που σας ανέπτυξα πριν, θα μιλήσουν από τη Νέα Δημοκρατία ο κ. Δημήτριος Σιούφας, από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας ο κ. Χαράλαμπος Αγγουράκης, από το Συνασπισμό της Αριστεράς και της Προόδου ο κ. Σπυρίδων Δανέλλης και από το Δημοκρατικό Κοινωνικό Κίνημα ο κ. Γεώργιος Ρόκος. Προτείνω ως χρόνο ομιλίας τους τα δέκα λεπτά.

Δέχεται η Βουλή αυτήν την πρόταση για τη διεύρυνση των ομιλητών και του χρόνου ομιλίας τους;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Η Βουλή ομοφώνως απεδέχθη την πρόταση του Προέδρου.

Ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως κ. Κωνσταντίνος Σημίτης έχει το λόγο. Σας βάζω ενδεικτικώς το χρόνο των σαράντα λεπτών και αναλόγως προχωρείτε και εσείς και οι άλλοι Αρχηγοί.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συνολική πολιτική που ασκεί η Κυβέρνηση στο διεθνές περίγυρό μας και τα συγκεκριμένα αποτελέσματα αυτής της πολιτικής, μας επιτρέπουν σήμερα να κάνουμε μια σε βάθος συζήτηση που θα βοηθήσει στην ενίσχυση αυτής της πολιτικής και στην επιδίωξη των στόχων που επιθυμούμε όλοι.

Προσωπικά, επιθυμώ να συμβάλω σε μια όσο γίνεται περισσότερο δημιουργική και γόνιμη συζήτηση. Έχω άλλωστε τονίσω παλαιότερα σ' αυτήν την Αίθουσα ότι τα θέματα εξωτερικής πολιτικής δεν προσφέρονται για ρητορική που αποσκοπεί σε εντυπωσιασμό ούτε σε κριτική, η οποία δε βασίζεται σε τεκμηριωμένα επιχειρήματα.

Κεντρικός στόχος των πολιτικών μας είναι η ισχυρή Ελλάδα. Οι πολιτικές επιδιώκουν σταθερά τη διασφάλιση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, την προάσπιση των εθνικών μας συμφερόντων, την ασφάλεια της χώρας μας.

Η Ελλάδα που επιδιώκει τη μεγιστοποίηση των προοπτικών ειρήνης, προόδου, συνεργασίας, είναι στο επίκεντρο της πολιτικής μας. Θέλουμε την Ελλάδα που έχει κύρος, που συμμετέχει στη λήψη των αποφάσεων, που έχει φωνή. Χτίζουμε αυτήν την Ελλάδα με την εξωτερική μας πολιτική, με την πολιτική άμυνας, με την πολιτική που ακολουθούμε στους διεθνείς οργανισμούς, με την πολιτική που ακολουθούμε στο εσωτερικό της χώρας, για να καταστήσουμε την οικονομία μας και την κοινωνία μας ισχυρότερες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γνωρίζουμε όλοι ότι μία από τις σημαντικές προτεραιότητες αυτής της Κυβέρνησης ήταν η πολιτική στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων.

Στόχος μας είναι να μετατρέψουμε αυτή την παραδοσιακά σύγκρουσιακή γεωπολιτική περιοχή σε ένα χώρο ειρήνης, ανάπτυξης, συνεργασίας και φιλίας των λαών μας.

Η ειρηνική και ολόπλευρη πολιτική της Ελλάδας αναγνωρίστηκε από τις γειτονικές χώρες στη Σύνοδο Υπουργών Εξωτερικών των βαλκανικών κρατών τον Ιούνιο στη Θεσσαλονίκη και κλιμακώθηκε στη Διάσκεψη Κορυφής στην Κρήτη αυτές τις ημέρες.

Αυτή η Διάσκεψη Κορυφής είναι κορυφαίο γεγονός στην εξέλιξη των σχέσεων των Βαλκανικών χωρών τις τελευταίες δεκαετίες.

Ας συνειδητοποιήσουμε ότι για πρώτη φορά οι ηγεσίες των χωρών μας προσήλθαν οικειοθελώς, χωρίς την παρουσία τρίτων που επιδιώκουν τον επηρεασμό των αποφάσεων, τον επηρεασμό των εξελίξεων στην περιοχή. Προσήλθαν για να συζητήσουν, για να προσεγγίσουν από κοινού τα μεγάλα προβλήματα της περιοχής, τα μεγάλα ζητήματα που θα καθορίσουν το μέλλον τους και να συνθέσουν μια νέα προοπτική ελπίδας για τα Βαλκάνια.

Κάθισαν όλοι σε ένα τραπέζι και είχαν συγχρόνως όλοι με όλους διμερείς συζητήσεις με ειλικρίνεια και τόλμη. Για παράδειγμα, ο Πρόεδρος της Γιουγκοσλαβίας κ. Μιλόσεβιτς και ο Πρωθυπουργός της Αλβανίας κ. Νάνο είχαν την πρώτη επαφή ηγετών των δύο αυτών χωρών, μετά από σαράντα ένα χρόνια. Κοινή ήταν η διαπίστωση ότι τελείωσε μία εποχή και ότι η καινούρια εποχή που αρχίζει απαιτεί την υπέρβαση των τραυμάτων του παρελθόντος, των αντιλήψεων που κυριάρχησαν σε αυτόν το χώρο για πολλές δεκαετίες. Απαιτεί νέους τρόπους προσέγγισης, προσαρμογής στα μηνύματα της διεθνούς πραγματικότητας.

Τι επιτύχαμε. Από τις συζητήσεις στην Κρήτη επικυρώθηκε η κοινή πεποίθηση ότι χρειάζεται οπωσδήποτε περιφερειακή συνεργασία, ότι δεν είναι δυνατόν να υπάρξει ειρήνη, σταθερότητα, ασφάλεια στην περιοχή, ότι δεν είναι δυνατόν να υπάρξει ανάπτυξη στο χώρο, αν δεν προωθήσουμε όλοι μαζί την περιφερειακή συνεργασία. Αυτή η περιφερειακή συνεργασία δεν πρέπει να είναι ευκαιριακή, αλλά να έχει μονιμότερη βάση. Τις κατευθύνσεις αυτής της μονιμότερης βάσης συζητήσαμε και αποφασίσαμε.

Συμφωνήσαμε να εργαστούμε για την ευημερία των λαών μας στη βάση της ειρήνης, της ασφάλειας, των καλών γειτονικών σχέσεων και της σταθερότητας στην περιοχή. Επιβεβαιώθηκε με έμφαση η δέσμευση στις αρχές των Ηνωμένων Εθνών, της Χάρτας των Παρισίων και της τελικής πράξης του Ελσίνκι. Ιδίως έγινε μερική αναφορά στις αρχές του σεβασμού της κυριαρχίας και του απαραβίαστου των συνόρων, στις αρχές του σεβασμού της εδαφικής ακεραιότητας κάθε κράτους.

Συμφωνήσαμε να προάγουμε το κράτος δικαίου και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά και την προώθηση της οικονομίας της αγοράς, ως κυρίου μέσου ανάπτυξης για την περιοχή.

Ίσως κάποιοι ακούγοντας όλα αυτά σκεφτούν ότι πρόκειται για μεγάλα λόγια, χωρίς συνέπεια. Θα τους απαντήσω: Ναι, μεγάλα λόγια. Αλλά, ας μην ξεχνάμε ότι δεν έχουν περάσει δέκα χρόνια ακόμη από τότε που όλα αυτά τα μεγάλα λόγια δεν μπορούσαν καν να λεχθούν. Ότι δεν έχουν περάσει καν δέκα χρόνια που στο χώρο αυτό κυριαρχούσε η ρητορική της αντιπαλότητας. Οι θετικές συνέπειες ενός διαφορετικού κλίματος προκύπτουν από μόνες τους. Οι δραστηριότητες των επιχειρήσεων, ο τουρισμός, οι πολιτιστικές ανταλλαγές, δεν αναπτύσσονται σε ατμόσφαιρα μισαλλοδοξίας και αντιπαλότητας. Χρειάζονται ακριβώς τα μεγάλα λόγια.

Άρα, με αυτές τις διακηρύξεις και όλα τα άλλα τα οποία θα πω, ανοίγονται νέες δυνατότητες. Ανοίγονται δυνατότητες, οι οποίες είναι καινούριες για την περιοχή.

Υπογραμμίστηκε από όλους τους συμμετέχοντες, ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός όλων των χωρών. Το θεωρούμε

αναπόσπαστο στοιχείο της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξής τους.

Αλλά πέρα απ' αυτό υπογραμμίστηκε και η θέληση για τη δημιουργία ενός συνεκτικού χώρου συνεργασίας και οικονομικής ευημερίας, ο οποίος θα βασίζεται στις καλές γειτονικές σχέσεις και στις αρχές του διεθνούς δικαίου.

Αποφασίσαμε την ανάπτυξη σχέσεων στο εκπαιδευτικό και επιστημονικό επίπεδο, στο πολιτιστικό και αθλητικό επίπεδο. Αποφασίσαμε τη συνεργασία στους τομείς δικαιοσύνης και του αγώνα κατά του οργανωμένου εγκλήματος, των ναρκωτικών, της παράνομης λαθρομετανάστευσης. Αναγνωρίσαμε την πολιτισμική και θρησκευτική διαφορετικότητα ως πηγή έμπνευσης, δημιουργικότητας και δυναμισμού. Αποφασίσαμε την εντατικοποίηση των προσπαθειών για οικονομική συνεργασία, ιδίως στον τομέα των υποδομών και στις μεταφορές. Οι υποδομές, οι μεταφορές, οι συγκοινωνίες, η ενέργεια ήταν από τα κεντρικά θέματα των συζητήσεων, όπως και η δημιουργία δικτύων, η δημιουργία των αγωγών, οι νέοι δρόμοι, οι κάθετοι άξονες. Όλοι είχαν τη θέληση οι χώρες αυτές να διαπλακούν, να ανοίξουν τα σύνορα όσο το δυνατόν περισσότερο, για να υπάρχει ανταλλαγή προϊόντων, συνεργασία των λαών, ανάπτυξη πρωτοβουλιών των επιχειρήσεων.

Αποφασίσαμε, τέλος, ότι η υλοποίηση όλου αυτού του πλέγματος των πολιτικών δεν θα πρέπει να μείνει ως μία ευχή, θα πρέπει να στηριχθεί από μία συνεχή δραστηριότητα. Και γι' αυτό θα συνέρχονται σε τακτά χρονικά διαστήματα εμπειρογνώμονες, γι' αυτό θα συνέρχονται σε τακτά χρονικά διαστήματα οι αρμόδιοι Υπουργοί, γι' αυτό θα δημιουργηθούν περιφερειακά κέντρα και ινστιτούτα που θα στηρίζουν τις πολιτικές αυτές σε διαβαλκανικό επίπεδο.

Από τις παρεμβάσεις όλων των ηγετών προέκυψε η κοινή διαπίστωση ότι οι περισσότερες χώρες έχουν ακόμη ανοικτά κρίσιμα ζητήματα, κληρονομίες του παρελθόντος ότι η προσπάθεια προσαρμογής στη νέα πραγματικότητα είναι ιδιαίτερα δυσχερής και περίπλοκη. Δεν έχω παρά να αναφέρω το θέμα το Κοσσυφοπέδιου. Αλλά ξεπεράστηκαν αμχανίες, αδράνειες, σκεπτικισμοί, ο φόβος της επαφής, η αίσθηση ότι δεν μπορεί να γίνει συζήτηση. Υπήρχε η αίσθηση ότι μπορεί και πρέπει να γίνει συζήτηση. Όλοι εμψυχώσαμε όλους για να γίνει το βήμα αυτό στη νέα εποχή και το πετύχαμε.

Η Ελλάδα είναι αποφασισμένη να πρωτοστατήσει στην προσπάθεια αυτή για τη δημιουργία ενός συνεκτικού χώρου πολιτικής και οικονομικής συνεργασίας που θα έχει κοινές πολιτικές κατευθύνσεις, που θα επιδιώκει ανάπτυξη και σύγκλιση οικονομιών, που θα μειώνει όλο και περισσότερο την απόσταση που χωρίζει τις χώρες αυτές από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Διάσκεψη ήταν μια επιτυχία της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής. Ήταν μια επιτυχία όλων εκείνων, οι οποίοι ζητούν δρόμους ειρήνης και συνεργασίας. Γι' αυτό η επιτυχία αυτής της συνάντησης αναγνωρίστηκε από όλους ανεξαιρέτα τους ηγέτες οι οποίοι συμμετείχαν σ' αυτή.

Στο πλαίσιο της Διάσκεψης όλοι οι ηγέτες των χωρών είχαν, όπως ανέφερα, διμερείς συνομιλίες με όλους και κυρίως εκείνοι που στις διμερείς σχέσεις αντιμετωπίζουν προβλήματα.

Προσωπικά είχα διμερείς συνομιλίες με όλους τους ηγέτες: τον κ. Νάνο, τον κ. Μιλόσεβιτς, τον κ. Κοστώφ, τον κ. Τσορμπέα, τον κ. Γκλιγκόρφωφ και τον κ. Γιλμάζ. Όλες αυτές οι συναντήσεις υπήρξαν ωφέλιμες και θετικές. Συνέβαλαν στην επιτυχή κατάληξη των εργασιών της Διάσκεψης, βοήθησαν στην καλύτερη πληροφόρηση μεταξύ μας, βοήθησαν στη δημιουργία ενός κλίματος που βοηθά στη συνέχιση των επαφών, γιατί πιστεύω ότι ήταν σημαντικό όλοι να διατυπώσουν με αμεσότητα και καθαρότητα τις θέσεις τους και τις απόψεις τους σε όσα ζητήματα υπήρχαν και συμφωνίες και διαφωνίες.

Με τον κ. Γκλιγκόρφωφ είχαμε μία διεξοδική συζήτηση, κατά την οποία ο κ. Γκλιγκόρφωφ τόνισε τη σημασία, που αποδίδει η χώρα του στην εξομάλυνση των σχέσεών μας και ότι υπολογίζει με ζέση σ' αυτή την προοπτική.

Συμφώνησα μαζί του, τόνισα ωστόσο επίσης την ανάγκη

τήρησης της ενδιάμεσης συμφωνίας, η οποία υπάρχει μεταξύ των δύο χωρών, προκειμένου να βρεθεί μία κοινά αποδεκτή ονομασία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κατ' εξοχήν αναγκαία ήταν η συζήτηση με τον ηγέτη της χώρας, με την οποία έχουμε τα περισσότερα και σημαντικότερα θέματα. Διετύπωσα στον κ. Γιλμάζ άμεσα και ξεκάθαρα το σύνολο των θέσεών μας, για τις σχέσεις της Ελλάδας με την Τουρκία, τι πιστεύουμε, τι θέλουμε, τι δεχόμαστε και τι δεν δεχόμαστε. Η Ελλάδα αποσκοπεί στη διασφάλιση της σταθερότητας και της ειρήνης στην περιοχή. Προϋπόθεση της σταθερότητας και της ειρήνης είναι ο σεβασμός των εθνικών κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, η διασφάλιση του status quo στο Αιγαίο, η μη απειλή βίας, η μη χρήση βίας.

Προϋπόθεση της σταθερότητας και της ειρήνης στην περιοχή είναι ο σεβασμός του Διεθνούς Δικαίου. Και επειδή άκουσα κάποιον συνάδελφο, που είπε τι δεχόμαστε, αφήνοντας να εννοήσει τόνους υποχωρητικότητας, θέλω να σας πω με έμφαση ότι δεχόμαστε το Διεθνές Δίκαιο και αυτό πρέπει να το λέμε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Και πρέπει να το δεχόμαστε, διότι έτσι μονάχα θα ανοίξει ο δρόμος της καλής γειτονίας και συνεργασίας.

Πεισθήθηκα ότι το συμφέρον των δύο χωρών βρίσκεται στην ειρήνη και τη συνεργασία, αλλά και θέση μας είναι ότι οι καλοί λογαριασμοί κάνουν τους καλούς φίλους. Οι σχέσεις μας με την Τουρκία σε κάθε βήμα δεν επιτρέπεται ούτε να έχουν γκρίζα σημεία ούτε γκρίζες διατυπώσεις ούτε αμφιλεγόμενες όψεις. Ούτε συμβάλλει στη συνεννόηση, το διάλογο και τη συνεργασία, η καταδικασμένη τακτική της στρατιωτικής πίεσης και των προκλητικών ενεργειών, με διπλωματικές χειρονομίες καλής θέλησης.

Στηρίζουμε την ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας, εφ' όσον η Τουρκία εμπράκτως αποδείξει ότι αποδέχεται το ευρωπαϊκό κεκτημένο και προσαρμόζει τις συμπεριφορές της σ' αυτό, που αποτελεί το ευρωπαϊκό κεκτημένο και το δίκαιο, το οποίο καθορίζει στην Ευρώπη.

Ο κ. Γιλμάζ θεωρεί ότι τα προβλήματα μπορούν να ξεπεραστούν με ένα διάλογο εφ' όλης της ύλης. Τον αρνήθηκα, υπογραμμίζοντας το διαπιστωμένο αδιέξοδο ενός τέτοιου διαλόγου, διαπιστωμένο αδιέξοδο εδώ και πάρα πολύ καιρό.

Η πρότασή μας για βήμα προς βήμα προσέγγιση, ώστε να επέλθει η βελτίωση των σχέσεων των δύο χωρών, πιστεύουμε είναι η μόνη ρεαλιστική προσέγγιση. Η μόνη προσέγγιση, η οποία μπορεί να αποδώσει αποτελέσματα.

Έχουμε πει προς κάθε κατεύθυνση ότι το πρώτο βήμα θα είναι η εκ μέρους της Τουρκίας εκπλήρωση τριών προϋποθέσεων:

Η δήλωση στο αναγκαίο πολιτικό επίπεδο, χωρίς όρους και προϋποθέσεις, ότι η Τουρκία αποκλείει την απειλή πολέμου ή τη χρήση βίας στις σχέσεις των δύο χωρών.

Την αποδοχή του θεσμικού πλαισίου, που διέπει τις σχέσεις των δύο χωρών και διαμορφώνει την ισχύουσα νομική κατάσταση του Αιγαίου, δηλαδή την αποδοχή των υπάρχουσων συνθηκών και του Διεθνούς Δικαίου.

Και τρίτη προϋπόθεση είναι η αποδοχή στη συνέχεια από την Τουρκία ότι τα θέματα, τα οποία αφορούν την ερμηνεία των διεθνών συνθηκών, την εφαρμογή των διεθνών συνθηκών, οφείλουν να επιλυθούν μέσα από νομικές διαδικασίες, τις οποίες προβλέπει το Διεθνές Δίκαιο και συγκεκριμένα μέσα από τις διαδικασίες του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης.

Το κοινό ανακοινωθέν της Μαδρίτης ανταποκρίνεται στις δύο πρώτες προϋποθέσεις του πρώτου βήματος. Κάλεσα τον κ. Γιλμάζ να ανταποκριθεί η Τουρκία με συνέπεια στο πνεύμα της Μαδρίτης. Εξακολουθεί και παραμένει σε εκκρεμότητα το θέμα της προσφυγής στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης για το ζήτημα των Ιμίων, εκτός εάν η τουρκική πλευρά παραιτηθεί από τις απαράδεκτες αξιώσεις της.

Όσο ο όρος αυτός δεν ικανοποιείται, είτε η παραίτηση είτε η δήλωση ότι θα προσφύγει στο Διεθνές Δικαστήριο για το

θέμα αυτό, δεν είναι δυνατή η απελευθέρωση της χρηματοδοτικής βοήθειας της Τουρκίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτά όσον αφορά το πρώτο βήμα.

Το δεύτερο βήμα θα ήταν η σύνταξη συνυποσχετικού μεταξύ των δυο χωρών για την παραπομπή του ζητήματος της υφαλοκρηπίδας στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης.

Τέλος, οι δύο χώρες μπορούν να εγκαινιάσουν επαφές σε υπηρεσιακό, αλλά και σε κυβερνητικό επίπεδο για τη συστηματική ανταλλαγή απόψεων σε θέματα διμερούς ενδιαφέροντος, για την ανάπτυξη συνεργασίας σε θέματα όπως είναι ο τουρισμός, το εμπόριο, η καταπολέμηση της εγκληματικότητας, η λαθρομετανάστευση και άλλα.

Η προοπτική που θα καθοριστεί από τη συνεργασία αυτή, θα καθορίσει και τα επόμενα βήματα.

Έχω επανειλημμένα αναφέρει τα βήματα αυτά και θα ήθελα και πάλι να τα τονίσω σήμερα για να είναι σαφή σε κάθε κατεύθυνση. Είναι πιστεύω ξεκάθαρο το νόημα αυτής της βήμα προς βήμα προσέγγισης, την οποία επιδιώκουμε. Μόνο έτσι μπορούμε να έχουμε αποτελέσματα, να έχουμε ένα ξεκαθαρισμένο τοπίο σε κάθε βήμα, ρεαλιστικές εφαρμογές που απομακρύνουν την πιθανότητα μιας νέας αποτυχίας, της διαψεύσεως ελπίδων, της δημιουργίας νέων κύκλων εντάσεως, της νέας αντιπαλότητας.

Αυτή η πρόταση είναι μια πρόταση, η οποία οδηγεί σε αποτελέσματα, είναι μια πρόταση, η οποία οδηγεί σε λύσεις. Και αποτελέσματα και λύσεις κατοχυρώνουν μια πρόοδο στην κατάσταση, μια πρόοδο, η οποία είναι αντίθετη με την ένταση, είναι αντίθετη με την αντιπαλότητα.

Η προσέγγιση που προτείνουμε είναι συμφέρουσα και για τις δυο χώρες. Και για την Ελλάδα και για την Τουρκία. Είναι συμφέρουσα για όποιον ενδιαφέρεται για την ειρήνη και τη σταθερότητα στην περιοχή.

Η διακήρυξη αρχών της Μαδρίτης, η Διασκεψη της Κρήτης, η συνομιλία μου με τον κ. Γιλμάζ, την οποία ανέφερα, ενισχύουν την πολιτική αυτή την οποία περιέγραφα.

Αποβλέπει η πολιτική μας στο να δρομολογηθούν οι ελληνοτουρκικές σχέσεις σε ένα κοινά αποδεκτό πλαίσιο αρχών που στηρίζεται στο Διεθνές Δίκαιο, στις διεθνείς συνθήκες και στα όργανα εφαρμογής τους. Αποτελούν οι πολιτικές μας, η πρότασή μας, μέσα για να ενισχύσουμε τα ερείσματα στη διεθνή γνώμη και να αποδυναμώσουμε τα επιχειρήματα της Τουρκίας ότι η Ελλάδα δεν συζητεί, ότι η Ελλάδα είναι εκείνη που αρνείται την οποιαδήποτε προσέγγιση, ότι η Ελλάδα δεν έχει να προτείνει λύσεις. Λύσεις υπάρχουν. Είναι αυτές.

Ας έχουμε συνείδηση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι στο σημερινό παγκόσμιο περιβάλλον έτοιμοι δρόμοι για να πετύχουμε την ειρήνη, δεν υπάρχουν. Αν υπάρχαν έτοιμοι δρόμοι, θα τους είχαμε πορευθεί εδώ και καιρό και θα είχαμε λύσει τα προβλήματα.

Οι δρόμοι χαράζονται περπατώντας. Οι δρόμοι χαράζονται με πρωτοβουλίες. Οι δρόμοι χαράζονται, εάν έχουμε θέληση να προχωρήσουμε και προχωρούμε.

Η συνάντηση με τον κ. Γιλμάζ υπήρξε ωφέλιμη, γιατί συμφωνήσαμε ότι πρέπει να υπάρχει συνέχεια στη διακήρυξη της Μαδρίτης, ότι το σύμφωνο Παπούλια – Γιλμάζ θα πρέπει να εφαρμοστεί, ότι στο πλαίσιο των συζητήσεων που γίνονται στο ΝΑΤΟ θα πρέπει να διερευνηθεί ποια μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης είναι σκόπιμα και ότι θα πρέπει επίσης να υπάρξει συνέχεια στη διαδικασία των εμπειρογνομώνων.

Με βάση το σύμφωνο Παπούλια – Γιλμάζ θα συμβάλουμε κι εμείς στη συζήτηση για τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, με θέσεις που θα διασφαλίζουν βεβαίως τα δικαιώματά μας.

Υπενθύμισα στον κ. Γιλμάζ ότι εκκρεμεί η απάντηση της τουρκικής πλευράς στην τελευταία θέση των Ελλήνων εμπειρογνομώνων.

Εμείς θεωρούμε ότι η απάντηση αυτή της τουρκικής πλευράς πρέπει να έχει ένα συγκεκριμένο περιεχόμενο. Να μην είναι γενικόλογη, να μην επαναλαμβάνει ευχές. Να αναφέρεται σε συγκεκριμένο θέμα, ώστε να καταστήσει δυνατή μία ωφέλιμη συζήτηση. Οι εμπειρογνώμονες, παραδείγματος χάρι, θα

μπορούσαν να συναντηθούν αμέσως και να αρχίσουν να συζητούν, εάν υπήρχε η πρόταση να συνταχθεί ένα συνυποσχετικό, το οποίο θα είναι η βάση για την παραπομπή του θέματος της υφαλοκρηπίδας στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης.

Υπήρξε ακόμα η συνάντηση με τον κ. Γιλμάζ ωφέλιμη, γιατί τον τελευταίο καιρό ζούμε σε ένα κλίμα αντιπαλότητας, ζούμε σε ένα κλίμα αντιπαράθεσης και ο στόχος μας πρέπει να είναι πάντα η μείωση της έντασης, η εμπέδωση του κλίματος συνεργασίας. Να αναδεικνύουμε όχι μονάχα τα θέματα που μας χωρίζουν, αλλά και τα θέματα που μας ενώνουν. Γι' αυτό είναι αναγκαίο να τονίσω εδώ κάτι αυτονόητο, που αναδεικνύεται από τη συνάντηση της Κρήτης.

Οι δύο χώρες, η Ελλάδα και η Τουρκία μπορούν να συνομιλούν χωρίς τη μεσολάβηση τρίτων. Οι καλές υπηρεσίες άλλων μπορεί να αποδεικνύονται χρήσιμες, αλλά εμείς οφείλουμε να τις καταστήσουμε περιττές. Θα επιδιώξουμε ως εκ τούτου τη συνέχιση επαφών με την πιο κατάλληλη μορφή που απαιτεί το κάθε θέμα. Δεν χρειάζονται τρίτοι για να μιλάμε μεταξύ μας. Μπορούμε να το κάνουμε και μόνοι μας. Μπορούμε να διαλέγουμε τη διαδικασία και την επαφή που απαιτεί το κάθε θέμα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να καταλάβουμε ότι οι συναντήσεις και οι συνομιλίες δεν μπορεί να αντιμετωπίζονται ως έκτακτα γεγονότα. Και τις μέρες αυτές που πέρασαν είχαμε ένα πολύ ωραίο παράδειγμα, πώς κάτι το οποίο θα πρέπει να εντάσσεται σε μία λογική συνεργασίας, σε μία λογική αντιμετώπισης θεμάτων, γίνεται έκτακτο γεγονός, γίνεται γεγονός που συγκαλύπτει όλα τα άλλα και παίρνει σχεδόν μυθικές διαστάσεις.

Οι συναντήσεις και οι συνομιλίες δεν μπορούν να αντιμετωπίζονται με αυτόν τον τρόπο, δεν μπορούν να εξαρτώνται από συγκυρίες. Είναι βασικό εργαλείο άσκησης της εξωτερικής πολιτικής και αυτό το βασικό εργαλείο άσκησης της εξωτερικής πολιτικής πρέπει να μπορούμε να το χρησιμοποιούμε, κατά την κρίση μας, πολύ περισσότερο εάν θέλουμε εμείς, η Ελλάδα, να πρωτοστατήσουμε στη διαμόρφωση της αυριανής πραγματικότητας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο Κυπριακό υποστηρίζουμε την ανάγκη μιας δίκαιης και βιώσιμης λύσης, σύμφωνα με τις αποφάσεις του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Στηρίζουμε τη συνέχιση των πρωτοβουλιών του Γενικού Γραμματέα και όλων των άλλων πρωτοβουλιών, που συμβάλλουν στην προώθηση μιας δίκαιης λύσης του Κυπριακού προβλήματος.

Εκφράζουμε την απογοήτευσή μας για την τουρκική αδιαλλαξία στους πρόσφατους δύο γύρους διαικονοτικών συνομιλιών και για τις πρόσφατες τουρκικές απειλές για την προσάρτηση των κατεχομένων εδαφών και την άρνηση της Τουρκίας να συμβάλει εποικοδομητικά στην επίλυση του Κυπριακού.

Η ενταξιακή προοπτική της Κύπρου μπορεί να αποτελέσει καταλύτη για την εξεύρεση λύσης στο πολιτικό πρόβλημα της Κύπρου. Αποτελεί, όμως, μια ανεξάρτητη διαδικασία, χωρίς όρους και προϋποθέσεις. Η ενταξιακή διαδικασία δεν πρέπει να έχει σύνδεση με το πολιτικό πρόβλημα. Είναι, για μας, μια διαδικασία η οποία δεν έχει όρους και προϋποθέσεις, πέρα από τους όρους και τις προϋποθέσεις που υπάρχουν σε όλες τις ενταξιακές διαδικασίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η άμυνα της Κύπρου είναι αυτονόητο δικαίωμα και καθήκον. Η Ελλάδα θα σταθεί αρωγός της Κύπρου σε οποιαδήποτε επιθετική ενέργεια της Τουρκίας. Είμαστε σε στενή συνεργασία με την κυπριακή κυβέρνηση και με την κυπριακή πολιτική ηγεσία και στηρίζουμε την πρόταση του Προέδρου Κληρίδη για διαδικασία αφοπλισμού στην Κύπρο, με στόχο την πλήρη αποστρατικοποίηση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, την, πιστεύω, εποικοδομητική εξωτερική μας πολιτική τη συνδυάζουμε με τη αδιάλειπτη ενίσχυση της αμυντικής ικανότητας της χώρας. Η διαφύλαξη των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων και της εδαφικής μας ακεραιότητας συνδέονται άμεσα με την αποτελεσματική αντίδραση σε κάθε απειλή και κάθε πρόκληση. Μεγιστοποιούμε

την αποτρεπτική ικανότητα με τον εκσυγχρονισμό και την αναδιοργάνωση των Ενόπλων Δυνάμεων και την αύξηση της επιχειρησιακής αποτελεσματικότητάς τους.

Στα πλαίσια αυτά, εγκρίθηκε το ενιαίο μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού των εξοπλισμών 1996-2000. Η υλοποίηση αυτού του προγράμματος βρίσκεται σε εξέλιξη.

Αποφασίστηκε, επίσης, ο εκσυγχρονισμός των αεροσκαφών φάντομ. Και προωθούμε σχέδιο εξυγίανσης της εγχώριας αμυντικής βιομηχανίας.

Αποφασίστηκε από το ΚΥ.Σ.Ε.Α. η νέα δομή των Ενόπλων Δυνάμεων. Θεσπίσαμε δέσμη μέτρων για το έμφυχο δυναμικό, ιδιαίτερα για τη θητεία και το μισθολόγιο των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων. Η αξιοκρατία, η μετεκπαίδευση, η αξιοποίηση, η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού των Ενόπλων Δυνάμεων, αποτελεί πρώτη φροντίδα της Κυβέρνησης. Και θα συνεχίσουμε αυτήν την πορεία.

Η αμυντική μας πολιτική είναι πολιτική ειρήνης. Είναι πολιτική, που θέλει να διασφαλίσει τα δικαιώματα και τα συμφέροντα της χώρας. Δεν είναι πολιτική απειλής. Η αμυντική μας πολιτική καλύπτει το τόξο Θράκης-Αιγαίου-Κύπρου. Και συμμετέχουμε, με βάση τις αρχές αυτής της πολιτικής, σε ειρηνικές πρωτοβουλίες του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Θέλω να θυμίσω την ελληνική παρουσία στην Αλβανία και στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη. Υπάρχουν αμυντικές συνεργασίες με τη Ρουμανία και τις υπερκαυκάσιες χώρες.

Θέλω, τέλος, να αναφέρω επίσης ότι προωθούμε, σε συνεργασία με τις υπόλοιπες χώρες του ΝΑΤΟ, μια νέα δομή του ΝΑΤΟ, η οποία βεβαίως οφείλει να εξασφαλίζει τα συμφέροντά μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εξίσου σημαντική είναι και η προσπάθεια της Ελλάδος για ισότιμη συμμετοχή στην αυριανή ευρωπαϊκή πραγματικότητα. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση συμμετέχουμε ενεργά στην οικοδόμηση του ευρωπαϊκού μέλλοντος. Στη μεγάλη διαπραγμάτευση της Διακυβερνητικής Διάσκεψης που ολοκληρώθηκε με επιτυχία στο Άμστερνταμ, ο βασικός άξονας της ελληνικής θέσης ήταν η συνολική προώθηση της ευρωπαϊκής ενοποιητικής διαδικασίας. Αυτή ήταν η κυρία επιδίωξή μας. Η ενοποιητική διαδικασία πρέπει να προχωρήσει. Δώσαμε ωστόσο ιδιαίτερη σημασία και σε θέματα, τα οποία αφορούσαν εμάς, στην αποτελεσματικότερη λειτουργία της εξωτερικής πολιτικής, στην πολιτική ασφάλεια της Ένωσης, στο καθεστώς των νησιωτικών περιοχών και τις ρυθμίσεις για την εσωτερική ασφάλεια.

Όπως θυμόσαστε, πετύχαμε να υιοθετηθούν αρχές για το σεβασμό των εξωτερικών συνόρων, για την ακεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την ενίσχυση και ανάπτυξη της αμοιβαίας πολιτικής αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών-μελών. Διατηρήσαμε την ομοφωνία στις αποφάσεις της εξωτερικής πολιτικής, που έχουν στρατηγική σημασία και τη δυνατότητα επίκλησης ζωτικού συμφέροντος για την αποτροπή αποφάσεων εκτελεστικού χαρακτήρα. Συμβάλαμε στην ένταξη των αποστολών ανθρωπιστικού χαρακτήρα στη Συνθήκη.

Οι αποφάσεις αυτές σηματοδοτούν τη μετεξέλιξη της Ένωσης, μετεξέλιξη με την ένταξη όλο και περισσότερο στη διαδικασία της ευρωπαϊκής ενοποίησης και της εξωτερικής πολιτικής. Αλλά βεβαίως, θέλω να τονίσω ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ακόμα μακριά από το να έχει μία κοινή εξωτερική πολιτική, οι διαδικασίες οι οποίες οδηγούν σε μία κοινή εξωτερική πολιτική και δεν μπορεί ακόμα έτσι και γι' αυτό να αναδειχθεί σε παράγοντα, ο οποίος θα έχει αποτελεσματική παρέμβαση σε διεθνείς κρίσεις. Ούτε είναι παράγοντας ο οποίος θα έχει μία αμυντική πολιτική και κοινή άμυνα που θα είναι συμπληρωματική και όχι αντιθετική με το ρόλο του ΝΑΤΟ.

Η διαπραγμάτευση στο Άμστερνταμ δεν οδήγησε σε αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου, που θα ενίσχυε τις μεγάλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό είχε επιδιωχθεί από ορισμένες μεγάλες χώρες. Ήθελαν μία μετεξέλιξη του θεσμικού πλαισίου, ώστε να έχουν περισσότερες εξουσίες.

Η διαπραγμάτευση στο Άμστερνταμ δεν οδήγησε στην κατάργηση του βέτο στην εξωτερική πολιτική. Οδήγησε στην

παραμονή, στην αποδοχή της αρχής της ομοφωνίας. Το γεγονός αυτό οδήγησε ορισμένους σχολιαστές σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να μιλήσουν για την αποτυχία της διαπραγμάτευσης στο Άμστερνταμ, γιατί αυτοί ήθελαν βέβαια να αλλάξει το ισχύον καθεστώς και να ενισχυθεί ο κεντρικός πυρήνας των μεγάλων χωρών, αυτό ακριβώς το οποίο εμείς δεν θέλαμε.

Αυτή η αποτυχία, την οποία επικαλούνται μερικοί σήμερα, είναι κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μία επιτυχία για μας και για όσες χώρες επιδιώκουν μία ομοσπονδιακή οργάνωση της Ένωσης, με εξισορρόπηση εξουσιών και μία ουσιαστική κοινή πολιτική, όπου ο κάθε ένας θα έχει δυνατότητα συμμετοχής.

Εμείς δεν θέλουμε μία Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία θα καθοδηγείται αποφασιστικά από ορισμένες μόνο χώρες. Εμείς θέλουμε μία Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία έχει ομοσπονδιακό χαρακτήρα και δίνει και στις μικρότερες χώρες, μέσα στα πλαίσια αυτής της ομοσπονδιακής οργάνωσης, δυνατότητα φωνής και δυνατότητα συμμετοχής.

Και οι εξελίξεις στο Άμστερνταμ κατοχυρώνουν τις υπάρχουσες ρυθμίσεις οι οποίες βοηθούν προς αυτόν το στόχο. Τελείωσε το Άμστερνταμ και αρχίζει, όπως ξέρουμε όλοι μας, ένας νέος κύκλος διαπραγματεύσεων. Κεντρικό θέμα των νέων διαπραγματεύσεων είναι οι πόροι της Κοινότητας, η συνέχιση των πολιτικών της ως προς τη συνοχή, η διεύρυνση της Ένωσης με νέα κράτη-μέλη, όλα αυτά μέσα σε ένα πλαίσιο, το οποίο από πλευράς Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ονομαστεί Ατζέντα-2000. Όλα αυτά τα θέματα είναι θέματα ιδιαιτέρως σημαντικά τα οποία θα καθορίσουν τη φυσιογνωμία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα επόμενα δέκα και πλέον χρόνια.

Η διαπραγμάτευση του Άμστερνταμ ήταν μια πρώτη φάση, ακολουθεί τώρα μια δεύτερη φάση, η οποία βεβαίως είναι και εξαιρετικά δύσκολη. Εμείς στη φάση αυτή, θα επιχειρήσουμε και πάλι να εξασφαλίσουμε την ισότιμη παρουσία της χώρας σε όλες τις διαδικασίες αποφάσεων, να εξασφαλίσουμε τη συνέχιση των πολιτικών συνοχής και αλληλεγγύης, ώστε η Ευρωπαϊκή Ένωση να έχει όλο και περισσότερο έναν ομοσπονδιακό χαρακτήρα.

Επίσης, όσον αφορά την ένταξη της Κύπρου, αυτή αποτελεί πρώτη προτεραιότητα στην Ελλάδα. Ξέρουμε όλοι ότι η Κύπρος πληροί τις αναγκαίες οικονομικές προϋποθέσεις. Συγχρόνως, υποστηρίζουμε την ταυτόχρονη έναρξη των διαπραγματεύσεων με όλες τις χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης και κατά συνέπεια, την ισότιμη συμμετοχή της Βουλγαρίας και Ρουμανίας στην έναρξη των διαπραγματεύσεων.

Πιστεύουμε ότι ο βαλκανικός χώρος δεν πρέπει να απομονωθεί από τις ευρωπαϊκές εξελίξεις. Και η ενταξιακή προοπτική αποτελεί σημαντικό μοχλό για την περαιτέρω οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη στην ευρύτερη περιοχή.

Επιδίωξή μας είναι να βοηθήσουμε την ανάπτυξη όλης της περιοχής και γι' αυτό πιστεύουμε ότι διαχωριστικές γραμμές όπως τις επιδιώκουν ορισμένες χώρες της Ένωσης, δεν είναι ενδεδειγμένες.

Δύο λέξεις και για τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση: Επιδιώκουμε να διαδραματίσουμε ένα ρόλο, που θα συμβάλει στην αποτελεσματικότερη ενεργοποίηση του Οργανισμού, στη διαμόρφωση της νέας ευρωπαϊκής ταυτότητας άμυνας.

Με τις Ηνωμένες Πολιτείες έχουμε αναπτύξει ένα υψηλό επίπεδο σχέσεων, λαμβάνοντας υπόψη το ρόλο που διαδραματίζει η χώρα στο διεθνές περιφερειακό σύστημα. Το ίδιο ισχύει και για τη Ρωσία.

Τέλος, στο εσωτερικό μέτωπο δημιουργούμε μια σύγχρονη και ανταγωνιστική οικονομία, που θα μας επιτρέψει να είμαστε ισότιμα μέλη στον πυρήνα του αυριανού κέντρου των αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση.

Η πρόσφατη κρίση στην κεφαλαιαγορά του Χόνγκ-Κόνγκ και οι επιπτώσεις της στη θέση της δραχμής στο Χρηματιστήριο έδειξαν για μια ακόμη φορά τη σημασία που έχει η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας. Έδειξαν την ανάγκη που υπάρχει να δημιουργήσουμε μια ισχυρή οικονομία η οποία

αντέχει σε διεθνείς πιέσεις και αυτό, είτε υπάρχει το Μάαστριχτ είτε δεν υπάρχει.

Η απόκρουση της επίθεσης που έγινε κατά της δραχμής δικαιώνει την πολιτική μας. Θα συνεχίσουμε αυτήν την πολιτική με συνέπεια. Η προσχώρηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση αποτελεί πρώτη προτεραιότητα. Θέλω να επαναλάβω αυτό που έχω τονίσει πολλές φορές. Αν δεν είμαστε σ' αυτόν τον πυρήνα, τότε δεν θα μπορέσουμε να εξασφαλίσουμε τη συμμετοχή στον καθορισμό των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τότε δεν θα μπορέσουμε να εξασφαλίσουμε συμμετοχή στις διαδικασίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για περισσότερο συνοχή, ανάπτυξη, δεν θα μπορέσουμε να υπερασπίσουμε αποτελεσματικά τα εθνικά μας δίκαια.

Η χώρα έχει κάθε συμφέρον να βρίσκεται στην ομάδα εκείνων, οι οποίοι παίρνουν τις αποφάσεις και αυτή τη συμμετοχή θέλουμε και πρέπει να εξασφαλίσουμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτό που ακούσατε είναι το περίγραμμα μιας πολύπλευρης και πιστεύω ολοκληρωμένης αντίληψης στη χάραξη και άσκηση της εξωτερικής μας πολιτικής. Είναι μια αντίληψη επιθετική και όχι αμυντική. Η Ελλάδα σήμερα δρα, υπάρχει, έχει φωνή, έχει παρουσία. Η επιτυχία μας, μέσα από σκληρό διεθνή ανταγωνισμό της ανάληψης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, πέρα από τις άλλες πλευρές είναι και αποτέλεσμα της αύξησης διεθνώς του κύρους της χώρας, του ειδικού βάρους της χώρας.

Η απόφαση δεν είναι μία απόφαση, η οποία παίρνεται μόνο με κριτήρια αθλητικά ή κριτήρια υποδομής. Παίρνεται και με βάση ένα γενικό κριτήριο πόσο η χώρα μπορεί να ανταποκριθεί σ' αυτές τις υποχρεώσεις, πόσο η χώρα μπορεί να σταθεί στο διεθνή περίγυρο και να οργανώσει μια τέτοια εκδήλωση.

Η όλο και μεγαλύτερη απήχηση της πολιτικής μας δεν είναι μόνο αποτέλεσμα του χειρισμού των διεθνών σχέσεων της χώρας, δεν είναι μόνο αποτέλεσμα της εξωτερικής μας πολιτικής. Είναι και αποτέλεσμα της εξωτερικής μας πολιτικής, αλλά είναι και αποτέλεσμα όλων των άλλων πολιτικών τις οποίες ακολουθούμε.

Παράγων εθνικής ισχύος είναι και η σταθερή και αναπτυσσόμενη οικονομία. Παράγων εθνικής ισχύος είναι και η αποτελεσματική διοίκηση. Παράγων εθνικής ισχύος είναι μία κοινωνική πολιτική με ευαισθησία, μια κοινωνική πολιτική που εξασφαλίζει κοινωνική συνοχή. Παράγων εθνικής ισχύος είναι η Παιδεία, ο Πολιτισμός. Συντελεστές και πολλαπλασιαστές της ισχύος είναι όλοι οι παράγοντες που αποτελούν μία πολιτική εκσυγχρονισμού και δυναμικής παρουσίας.

Στην εξωτερική πολιτική, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπάρχουν συνήθως δύο γραμμές. Η μία γραμμή είναι αυτή της ακινησίας, της αποστασιοποίησης από τις εξελίξεις. Είναι η στάση της υπερήφανης απομόνωσης, η οποία μάλιστα εμφανίζεται και ως ασφαλής γραμμή, διότι δεν συνεπάγεται κανένα κόστος επιφανειακά γι' αυτόν που παραιτείται από οποιαδήποτε δράση. Στην καλύτερη περίπτωση, έχουν παραχωρηθεί δυνατότητες, οι οποίες δεν αξιοποιούνται, έχουν χαθεί ευκαιρίες, καθώς άλλοι παίρνουν την πρωτοβουλία των κινήσεων.

Η υπερήφανη αυτή απομόνωση, η ακινησία πληρώνονται πάντοτε με οπισθοδρόμηση των εθνικών συμφερόντων σε συνθήκες μεγάλων εξελίξεων και καταλήγουν σε ήττες.

Εμείς επιλέξαμε το μόνο δρόμο που παράγει αποτέλεσμα στην εξωτερική πολιτική, την επιθετική πρωτοβουλία, την κίνηση και όχι την αδράνεια. Η κίνηση διαταράσσει τις ισορροπίες, αλλά σου δίνει τη δυνατότητα να επηρεάζεις τις εξελίξεις προς κατευθύνσεις επιθυμητές. Εάν κινείσαι δεν θεωρείσαι δεδομένος. Αποτελείς ένα ενεργό τμήμα ενός πολύπλοκου μηχανισμού, ενός πολύπλοκου συστήματος σχέσεων και η θέση σου πρέπει διαρκώς να προσμετράται. Σε υπολογίζουν, σε λαμβάνουν υπόψη, δεν παρακάμπτεσαι, δεν αγνοείσαι, αν κινείσαι και έχεις παρουσία.

Η πολιτική της ενεργού πρωτοβουλίας δίνει ήδη καρπούς στις σχέσεις μας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, δίνει ήδη καρπούς στα Βαλκάνια. Θα δώσει περισσότερους καρπούς στο σύνολο των διεθνών σχέσεων της χώρας. Μερικοί απορούν, αφού έτσι

είναι τα πράγματα, γιατί τότε η ένταση με την Τουρκία; Αλλά όσοι απορούν, δεν έχουν παρά να εξετάσουν την πρόοδο στην αποδοχή των θέσεών μας. Και αν την εξετάσουν, θα έχουν απαντήσεις στα ερωτήματα που επιθυμούν.

Η αντίδραση της Τουρκίας προέρχεται από την πίεση που ασκούμε. Προέρχεται από τα αποτελέσματα τα οποία έχουν οι ενέργειές μας. Προέρχεται από το ότι υπάρχει στασιμότητα για την Τουρκία στο θέμα του Χρηματοδοτικού Πρωτοκόλλου. Ακόμα από το γεγονός ότι αρχίζουν οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Κύπρου. Από το γεγονός, ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση εμμένει για την αποδοχή από πλευράς της Τουρκίας της δήλωσής της της 15ης Ιουλίου 1996 και της 29ης Απριλίου 1997. Η αντίδραση προέρχεται κυρίως από τη μέχρι τώρα αποτυχία όλων των προσπαθειών να αλλάξει θέση η Ευρωπαϊκή Ένωση και να ακολουθήσει τις προτάσεις της Τουρκίας. Απόδειξη της ισχυρής θέσης μας, απόδειξη αυτού του κεκτημένου, το οποίο έχει δημιουργηθεί, είναι και το κείμενο της επιτροπής για τη μελλοντική εξέλιξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ατζέντα 2000. Απόδειξη είναι η προτροπή που υπάρχει σε αυτό το κείμενο η Τουρκία να συμβάλει στη λύση του Κυπριακού, να συμβάλει στην αντιμετώπιση των ελληνοτουρκικών ζητημάτων, να αντιμετωπίσει την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη χώρα της, να λύσει το Κουρδικό πρόβλημα. Αυτά αναφέρονται για πρώτη φορά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σίγουρα πολλά προβλήματα δεν έχουν λυθεί. Σε έναν κόσμο κόσμο ραγδαίων εξελίξεων, ανακατατάξεων και κινητικότητας, μπορεί να υπάρξουν και θα υπάρξουν πιασμοί. Οφείλουμε να συνηθίσουμε στη σκέψη, ότι χρειάζονται έντονες προσπάθειες, ότι ο δρόμος κατοχύρωσης των εθνικών μας δικαιών, δικαιωμάτων και συμφερόντων είναι μακρύς και δύσκολος. Θα επιτύχουμε αν διαμορφώσουμε τις προϋποθέσεις της επιτυχίας. Χρειάζεται κινητικότητα, χρειάζονται πρωτοβουλίες, χρειάζεται να μιλάμε τη φωνή της διεθνούς κοινότητας και όχι τη φωνή των αντιπάλων μας, χρειάζεται να εφαρμόζουμε την τακτική που απαιτούν οι περιστάσεις. Κριτήριό μας είναι η μεγαλύτερη δυνατόν αποτελεσματικότητά μας σε συνδυασμό με το στόχο μας.

Η Κυβέρνηση έχει μια ξεκάθαρη στρατηγική, μια ολοκληρωμένη αντίληψη κινήσεων. Υπάρχουν οι ξεκάθαροι στόχοι μας, οι ξεκάθαρες επιλογές μας, υπάρχουν τα ξεκάθαρα εθνικά δίκαια και δικαιώματα που προασπίζουμε αταλάντευτα. Τα προασπίζουμε δυναμικά και αποφασιστικά. Ξέρουμε τι θέλουμε και που πάμε. Στον αγώνα αυτό έχουμε τη στήριξη της μεγάλης πλειοψηφίας του ελληνικού λαού. Η ισχυρή Ελλάδα γίνεται πραγματικότητα, αρκεί να είμαστε αποφασισμένοι να την πραγματοποιήσουμε. Και είμαστε αποφασισμένοι να την πραγματοποιήσουμε και θα την πραγματοποιήσουμε.

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν ο Πρόεδρος της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων του Εθνικού Λαϊκού Κογκρέσου της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας και άλλοι Βουλευτές, μέλη της Επιτροπής. Τους καλωσορίζουμε στο Κοινοβούλιο.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, κ. Κωνσταντίνος Καραμανλής, έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι δεδομένο ότι η εξωτερική πολιτική είναι εξαιρετικά κρίσιμη διάσταση στο δημόσιο βίο για όλες τις χώρες. Αν όμως αυτό ισχύει για όλες τις χώρες, ισχύει κατά μείζονα λόγο για την Ελλάδα και αυτό για πολύ συγκεκριμένους γεωγραφικούς και γεωπολιτικούς λόγους, τους οποίους όλες οι Ελληνίδες και όλοι οι Έλληνες γνωρίζουν και πρέπει πολύ συχνά να επαναφέρουν στο νου τους.

Υπάρχει μια ελληνική ιδιαιτερότητα. Και το λέω αυτό, γιατί συχνά, σε κάποιους τουλάχιστον, δημιουργείται η εντύπωση

–ή αφήνουν να εννοηθεί ότι δημιουργείται η εντύπωση –ότι τα δεδομένα για την Ελλάδα είναι περίπου όπως σε άλλες χώρες, κυρίως σ' εκείνες με τις οποίες έχουμε επιλέξει να περπατήσουμε το δρόμο του ευρωπαϊκού προσανατολισμού. Όσα και αν μας ενώνουν μ' αυτές, υπάρχουν κάποιες πολύ σημαντικές ιδιαιτερότητες.

Οι ιδιαιτερότητες είναι ότι, πριν από όλα, βρισκόμαστε σ' ένα πολύ κρίσιμο γεωπολιτικό σταυροδρόμι, όπου συναντιέται η Δύση με την Ανατολή και ο Βορράς με το Νότο. Ακόμα σημαντικότερο όμως είναι ότι, ενώ έχουμε επιλέξει –και ορθώς –τη συμμετοχή μας στους βασικούς μηχανισμούς δυτικής προέλευσης, την Ατλαντική Συμμαχία, την Ευρωπαϊκή Ένωση κ.ο.κ., εδαφικά είμαστε αποκομμένοι και ευρισκόμαστε σε μία περιοχή του κόσμου, που συχνά χαρακτηρίζεται από αστάθεια, αβεβαιότητα, ρευστότητα και κινδύνους. Αυτό το επιβεβαιώνει άλλωστε η ιστορία, διότι, μέχρι στιγμής, σε οποιαδήποτε μεγάλη κρίση ή σύγκρουση η Ελλάδα βρέθηκε πάντα εμπλεγμένη. Παρ' ότι αυτό είναι αυτονόητο, όταν συζητάμε για εξωτερική πολιτική, πρέπει πάντα να το υπενθυμίζουμε στους εαυτούς μας. Οδηγεί αυτό με μαθηματική ακρίβεια στην ανάγκη η εξωτερική μας πολιτική να μελετάται σε βάθος με σοβαρότητα και ψυχραιμία και ανάλογα βέβαια να χαράσσεται, ώστε να εξασφαλίζονται τρεις βασικές προϋποθέσεις: συνέχεια, συνέπεια και αξιοπιστία.

Και είναι επίσης πολύ σημαντική ανάγκη να συνειδητοποιεί το σύνολο των πολιτών πάντα, κάθε στιγμή, το μέγεθος των προβλημάτων και των πιθανών κινδύνων, που αντιμετωπίζει ή μπορεί να αντιμετωπίσει η χώρα. Και αυτό με οδηγεί στο αβίαστο συμπέρασμα ότι υπάρχει ανάγκη εθνικής συνεννόησης. Πάντα υπάρχει ανάγκη εθνικής συνεννόησης για τα ελληνικά δεδομένα κυρίως σ' ό,τι αφορά τη διαμόρφωση και την υπέρβαση της εξωτερικής πολιτικής και αυτό ισχύει σήμερα κατά μείζονα λόγο εξαιτίας της κρίσιμότητας των περιστάσεων που διερχόμαστε.

Θα έλεγα μάλιστα ότι αυτή η ανάγκη της συνεννόησης –και κατ' ευχήν της διαμόρφωσης μιας εθνικής στρατηγικής –είναι σήμερα ευκολότερη απ' ό,τι άλλοτε. Και είναι ευκολότερη απ' ό,τι άλλοτε, γιατί πολλοί ή αρκετές από τις πολιτικές δυνάμεις, εν μέρει τουλάχιστον απαλλαγμένες από τις ιδεοληψίες που τις ταλάνιζαν μέχρι πριν από λίγα χρόνια, έχουν αποδεχθεί τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό και δεν υπάρχουν εκείνες οι αποστάσεις στην ανάγνωση τουλάχιστον του βαλκανικού τοπίου που μας αφορά και άμεσα.

Βασική παραδοχή, όμως, γι' αυτήν την εθνική συνεννόηση και ακόμη περισσότερο, κατά μείζονα λόγο, για τη διαμόρφωση εθνικής στρατηγικής είναι ότι αυτά τα θέματα δεν θα καθίστανται αντικείμενο εύκολων κομματικών διαμαχών, δεν θα καθίστανται, όπως συχνά και στο απώτερο αλλά και στο πιο πρόσφατο παρελθόν, αντικείμενο δημαγωγίας και ότι βεβαίως θα αποφεύγουμε τους εύκολους διχασμούς μοιράζοντας ο ένας στον άλλο τους τόσο γνώριμους και κακόχους τίτλους του μειοδότη, του προδότη που, πάλι πολύ συχνά, έχουν χαρακτηρίσει δυστυχώς το δημόσιο βίο μας.

Επιτέλους, πρέπει να έχουμε συναγάγει όλοι ένα βασικό συμπέρασμα, ότι έχουμε πληρώσει βαρύτατο το τίμημα από την ελαφρότητα που ενίοτε χαρακτηρίζει στο δημόσιο βίο τις συμπεριφορές μας γύρω από μείζονα θέματα εξωτερικής πολιτικής και εθνικής ευαισθησίας και δεν έχουμε δικαιολογία να τα επαναλάβουμε.

Προϋποθέσεις όμως, για να διαμορφωθεί εθνική συνεννόηση, είναι πριν από όλα η ενημέρωση. Και εδώ είναι το πρώτο σημείο, στο οποίο αισθάνομαι την ανάγκη να σας εγκალέσω, κύριε Σημίτη.

Όλοι οι Έλληνες Πρωθυπουργοί από τη Μεταπολίτευση και μετά καθιέρωσαν την κατά καιρούς ενημέρωση των πολιτικών Αρχηγών και κυρίως του εκάστοτε Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης· και ο Καραμανλής και ο Παπανδρέου και ο Μητσοτάκης. Είθε ο πρώτος που δεν το κάνει. Και το ερώτημα είναι: έχετε να κρύψετε κάτι, φοβάστε κάτι ή είναι απλώς επίδειξη αλαζονείας;

Δεύτερη προϋπόθεση: Διάλογος –και διάλογος στη Βουλή.

Σας καλέσαμε και όχι μόνο εμείς της Νέας Δημοκρατίας –και άλλα κόμματα– να ενημερώσετε το Ελληνικό Κοινοβούλιο και για το Άμστερνταμ και για τις εξελίξεις στα εθνικά θέματα επανειλημμένως. Δεν το πράξατε. Και το Άμστερνταμ πέρασε και η Συμφωνία της Μαδρίτης πέρασε και φθάσαμε στο σήμερα.

Και πώς φθάσαμε στη σημερινή συνάντηση; Σας ζητήσαμε στην ουσία να κάνετε το χρέος σας, να πάρετε την πρωτοβουλία να ενημερώσετε την Εθνική Αντιπροσωπεία και το αρνηθήκατε, για να την προκαλέσουμε εμείς ασκώντας το δικαίωμα της αίτησης για συζήτηση προ ημερησίας διατάξεως. Ποιος είναι ο λόγος που δεν κάνατε αυτό, που νομίζω ότι είναι χρέος της εκάστοτε κυβέρνησης; Απλώς, για να εξαντλήσουμε τη μία από τις δύο ευκαιρίες που μας παρέχονται για κάθε περίοδο, να κάνουμε την αίτηση για συζήτηση προ ημερησίας διατάξεως;

Το αποτέλεσμα είναι ότι, ενώ τόσες κρίσιμες εξελίξεις υπάρχουν στα μεγάλα αυτά θέματα, όχι μόνο εσείς να μην επιτελείτε το χρέος σας, αλλά να σας σέρνουμε εμείς στη Βουλή, για να ενημερώσετε και το Κοινοβούλιο και τον ελληνικό λαό.

Η τρίτη προϋπόθεση, της οποίας πράγματι την πατρότητα έχει εδώ και αρκετά χρόνια ο Συνασπισμός, αλλά με μικρή χρονική υστέρηση την έχουμε συναποδεχθεί και εμείς της Νέας Δημοκρατίας: ότι, αν συνομολογούμε την κρίσιμότητα των εθνικών μας θεμάτων, είναι ανάγκη να δημιουργήσουμε ένα Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής και Αμυντικής Πολιτικής, που δεν θα έχει βέβαια την ευθύνη της χάραξης και της υλοποίησης της πολιτικής –αυτό είναι κατά το κοινοβουλευτικό δημοκρατικό μας πολίτευμα ευθύνη της Κυβέρνησης– αλλά θα μπορεί να λειτουργήσει υποβοηθητικά και μάλιστα εξαιρετικά αποτελεσματικά, κατά την άποψή μας, σ' αυτό το στόχο της εθνικής συνεννόησης. Το απορρίπτετε και αυτό πεισμώνως.

Συμπέρασμα: αρνείσθε τη συνεργασία που σας προσφέρεται, υπονομεύετε τη συναίνεση με τις πράξεις σας και επωμίζεσθε τεράστιες ευθύνες σε μία εξαιρετικά κρίσιμη περίοδο.

Δεν θα αναφερθώ σε θέματα Διακυβερνητικής ή Ευρωπαϊκής Ένωσης, όχι γιατί δεν έχουν ξεχωριστή σημασία, αλλά διότι υπάρχει μία αρχή: αν επιχειρήσει κανείς σε μία τοποθέτηση να τα πει όλα, και το μήνυμα πολυδιασπάται και μοιραία ελλειπτικός θα είναι στα πολλά επιμέρους. Σας προκαλώ όμως, έστω και με καθυστέρηση, να το κάνετε αυτό το χρέος και να μην περιορίζεσθε σε μία τρίλεπτη ή πεντάλεπτη αναφορά στο πλαίσιο μιας γενικότερης τοποθέτησης, για να μας ενημερώσετε και να ακούσετε τις απόψεις όλων των πτερυγών της Βουλής για ένα τόσο μεγάλο θέμα, όπως είναι η Συνθήκη του Άμστερνταμ, αλλά και το μέλλον της ευρωπαϊκής πορείας.

Έρχομαι στο θέμα των Βαλκανίων, μιας περιοχής που ορθώς παρατηρείται πάντα ότι έχει κακό ιστορικό προηγούμενο και που σήμερα, στη μετασοσιαλιστική εποχή, παρά τις σημαντικές ευκαιρίες συνεργασίας που πράγματι διανοίγονται, εξακολουθεί σε μεγάλο βαθμό να χαρακτηρίζεται από ρευστότητα, αβεβαιότητα και κινδύνους.

Γι' αυτό υποστηρίζουμε ενθέρμως την πολιτική της Διαβαλκανικής Συνεργασίας, πολιτική, την οποία εγκαινίασε άλλωστε εδώ και δύο δεκαετίες ο Κωνσταντίνος Καραμανλής και έκτοτε ακολούθησαν όλες οι ελληνικές κυβερνήσεις.

Θα ήθελα όμως, με την ευκαιρία αυτή, να προδιαγράψω περιληπτικά κάποιες σημαντικές προτεραιότητες που δίνουμε στη διάσταση της Διαβαλκανικής Συνεργασίας. Προτείνω να αναληφθεί εκ μέρους της Κυβέρνησης εντονότερη διπλωματική δραστηριότητα. Ένα χρόνο μετά τις εκλογές, δεν έχετε επισκεφθεί τις περισσότερες βαλκανικές πρωτεύουσες.

Είναι οξύμωρο από τη μία να λέμε ότι είναι ο φυσικός χώρος συνεργασίας με τους γείτονές μας και ότι είναι μείζον προτεραιότητα της πολιτικής μας η εξασφάλιση της σταθερότητας στη περιοχή και από την άλλη να υπάρχει αμέλεια σε μία τόσο σημαντική προτεραιότητα.

Δεύτερον, εξυπακούεται ότι η Ελλάδα θα πρέπει να ενισχύσει την πορεία των γειτονικών λαών στο δύσκολο πράγματι δρόμο τους προς την παγίωση του δημοκρατικού πολιτεύματος, προς την ελευθερία και προς την οικονομία της

αγοράς. Όχι όμως με λόγια ή με διακηρύξεις, αλλά με συγκεκριμένα έργα, με πράξεις.

Είναι, επίσης, πολύ σημαντική προτεραιότητα η ενίσχυση της Ελλάδας προς τις χώρες αυτές στο δρόμο τους προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Και εδώ οφείλω να κάνω μία υποσημείωση: θα έπρεπε να έχουμε δώσει εντονότερο και πιθανώς ίσως και αποτελεσματικότερο αγώνα στο να μην κατηγοριοποιηθούν οι χώρες που έχουν υποβάλει αιτήσεις προς ένταξη, σε πρώτη και ουσιαστικά σε δεύτερη κατηγορία, αλλά θα έπρεπε να ανήκουν όλες σε μία κατηγορία και από εκεί και πέρα, ανάλογα με τις επιδόσεις τους, όταν ο χρόνος το επιτρέψει, να εντάσσονται φυσιολογικά πια στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Άλλη μεγάλη προτεραιότητα είναι τα έργα υποδομών και δικτύων, συγκοινωνιακών, επικοινωνιακών, ενεργειακών. Εκεί, παρά τις διακηρύξεις και παρά το ότι το επαναλάβατε και σήμερα, απλή ματιά δείχνει τέλμα. Και όχι μόνο τέλμα, αλλά σε ορισμένες περιπτώσεις και οπισθοδρόμηση. Μόλις προ ολίγων εβδομάδων απεκαλύφθη ότι για πόρους προσανατολισμένους για την προώθηση της Εγνατίας, αιτείται η Κυβέρνηση να προσανατολισθούν σε άλλες κατευθύνσεις, σπρώχνοντας με μαθηματική ακρίβεια την περαίωση του έργου αρκετά χρόνια πιο πέρα στο μέλλον.

Σε ό,τι αφορά τους κάθετους άξονες, τους οποίους κάθε τόσο ακούμε στις επίσημες κυβερνητικές διακηρύξεις, γνωρίζουμε όλοι ότι στην ουσία δεν έχει γίνει τίποτε ακόμη.

Θέλω, επίσης, να κάνω κάποιες σύντομες αναφορές για μία εκάστη των γειτονικών χωρών προς βορρά. Είναι βέβαιο ότι πρέπει να επιθυμούμε και να εργαζόμαστε στην κατεύθυνση της εξομάλυνσης των σχέσεών μας με την Αλβανία, τη βελτίωση των σχέσεών μας με αυτήν τη χώρα και μάλιστα την παροχή ενίσχυσης από πλευράς Ελλάδας προς τη χώρα αυτή, όλων εκείνων των δυνατοτήτων, ώστε να ομαλοποιηθεί μία πράγματι, ακόμη και σήμερα, έστω και σε ύφεση, έκρυθμη κατάσταση, στο βαθμό όμως, που δεν παραβαίνουμε δύο μεγάλες προτεραιότητες –και όχι απλώς και μόνο σε λεκτικές αναφορές, αλλά στην πράξη.

Η πρώτη είναι ο απόλυτος σεβασμός των δικαιωμάτων του Βορειοηπειρωτικού Ελληνισμού και μάλιστα σήμερα με την ενεργό προσπάθεια να επιστρέψει στις εστίες του, από όπου, λόγω της κρίσης, έχει απομακρυνθεί.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
Η δεύτερη είναι ότι θα πρέπει αποτελεσματικά πια και να τεθεί αλλά και να ληφθεί μέριμνα για το θέμα της μαζικής παράνομης μετανάστευσης, η οποία, ειδικά στην παραμεθόριο Ελλάδα, έχει δημιουργήσει και εξακολουθεί να δημιουργεί σοβαρά προβλήματα αναστάτωσης, αλλά και ανασφάλειας στους κατοίκους αυτών των περιοχών.

Έχει, επίσης, πολύ μεγάλη σημασία –και σε αυτό, σε κάποια στιγμή σύντομα, ζητούμε να έχουμε την ενδελεχέστερη δυνατή από σας ενημέρωση– μιλώντας για τη Βουλγαρία, τι γίνεται και κατά πόσο προωθείται ο υψίστης στρατηγικής σημασίας αγωγός Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολης.

Έρχομαι τώρα στο ζήτημα των Σκοπίων: Κυρίες και κύριοι συναδελφοί, δεν θα σας κουράσω με αναφορές γύρω από όσα συνέβησαν στο παρελθόν, γύρω από την εσφαλμένη πολιτική του εμπάργκο, αλλά θα έρθω κατευθείαν στην ενδιάμεση συμφωνία.

Σας είχαμε επισημάνει έκτοτε ότι η ενδιάμεση συμφωνία είναι ετεροβαρής και εσφαλμένη πολιτική, διότι, ενώ από τη μία εξαντλούσε σχεδόν όλα τα διαπραγματευτικά μέσα πίεσης από πλευράς Ελλάδος, οδηγούσε σε εξαιρετικά ισχνές αντιστοίχες από την πλευρά των Σκοπίων. Στην ουσία τα Σκόπια εκείνο που έκαναν είναι ότι αφαίρεσαν το σύμβολο, τη σημαία δηλαδή, την οποία μόλις προ διετίας, για λόγους διαπραγματευτικούς καθαρά, είχαν υποθετήσει.

Το λέω αυτό, διότι είναι φανερό ότι το πράγμα έχει μπει σε εξαιρετικά ολισθηρό δρόμο. Και δεν βοηθά την υπόθεση το γεγονός ότι προσπαθείτε να μην τοποθετείστε στο ζήτημα, ότι προσπαθείτε να το αποφεύγετε ή ενίοτε, ειδικά σε εξωτερικά περιβάλλοντα, αποπειράστε να το υποτιμάτε, γιατί

το θέμα είναι εκεί. Και βεβαίως –μακριά από φορτισμένες αναφορές, μακριά από τις προσπάθειες να δημιουργούμε έκρηξη συναισθηματισμού– οφείλω να σας επισημάνω ότι, όσο λαθεμένες είναι οι φραστικές υπερβολές, άλλο τόσο λαθεμένες είναι και οι τοποθετήσεις εκείνες, που οδηγούν σε εύκολη υποτίμηση ή αμέλεια του θέματος. Γιατί το θέμα αυτό έχει ταλανίσει το Έθνος επί πολλά χρόνια, για έναν ολόκληρο αιώνα, όχι μόνο για λόγους συναισθηματικούς, αλλά για λόγους πολύ υπαρκτούς και η οποιαδήποτε αντιμετώπισή του, η οποιαδήποτε λύση δοθεί καλό θα είναι να λαμβάνεται υπόψη ότι δεν θα πρέπει να ενοχλεί, να απασχολεί και να τραυματίζει το ελληνικό έθνος για τα επόμενα εκατό χρόνια.

Θέλω με άλλα λόγια να πω ότι θα πρέπει να δώσετε ξεχωριστή σημασία στο θέμα του ονόματος, διότι η οποιαδήποτε εύκολη λύση της προσέγγισης ότι αυτά τα πράγματα, εν πάση περιπτώσει, δεν είναι τα μείζονα, με πολύ εύκολο τρόπο μπορεί να οδηγήσει σε εθνολογικές παρερμηνείες που θα ταλανίζουν και τη χώρα, αλλά και την ευρύτερη περιοχή και το μακρινό μέλλον.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Πρέπει, επίσης, να σας επισημάνω ότι είναι εσφαλμένο και ως προσέγγιση το να επιχειρεί να βρει κανείς δήθεν συμβιβαστικές διεξόδους, όταν ο αντισυμβαλλόμενος μόνιμα, συστηματικά και, οφείλουμε να το πούμε, με συνέπεια προβάλλει αδιάλλακτη και αμετακίνητη στάση. Προφανές είναι, δηλαδή, ότι από πλευράς προσέγγισης πολιτικής τραυματίζει κανείς την αξιοπιστία και τη σοβαρότητα της θέσης του.

Πέραν τούτου, επιστρέφοντας στο ζήτημα της ενδιάμεσης συμφωνίας, πρέπει να σας πω ότι ακόμα και αυτήν την ενδιάμεση συμφωνία την παραβιάζουν τα Σκόπια. Και την παραβιάζουν με τρεις πολύ συγκεκριμένους τρόπους.

Πριν από όλα παραβιάζουν το άρθρο 5, γιατί μετά από δεκαπέντε άκαρπους γύρους συνομιλιών, ενώ ορίζεται η υποχρέωση και των δύο μερών να συνεχίσουν τις διαπραγματεύσεις υπό την αιγίδα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για την επίτευξη λύσης σχετικής με το θέμα του ονόματος, υπάρχει απόλυτη αδιαλλαξία από την πλευρά των Σκοπίων.

Δεύτερο θέμα: Παραβιάζεται το άρθρο 6 της ενδιάμεσης συμφωνίας, που ορίζει ότι δεν θα υπάρχει ανάμιξη των Σκοπίων στις εσωτερικές υποθέσεις άλλου κράτους ή σε διατύπωση των οποιωνδήποτε αξιώσεων σε οποιαδήποτε επικράτεια βρίσκεται εκτός των ορίων του. Μα, σε αντίθεση με το συγκεκριμένο άρθρο, οι επίσημοι του γειτονικού κράτους και το 1996, αλλά και στη συνέχεια έχουν, με δηλώσεις τους, θέσει και ζήτημα "δήθεν μακεδονικής μειονότητας" στην Ελλάδα, αλλά και θέμα περιουσιών.

Και τρίτον, υπάρχει παραβίαση του άρθρου 7, γιατί είχαν αναλάβει τη δέσμευση, σύμφωνα με αυτό, τα Σκόπια να διακοπεί η προπαγάνδα από κρατικά ελεγχόμενες υπηρεσίες. Και σήμερα ακόμα όμως, σε πολλές περιπτώσεις τα βιβλία που διανέμονται και γίνεται χρήση τους στα σχολεία του γειτονικού κράτους εξακολουθούν να περιέχουν τις συγκεκριμένες αναφορές περί αξιώσεων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι όμως σαφές ότι ο βασικός λόγος, για τον οποίο και εμείς πήραμε την πρωτοβουλία για τη σημερινή συζήτηση, αλλά και το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης στον τόπο μας είναι εξαιρετικά οξυμένο, είναι οι εξελίξεις που έχουν να κάνουν με τη γειτονική εξ ανατολών χώρα, την Τουρκία.

Πρέπει εδώ να ξεκαθαρίσω, κατ' αρχήν, ποιος είναι ο έστω αυτονόητος –αλλά καλό είναι να επαναλαμβάνονται αυτά– στόχος της Ελλάδας, σε σχέση με την Τουρκία. Είναι πράγματι η παγίωση, η εμπέδωση και η εξασφάλιση μακροπροθέσμως της ειρήνης, της σταθερότητας στην περιοχή και μάλιστα δυνητικά και επιθυμητά, η προοπτική συνεργασίας και των δύο λαών επίμοιβαία ωφελεία. Ταυτόχρονα, βέβαια, εξυπακούεται ότι όλα αυτά είναι υπό τον όρο του απόλυτου σεβασμού του διεθνούς δικαίου και των διεθνών συνθηκών, της εδαφικής ακεραιότητας της Ελλάδας και των κυριαρχικών της δικαιωμάτων.

Πρέπει όμως, να κοιτάξουμε ποιοι είναι οι στόχοι και η

συμπεριφορά της Τουρκίας, γιατί, αν δεν το κάνουμε αυτό ή το επιχειρούμε μόνο αποσπασματικά, ανάλογα με το τι λέει ή πράττει σε ξεχωριστές στιγμές, φοβόμαστε ότι έχουμε χάσει το μείζον, την πραγματική εικόνα μιας υπόθεσης που μας αφορά άμεσα και πιθανώς μας απειλεί.

Νομίζω, λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι είναι πέρα και πάνω από οποιαδήποτε σήμερα αμφισβήτηση ή αμφιβολία, ότι η Τουρκία ακολουθεί επεκτατική πολιτική. Στοχεύει στην αναθεώρηση του καθεστώτος που αφορά τις σχέσεις των δύο χωρών και κυρίως το Αιγαίο. Με απλά λόγια στοχεύει στη διανομή, στη μοιρασιά του Αιγαίου.

Το κάνει αυτό υιοθετώντας ηγεμονική συμπεριφορά. Τι θα πει ηγεμονική συμπεριφορά; Εκπέμποντας την αίσθηση ότι είναι ο ισχυρός παράγων στην περιοχή, που έχει την απαίτηση οι γείτονές του, λίγο-πολύ, να προσαρμόζονται τη δική τους συμπεριφορά στις δικές του αξιώσεις.

Τέλος, προβάλλει διαρκώς νέες αξιώσεις, με τρόπο ενίοτε εξαιρετικά προκλητικό και θα έλεγα ότι, με ένα συμβολισμό ή με έναν παραλληλισμό πεπερασμένης εποχής, με σύγχρονο τρόπο, υιοθετεί πολιτική κανονιοφόρου.

Άκουσα τον Πρωθυπουργό να λέει ότι υπάρχουν λύσεις. Λύσεις βεβαίως υπάρχουν, αλλά το θέμα είναι ότι αυτές οι λύσεις δεν μπορεί να επιτευχθούν, όσο ο αντισυμβαλλόμενος υιοθετεί και εξακολουθεί να εκπέμπει την ίδια συμπεριφορά. Όλα τα διαχρονικά δείγματα της συμπεριφοράς του που έχουμε δεν μπορεί να δημιουργήσουν, μέχρι στιγμής τουλάχιστον, την οποιαδήποτε ελπίδα για αναστροφή πορείας.

Με αυτά, λοιπόν, τα δεδομένα, μοιραία έχουμε μια δομική σχέση ανταγωνισμού, όχι γιατί το διαλέξαμε, όχι γιατί το επιθυμούμε, αλλά διότι δεν είναι ούτε τυχαία ούτε αποσπασματική εκπομπή πολιτικής από την άλλη πλευρά. Είναι διαχρονική, είναι συνεπής, είναι συνεχής.

Έχει πολύ μεγάλη σημασία να κατανοήσουμε και να αφομοιώσουμε αυτήν την πραγματικότητα, γιατί διαφορετικά εθελοτυφλούμε, πέρα και πάνω από συναισθηματισμούς, πέρα και πάνω από τις όποιες ιστορικές αναφορές, με απόλυτα ψυχρή και ψύχραιμη αποτίμηση των όσων βλέπουμε στις μέρες μας.

Εάν η παραδοχή αυτή είναι σωστή –και επιμένω ότι είναι και ξέρω ότι κατά βάθος όλες οι Ελληνίδες και όλοι οι Έλληνες την καταλαβαίνουν– τότε είναι λάθος, πρώτον, η θεωρία ότι η Τουρκία είναι μια φιλειρηνική χώρα και ότι δημιουργούνται διαφορές, λόγω παρεξηγήσεων. Δεν είναι έτσι. Έχουμε να κάνουμε με μια χώρα, η οποία εκπέμπει επεκτατισμό και πολλαπλασιάζει, ανάλογα με τις περιστάσεις, τις αξιώσεις της προς τους γείτονές της και βεβαίως, σε ό,τι μας αφορά, κυρίως προς την Ελλάδα.

Δεύτερο λάθος είναι η θεωρία περί συνεννοήσεων και μη Τουρκικών αξιωματούχων. Κατά καιρούς, ανάλογα με τις όποιες φραστικές τοποθετήσεις εκπέμπονται από εκείνη την πλευρά, αντιδρούμε ή κάποια τμήματα στην Ελλάδα αντιδρούν στη λογική ότι αυτός είναι ιεράξ ή εκείνος είναι περισσότερα, είναι συνεννοήσιμος και καλό θα είναι να βρούμε τρόπο επαφής μαζί του ή, αν μπορούσαμε, να στηρίξουμε την παραμονή ή τη διαιώνισή του στην εξουσία.

Δεν είμαι της θεωρίας του να μοιράζουμε ρόλους σε καλούς-κακούς. Απλώς, θα πρέπει να κατανοήσουμε ότι υπάρχει μια συστηματική πολιτική από εκείνη την πλευρά, την οποία λίγο-πολύ, μέσα βεβαίως από τις όποιες ιδιαιτερότητες των προσωπικοτήτων, όλοι με συνέπεια υπηρετούν. Αυτό αποδεικνύει άλλωστε η ανάγνωση, τουλάχιστον των δύο τελευταίων δεκαετιών, με επίταση τα τελευταία χρόνια.

Το τρίτο λάθος είναι η θεωρία ότι η Τουρκία απλώς εξαγεί τις κρίσεις από το προβληματικό εσωτερικό της περιβάλλον. Δεν αμφισβητεί κανένας ότι υπάρχουν πολύ σοβαρά προβλήματα σ' αυτήν τη χώρα, κοινωνικής φύσης, μειονοτικών, για παράδειγμα το κουρδικό, ο ισλαμικός φουνταμενταλισμός, αλλά είναι εσφαλμένη η θεώρηση ότι είναι αυτές οι αιτίες, που οδηγούν την Τουρκία σε μια πολιτική, που την κάνει ενοχλητική προς τους γείτονές της.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Τουρκία έχει πολύ ξεκάθαρη

πολιτική, αντίθετη με το Διεθνές Δίκαιο, επιθετική και προκλητική, ενοχλητική και επικίνδυνη, αλλά πάντως διαχρονική, συνεχή και συνεπή. Προωθεί τους στόχους της, επιλέγει το χρόνο, εγείρει νέες αξιώσεις, ελίσσεται λεκτικά, εκβιάζει, προβάλλει τον εαυτό της και τα υποτιθέμενα στρατηγικά της πλεονεκτήματα, δεν εφησυχάζει, δεν κάμπτεται χωρίς αντίσταση και δεν κατανοεί τις χειρονομίες καλής θέλησης, παρά μόνο, ως δείγματα αδυναμίας.

Αυτή είναι η πραγματικότητα και πρέπει να τη δούμε κατάματα, γιατί, διαφορετικά, δεν θα αποφύγουμε ολισθηρούς και επικίνδυνους δρόμους. Αν αποδεχθούμε αυτήν την πραγματικότητα, τότε χρειάζεται να έχουμε απόλυτα ξεκαθαρισμένη πολιτική και μάλιστα πολιτική, η οποία θα έχει εξίσου αποσαφηνισμένα τα μηνύματα προς όλες τις πλευρές και κυρίως προς την γείτονα. Γιατί και τα δύο έχουν σημασία, και η πολιτική και τα μηνύματα. Διότι μπορεί να έχεις σωστή πολιτική, αλλά να μη διαμηνύεται ή να μη σηματοδοτείται με τρόπο, που να γίνεται κατανοητός και πειστικός στους παραλήπτες της.

Το κάνουμε αυτό σήμερα; Αυτό είναι το κρίσιμο ερώτημα. Τα σηματοδοτεί η πολιτική, που ασκείται σήμερα, και η συμπεριφορά της Κυβέρνησης;

Η απάντηση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι απλή και μονολεκτική, αλλά δυσάρεστη. Όχι, δεν το κάνουμε. Και δεν συζητώ βέβαια για προθέσεις, γιατί ξέρω ότι εύκολα δημιουργούνται παρεξηγήσεις σ' αυτά τα θέματα, είτε καλόπιστα είτε καμιά φορά και κακόπιστα. Δεν μιλώ για προθέσεις, δεν αμφισβητώ τα πατριωτικά αισθήματα κανενός, αλλά μιλώ για πολιτική, που κρίνεται εκ του αποτελέσματος.

Εάν πράγματι πρέπει να θεωρήσουμε τα όσα συμβαίνουν και τα όσα έχουν συμβεί τον τελευταίο ενάμιση χρόνο στις Ελληνοτουρκικές σχέσεις, είναι προφανές ότι η κατάσταση βαίνει επιδεινούμενη και είναι επίσης προφανές ότι τα όποια μηνύματα εκπέμπονται, αν εκπέμπονται από την ελληνική πλευρά, συστηματικά παρερμηνεύονται από την Τουρκία.

Αποτελεσματική και επαρκής πολιτική διασφαλίζει το εθνικό συμφέρον και το επιτυγχάνει με ειρηνικά μέσα. Αναποτελεσματική και ανεπαρκής πολιτική είναι είτε ο άκριτος υπερεθνικισμός είτε η άκριτη διάθεση προς συναλλαγή, προς συνδιαλλαγή. Αλλά και οι δύο οι δεύτερες τραυματίζουν εξίσου τα εθνικά συμφέροντα, τροφοδοτούν τελικά την ένταση και μεγιστοποιούν τον κίνδυνο της σύγκρουσης. Και αυτό είναι κάτι, το οποίο πρέπει να αφομοιώσουμε.

Από τα γεγονότα των Ιμίων, μέχρι τη συμφωνία της Μαδρίτης, στέλνουμε τα λάθος μηνύματα στην άλλη πλευρά και ακολουθούμε μια πολιτική, η οποία επεικώς μπορεί να χαρακτηριστεί πολιτική της παθητικότητας και των υποχωρήσεων. Απλή απόδειξη: από τον Ιανουάριο του '96 και μετά έχουμε πολλαπλασιαστεί και σε πυκνότητα, αλλά και σε ένταση, οι προκλήσεις και οι αξιώσεις της άλλης πλευράς.

Τα Ιμια τα διαδέχθηκε η θεωρία των γκριζων περιοχών. Και μετά φθάσαμε στο σημείο ο Πρόεδρος της γειτονικής χώρας περίπου να παρουσιάζει ένα κατάλογο εκατόν τριάντα μιας βραχονησίδων προς διεκδίκηση από την Τουρκία. Και εδώ σημειώνω ότι είναι η πρώτη φορά, στην πράγματι δύσκολη πορεία των ελληνοτουρκικών σχέσεων, που τίθεται ζήτημα εδαφικής ακεραιότητας και εδαφικής διεκδίκησης.

Έρχομαι τώρα στη συμφωνία της Μαδρίτης με δυο κατ' αρχήν προκαταρκτικά σχόλια.

Το πρώτο είναι ότι εμείς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υιοθετήσαμε μια στάση κριτική μεν, αλλά με πάρα πολύ μεγάλη προσοχή βασιζόμενοι στην αρχή ότι αυτά τα θέματα δεν ενδείκνυνται για εύκολες πολιτικές αντιπαράθεσεις και ακόμα λιγότερο βέβαια, όταν ο Πρωθυπουργός της Χώρας, ο οποίος ο Πρωθυπουργός της χώρας βρίσκεται στο εξωτερικό και διαπραγματεύεται τέτοιου είδους ζητήματα. Αυτή ήταν η στάση μας και εκείνο που ζητήσαμε ήταν διευκρινίσεις σε μια σειρά από σοβαρά ερωτήματα και οι επιφυλάξεις που διατυπώσαμε. Και αντ' αυτού τι εισπράξαμε; Σιωπή. Έμειναν αναπάντητα να αιωρούνται. Και ερωτώ: γιατί; Μήπως γιατί ακουμπούσαν πολύ ευαίσθητα ζητήματα, στα οποία δεν είχατε απαντήσεις; Μήπως

γιατί θεωρήσατε την υπεύθυνη στάση της Νέας Δημοκρατίας ως αδυναμία; Μήπως ήταν ένδειξη αλλαζονείας, μήπως ήταν δείγματα ανασφάλειας; Παραμένει όμως αυτό το ερωτηματικό και πράγματι σας χρεώνεται.

Ας έρθουμε όμως, στην ουσία του πράγματος. Τι κέρδισε η χώρα μας από τη Μαδρίτη; Υποτίθεται μια αμφιλεγόμενη άρση του τουρκικού casus belli, την οποία μάλιστα στις αμέσως επόμενες εβδομάδες φρόντισε να αναιρέσει η ίδια η Τουρκία.

Την ίδια στιγμή η χώρα μας, πρώτον, αναγνώριζε την ύπαρξη ζωτικών συμφερόντων της Τουρκίας στο Αιγαίο, που μάλιστα έχουν μεγάλη σημασία για την ασφάλεια και για την εθνική κυριαρχία της. Δεν είναι μόνο ότι εισάγεται έτσι η έννοια της πολιτικής διαφοράς και άρα η ανάγκη της πολιτικής διευθέτησης, αλλά το αμείλικτο ερώτημα είναι ποια είναι αυτά. Μα, ζωτικά συμφέροντα της Τουρκίας στο Αιγαίο, είναι η απόπειρά της να οδηγήσει τα πράγματα στη συγκυριαρχία στο Αιγαίο.

Δεύτερον, δεσμεύθηκε η χώρα μας να παγώσει, αν όχι να παραιτηθεί από το δικαίωμα της επέκτασης των χωρικών μας υδάτων, αλλά και όλων των πλεονεκτημάτων που προκύπτουν από το νέο δικαίο της θάλασσας.

Σημειώνω εδώ, ότι όλοι οι έγκριτοι εθνολόγοι στη χώρα μας λένε ότι η δέσμευση για "αποφυγή" μονομερών ενεργειών έχει ερμηνευθεί από όλους στη Διεθνή Κοινότητα μ' αυτόν τον τρόπο, ό,τι και αν ισχυριστούμε από δω και μπρος.

Τρίτον, η χώρα μας αναγνώρισε έμμεσα πως η κρίση των Ιμίων και παρόμοιες κρίσεις οφείλονται σε παρεξήγηση. Κάτι ομολογουμένως πρωτοφανές με δεδομένη την κυρίαρχη και ορθή, νομίζω, άποψη που επικρατεί τουλάχιστον σε μεγάλη πλειοψηφία στη χώρα μας, πως ο τουρκικός επεκτατισμός είναι και συστηματικός και μόνιμος και όχι βέβαια συγκυριακός.

Τέταρτον, δεχθήκαμε να απεγκλωβιστεί το Κυπριακό από τα Ελληνοτουρκικά, να μη γίνει καμιά αναφορά του Κυπριακού στη Μαδρίτη, με αποτέλεσμα να προσυπογράφουμε στην ουσία την άποψη πως μπορεί να υπάρξει πρόοδος στα Ελληνοτουρκικά ασχέτως του πώς συμπεριφέρεται η Άγκυρα στην Κύπρο. Αυτή η επιλογή είναι και άφρων και επικίνδυνη, γιατί ο Ελληνισμός είναι ενιαίος και γιατί οι τουρκικές προκλήσεις στην Κύπρο δεν μπορούν να στεγανοποιηθούν. Αφορούν άμεσα την ίδια την Ελλάδα. Και είναι ακατανόητο να προσυπογράφουμε κείμενα αρχών με την Τουρκία, που να αγνοούν την Κύπρο. Ενώ επιτρέψαμε και επιτρέπουμε στην Άγκυρα, όπως συνέβη όλο και εντονότερα μετά την υπογραφή της συμφωνίας της Μαδρίτης, να προκαλεί στην Κύπρο και να μην έχουμε τη δυνατότητα να συνδέσουμε τις προκλήσεις αυτές με υπονόμηση της συμφωνίας της Μαδρίτης.

Πέμπτον, η ομολογία από μέρους μας ότι υπάρχουν διαφορές με την Τουρκία ανέτρεψε την πάγια θέση της χώρας μας πως, εκτός από την εκκρεμότητα για την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας, όλα τα άλλα προβλήματα δεν συνιστούν διαφορές, αλλά αυθαίρετες τουρκικές αξιώσεις και διεκδικήσεις.

Έκτον, η παραδοχή περί αρχών του Διεθνούς Δικαίου και όχι διατάξεων του Διεθνούς Δικαίου, μπορεί να ερμηνευτεί –και βεβαίως ήδη επιχειρείται να ερμηνευτεί– ότι ανοίγει την πόρτα για την αποδοχή της αρχής της ευθυδικίας, που παγίως επικαλείται η τουρκική πλευρά.

Στην ουσία, λοιπόν, έχουμε μία σειρά από σοβαρές διολισθήσεις από πάγιες ελληνικές θέσεις. Με τι αντάλλαγμα; Γιατί αυτό είναι το κρίσιμο ζητούμενο. Κατά βάση κανένα από αντάλλαγμα. Μόνο προσδοκίες. Ποιες προσδοκίες;

Οι διολισθήσεις συντελέστηκαν με μόνο αντάλλαγμα δύο εξωπραγματικές προσδοκίες. Την προσδοκία πως οι βήμα – βήμα υποχωρήσεις θα καταστήσουν την Τουρκία λιγότερο επιθετική και την προσδοκία πως, εάν η Τουρκία παραβιάσει τη Συμφωνία της Μαδρίτης, θα απομονωθεί διεθνώς. Δύο προσδοκίες που έμελλε να διαψευσθούν αμφότερες παταγώδως, αποδεικνύοντας τη χρεοκοπία της πολιτικής που οδήγησε στη Μαδρίτη. Συμφωνία άλλωστε την οποία η ίδια η Τουρκία, σχεδόν πριν στεγνώσει το μελάνι της υπογραφής της, εφρόντισε και εξακολουθεί να φροντίζει να ποδοπατεί σχεδόν

καθημερινά.

Ήταν καταδικασμένη η πολιτική της Μαδρίτης για δύο λόγους. Πρώτον, γιατί η συμπεριφορά της χώρας μας ανέδειξε αδυναμία και απουσία αυτοπεποίθησης και δεύτερον, διότι πάση θυσία επιχειρούσε να κατευνάσει τους επιτιθέμενους. Ήταν προδιαγεγραμμένο το αποτέλεσμα. Οι τουρκικές προκλήσεις δεν μειώθηκαν. Αντίθετα αυξήθηκαν. Η τουρκική επιθετικότητα δεν περιορίστηκε. Εντάθηκε. Οι κίνδυνοι για θερμό επεισόδιο στο Αιγαίο δεν απομακρύνθηκαν. Μεγάλωσαν, κατά δική σας παραδοχή. Και η Τουρκία, βεβαίως, δεν απομονώθηκε διεθνώς. Κάθε άλλο μάλιστα. Παρά την κλιμάκωση των προκλήσεών της, στη Νέα Υόρκη η Ελλάδα βρέθηκε στη γωνία, με τους υπευθύνους, τους αρμοδίους των Ηνωμένων Πολιτειών, να υιοθετούν στην ουσία τις τουρκικές θέσεις.

Μετά το πρωτοφανές επεισόδιο με το αεροσκάφος του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, οι Ηνωμένες Πολιτείες στην ουσία δεν καταδίκασαν την Τουρκία. Μάλωσαν την Ελλάδα.

Στο διεθνές επίπεδο, λοιπόν, δεν χάνει έδαφος η Τουρκία. Αντίθετα, μπορεί να πει κανείς ότι κερδίζει. Και οι διεθνείς πιέσεις δεν έχουν κυρίως στόχο να πιέσουν, να νουθετήσουν, να συνετίσουν την Τουρκία, αλλά την Ελλάδα.

Αυτό δεν είναι παράδοξο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γιατί οι ισχυροί παράγοντες του διεθνούς συστήματος, πιέζουν περισσότερο εκείνες τις χώρες που αναδίδουν αίσθηση αδυναμίας, απουσία αυτοπεποίθησης, εκείνες που δείχνουν ότι δεν έχουν ραχοκοκαλιά στην πολιτική τους και που αποζητούν πάση θυσία το συμβιβασμό, εκείνες που δίνουν την αίσθηση ότι είναι έτοιμες να υποχωρήσουν.

Οι τουρκικές προκλήσεις, μετά τη Μαδρίτη υπήρξαν πρωτοφανείς. Με εξαίρεση την κρίση των Ιμίων, έχουν ξεπεράσει κάθε προηγούμενο και η Κυβέρνηση της αντιμετωπίζει με αδιαφορία, με αμηχανία.

Λίγο μετά τη Μαδρίτη ο Αντιπρόεδρος της τουρκικής Κυβέρνησης, ο Ετσεβίτ και οκτώ Τούρκοι Υπουργοί γιορτάζουν την εισβολή του Αττίλα στα κατεχόμενα με προκλητικές δηλώσεις και επίδειξη στρατιωτικής ισχύος.

Στις 4 Αυγούστου ο Γιλμάζ περιγράφει το Αιγαίο ως θάλασσα ειδικών συνθηκών, όπου το Διεθνές Δίκαιο δεν μπορεί να εφαρμοσθεί.

Λίγες μέρες αργότερα ακολουθεί η πρωτοφανής τουρκική πρόκληση, ενώ αναμένονταν η επανάληψη των συνομιλιών στο Μοντρέ: η Άγκυρα θέτει σε ισχύ συμφωνία σύνδεσης Τουρκίας και ψευδοκράτους, επισημοποιώντας από την πλευρά της τη διχοτόμηση. Την ίδια στιγμή στο ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών, απλώς γινόταν μία διαμαρτυρία, υποβαθμίζοντας έμμεσα την πρόκληση.

Το Δεκαπενταύγουστο η Άγκυρα ανακοινώνει μονομερώς τη λήξη του δικού της μορατόριουμ ασκήσεων στο Αιγαίο. Ταυτόχρονα, με τη στήριξη της Άγκυρας, ο Ντενκτάς οδηγεί σε ναυαγίο τις διακοινοτικές συνομιλίες.

Στις 19 Αυγούστου ο Ντενκτάς απειλεί με πόλεμο την Κύπρο εάν ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ταυτόχρονα ο Ετσεβίτ προβαίνει σε προκλητικότερες δηλώσεις στην εφημερίδα "Χουριέτ", ισχυριζόμενος πως μόνο χάρη στην τουρκική αυτοσυγκράτηση η Ελλάδα έχει τα σημερινά της σύνορα από το Αιγαίο μέχρι και τη Θεσσαλονίκη.

Στα μέσα Σεπτεμβρίου εξαπολύονται άμεσες τουρκικές απειλές για στρατιωτικό πλήγμα στην Κύπρο, εάν εγκατασταθούν οι πύραυλοι S-300 στη Μεγαλόνησο.

Και βέβαια φθάνουμε στην κλιμάκωση των τουρκικών προκλήσεων κατά τη διάρκεια των ασκήσεων "Τοξότης" και "Νικηφόρος", με την κορύφωση εκείνης της παρενόχλησης του αεροσκάφους, που μετέφερε τον Έλληνα Υπουργό Εθνικής Άμυνας, από τουρκικά μαχητικά.

Μετά τα Ίμια, ποτέ δεν φθάσαμε τόσο κοντά σε θερμό επεισόδιο.

Και αυτό, με ψυχρή ματιά, τι αποδεικνύει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Αποδεικνύει ότι οι πολιτικές του κατευνασμού, όχι μόνο δεν φέρνουν το ποθητό αποτέλεσμα, αλλά οδηγούν στην ακριβώς αντίθετη κατεύθυνση: φέρνουν πιο κοντά την

ένταση, την οξύτητα και την πιθανότητα, την απευθείας πιθανότητα της οποίας σύγκρουσης.

Λίγο πριν, φυσικά, είχε μεσολαβήσει το φιάσκο της Νέας Υόρκης. Στη Νέα Υόρκη απεδείχθη περίτρανα ότι και το δεύτερο σκέλος των κυβερνητικών προσδοκιών, ότι δηλαδή η Τουρκία θα απομονωνόταν διεθνώς, ήταν εξίσου εξωπραγματικό όσο και το πρώτο, το περί μείωσης δηλαδή της τουρκικής επιθετικότητας. Στη Νέα Υόρκη η Τουρκία έκανε επίδειξη αδιαλλαξίας. Και επιβραβεύθηκε αυτό από το διεθνή παράγοντα. Και ενώ η Κυβέρνηση διέρρεε πως στη Νέα Υόρκη οι Ηνωμένες Πολιτείες θα πιάσουν την Τουρκία να προσφύγει, να δεχθεί, εν πάση περιπτώσει, προσφυγή για το ζήτημα των Ιμιών στη Χάγη, τελικά πίασαν τη χώρα μας να δεχθεί παραπομπή όλων των τουρκικών διεκδικήσεων στο Διεθνές Δικαστήριο, ανοίγοντας έτσι το δρόμο για την εκπλήρωση του τουρκικού στόχου, δηλαδή τον εφ'όλης της ύλης διάλογο.

Και βέβαια η εκ των υστέρων σχετική διόρθωση της αρχικής αντίδρασης της αμερικανικής κυβέρνησης μερική μόνον αξία έχει. Γιατί αναμφισβήτητα δεν αίρει την πρώτη και ουσιαστική αντίδραση σε ένα τόσο μείζονος σημασίας θέμα.

Και πρέπει εδώ, επίσης, να υπογραμμίσω ότι δεν καλύπτεται το έλλειμμα πολιτικής, ούτε αναστρέφονται οι υποχωρήσεις με την εκτροπή σε υβριστικές εκφράσεις, πράγμα που έγινε εκείνες ειδικά τις ημέρες. Αντίθετα, αυτό αποδεικνύει περισσότερο θέση αδυναμίας παρά σταθερή και στιβαρή εξωτερική πολιτική.

Και φθάνουμε στην Κρήτη: Κανένας δεν είπε ότι δεν έπρεπε να γίνει η συνάντηση της Κρήτης. Το ζήτημα είναι τι έγινε σε αυτήν τη συνάντηση. Μια συνάντηση, μάλιστα, που "διακοσμήθηκε" επιμελώς από τουρκικής πλευράς με μία δραματική αύξηση του αριθμού των παραβιάσεων του εθνικού εναέριου χώρου.

Βέβαια μας είπατε, κύριε Σημίτη, τι είπατε στον Τούρκο Πρωθυπουργό. Το θέμα είναι:

Του είπατε για τις παραβιάσεις και ότι δεν συνάδει με τη συμπεριφορά πολιτισμένων χωρών, που αποδέχονται τους βασικούς κανόνες του Διεθνούς Δικαίου, την ημέρα μάλιστα που επισκέπτονται μια ξένη χώρα να κλιμακώνουν τις παραβιάσεις του εθνικού της εναέριου χώρου;

Του θέσατε το ζήτημα ότι δεν είναι δυνατό μια χώρα, η οποία υποτίθεται ότι φιλοδοξεί να βρει πεδίο συνεννόησης με μία άλλη, να μιλάει για γκριζες ζώνες ή να θέτει θέμα για εκατόν τριάντα μία βραχονησίδες;

Πιστεύω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι όλα αυτά είναι υπεραρκετές αποδείξεις ότι πρέπει επείγοντως να αλλάξουμε συμπεριφορά και να αλλάξουμε πολιτική, σε σχέση με την Τουρκία, αφού πρώτα όμως διαλυθούν τρεις ακόμη μύθοι, οι οποίοι εκτιμώ επιμελώς ενίοτε τροφοδοτούνται.

Ο πρώτος μύθος, τον οποίο συχνά τον επικαλείται η Κυβέρνηση, είναι: έχουμε να διαλέξουμε στο δίλημμα: ή υποχώρηση ή σύγκρουση. Και, όποτε αισθάνεσθε ότι βρισκόμαστε σε δύσκολη θέση, επικαλείσθε την προοπτική θερμού επεισοδίου. Κανείς δεν το θέλει αυτό.

Δεν ξεχωρίζουμε τους Έλληνες, ούτε σε περισσότερο ή λιγότερο πατριώτες ούτε σε πολεμοκάπηλους και ειρηνόφιλους. Όλοι θέλουμε το καλό της πατρίδας και την εξυπηρέτηση των συμφερόντων της. Όμως το ζήτημα είναι ότι, όταν θέτετε τέτοια ψευδοδίλημματα με κακοπροαίρετη την πολιτική βούληση, η απάντηση είναι μια: με ποια συμπεριφορά, τελικά, τέτοιου είδους προοπτικές έρχονται πιο κοντά; Με μια στιβαρή πολιτική που εκπέμπει σταθερά μηνύματα συνέπειας ή με μια πολιτική η οποία ανάλογα με τις περιστάσεις στέλνει μηνύματα υποχωρητικότητας;

Δεύτερος μύθος: Η υποχωρητικότητα φέρνει τη διεθνή στήριξη. Νομίζω σας το απέδειξα ότι εν τοις πράγμασι δεν συμβαίνει αυτό. Διαφευδεται καθημερινά από τις εξελίξεις. Τις πιέσεις –και αυτό είναι ιστορική αλήθεια αποδεικνυόμενη απ' όλα τα παραδείγματα που μπορεί να βρει κανείς– τις δέχεται τελικά εκείνος, ο οποίος θεωρείται, εκλαμβάνεται ως ασθενέστερος ή πάντως πιο ευεπίφορος στην αποδοχή των πιέσεων. Εκτός αν, με την πολιτική και τη συμπεριφορά του

καλού παιδιού ικανοποιούμεθα με την όποια θετική δημοσιότητα αναπαράγεται στον ξένο τύπο. Αλλά είναι τελείως διαφορετικό αυτό από την ενεργή στήριξη των θέσεων των ελληνικών και την απομάκρυνση από την πολιτική των ισών αποστάσεων, ισών αποστάσεων που βεβαίως είναι προσέγγιση ανισοτιμίας και μεροληψίας, όταν αφορά ίσες αποστάσεις ανάμεσα στον επιτιθέμενο, τον διεκδικούντα και εκείνον, ο οποίος απλώς προσπαθεί να προασπίσει και να υπερασπισθεί τα εθνικά του δίκαια και συμφέροντα.

Και ο τρίτος μύθος είναι ότι η Ελλάδα δεν είναι ισχυρή. Βέβαια σήμερα και άλλες φορές σας έχω ακούσει να αναφέρεσθε συχνά στην ισχύ της χώρας και το χαίρομαι. Αλλά την κρίσιμη ώρα, όταν ήσασταν σ' αυτό το βήμα, την επόμενη μέρα από τη νύκτα των Ιμιών κάνατε το μεγαλύτερο ατόπημα απ' όσα έχετε κάνει. Και κάνατε αυτήν την αναφορά. Και δεν είναι συναισθηματικοί οι λόγοι, που θέλω να υπογραμμίσω εδώ την άποψή μου, ούτε λόγοι πολιτικής κορόνας. Θέλω απλώς να πω ότι, παρά τα προβλήματα που έχει η Ελλάδα, πολλά εκ των οποίων οφείλονται στις εσφαλμένες πολιτικές επιλογές της Κυβέρνησης –αλλά αυτό είναι θέμα για άλλη συζήτησή μας– η Ελλάδα εξακολουθεί και ισχυρή να είναι και να μπορεί να γίνει ακόμη πιο ισχυρή. Αυτό προϋποθέτει βέβαια μια σειρά από διαφορετικές επιλογές, αλλά πάντως το σίγουρο είναι ότι πρέπει να εκπέμπει σιγουριά και αυτοπεποίθηση. Οι Έλληνες δεν ευαίσθητοι είναι εθνικά και υπερήφανοι. Και κανένας δεν έχει το δικαίωμα να τους καλλιεργεί αισθήματα ταπεινώσης και ηττοπάθειας.

Ανάγκη, λοιπόν, μιας διαφορετικής πολιτικής. Και θα επιχειρήσω να περιγράψω πάνω σε ποιες βασικές αρχές μπορεί και πρέπει να θεμελιωθεί μια διαφορετική πολιτική.

Πρώτα απ' όλα, στην εθνική ενότητα και τη συνεννόηση. Αλλά προϋπόθεση γι' αυτά είναι εκείνα που σας είπα στις εισαγωγικές παρατηρήσεις αυτής της ομιλίας. Διάλογος, ενημέρωση, συνθετική συζήτηση και καλή γνώση, όχι μόνο από τους εκπροσώπους του ελληνικού λαού, αλλά από τον ίδιο το ελληνικό λαό, των πραγματικών προβλημάτων και της δύσκολης πορείας που έχουμε μπροστά μας ως έθνος.

Δεύτερον, αποσαφήνιση, απόλυτη αποσαφήνιση της πολιτικής και ανάλογη εκπομπή μηνυμάτων. Όλοι θέλουμε και επιθυμούμε την εξομάλυνση των σχέσεών μας με την Τουρκία. Και όλοι, κάτω όμως από πολύ σαφείς όρους, τους οποίους επανειλημμένα έχουμε τονίσει, δεχόμαστε το διάλογο. Επαυλαμβάνω όμως υπό σαφείς όρους και για πάρα πολύ συγκεκριμένα πράγματα. Η δήθεν πάση θυσία αποφυγή του οποιουδήποτε ρίσκου και σε συνθηκολόγηση οδηγεί, αλλά και το ρίσκο τελικά το πολλαπλασιάζει.

Τρίτον, η πολιτική αυτή πρέπει να εκπέμπει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αποφασιστικότητα. Πρέπει να εκπέμπει τη δεδομένη βούληση, να υπερασπιστούμε όλα εκείνα, που πιστεύουμε ότι πρέπει να υπερασπιστούμε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Τέταρτον, προϋποθέτει ισχυρή και αξιόπιστη αποτρεπτική ικανότητα. Και εδώ θέλω να κάνω λίγα σχόλια. Εάν εξαίρσει κανείς τον εκσυγχρονισμό των F-4, ελάχιστα πράγματα έχουν γίνει σε αυτήν την κατεύθυνση. Και υπάρχουν πολιτικές και κυβερνητικές ευθύνες γι' αυτό.

Επίσης είναι πολύ σημαντικό να τονισθεί για μια ακόμα φορά, ότι δεν μπορούμε να εμπιστευόμαστε τις τύχες αυτού του τόπου στα χέρια του ανθρώπινου δυναμικού που υπηρετεί στις Ένοπλες Δυνάμεις και, ιδίως, το μόνιμο προσωπικό να εξακολουθεί να βρίσκεται υπό τις μισθολογικές συνθήκες, που σήμερα βρίσκεται.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Άλλο ζήτημα: Δυστυχώς υπάρχουν και έχουν δει και το φως της δημοσιότητας θέματα κακής διαχείρισης. Και το λέω με τρόπο εξαιρετικά διακριτικό, γιατί το πράγμα θέλει πάρα πολύ μεγάλη προσοχή, αλλά και ιδιαίτερα διεισδυτική διαλεύκανση. Το κέντρο επιχειρησιακού ελέγχου προς κατασκευή στη Λάρισα ενώ θα έπρεπε να βρίσκεται ήδη στη φάση της κατασκευής με ημερομηνία αποπεράτωσης το 2000, επί δύομισι χρόνια τώρα έχει καθυστερήσει και βγαίνουν στο φως της

δημοσιότητας ύποπτες μεθοδεύσεις, ύποπτες μετακινήσεις αρμοδίων αξιωματικών στις συγκεκριμένες υπηρεσίες.

Ελπίζω να έχουμε μια πολύ σαφή απάντηση για το ζήτημα αυτό.

Πέμπτον, μιλώντας για αμυντική και αποτρεπτική ικανότητα, είναι αναμφισβήτητη προτεραιότητα η ειλημμένη απόφαση της Ελλάδος, εμπραγμάτως όμως να σταθεί δίπλα στην ενίσχυση της αποτρεπτικής ικανότητας της Κύπρου, για την οποία παραμένει ως κύριος φάρος της πολιτικής που ακολουθούμε, η ενταξιακή της κατεύθυνση και πορεία.

Έκτον η ανάγκη να αναβαθμιστεί το Υπουργείο Εξωτερικών και η Διπλωματική Υπηρεσία. Εξακολουθούμε να είμαστε μια χώρα που ξεδεύει τα λιγότερα συγκριτικά με τις άλλες σε ένα τόσο νευραλγικό κομμάτι της Δημόσιας Διοίκησης, που είναι δυσανάλογο με τη σημασία που αποδίδουμε και πρέπει να αποδίδουμε στις εξωτερικές μας σχέσεις.

Έβδομον, η ενεργοποίηση των μηχανισμών προβολής της Ελλάδας και των θέσεών της, όπου πράγματι αυτήν τη στιγμή η εικόνα δεν είναι καθόλου ευχάριστη και, λίγο – πολύ, όλοι γνωρίζουμε τι εννοώ.

Από εκεί και πέρα βεβαίως, υπάρχουν και άλλες μεγάλες προτεραιότητες, όπως η εσωτερική ανασυγκρότηση της χώρας, το να ξεφύγει από τη στασιμότητα, στην οποία βρίσκεται, το να ανασυγκροτήσει ένα δημόσιο, που αποτελεί σήμερα το καρκίνωμα του δημόσιου βίου. Παραμένουν, βεβαίως, παράμετροι, πάνω στις οποίες μπορεί να χτιστεί μια χώρα, η οποία μπορεί να εκπέμπει ισχύ και αυτοπεποίθηση. Όμως, τέτοιου είδους προτεραιότητες, όσο σημαντικές και να είναι, απαιτούν χρόνο. Και δεν θα ήθελα ποτέ να εκληφθεί η παρουσίαση αυτών των προτεραιοτήτων ως άλλοθι ή υπεκφυγή, να μη γίνει κάτι τώρα, που το έχει ανάγκη η χώρα.

Θα έλεγα, λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με στόχευση όλες αυτές τις προτεραιότητες, ότι το πρώτο και το κύριο είναι να επιδείξει η χώρα την πολιτική βούληση και να την εκπέμψει προς όλες τις κατευθύνσεις, ότι δεν έχει καμία διάθεση να υποχωρεί σε οποιοδήποτε ζήτημα εθνικής ασφαλείας, σε οποιοδήποτε θέμα αφορά τα εθνικά της δικαιώματα και τα κυριαρχικά της δικαιώματα. Και αυτό θα το κάνει με τρόπο συνεπή.

Επαναλαμβάνω, προς άρσιν παρεξηγήσεως, ότι δεν μέφομαι κανέναν για προθέσεις. Αλλά επαναλαμβάνω επίσης ότι δεν κρίνονται οι πολιτικές από προθέσεις, κρίνονται από την αποτελεσματικότητά τους και το τελικό τους αποτέλεσμα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καταλήγω λέγοντας το εξής: η οδυνηρή πραγματικότητα και οι εξελίξεις του τελευταίου ενάμιση έτους και μάλιστα με αυξανόμενη ένταση – τα όσα συνέβησαν στη Μαδρίτη και μετά οδηγούν στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει στρατηγική στην εξωτερική μας πολιτική – και ότι η πολιτική που ακολουθείτε, αποσπασματική και σπασμωδική, όχι απλώς δεν οδηγεί σε αποτέλεσμα, αλλά οδηγεί στο αντίθετο. Επιχειρείτε να κατευνάσετε και εκείνο που επιτυγχάνετε είναι να ανοίξετε τη βουλμία και τις ορέξεις εκείνων, που αισθάνονται ότι επιβεβαιώνεται η ορθότητα της πολιτικής των προκλήσεων και των πιέσεων.

Θέλω εδώ να σας πω, ότι έχετε πολύ σοβαρές ευθύνες απέναντι στο Έθνος, απέναντι στην ιστορία, απέναντι σε εκείνους που μάτωσαν, για να χτιστεί αυτός ο τόπος, ευθύνες προς τους σημερινούς Έλληνες, ευθύνες προς τις επόμενες γενεές. Και πρέπει να τις αναλάβετε, γιατί δεν αρκούν οι όποιες καλές προθέσεις ή οι προσπάθειες υπεκφυγών.

Εμείς, και σήμερα, σας δίνουμε χέρι συνεργασίας γι' αυτά τα θέματα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Σας παρουσιάζουμε τις ανησυχίες και τους προβληματισμούς μας, γιατί εκτιμούμε ότι βρίσκονται σε ολισθηρή εξέλιξη τα μείζονα αυτά θέματα και δεν επιχάιρουμε για λόγους πολιτικής ή κομματικής εκμετάλλευσης, γι' αυτό και βλέπετε την προσοχή, με την οποία τα χειριζόμαστε και διατυπώνουμε τις απόψεις μας.

Όμως, από την άλλη πλευρά, είμαστε υποχρεωμένοι να κρούσουμε τον κώδωνα του κινδύνου, γιατί βλέπουμε τις

εξελίξεις αυτές, εάν κάτι δεν αλλάξει γρήγορα και άμεσα, να οδηγούν σε αδιέξοδο, που θα είναι εξαιρετικά επικίνδυνο.

Ευχαριστώ πολύ.

(Ζωηρά και παρατεταμένα χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κύριος Πρωθυπουργός έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, άκουσα με μεγάλο ενδιαφέρον το λόγο του κ. Καραμανλή και οφείλω να διαπιστώσω, αφού άκουσα το λόγο αυτόν, ότι ο κ.Καραμανλής είναι απών από τα γεγονότα ...

(Θόρυβος)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ, ησυχία, κύριοι συνάδελφοι.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): ...ότι απουσιάζουν οι προτάσεις του και ότι απουσιάζει από τη συγκεκριμένη αντίληψη για το τι πρέπει να είναι μια πολιτική.

Αναφέρθηκε στην αρχή, όπως θυμόσαστε, στα θέματα της Βαλκανικής. Για τη Βαλκανική Συνάντηση Κορυφής στην Κρήτη δεν είπε ούτε μια λέξη. Διερωτώμαι, γιατί. Γιατί έχουν πάρει διαφορετικές θέσεις τα στελέχη της Νέας Δημοκρατίας και δεν θέλει να πάρει θέση υπέρ του ενός ή του άλλου;

(Θόρυβος)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ, ησυχία.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Γιατί το γεγονός το οποίο συνάντησε το ενδιαφέρον όλης της διεθνούς κοινότητας είναι ένα γεγονός, το οποίο είναι τελείως αδιάφορο για τη Νέα Δημοκρατία;

Βρήκε όμως ο κ.Καραμανλής το χρόνο αγνοώντας τη συνάντηση Κορυφής στην Κρήτη, να μιλήσει για διπλωματική απουσία της Ελλάδας στα Βαλκάνια και ζήτησε από εμάς εντονότερη διπλωματική δραστηριότητα. Μια συνάντηση των Υπουργών Εξωτερικών στη Θεσσαλονίκη, μια συνάντηση Κορυφής στην Κρήτη, δύο ταξίδια του Πρωθυπουργού στις βαλκανικές χώρες, εννέα επισκέψεις των στελεχών του Υπουργείου Εξωτερικών στις βαλκανικές χώρες και επτά επισκέψεις Πρωθυπουργών και Υπουργών Εξωτερικών των βαλκανικών χωρών στην Αθήνα, δεν του αρκούν; Δεν είναι γεγονός, το οποίο δείχνει διπλωματική δραστηριότητα;

Με το να αναφέρω τη συνάντηση στην Κρήτη, δεν επιζητεί βέβαια η Κυβέρνηση θετικές τοποθετήσεις εκ μέρους της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης για το γεγονός. Εκείνο το οποίο πιστεύω ότι θα πρέπει να επιζητούμε στην Αίθουσα αυτή είναι μια γνώμη. Τι γνώμη έχει η Νέα Δημοκρατία; Δεν έχει καμία γνώμη; Την αφήνουν τελείως αδιάφορη τα γεγονότα;

Αν όμως την αφήνει αδιάφορη αυτό το γεγονός, μου δίνει το δικαίωμα να ισχυριστώ ότι την αφήνει αδιάφορη η ουσιαστική εξωτερική πολιτική και την αφήνει αδιάφορη η πορεία της Ελλάδος.

Όσον αφορά τα θέματα των ελληνοτουρκικών σχέσεων, το πρώτο τμήμα της ομιλίας του κ. Καραμανλή αφορούσε σε αρκετά μεγάλη έκταση τη Μαδρίτη. Δεν είναι εδώ η στιγμή να υπεισέλθω εγώ σε μία λεπτομερή απάντηση. Αλλά θέλω να επισημάνω ότι ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης παρουσιάζει τα θέματα όπως ακριβώς τα θέλει αυτός, παραβλέποντας γεγονότα, παραβλέποντας πάγιες θέσεις που ακολουθεί η Ελλάδα και διπλωματικές πρακτικές. Θα φέρω ένα παράδειγμα.

Είπε ο κ. Καραμανλής ότι είναι τεράστιο λάθος –οι λέξεις του– ότι δεν υπήρχε αναφορά στο Κυπριακό και δεν υπήρχε σύνδεση του Κυπριακού –οι λέξεις του– με τα ελληνοτουρκικά. Η πάγια θέση της Ελλάδος εδώ και πάρα πολλά χρόνια, εξ' αρχής και πάντοτε, είναι ότι το Κυπριακό δεν είναι διμερές θέμα Ελλάδος και Τουρκίας, ότι το Κυπριακό είναι ένα διεθνές θέμα εισβολής και κατοχής μίας χώρας από μία άλλη χώρα και γι' αυτό πρέπει να επιδιωχθεί η επίλυσή του στα πλαίσια του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, από τη διεθνή κοινότητα, από τα Ηνωμένα Έθνη, από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Π.Α.Σ.Ο.Κ.)

Ποιοι θέλουν τη σύνδεση του Κυπριακού με τα ελληνοτουρ–

κικά και να υποβαθμίσουν το Κυπριακό σε ελληνοτουρκικό θέμα; Αυτό είναι η πάγια πολιτική της Τουρκίας.

Πιστεύω ότι αυτό είναι ένα παράδειγμα ενός λάθους, που δείχνει τους λάθος συλλογισμούς της κριτικής του στην εξέλιξη της Μαδρίτης.

Όσον αφορά το Κυπριακό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω ότι η πολιτική μας για το Κυπριακό έχει αναδείξει αυτό το πρόβλημα, τώρα ιδίως με την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων και έχει οδηγήσει σε αυξημένη πίεση για την επίλυσή του. Είναι τυχαίο το γεγονός ότι πέρα από τις Ηνωμένες Πολιτείες έχουν ορίσει και οι άλλες ευρωπαϊκές χώρες ειδικούς απεσταλμένους για το Κυπριακό; Ότι πέρα από το Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, υπάρχει μία διεθνής προσπάθεια για να επιλυθεί το Κυπριακό; Γιατί δεν έγινε αυτό τόσα χρόνια και γίνεται τώρα; Γίνεται ακριβώς τώρα, επειδή έχουμε μία παρουσία και πιέζουμε για την επίλυση του προβλήματος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το κύριο επιχείρημα του Αρχηγού της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης για να ασκήσει κριτική στην εξωτερική πολιτική ήταν ότι υπάρχει υποχωρητικότητα –αυτός ήταν ο όρος του– υπάρχει ενδοτικότητα και αναφέρω όπως είπε κατά λέξη, ότι εμείς τοποθετούμε ψευδοδιλήμματα και υπάρχει κακοπροαίρετη βούληση. Και η απάντηση η δική τους στην πολιτική τη δική μας είναι "στιβαρή πολιτική". Αυτές ήταν οι λέξεις του.

Εγώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ρωτήσω: Τι θα πει συγκεκριμένα "στιβαρή πολιτική"; Ο καθένας μπορεί να χρησιμοποιεί επίθετα, τα οποία θέλει, για να χαρακτηρίζει μία πολιτική. Η διαφορά ως προς την ουσία της πολιτικής προκύπτει από τα συγκεκριμένα μέτρα τα οποία αντιπροτείνει σε συγκεκριμένα μέτρα.

Ακούσατε εσείς μήπως από πλευράς της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης κάποιο συγκεκριμένο μέτρο, το οποίο αντιπροτείνεται στα συγκεκριμένα μέτρα της δικιάς μας πολιτικής; Είπε μήπως ο κ. Καραμανλής ότι θα έπρεπε τότε στο Συμβούλιο Σύνδεσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αντί να επιμείνετε στη δήλωση της 15ης Ιουλίου του 1996, να έχετε ζητήσει αυτό ή εκείνο;

Είπε ότι θα έπρεπε να μη συμφωνήσετε στη δήλωση της 29ης Απριλίου 1997, αλλά να αναφερθείτε σε αυτό ή εκείνο το κείμενο; Είπε μήπως ότι θα έπρεπε να έχει πάει μία αποστολή εκεί ή εδώ ή απέναντι και σε αυτήν την ενέργεια της Τουρκίας θα έπρεπε να γίνει αυτή η ενέργεια; Όλα αυτά δεν τα ακούσαμε. Ακούσαμε για στιβαρότητα, η οποία στιβαρότητα είναι ένας αέρας, δεν έχει περιεχόμενο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επειδή αναφέρθηκε ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης στα ψευδοδιλήμματα, να επαναλάβω ότι δεν υπάρχει καμία πολιτική κατευνασμού. Αν υπήρχε πολιτική κατευνασμού, τι το πιο εύκολο, παρά τις όποιες πιέσεις υπήρχαν, να εγκρίνουμε και εμείς το χρηματοδοτικό πρωτόκολλο; Είχαμε πολλές αφορμές να εγκρίνουμε το χρηματοδοτικό πρωτόκολλο. Το κάναμε; Δεν το κάναμε βεβαίως. Δεν κάναμε πολιτική κατευνασμού, αλλά επιμείναμε σε μία πολιτική η οποία θα εξαναγκάσει ή έχει σκοπό να εξαναγκάσει –για να ακριβολογώ– την Τουρκία σε υποχώρηση. Αυτή είναι η πολιτική η οποία πιέζει τον αντίπαλο.

Δεν επαναλαμβάνω τα όσα είπα στην ομιλία μου ότι υπάρχει η δήλωση της 15ης Ιουλίου, ότι υπάρχει δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κλπ. Η Αξιωματική Αντιπολίτευση δεν το δέχεται. Καλώς. Έχει διαφορετική άποψη. Αλλά επαναλαμβάνω, πως δεν μας λέει τι θα ήθελε για να υπάρχει μη υποχωρητικότητα. Τι είναι η μη υποχωρητικότητα; Όταν γίνονται παραβιάσεις του εναερίου χώρου, θα έπρεπε να γίνονται και από τη δική μας πλευρά μαζικές παραβιάσεις; Όταν πολλαπλασιάζουν οι Τούρκοι τις ασκήσεις, θα έπρεπε και από τη δική μας μεριά να πολλαπλασιάζονται οι ασκήσεις;

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ: Στα Ίμια μπορούμε να πάμε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Ανέφερε ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης ότι δεν

είπε ποτέ να μη συναντήσω τον κ.Γιλμάζ, αλλά βέβαια τα έντυπα στα οποία αναφέρονται όλες αυτές οι λέξεις περί στιβαρότητας, υποχωρητικότητας κλπ., κυριαρχεί η άποψη ότι δεν πρέπει να συναντούμε τους άλλους. Μάλιστα διάβασα κάπου ότι θα πρέπει, όταν τους συναντούμε, να τους δίνουμε και ορισμένη ώρα συνομιλίας και όταν περάσει αυτή η ώρα, να τους δείχνουμε την πόρτα κ.ο.κ.

Αυτή η πολιτική, κυρίες και κύριοι, είναι μία πολιτική αρνητική και για τον εξής λόγο: Τι επιδιώκει η Τουρκία με τις προκλήσεις, με τις φραστικές εξάρσεις, με τις συνεχείς δηλώσεις του κ.Ετζεβίτ και όλων των άλλων; Επιδιώκει να δείξει στη διεθνή κοινότητα ότι εδώ σε αυτήν τη γωνιά του κόσμου υπάρχουν δύο χώρες οι οποίες τσακώνονται, δύο χώρες οι οποίες δεν μπορούν να τα βρουν, ότι υπάρχει ένας σκυλοκαυγάς, ότι δεν υπάρχει μέτρο, δεν υπάρχει λογική. Και επειδή δεν υπάρχει μέτρο, δεν υπάρχει λογική, ας έρθετε εσείς και ας τους βάλετε σε μία τάξη. Και εμείς και οι άλλοι, το ίδιο είμαστε. Αυτό θέλει, να περάσει ως μήνυμα ότι εμείς με την επιθετικότητά μας, εμείς που λέμε για τα νησιά, για το Αιγαίο, που αρνούμαστε το Διεθνές Δίκαιο, αρνούμαστε το Διεθνές Δικαστήριο, είμαστε ακριβώς το ίδιο με τους άλλους, γιατί και αυτοί φωνάζουν, και αυτοί καταγγέλλουν, και αυτοί κάνουν παραβιάσεις, και αυτοί δημιουργούν μία ατμόσφαιρα πολέμου και χτυπάνε τα τύμπανα της αναμέτρησης.

Είναι λάθος να ακολουθούμε αυτήν την επιθυμία της Τουρκίας. Είναι λάθος να δείχνουμε ότι η χώρα δεν είναι σοβαρή. Είναι λάθος να δείχνουμε ότι η χώρα δεν έχει λογική. Είναι λάθος να δείχνουμε ότι εμείς δεν σεβόμαστε τις πρακτικές των διεθνών σχέσεων και δεν ακολουθούμε το Διεθνές Δίκαιο. Είναι λάθος να καταβαίνουμε στο επίπεδο των άλλων, γιατί η Ελλάδα είναι πολύ ψηλά και πρέπει να την κρατήσουμε εκεί ψηλά.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ.)

Και γι'αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε μία πολιτική υπό το γενικό όρο "στιβαρότητα", που θέλει να σπρώξει τη χώρα στο χείλος μιας αβύσσου, που να μην ξέρουμε την έκβαση αυτής της εξέλιξης, εμείς δεν θα συμφωνήσουμε. Εμείς θέλουμε να ελέγχουμε τις εξελίξεις, εμείς θέλουμε να καθορίζουμε τις εξελίξεις, εμείς θέλουμε να είμαστε κυρίαρχοι του παιχνιδιού.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ.)

Και με την εξωτερική μας πολιτική θα μείνουμε κυρίαρχοι του παιχνιδιού, για να προστατεύσουμε τα εθνικά δίκαια και τα εθνικά συμφέροντα, για να προστατεύσουμε την Ελλάδα και να την οδηγήσουμε σε ένα δρόμο ανάπτυξης και ευημερίας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, κ. Κωνσταντίνος Καραμανλής έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ (Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας): Λυπούμαι ειλικρινά, διότι δεν κατάλαβα αν τα διαστρεβλώνετε σκοπίμως ή δεν καταλάβατε τίποτα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Θα πάρω δύο παραδείγματα, από αυτά που είπατε:

Για τη Διαβαλκανική δεν είπα μόνο ότι στηρίζουμε αυτήν την πολιτική, αλλά είπα ότι είναι και διαχρονική πολιτική όλων των ελληνικών κυβερνήσεων.

Για την Κύπρο σας είπα όχι ότι δεν είναι διεθνές θέμα, αλλά ότι θα έπρεπε να είναι και πρέπει να είναι πάντα πρόκριμα για την οποιαδήποτε πολιτική, που αποσκοπεί στην εξομάλυνση των ελληνοτουρκικών σχέσεων.

Αλλά δεν είναι εκεί το ζήτημα. Εκεί που κυριολεκτικά ξεπλάγην, κύριε Σημίτη, είναι όταν είπατε τι είναι στιβαρή πολιτική. Και μετά από λίγα λεπτά είπατε ότι δεν τα κάνει αυτά τα πράγματα μια σοβαρή χώρα. Δηλαδή, προφανώς, κατά τη δική σας εκτίμηση, μια σοβαρή χώρα τα ανέχεται όλα αυτά, ανέχεται τις προκλήσεις, ανέχεται τις παραβιάσεις, ανέχεται όλα εκείνα, τα οποία μια επεκτατική, προκλητική, ηγεμονική πολιτική από την πλευρά της Τουρκίας εκπέμπει. Ανέχεται ακόμα από τον επισκέπτη Πρωθυπουργό της άλλης χώρας να απαιτεί –και να το επιτυγχάνει– ο Έλληνας Υπουργός Εξωτερικών να μην είναι στη συνάντηση.

(Ζωηρά χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Σας είπα και πριν –και θα το επαναλάβω και τώρα– ότι όλοι έχουμε φιλειρηνική διάθεση και όλοι θέλουμε να δούμε την πορεία των ελληνοτουρκικών σχέσεων σε ένα δρόμο ομαλοποίησης. Όμως το θέμα είναι αν διαβάζουμε σωστά. Τα αίτια που προκαλούν την ένταση και την οξύτητα, πέρα από τις διαπιστωμένες προθέσεις της άλλης πλευράς –και επιμένω, γιατί το θεωρώ εθνικά κρίσιμο όχι για να πείσω εσάς, γιατί εσείς προφανώς δεν πείθεσθε, αλλά διότι πρέπει να γίνει αντιληπτό στη μεγάλη πλειοψηφία των συναδέλφων τουλάχιστον και βέβαια των Ελλήνων και των Ελληνίδων που μας ακούν– είναι ότι η φιλειρηνική διάθεση και η προοπτική της εξομάλυνσης των ελληνοτουρκικών σχέσεων προϋποθέτει την εκπομπή των σωστών μηνυμάτων προς την άλλη πλευρά. Είναι προφανές ότι η Τουρκία, κύριε Σημίτη, εκλαμβάνει τη συμπεριφορά της Κυβέρνησής σας ως συμπεριφορά κατευνασμού και υποχωρήσεων. Αλλιώς δεν θα είχε λόγο να κλιμακώνει.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Αν αντιλαμβανόταν ότι απομονώνεται στη διεθνή σκηνή, αν αντιλαμβανόταν ότι η πολιτική, την οποία ακολουθείτε, τη φέρνει σε δυσχερή θέση, δεν θα αντιδρούσε με τον τρόπο, με τον οποίο αντιδρά.

Είδα, όμως, ότι προσέξατε επιμελώς να αποφύγετε τα σημεία που έθιξα για τη Μαδρίτη. Δεν ξέρω γιατί το κάνατε. Θεωρείτε την πολιτική, την οποία εφαρμόσατε εκεί, τόσο ηλίου φαινότερη, που δεν χρήζει διευκρινίσεων; Αποδέχεσθε την κριτική που σας ασκήσαμε στα τέσσερα ή πέντε σημεία, που έθιξα στο συγκεκριμένο ζήτημα; Παραμένει όμως ως θέμα. Παραμένει θέμα, γιατί έχει την υπογραφή του Έλληνα Πρωθυπουργού. Ένα κείμενο, το οποίο στην επεικέστερή του εκδοχή μπορεί πολύ ευκόλα να παρερμηνευθεί, ότι αποδέχεται βασικές αξιώσεις και αρχές της πολιτικής που εφαρμόζει η Τουρκία.

Δυστυχώς, είναι προφανές ότι δεν καταλάβατε και κάτι ακόμα. Αν ήταν πρόθεσή μου ή πρόθεσή μας να κάνουμε εύκολη κριτική, θα μπορούσαμε να σας πούμε μύρια όσα και μάλιστα βάσιμα. Ο σκοπός της σημερινής πρωτοβουλίας μας –την οποία όσο μπορέσατε, τουλάχιστον από τη μη άσκηση των δικών σας δικαιωμάτων να ενημερωθεί η Εθνική Αντιπροσωπεία, επιχειρήσατε να αποφύγετε– ήταν να γίνει μια συζήτηση εποικοδομητική και πάνω από όλα να καταλάβετε ότι θέλουμε να σας δείξουμε και πού βλέπουμε τις αδυναμίες της πολιτικής σας και πώς αναγιγνώσκουμε εμείς το διεθνές περιβάλλον και τη συμπεριφορά των άλλων παικτών του συστήματος, που μας αφορούν και, βέβαια, να σας διευκολύνουμε, έστω και τώρα, να αναθεωρήσετε μια πολιτική, η οποία δεν οδηγεί πουθενά, αλλά οδηγεί σε αδιέξοδα και κινδύνους. Επιμένω ότι αυτό πρέπει να το αντιληφθείτε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας.)

Σας είπα πριν και το παρερμηνεύσατε –τουλάχιστον έτσι φάνηκε από όσα είπατε στη δευτερολογία σας– ότι πέρα από προθέσεις, έχει πάρα πολύ μεγάλη σημασία το ποια συμπεριφορά φέρνει την αποσταθεροποίηση πιο κοντά. Και αν δεν πιστεύετε εμένα, πιστέψτε και τη διδαχή της ιστορίας από το Θουκυδίδη μέχρι σήμερα, πιστέψτε όλες τις θεωρητικές αναλύσεις που έχουν γίνει ότι η συμπεριφορά που προκαλεί την αποσταθεροποίηση και φέρνει μια ώρα αρχύτερα την ένταση και κρύβει και τους κινδύνους των –ο μη γένοιτο– απευκταίων συγκρούσεων, είναι η συμπεριφορά του στρουθοκαμηλισμού και της υποχωρητικότητας.

Ρωτήσατε τι είναι στιβαρή πολιτική; Στιβαρή πολιτική δεν σημαίνει επιθετική κατ' ανάγκη πολιτική, με την έννοια της λήψης στρατιωτικών μέσων. Σημαίνει εκπομπή σαφών μηνυμάτων, σημαίνει ότι θα έπρεπε να έχετε δώσει πολύ μεγαλύτερη προσοχή τι κάνατε στη Μαδρίτη. Σημαίνει ότι, όποτε δεχόμαστε προκλήσεις, έστω φραστικές, η αντίδραση πρέπει να είναι ακαριαία, άμεση και σε όλο το διεθνές επίπεδο. Εδώ έχουμε φτάσει να προκαλεί χορεία Τούρκων αξιωματούχων, σχεδόν με εναλλαγή ανά μία ημέρα της εβδομάδας και οι αντιδράσεις οι δικές μας –εννών της Κυβέρνησης που

εκπροσωπεί τη χώρα– να είναι χλιαρές και υποτονικές.

Και κάντε μια υπόθεση εργασίας –το λέω ρητορικά– πως θα εκλαμβάνατε εσείς προσωπικά την αντίστοιχη συμπεριφορά μιας οποιασδήποτε άλλης χώρας, σε άλλο περιβάλλον, όχι το Βαλκανικό, όχι Ελλάδα, όχι Τουρκία. Είναι βέβαιο ότι θα καταλήξετε με μεγάλη ευκολία στα συμπεράσματα που επιμένω να σας παρουσιάζω και επιμένετε, θέλω να πιστεύω με καλή προαίρεση, να μη θέλετε να τα εννοήσετε.

Σε κάθε περίπτωση, εκείνο το οποίο οφείλω να σας πω εγώ είναι ότι τα περιθώρια για πειραματισμούς, ειδικά σε τέτοιου είδους ζητήματα, είναι υπερβολική πολυτέλεια για έναν τόπο που, όπως επεσήμανα και στην αρχή, έχει εξαιρετικά μεγάλη την ευαισθησία, λόγω της θέσης του στην αντιμετώπιση τέτοιων ζητημάτων.

Επιμένω στην αρχή της εθνικής συνεννόησης. Αυτό όμως θέλει την καλή προαίρεση και από τη δική σας πλευρά, την οποία μέχρι στιγμής δεν έχετε αποδείξει ότι την έχετε.

Και θέλω να καταλήξω, επίσης, λέγοντας το εξής: ότι αποτελεί επικίνδυνη πολιτική νοοτροπία να καταφεύγει ο οιοσδήποτε στις εύκολες κατηγορίες της οποίας κριτικής του ασκείται, για να υπερκαλύψει την ανεπάρκεια ή την ατονία της δικής του πολιτικής.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Η Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Αλέκα Παπαρήγα έχει το λόγο.

(Θόρυβος.)

Παρακαλώ να συντομεύσετε την έξοδό σας, όσοι δεν θα παραμείνετε στην Αίθουσα και να αφήσετε τις διαλογικές συζητήσεις.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευτές, ο Πρωθυπουργός προσπάθησε να καθησυχάσει την αγωνία και τις αιτιολογημένες ανησυχίες ενός μεγάλου μέρους του ελληνικού λαού για την κατάσταση στην περιοχή, στα Βαλκάνια, στο Αιγαίο και ευρύτερα, βεβαιώνοντας ότι κύρια στρατηγική της Κυβέρνησης θα είναι η προβολή και η υπερασπίση του Διεθνούς Δικαίου και πιο συγκεκριμένα, των αρχών του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, της Χάρτας των Παρισίων και των αρχών της Συνθήκης του Ελσίνκι.

Θέλουμε να ρωτήσουμε τον κύριο Πρωθυπουργό: Καλά, και τα τρία αυτά ντοκουμέντα, ας τα πούμε έτσι...

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συγγνώμη, κυρία Πρόεδρε.

Παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, καθήστε στις θέσεις σας και κάντε ησυχία. Σας παρακαλώ!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Δεν πειράζει, κύριε Πρόεδρε, όποιος θέλει ακούει και όποιος θέλει δεν ακούει!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συγγνώμη, κυρία Παπαρήγα.

Ορίστε, συνεχίστε.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Αυτό το Διεθνές Δίκαιο με τα συγκεκριμένα ντοκουμέντα που αναφέρατε δεν είναι κάτι το καινούριο. Υπάρχει εδώ και πάρα πολλά χρόνια. Αυτή λοιπόν η στρατηγική που εσείς προτείνετε, η προκήρυξη, εν πάση περιπτώσει, της σημασίας του Διεθνούς Δικαίου, είναι αυτή που προφυλάσσει τη χώρα μας και από όποιες απειλές δέχεται; Είναι αυτή που προφυλάσσει την ειρήνη και ασφάλεια στην περιοχή; Μα, το Διεθνές Δίκαιο υπήρχε και καθόλου δεν εμπόδισε τον πόλεμο στα Βαλκάνια, τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας, καθόλου δεν βοήθησε στο να επιλυθεί το Κυπριακό. Όχι να υπάρχει κινητικότητα. Από κινητικότητα πάμε καλά, όλο κινητικότητα έχουμε, αλλά το Κυπριακό βρίσκεται στο παρά πέντε της επισημοποίησης της διχοτόμησης. Αυτό το Διεθνές Δίκαιο που υπάρχει δεν μπόρεσε να επιλύσει ένα πρόβλημα διεθνές –όπως είπατε σωστά– το οποίο γεννήθηκε όμως από εισβολή και κατοχή και σήμερα βρίσκεται στο χειρότερο ορατό σημείο. Και λέω ορατό γιατί ποιος ξέρει και

τι υπάρχει κάτω από την επιφάνεια!

Το Διεθνές Δίκαιο δεν μπόρεσε να χρησιμοποιηθεί για να αντιμετωπισθεί και να λυθεί δίκαια, σύμφωνα με τα συμφέροντα του παλαιστινιακού λαού, το παλαιστινιακό ζήτημα –και ξέρουμε τι σημαίνει συμφωνία του Όσλο– το Διεθνές Δίκαιο δεν βοήθησε αυτές οι συμφωνίες που έγιναν, του Ντέιτον και του Όσλο, όποια έστω θετικά σημεία είχαν, αυτά τα σημεία να εφαρμοσθούν και δεν υποχρέωσε τους περίφημους εγγυητές αυτών των διεθνών συμφωνιών να εγγυηθούν και την εφαρμογή τους.

Νομίζετε λοιπόν ότι εφησυχάζετε εμάς και τον ελληνικό λαό λέγοντας ότι δεν χρειάζεται τίποτα άλλο, έχουμε μία Κυβέρνηση η οποία μιλάει στο όνομα του Διεθνούς Δικαίου;

Να σας πω ένα άλλο παράδειγμα. Είναι βέβαιο ότι η Ελλάδα έχει απόλυτο δίκιο, όσον αφορά τα κυριαρχικά της δικαιώματα στο Αιγαίο. Βρήκε το δίκιο της στο όνομα του Διεθνούς Δικαίου και στο όνομα των Διεθνών Οργανισμών που ανήκει; Μιλάτε μάλιστα για στιβαρή εξωτερική πολιτική και για μία στιβαρή Ελλάδα. Ένα πάρα πολύ απλό ερώτημα: Γιατί σ' αυτό το καθαρό ζήτημα, ποια είναι τα σύνορα στο Αιγαίο –που είναι ένα ζήτημα καθαρό, καθαρότατο και υπάρχουν έμπρακτες αποδείξεις– δεν πήρατε τη διαβεβαίωση των περιφημων συμμάχων σας ότι η Ελλάδα έχει δίκιο και η Τουρκία έχει το άδικο; Στο συγκεκριμένο ζήτημα. Και μη μου πείτε ότι έχετε πάρει τέτοια διαβεβαίωση. Καμία τέτοια διαβεβαίωση δεν έχετε πάρει.

Αντίθετα, αν αθροίσουμε και συνοψίσουμε τις τοποθετήσεις των Διεθνών Οργανισμών και κάθε ενός ξεχωριστά συμμάχου σας, των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής, της Γερμανίας και άλλων, στην πλειοψηφία οι τοποθετήσεις είναι με το μέρος της Τουρκίας ή είναι ίσων αποστάσεων ή λένε αυτό το γνωστό του Πόντιου Πιλάτου, βρείτε τα μεταξύ σας, λες και τα ζητήματα των συνόρων του Διεθνούς Δικαίου, τα ζητήματα της περιοχής του Αιγαίου είναι θέματα διμερών σχέσεων ή ενός καβγά για το πάπλωμα και για την καρέκλα!

Που είναι λοιπόν αυτή η στιβαρή Ελλάδα και γιατί θέλετε εσείς να δεχθούμε ότι η πολιτική επίκλησης του Διεθνούς Δικαίου είναι πολιτική σωτήρια; Δεν λέμε να μην αξιοποιήσετε το Διεθνές Δίκαιο και τις διεθνείς συμβάσεις, αλλά για μας είναι φύλλο συκής –έτσι το χρησιμοποιείτε– για να κρύψετε και υποτέλεια και υποταγή και μία πολιτική που οδηγεί στην απεμπόληση κυριαρχικών δικαιωμάτων.

Δεύτερον ζήτημα, γιατί γι' αυτό θα επανέλθουμε και παρακάτω και θα είναι αν θέλετε και το κύριο ζήτημα της δικής μας παρέμβασης.

Είπατε ότι πρέπει να χαιρετίσουμε το γεγονός, ότι η στιβαρή σας πολιτική οδήγησε σε διμερείς επαφές και συναντήσεις και σε μία διαβαλκανική διάσκεψη, η οποία γίνεται χωρίς την παρουσία τρίτων μεσολαβητών. Και μάλιστα τώρα πια έχει γίνει της μόδας και ακολουθεί τη μόδα και ο κ. Καραμανλής, ο Αρχηγός της Αξιωματική Αντιπολίτευσης. Μιλάμε γενικά για μεσολαβητές, διαιτητές, διεθνής κοινότητα. Εν πάση περιπτώσει, να ονομάζετε ποιοι είναι αυτοί που έχουν το πάνω χέρι και κουμαντάρουν τη διεθνή κοινότητα, γιατί η διεθνής κοινότητα δεν είναι η κοινότητα των λαών, ούτε καν των χωρών μελών του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Εν πάση περιπτώσει, είπατε ότι πρέπει να χαιρετίσουμε αυτές τις συναντήσεις. Κατ' αρχήν εμείς δεν υιοθετούμε απόψεις που λένε ότι όταν κάνεις συνάντηση με την Τουρκία, με την κωφή Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, αυτή καθ' εαυτή η συνάντηση είναι προδοσία. Και ας θυμηθούμε, και ας θυμηθεί το ΠΑΣΟΚ τι σκόνη σηκώθηκε όταν ο τότε Υπουργός της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Παπακωνσταντίνου, έκανε μια χειραψία με τον κ. Γκλιγκόρφ, τυπική, σε κάποιους διαδρόμους. Ξεσηκώθηκε ολόκληρος κουρνιαχτός!

Εμείς δεν θα ακολουθήσουμε αυτήν την πολιτική. Δεν μας ενοχλεί να συναντάσθε, δεν μας ενοχλεί να γίνονται διασκέψεις. Από μόνα τους αυτά ούτε αποτελούν προδοσία ούτε όμως και αποτελούν την αποφασιστική οδό λύσης των ζητημάτων.

Βεβαίως και η συνάντησή σας με τον κ. Γιλμάζ και με τους άλλους αρχηγούς κρατών και η διεθνής διάσκεψη πραγματοποιήθηκε δίχως τη φυσική παρουσία των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, δίχως τη φυσική παρουσία του ΝΑΤΟ, δίχως τη φυσική παρουσία των Γερμανών ή των μηχανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εμείς όταν λέμε συναντήσεις δίχως μεσολαβητές εννοούμε και δίχως την ουσιαστική τους παρουσία.

Θα σας κάνω ένα ερώτημα και είμαι βέβαιη ότι δεν είμαστε υπερβολικοί, ούτε βλέπουμε συνωμοσίες και φαντάσματα μπροστά μας, όπως μας κατηγορούν και άλλα κόμματα και ιδιαίτερα ο Συνασπισμός. Αυτή η διαβαλκανική συνάντηση θα γινόταν αν δεν είχατε το πράσινο φως των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και των Γερμανών τουλάχιστον; Εγώ σας λέω ότι δεν θα γινόταν. Μη μου πείτε ότι τα ζητήματα του Αιγαίου και των Βαλκανίων μπορείτε να τα χειριστείτε χωρίς να έχετε τη γνώμη αυτών των, δήθεν, μεγάλων προστατών.

Να σας θυμίσω ότι τέτοιες απόπειρες βαλκανικής διάσκεψης έχουν γίνει και από τη δική σας την κυβέρνηση προηγούμενα και από την κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Πενταμερείς συναντήσεις. Πόσες φορές μπήκαν τρικλοποδιές και στην κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ και της Νέας Δημοκρατίας; Αυτά είναι γνωστά. Να μη γίνουν, γιατί δεν είχαν διασφαλίσει οι Αμερικανοί κατά πρώτο λόγο και κατά δεύτερο λόγο οι Ευρωπαίοι ότι θα είχαν μία κατάσταση ελεγχόμενη. Δεν παρεμβαίνουν στις διμερείς σχέσεις των χωρών;

Σας θυμίζω, η προηγούμενη κυβέρνηση της Βουλγαρίας έκανε ένα διμερές συμβόλαιο συνεργασίας με τη Ρωσία. Μπήκαν οι Αμερικανοί και το ακύρωσαν. Αυτά δεν τα λέμε εμείς. Εμείς δεν έχουμε συμμετοχή ούτε σε μυστικά συμβούλια και διαβούλια. Αυτά γράφτηκαν δημόσια, καταγγέλλθηκαν και στη Βουλγαρία και είναι πασίγνωστα. Το πράσινο φως δόθηκε αφού έγινε δυνατόν να ελεγχθεί απόλυτα η διαβαλκανική διάσκεψη.

Να σας πω και κάτι άλλο; Μα είναι φυσικό τώρα, το πολιτικό σύστημα των χωρών ελέγχεται απόλυτα. Έχει οργανωθεί το πολιτικό σύστημα, δεν υπάρχει η αναρχία που υπήρχε και έγινε η διάσκεψη. Εμείς δεν κατηγορούμε γιατί έγινε η διάσκεψη. Εμείς λέμε ότι ο ελληνικός λαός πρέπει να ξέρει τι βήματα έγιναν σ' αυτήν τη διάσκεψη. Εμείς θέλουμε να γίνονται διασκέψεις, αλλά δεν μπορούμε να παραπλανούμε και τον ελληνικό λαό και δομές να υπάρχουν.

Στην αντίληψη του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, αν θέλετε, η περιφερειακή διαβαλκανική συνεργασία δεν είναι μονόδρομος για την ειρήνη και την ασφάλεια. Στη δική μας άποψη, όχι βεβαίως στη δική σας, είναι, αν θέλετε και άντληση στη λογική των μονοδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι και οικονομική συνεργασία. Και μ' αυτήν την έννοια βλέπουμε αντικειμενικά θετικές τις διαδικασίες και της παρευξείνιας συνεργασίας και της μεσογειακής συνεργασίας. Αν τη δούμε όμως από πλευράς πολιτικών συσχετισμών και αποκρυσταλλομένων σήμερα, δεν είναι τίποτε άλλο παρά οργανωμένοι μοχλοί παρέμβασης των Ηνωμένων Πολιτειών, του ΝΑΤΟ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αυτοί οι οργανισμοί δεν είναι φαντάσματα του παρελθόντος που τα βλέπουμε εμείς σήμερα, είναι οντότητες οι οποίες κουμαντάρουν τα πάντα για όσο διάστημα το στιβαρό χέρι των λαών δεν βάζει φρένο και για όσο διάστημα έχουμε κυβερνήσεις–μεσίτες και υπαλλήλους αυτών των οργανισμών. Μ' αυτήν την έννοια η διαβαλκανική συνεργασία δεν μπορούμε να πούμε ότι προσέφερε ούτε το τόσο στη σχετική έστω χειραφέτηση της περιοχής από τις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις, από τον οικονομικό πόλεμο που διεξάγεται σήμερα για τον έλεγχο των αγορών και του πλιάτσικου.

Θέλω όμως να σταθώ εκ μέρους του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας σε ένα πολύ σοβαρότερο ζήτημα. Μιλήσατε για το Διεθνές Δίκαιο, μιλήσατε για το Αιγαίο, μιλήσατε ότι, εν πάση περιπτώσει, θα κάνετε ό,τι μπορείτε για να γίνουν σεβαστά τα κυριαρχικά δικαιώματα της χώρας και τα σύνορα. Και εντελώς περιθωριακά κάνατε λόγο για τη νέα δομή του

NATO και σε άσχετο ζήτημα από το ζήτημα των συνόρων.

Ο δε Πρόεδρος της Αξιοματικής Αντιπολίτευσης δεν είπε τίποτα για τη νέα δομή του NATO. Αν δεν κατάλαβα, με συγχωρείτε. Αλλά το θέμα δεν είναι απλώς να βάλουμε έναν τίτλο. Εδώ πρόκειται για μία σοβαρή, σοβαρότατη εξέλιξη, η οποία έχει ισχύ πάνω και από το Διεθνές Δίκαιο που υπάρχει και η οποία πια οδηγεί σε ακόμα χειρότερες εξελίξεις, μια και περιορίζει ασφυκτικά –για να μην πω, ακυρώνει– τη δυνατότητα της Ελλάδας να αμυνθεί, τη δυνατότητα της Ελλάδας να υπερασπισθεί τα κυριαρχικά της δικαιώματα που ήδη είναι σήμερα περιορισμένα μετά την κρίση στα Ίμια. Πρόκειται για μία εξέλιξη που βάζει την Ελλάδα σε τεράστιους κινδύνους.

Η νέα δομή του NATO ξέρετε ότι βάζει δύο ειδών καθήκοντα στην Ελλάδα και σε όλες τις χώρες-μέλη.

Πρώτον, να παίρνουμε ενεργό μέρος σε επιθετικές, στρατιωτικές και πολιτικές ενέργειες του NATO, ιδιαίτερα στη περιοχή της Βορείου Αφρικής.

Και δεύτερον, καταργεί στην ουσία τα σύνορα, ακόμα πιο επίσημα, καταργεί τους εθνικούς αμυντικούς χώρους, καταργεί τους χώρους της εθνικής επιχειρησιακής δράσης –για λόγους αμυντικούς, προσθέτουμε εμείς– και καθιερώνει στην ουσία, για το τι είδους άμυνα θα πρέπει να έχει η κάθε χώρα να έχει λόγο το NATO και μάλιστα μία μεικτή πολυεθνική δύναμη που αποτελείται από την Ελλάδα, την Τουρκία και την Ιταλία, δηλαδή, και από τη χώρα εκείνη που επιβουλεύεται τα κυριαρχικά μας δικαιώματα, όπως λέει και η ίδια η Κυβέρνηση και επόμενα το κουμάντο στα σύνορά μας. Και ποια είναι ακόμα τα σύνορά μας θα το κάνουν άλλοι και πολύ λιγότερο η Ελλάδα, η στιβαρή Ελλάδα, που είπατε εσείς.

Και αυτό το θέμα δεν το θίξατε καθόλου. Μα, από αυτό το θέμα έπρεπε να ξεκινήσετε. Τι θα γίνει με τη νέα δομή του NATO, που θεσμοθετεί πια εκχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων.

Και εμείς βάζουμε το εξής ζήτημα. Καλά, θα χρησιμοποιήσετε το όπλο του χρηματοδοτικού πρωτοκόλλου της Τουρκίας –που θα το αρνηθείτε– και με αυτό το όπλο θα αντιμετωπίσετε τη νέα δομή του NATO στο Αιγαίο; Με αυτό το όπλο θα αντιμετωπίσετε τη νέα περιπλοκή που θα έχουν τα προβλήματα στο Αιγαίο; Με αυτό το όπλο θα αντιμετωπίσετε τη σύνθετη κατάσταση στα Βαλκάνια; Με το χρηματοδοτικό πρωτόκολλο προς την Τουρκία;

Πρέπει να σας πω ότι αυτό αντικειμενικά πολύ λίγη σημασία έχει, για να μην σας πω ότι εμείς το τότε βάζετε βέτο και τότε το παίρνατε πίσω, ποτέ δεν θεωρήσαμε ότι αυτό είναι το κύριο μέσο αντιμετώπισης των όποιων απειλών και βλέψεων δέχεται σήμερα η χώρα μας.

Εδώ έχουμε μία σχετικά καινούρια κατάσταση, ή μία εξέλιξη που δημιουργεί νέα δεδομένα. Και με αυτήν την έννοια θέλω να θυμίσω ποια είναι τα νέα δεδομένα.

Πρώτον, η νέα δομή του NATO καθορίζει αλλαγή του ρόλου των ελληνικών και γενικότερα των εθνικών Ενόπλων Δυνάμεων και της αποστολής τους και από αμυντικός ρόλος γίνεται επιθετικός. Συμφωνείτε σ' αυτό;

Και εδώ πρέπει να πάρει θέση και η Νέα Δημοκρατία και όλα τα κόμματα και να μην κρύβονται πίσω από το δάκτυλό τους. Εσείς μεν τα έχετε υπογράψει γενικά. Αυτά τα άλλα κόμματα φροντίζουν να τα κρύβουν και να μην τα θίγουν. Άρα, έχουν συμφωνήσει και έχουν ανεχθεί.

Είναι μία ευκαιρία να ξεκαθαρισθούν τα ζητήματα, για να μην κατηγορούμε κανένα κόμμα ερήμην των όποιων θέσεων θα αναπτύξει σήμερα.

Λοιπόν, πρώτον, αλλάζει ο ρόλος των Ενόπλων Δυνάμεων και μετατρέπονται σε κυρίως επιθετικό σχηματισμό.

Και ρωτώ: Θα δεχθούμε να πάρει μέρος η Ελλάδα, στο όνομα της αναβάθμισης του ρόλου της, σε επιθετικές δραστηριότητες, οι οποίες έχουν στόχο την Αλγερία, τη Λιβύη, το ισλαμικό κίνημα, όπως λέει το NATO;

Το NATO θα λύσει στο εσωτερικό των χωρών την όποια διαπάλη γίνεται και τις όποιες κοινωνικές και πολιτικές επιθέσεις υπάρχουν, διότι το NATO έχει καθορίσει ότι η καινούρια αυτή πολυεθνική δύναμη, η δύναμη ταχείας δράσης,

θα δράσει στην περιοχή της Βορείου Αφρικής. Φυσικά θα επεκταθεί και αλλού.

Λοιπόν, θα πάρει μέρος η Ελλάδα μαζί με την Τουρκία, με κοινό στρατιωτικό σχεδιασμό και με κοινό εξοπλισμό;

Δεύτερο ζήτημα. Καταργούνται στην ουσία οι χώροι υπερεσιακής ευθύνης. Μπορεί, παραδείγματος χάρη, αύριο το NATO, δηλαδή οι Ηνωμένες Πολιτείες να πουν ότι σε περίπτωση κάποιας κρίσης στο Αιγαίο, σύντομης ή μεγαλύτερης, ορίζεται επικεφαλής των δυνάμεων ταχείας επέμβασης του NATO Τούρκος ή Ιταλός. Αύριο θα έχουμε μεικτά τουρκικά, ιταλικά στρατεύματα στην Ελλάδα, σε μία περιοχή που δεν έχουν κατοχυρωθεί τα ελληνικά σύνορα, ή μάλλον βρισκόμαστε σε ένα καθεστώς περιορισμένης κυριαρχίας ύστερα από την κρίση των Ίμια.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής, κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ.)

Γιατί βεβαίως, αν η περιοχή μας ήταν μια περιοχή εμπειδωμένης ομόνοιας και φιλίας, κοινών συμφερόντων όχι των ηγεσιών των χωρών, αλλά των λαών, τότε βεβαίως η κοινή άμυνα θα μπορούσε να είναι μια ρεαλιστική πραγματικότητα.

Σήμερα είναι; Τότε ή εσείς υπερβάλλετε, λέγοντας ότι η Τουρκία δημιουργεί προβλήματα στο Αιγαίο οπότε δεν έχει νόημα να ενταχθούμε στις νέες δομές και στις δυνάμεις ταχείας δράσης και επέμβασης ή δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα, οπότε ζούμε ίσως κάποιο όνειρο, ιδιαίτερα τα δύο τελευταία χρόνια και βλέπουμε πράγματα ανύπαρκτα.

Υπάρχουν κι άλλα ζητήματα που καθορίζει η νέα δομή του NATO, όπως τα εξοπλιστικά προγράμματα. Τα εξοπλιστικά προγράμματα, τα οποία καθορίζει το NATO, δεν καθορίζονται με βάση τον αναγκαίο εκσυγχρονισμό που χρειάζεται να υπάρχει στα οπλικά συστήματα μιας χώρας, ούτε το NATO καθορίζει τα εξοπλιστικά προγράμματα με βάση τις αμυντικές ανάγκες μιας χώρας, αλλά με βάση επομένως την αλλαγή του ρόλου των Ενόπλων Δυνάμεων, που μετατρέπεται σε επιθετικό, με βάση τα επιθετικά σχέδια του NATO.

Γι' αυτό βεβαίως θα έχουμε μαμούθ εξοπλιστικά προγράμματα, τα οποία, αν θέλετε, είναι μέσα σε έναν ενιαίο σχεδιασμό με όλες τις χώρες – μέλη του NATO και ιδιαίτερα με την Ιταλία και την Τουρκία, πράγμα που σημαίνει ότι άλλοι θα πατάνε τα κουμπιά στην κρίσιμη ώρα και δεν είναι, ούτε η πρώτη ούτε η τελευταία φορά που έχει γίνει κάτι τέτοιο.

Με αυτήν την έννοια εμείς ρωτάμε: Δεχόμαστε όλα αυτά τα συγκεκριμένα πράγματα, τα οποία περιλαμβάνονται στη νέα δομή του NATO; Τα έχετε υπογράψει, αλλά είμαστε σε μια φάση, που ακόμα δεν έχουν συγκεκριμενοποιηθεί. Απ' ό,τι διαβάζουμε, το Δεκέμβριο θα γίνει η Σύνοδος των Υπουργών Αμύνης των χωρών-μελών του NATO, για να συγκεκριμενοποιηθούν και να εξειδικεύσουν τη συμμετοχή των χωρών στη νέα δομή του NATO.

Είναι, λοιπόν, μία ευκαιρία για αντίσταση σ' αυτά τα ζητήματα. Είναι μία ευκαιρία, για να πάρουν ευθύνη τα ελληνικά κόμματα και να ενημερώσουν και τον ελληνικό λαό. Διότι πέρσι, όταν έγιναν οι εκλογές –το λέω όχι με κομπασμό, ήταν υποχρέωσή μας– ήμασταν το μόνο κόμμα που είπαμε στον ελληνικό λαό ότι βρισκόμαστε στην περίοδο που προωθείται ο νέος ρόλος του NATO, η νέα δομή του NATO, και αυτό σημαίνει α', β', γ', δ' νέες δεσμεύσεις και περιορισμούς. Αυτό πρέπει να είναι στοιχείο ψήφου.

Αλλά η Κυβέρνηση και τα άλλα κόμματα δεν έβαλαν αυτό το ζήτημα σαν κριτήριο ψήφου στον ελληνικό λαό. Απ' αυτήν την άποψη, οφείλουν τα κόμματα να ενημερώσουν τον ελληνικό λαό, γιατί με μια έννοια, ούτε η Κυβέρνηση ούτε η ελληνική Βουλή, ηθικά και πολιτικά νομιμοποιείται να υπογράψει –υπέγραψε ήδη παλιότερα τη νέα δομή του NATO– την εξειδίκευση των υποδουλωτικών δεσμεύσεων της χώρας μας, που θίγουν ουσιαστικά κυριαρχικά δικαιώματα και αύριο η Ελλάδα δεν πρόκειται να μπορεί να επικαλείται το Διεθνές Δίκαιο. Το Διεθνές Δίκαιο πια θα είναι κουρέλι και γενικά, αλλά και ιδιαίτερα στην περιοχή του Αιγαίου.

Με αυτήν την έννοια βάζουμε ζήτημα να έρθει το θέμα στη

Βουλή, να το συζητήσουμε συγκεκριμένα. Πριν πάει ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας να συζητήσει στο ΝΑΤΟ, πρέπει να υπάρχουν σαφείς δεσμεύσεις και ο ελληνικός λαός να ξέρει τι συνεπάγονται και ας πάρει ο καθένας τις ευθύνες του. Όχι να τρέχουμε εκ των υστέρων. Εμείς τρέξαμε εκ των προτέρων. Και μου λέτε τώρα για το χρηματοδοτικό πρωτόκολλο; Κατάπιε την καμήλα και τώρα έρχεσθε να διωλίσσετε το κουνούπι, για να φοβερίσετε τάχα την Τουρκία με το χρηματοδοτικό πρωτόκολλο; Λες κι έχει ανάγκη η Τουρκία το χρηματοδοτικό πρωτόκολλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Έχουμε και ορισμένες συγκεκριμένες υποδείξεις-προτάσεις, αν θέλετε κινήσεις τακτικές, που μπορεί να κάνει η Κυβέρνηση σήμερα για να αντιμετωπίσει την κατάσταση.

Πριν όμως σταθώ σ' αυτές –και μ' αυτές θα κλείσω– θέλω να σταθώ σε ένα άλλο ζήτημα. Απ' αυτό το Βήμα και από τον Πρωθυπουργό και από τον Πρόεδρο της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, αλλά και εκτός Βουλής, από τα άλλα κόμματα, δεν έχω ακούσει που οφείλεται τελικά η όξυνση στο Αιγαίο. Εκτός και αν δεν υπάρχει όξυνση. Γιατί λίγο-πολύ εμφανίζεται ότι η όξυνση είναι ψεύτικη.

Μπορεί αν θέλετε να υπάρχει και πεδίο τεχνητής όξυνσης, αλλά υπόβαθρο υπάρχει. Δεν αναφέρομαι, αν θέλετε, στο ότι κάποιες βλέψεις της Τουρκίας έχουν και ένα ιστορικό χαρακτήρα.

Θα σταθώ στα τελευταία χρόνια και εδώ μπαίνει το ερώτημα: Γιατί η Τουρκία οξύνει τα προβλήματα στο Αιγαίο, με τις παραβιάσεις, με τα Ίμια, με τη Γαύδο κλπ.; Και γιατί οι περίφημοι σύμμαχοί σας –γιατί για εμάς αυτές οι ηγεσίες δεν είναι σύμμαχοι– δεν δίνουν στην Ελλάδα ένα απλό δικίο που το έχει; Είναι δύο ερωτήματα, δεν τα έχετε απαντήσει. Γιατί αν θέλετε, δεν μπορούμε να πούμε ότι είναι μόνο ζήτημα στιβαρότητας ή έξιπλης πολιτικής. Εδώ πρέπει να δοθεί απάντηση. Γιατί, τι επιδιώκει η Τουρκία; Τα πάντα τα δίνει η Τουρκία για το Αιγαίο, να αλλάξει τα σύνορα, να πάρει μερικές βραχονησίδες; Αυτό είναι το κύριο ζήτημα; Ακούστε και τη δική μας σκέψη και αν θέλετε το ψάχνουμε ή προβληματιζόμαστε περισσότερο πάνω σ' αυτό το ζήτημα. Δεν είναι οπωσδήποτε για την ηγεσία της Τουρκίας το σπουδαιότερο μέτωπο το Αιγαίο. Έχει πολλά περισσότερα μέτωπα. Και αν θέλετε προσφέρεται σήμερα, στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, στο ΝΑΤΟ και εν μέρει και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, να υπηρετήσει πολύ περισσότερο σε άλλα μέτωπα. Πάρτε ένα μέτωπο. Μέτωπο πίεσης και περικύκλωσης της Ρωσίας, μέτωπο πίεσης και περικύκλωσης του Ιράν. Είναι το μέτωπο των πετρελαίων της Κασπίας και του Καυκάσου, είναι οι πρώην δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, είναι η περιοχή του Περσικού Κόλπου.

Η Τουρκία λοιπόν έχει πολύ πιο σοβαρότερα μέτωπα, αν θέλετε, να επιδείξει δύναμη και να προσφερθεί για υπηρεσίες στις Ηνωμένες Πολιτείες. Γιατί οξύνει την κατάσταση στο Αιγαίο;

Εμείς νομίζουμε ότι η Τουρκία –και δεν είναι απλώς θέμα γοήτρου– έχει συμφέρον να προβάλει σαν εξαιρετικά προβληματική την περιοχή του Αιγαίου, αν θέλετε, σαν περιοχή στην οποία μπορεί να κυφορούνται θερμά ή γενικότερα τοπικά επεισόδια, για να αναδείξει τη χερσαία περιοχή, το χερσαίο δρόμο, μέσα από τον οποίο περνούν οι διάφοροι αγωγοί πετρελαίου και τα διάφορα δίκτυα. Δηλαδή, αν θέλετε το ενδιαφέρον της είναι οι χερσαίοι διάδρομοι και όχι τόσο οι θαλάσσιοι, αλλά ακριβώς για να αναβαθμίσει και τη δική της την πλευρά, τον χερσαίο χώρο μεταφοράς πετρελαίου και άλλων πρώτων υλών, ενδιαφέρεται να δημιουργήσει μια όξυνση στο Αιγαίο.

Αυτό το ζήτημα δεν είναι μικρής σημασίας. Εδώ δείχνει και τους μεγάλους κινδύνους που συσσωρεύονται, αλλά το πρόβλημα είναι άλλο. Εδώ αναδεικνύεται ότι δεν είναι πρόβλημα ελληνοτουρκικό μόνο, διότι οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής έχουν ζωτικά συμφέροντα να χρησιμοποιήσουν την Τουρκία, λόγω της γεωστρατηγικής της θέσης.

Με αυτήν την έννοια δεν ενδιαφέρονται να αποδείξουν ποιος έχει το δικίο και ποιος έχει το άδικο, κάνουν τα στραβά

μάτια απέναντι στις βλέψεις και τις απαιτήσεις της Τουρκίας και έτσι φαίνεται ότι δεν την τραβάνε και από τ' αυτή. Γιατί αρκούσε μια πολιτική καταδίκη της Τουρκίας και από τις ΗΠΑ και από το ΝΑΤΟ και από την Ευρωπαϊκή Ένωση, για να αντιμετωπιστεί το ζήτημα.

Εμείς δεν εγκαλούμε τους περίφημους διεθνείς οργανισμούς, που τους θεωρείτε πανάκεια, να συμμετέχουν και δεν τους λέμε να κάνουν καμιά στρατιωτική απόβαση στην Τουρκία. Ούτε καν τους λέμε να χρησιμοποιήσουν τα μέσα που κακώς χρησιμοποίησαν μονόπλευρα σε άλλες περιοχές. Είμαστε κατά των στρατιωτικών επεμβάσεων. Λέμε όμως να καταδικάσει πολιτικά την Τουρκία, τίποτε άλλο. Έτσι και την καταδικάζαν, τις έκοβαν τα πόδια. Όχι μόνο δεν την καταδικάζουν, αλλά τη χαιδεύουν. Ακριβώς διότι η περιοχή τους ενδιαφέρει.

Με αυτήν την έννοια τα πράγματα γίνονται ακόμα πιο δύσκολα. Ούτε το πρωτόκολλο σας σώζει ούτε τα ξεροτήγανα με τον Γιλμάζ σας σώζουν, χωρίς να λέμε ότι κακώς συναντηθήκατε. Να συναντηθείτε όσες φορές θέλετε. Το θέμα είναι για ποιο σκοπό συναντιέσθε και τι επιδιώκετε.

Επιπλέον, το ζήτημα δεν λύνεται μόνο με τις διμερείς επαφές με την Τουρκία, αφού το ζήτημα του Αιγαίου έχει να κάνει με τη νέα τάξη πραγμάτων, με τη διανομή της λείας. Έχει να κάνει με την ιμπεριαλιστική τάξη πραγμάτων, με τη δράση και τους ανταγωνισμούς των ιμπεριαλιστικών οργανισμών.

Άρα πέρα από τις διμερείς επαφές χρειάζεται ταυτόχρονα δράση επιθετική –και θα εξηγήσουμε ποια είναι η επιθετική– μέσα σ' αυτούς τους περίφημους διεθνείς οργανισμούς.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Εδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ**).

Ούτε μόνο στους διεθνείς οργανισμούς –και εγκατάλειψη των διμερών διαπραγματεύσεων πιέσεων και προσπάθειών– ούτε να μας πείτε ότι με το να συναντηθείτε εσείς με τον Γιλμάζ και να έχετε τους εμπειρογνώμονες και να λέμε καλημέρα, καλησπέρα λύσαμε το πρόβλημα, θα τους πείσουμε ή θα μας πείσουν. Ούτε το ένα θα γίνει ούτε το άλλο. Διότι εδώ παίζονται γενικότερα παιχνίδια και συμφέροντα της περιοχής.

Εμείς έχουμε βάσιμες υποψίες ως και βεβαιότητα, όχι γιατί διαθέτουμε κάποια μυστικά στοιχεία, αλλά γιατί μελετάμε αυτά που δημοσιεύονται και επίσημα στοιχεία και έχουμε τη βεβαιότητα ότι το Αιγαίο έχει διανεμηθεί. Και αν θέλετε, το μεγαλύτερο πακέτο και τη μερίδα του λέοντος την έχουν πάρει οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, οι οποίοι δεν θέλουν ένα Αιγαίο τουρκοκρατούμενο, ούτε αυτό θέλουν. Θέλουν ένα Αιγαίο αμερικανοκρατούμενο, ακριβώς διότι μέσω του Αιγαίου μπορούν και την Τουρκία να χρησιμοποιούν καλύτερα και αν θέλετε να ελέγξουν και άλλες διόδους, Βαλκάνια, Μέση Ανατολή κλπ. Πάντα το Αιγαίο ήταν και ένας δρόμος που βοηθούσε τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και τις βοηθά ακόμη για να παίζουν ένα ρόλο στα Βαλκάνια.

Λοιπόν, το Αιγαίο έχει διανεμηθεί, τη μερίδα του λέοντος την έχουν πάρει οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και αυτό το ξέρετε. Και από εκεί και πέρα το υπόλοιπο έχει μοιραστεί ανάμεσα στην Ελλάδα και στην Τουρκία. Εμείς δεν μπορούμε να ξέρουμε τι ποσοστά πήρε η μια ή η άλλη χώρα. Τι φοβόμαστε όμως. Και αν θέλετε έχουμε και αυτήν την υποψία. Οτι όλη αυτή η αναζωπύρωση, αν θέλετε, των εντάσεων από την πλευρά της Τουρκίας την περίοδο αυτή έχει σαν στόχο να διεκδικήσει το μεγαλύτερο μέρος από το υπόλοιπο που μένει ανάμεσα στην Ελλάδα και την Τουρκία. Και εδώ υπάρχει το θέμα γοήτρου. Και αν θέλετε και από την πλευρά της Ελλάδας μπαίνει το ζήτημα του γοήτρου, γιατί ξέρετε, υπάρχει και η εσωτερική κατανάλωση, ποιος πήρε το μεγαλύτερο κομμάτι και ακριβώς εκεί βρίσκονται οι κίνδυνοι. Η μάχη του γοήτρου στο φόντο της διανομής της λείας και της πάλης των αγορών μπορεί να μετατρέψει ένα, αν θέλετε, επιπόλαιο τεχνητό επεισόδιο και μια προβοκάτσια σε μια γενικότερη σύγκρουση στην περιοχή με πολύ επικίνδυνες διαστάσεις.

Εμείς έχουμε συγκεκριμένη γνώμη. Δεν λέμε ότι είσαστε αποφασισμένοι να πουλήσετε σαν Κυβέρνηση κομμάτια της

Ελλάδας ή να παραχωρήσετε σύνορα. Όταν όμως βίσκεστε και ήδη έχετε βρεθεί και θα βρεθείτε και στο μέλλον ακόμη πιο πολύ μπροστά σε ένα δίλημμα, τι θα υπηρετήσουμε, τη νέα δομή του ΝΑΤΟ, τη στρατηγική του ΝΑΤΟ στην περιοχή και των Ηνωμένων Πολιτειών ή θα αντισταθούμε; Απαντάτε με το πρώτο, ναι θα την υπηρετήσουμε, ξέροντας ότι αυτό έχει σαν παράγωγο κινδύνους για τα κυριαρχικά δικαιώματα της χώρας. Στην κρίσιμη στιγμή και στην επιλογή προτάσσονται τα συμφέροντα του διεθνισμού αν θέλετε, του ΝΑΤΟ και των Ηνωμένων Πολιτειών, το διεθνισμό των πολυεθνικών, το διεθνισμό των ιμπεριαλιστών.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΔΙΟΥΝΗΣ: Το πιστεύετε;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Ναι το πιστεύουμε αυτό. Μα ήδη έχει γίνει αυτό το πράγμα. Βρισκόμαστε εδώ και δυο χρόνια υπό καθεστώς περιορισμένης εθνικής κυριαρχίας. Τα σύνορά μας αμφισβητούνται και οι διεθνείς οργανισμοί δεν λένε ότι έχουμε δίκιο. Δηλαδή τι άλλο θέλετε;

Θα πάω σ' αυτό που λέμε άλλη επιλογή. Το τι επιλογή προβάλλει το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, την ξέρετε. Και ξέρω ότι δεν έχετε καμία διάθεση ούτε να την ακούσετε ολοκληρωμένη ούτε να την πάρετε υπόψη σας. Δικαίωμά σας και δικαίωμά μας εμείς ανοικτά στο λαό να προβάλλουμε τις δικές μας επιλογές. Δεν έχουμε καμία ελπίδα να τις δεχτεί η Κυβέρνηση. Θα βάλουμε όμως κάποιες άλλες επιλογές εδώ και δεν θα πούμε γεια σας από το Βήμα και πάμε να καθίσουμε.

Κατ' αρχήν μπήκε και από σας το δίλημμα πόλεμος ή ειρήνη; Είναι παραπλανητικό με το συγκεκριμένο περιεχόμενο που το δίνετε και μέσα στο φόντο το οποίο ζούμε. Εμείς θεωρούμε ότι ο ελληνικός λαός, και δεν λέω ότι το θεωρούμε μόνο εμείς, αξίζει να χύσει το αίμα του όταν απειλείται η εδαφική ακεραιότητα της χώρας και νομίζω κανείς δεν έχει αντίφρηση γι' αυτό. Αλλά εμείς προσθέτουμε και δεν έχει καμία ανάγκη και δεν του αξίζει να χύσει το αίμα του για τα συμφέροντα των ιμπεριαλιστών στην περιοχή. Και ξέρετε τι εννοούμε πάνω σ' αυτό το ζήτημα.

Δεύτερο θέμα. Αρνούμαστε οπωσδήποτε και θέλουμε να κάνουμε ό,τι μπορούμε και πάση θυσία να αποφύγουμε έναν πόλεμο επεκτατικό, ιμπεριαλιστικό, που προκαλείται από τη νέα τάξη πραγμάτων. Αλλά και από την άλλη μεριά αυτός δεν είναι λόγος για να παραπλανηθούμε από μία ειρήνη κομμένη και ραμμένη στα μέτρα της νέας τάξης πραγμάτων. Είδαμε το Ντέιτον, είδαμε το Όσλο και πολλά άλλα.

Δεν είναι λοιπόν αυτό λόγος να δεχθούμε μία "ειρήνη", ειρήνη της ντροπής, ειρήνη η οποία φαίνεται ότι θα γίνει προθάλαμος για την αναπαραγωγή και όξυνση των εντάσεων. Γιατί τέτοιου τύπου ειρήνη και τέτοιου τύπου συνθήκες, που έχουν γίνει και στο παρελθόν, δεν έλυσαν κανένα πρόβλημα.

Ήδη από επίσημα χείλη, κρατικά χείλη από την Ουάσινγκτον ακόμα, υπογραμμίζεται ότι με τη Βοσνία δεν έχουμε τελειώσει και ότι βρισκόμαστε στον προθάλαμο νέας κρίσης. Μιλώ για συμπτώσεις που γίνονται, για εκδόσεις και επίσημες τοποθετήσεις.

Άρα, λοιπόν, το ζήτημα δεν είναι πόλεμος ή ειρήνη στα πλαίσια της νέας τάξης πραγμάτων. Είναι για να αποφύγουμε έναν πόλεμο που προκαλεί η νέα τάξη πραγμάτων και για να αποφύγουμε μία τέτοια επαίσχυντη ειρήνη, είναι θέμα ναι, είναι ζήτημα αντίστασης ή υποταγής στη νέα τάξη πραγμάτων.

Αυτή είναι η δική μας, αν θέλετε να το πείτε, πρόταση, να το πείτε προβληματισμό, να το πείτε υπόδειξη, πάρτε το όπως θέλετε.

Τι αποτελεί σήμερα ισχυρό χαρτί πίεσης απέναντι στην κατάσταση που υπάρχει στην περιοχή:

Πρώτον, η άρνησή σας να συνδράμετε στη συγκεκριμένη εξειδίκευση και υλοποίηση της νέας δομής του ΝΑΤΟ. Εμείς βεβαίως είμαστε αντίθετοι για λόγους γενικότερους, στρατηγικής σημασίας και ιδεολογικούς και πολιτικούς και πρακτικούς. Φαίνεται όμως ότι αυτές οι δυνάμεις ταχείας επέμβασης, που γίνονται, είναι δυνάμεις οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν για την καταστολή των λαϊκών κινημάτων. Αλλά εσείς μπορείτε να επικαλεσθείτε το εξής επιχείρημα: Πώς μπορώ να συνδράμω

στη δημιουργία μιας ενιαίας στρατιωτικής δύναμης ανάμεσα στην Ελλάδα, στην Ιταλία και στην Τουρκία, με μία, αν θέλετε, χώρα με την οποία έχουμε όχι τυχαίες εκκρεμότητες; Πώς μπορώ να το κάνω αυτό; Είναι ένα επιχείρημα λογικό. Δεν είναι ιδεολογικό ή αντιιμπεριαλιστικό. Είναι μέσα στα πλαίσια της κοινής λογικής. Κάντε το αυτό. Αυτό είναι το μεγαλύτερο διαπραγματευτικό χαρτί που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε. Ξαναλέω ότι για μας δεν είναι αυτοσκοπός αυτό. Εμείς θέλουμε οι επιμέρους κατακτήσεις να οδηγήσουν σε συνολικότερες διεκδικήσεις.

Εσείς όμως μπορείτε να το χρησιμοποιήσετε και για λόγους τακτικής. Και αυτό πονά τις Ηνωμένες Πολιτείες και το ΝΑΤΟ. Είστε χώρα που θέλετε να παίξετε ισχυρό και σοβαρό ρόλο στους διεθνείς οργανισμούς; Παίξετε το, λοιπόν, χρησιμοποιώντας αυτό το χαρτί που πραγματικά φοβίζει, διότι η νοτιοανατολική πτέρυγα του ΝΑΤΟ μετρά για τις Η.Π.Α. και το ΝΑΤΟ.

Δεύτερο ζήτημα: Πόσα πυρηνικά έχουμε εδώ στην Ελλάδα; Βεβαίως αριθμητικά έχουν λιγοστέψει, αλλά ποιοτικά από πλευράς δυναμισμού, που είναι αποθηκευμένα στην Ελλάδα, μπορούν να καταστρέψουν πολλές Ελλάδες. Είναι μέτρο πίεσης; Για μας είναι θέμα αρχής, να φύγουν τα πυρηνικά όπλα, για μας είναι θέμα αρχής να προφυλάξουμε το λαό μας και τους γείτονές μας από τα καταστρεπτικά αυτά όπλα.

Αλλά έχετε τέτοια μέσα, τα οποία είναι και χαρτί, αλλά έχουν και φιλολαϊκό περιεχόμενο. Έχουν και πατριωτικό περιεχόμενο τέτοιες αντιστάσεις.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ: Δηλαδή, θέλετε να τα δώξουμε;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ (Γενική Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε.): Ναι, βεβαίως να τα δώξουμε.

Γιατί τα έχουμε τα πυρηνικά όπλα; Μέχρι τώρα, μέχρι το 1990, έλεγαν οι σύμμαχοί μας ότι έχουμε τα πυρηνικά όπλα για να γλιτώσουμε τον από βορρά κίνδυνο και την επίθεση του Συμφώνου της Βαρσοβίας. Γιατί τα έχουμε τα πυρηνικά; Για την Αλγερία, για τη Λιβύη. Γι' αυτό τα έχουμε. Και ξέρετε ότι εμείς δεν προστατεύουμε κυβερνήσεις. Μιλάμε για λαούς. Και ακριβώς η νέα δομή του ΝΑΤΟ έχει την εξής ιδιομορφία στην Ελλάδα. Μετατρέπει την Ελλάδα σε θύτη, γιατί πήρε και θα πάρει πιο αποφασιστικά μέρος σε τυχοδιωκτικές ενέργειες, αν οι λαοί δεν καταφέρουν να τις αποτρέψουν. Και την ίδια ώρα γίνεται και θύμα η Ελλάδα της νέας δομής του ΝΑΤΟ και των ανταγωνισμών και αντιθέσεων που υπάρχουν ανάμεσα στους εταίρους του ΝΑΤΟ και στους εταίρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Δεν έχετε άλλο χαρτί στο χέρι σας. Μπορείτε να πείτε ότι έχουμε επίσης χαρτί το γεγονός ότι η Ελλάδα είναι χώρα – μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κατ' αρχήν, αυτό το χαρτί μέχρι τώρα είναι καμένο, δεν χρησιμοποιήθηκε προς όφελος της Ελλάδας. Όλα τα άλλα τώρα που μας είπατε εδώ, ότι επιβάλατε την αρχή της ομοφωνίας σαν Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι για γέλια, δεν είναι να τα συζητήσουμε. Ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι οι ανταγωνισμοί της Γερμανίας, της Γαλλίας, της Μεγάλης Βρετανίας, των ισχυρών και ηγετικών δυνάμεων είναι που καθορίζουν αν θα υπάρχει ομοφωνία ή όχι και δεν πέρασε ο λόγος ούτε της Ελλάδας ούτε άλλων χωρών που βρίσκονται σε δεύτερη και σε τρίτη μοίρα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Και επίσης ξέρουμε πολύ καλά ότι ουδέποτε χρησιμοποιήσατε το βέτο. Υπήρχε βέτο για μια σειρά ζητήματα. Δεν το χρησιμοποιήσατε για να μην προκαλέσετε τους συμμάχους σας. Λοιπόν, αυτά τα πράγματα δεν αποτελούν νίκες της Ελλάδας, είναι άλλα compromises που γίνονται στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αλλά, εν πάση περιπτώσει, λέτε το ευρωπαϊκό χαρτί. Ποιο ευρωπαϊκό χαρτί; Εγώ σας λέω, ζητήστε απ' την Ευρωπαϊκή Ένωση μια τοποθέτηση. Ούτε να μην κάνει χώρα-μέλος την Τουρκία. Δεν είναι αυτό το ζήτημα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση να πει ότι η Τουρκία βρίσκεται αν αδίκω στα θέματα των συνόρων, τίποτε άλλο. Δεν το έχει πει αυτό. Και βεβαίως δεν πρόκειται να το πει αυτό, γιατί η Ευρωπαϊκή Ένωση –και εδώ πρέπει να το πάρουν υπόψη οι Βουλευτές του Συνασπισμού, που κόπτονται για την Ευρωπαϊκή Ένωση–

θεωρεί ευρωπαϊκή δύναμη τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Και θεωρεί ότι ο προστάτης της ειρήνης και της ασφάλειας της περιοχής είναι το ΝΑΤΟ. Άρα δεν μπορούμε να περιμένουμε από την Ευρωπαϊκή Ένωση, που εκτός των άλλων απαρτίζεται από εκείνες τις χώρες-μέλη που αποτελούν και τον ηγετικό πυρήνα στο ΝΑΤΟ. Δηλαδή, ΝΑΤΟ κατά Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι και τόσο εύκολο με τις σημερινές συνθήκες και τους σημερινούς συσχετισμούς.

Εμείς λοιπόν σας προτείνουμε δύο τρία τέτοια διαπραγματευτικά και ουσιαστικά όπλα τα οποία πραγματικά μπορούν να αλλάξουν την κατάσταση στην περιοχή και να φέρουν σε δύσκολη θέση αυτούς που πατρνάρουν και ανέχονται την τουρκική ηγεσία. Από εκεί και πέρα, βεβαίως και διάλογο με την Τουρκία, με τους γνωστούς όρους που τυπικά εσείς λέτε, αλλά έχουμε αμφιβολία ότι τους παίρνετε σοβαρά υπόψη. Διότι διάλογος με αμφισβήτηση κυριαρχικών δικαιωμάτων δεν έχει νόημα. Και όταν μάλιστα δεν συνοδεύεται και από άλλα ισχυρά χαρτιά σαν τέτοια που είπαμε ή και σαν άλλα που μπορεί να βρεθούν.

Εμείς δεν συμφωνούμε με την παραπομπή του θέματος των Ιμίων στη Χάγη. Το επιχείρημα ότι αφού δεν αρέσει αυτή η πρόταση στην Τουρκία, άρα συμφέρει την Ελλάδα, δεν έχει λογική βάση. Το πρόβλημα δεν είναι αν αυτό το μέτρο αρέσει ή όχι στην Τουρκία. Το θέμα είναι ότι, δεν μπορούμε να δεχθούμε να δικάζονται τα σύνορα που έχουν κατοχυρωθεί διεθνώς και πρέπει να παραμείνουν αναλλοίωτα. Είναι άλλο πράγμα το θέμα της υφαλοκρηπίδας. Και εξάλλου το θέμα του καθεστώτος στο Αιγαίο δεν είναι θέμα νομικό, είναι θέμα πολιτικό.

Δύο ζητήματα "στο πόδι", γιατί δεν θέλω να περάσω το χρόνο.

Όσον αφορά τις σχέσεις με την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, έχουν βελτιωθεί οι σχέσεις των δύο χωρών και αυτό είναι καλό. Όμως υπάρχει η πληγή το ότι ακόμα βρισκόμαστε στην ενδιάμεση συμφωνία. Και σήμερα είπατε να γίνει κοινά αποδεκτό όνομα. Δηλαδή αυτό λέγεται τόσα χρόνια. Στο όνομα του κοινά αποδεκτού ονόματος υπάρχει μια σοβαρή εκκρεμότητα, που μέσα στα Βαλκάνια, τα οποία εξακολουθούν να φλέγονται, αυτή η πληγή μπορεί να κακοφορμίσει στην πορεία. Εμείς θεωρούμε ότι υπάρχει δυνατότητα να ολοκληρωθεί η ενδιάμεση συμφωνία, να μη μείνει ημιτελής, φροντίζοντας βεβαίως και η ελληνική Κυβέρνηση, η Ελλάδα, όλες τις εγγυήσεις για το σεβασμό των συνόρων και την κατάργηση κάθε αλυτρωτικής προπαγάνδας, διότι το όνομα αποδείχθηκε ότι δεν είναι το κύριο. Άλλα πράγματα είναι πιο επικίνδυνα και εδώ πρέπει βεβαίως να τα διεκδικήσετε ολοκληρωμένα.

Για το Κυπριακό μια κουβέντα. Λέω μια κουβέντα, διότι ήδη έχω θίξει ότι το Κυπριακό βρίσκεται στο πρόθυρο της επισημοποίησης της διχοτόμησης.

Θα μου πείτε ότι ευθύνη έχει η ελληνική Κυβέρνηση γι'αυτήν την εξέλιξη; Εδώ υπάρχει κυπριακή κυβέρνηση, υπάρχει κυπριακή ηγεσία και υπάρχουν βεβαίως και οι περίφημοι σύμμαχοι της κυπριακής κυβέρνησης.

Δεν θα ρίξουμε όλη την ευθύνη σε εσάς, αλλά έχετε σοβαρό μερίδιο στον αποπροσανατολισμό, και αν θέλετε, και στη στήριξη ή στην απόκρυψη ενεργειών που οδηγούν στην επισημοποίηση της διχοτόμησης.

Πρώτα-πρώτα ήδη είπατε ότι όλες οι διεθνείς πρωτοβουλίες που υπάρχουν, είναι πρωτοβουλίες για να επιλύσουν το Κυπριακό. Μα όλες αυτές οι πρωτοβουλίες πια –ο κόσμος το έχει τούμπανο και εσείς κρυφά καμάρι–οδηγούν στη θεσμοθέτηση της διχοτόμησης. Ήδη σήμερα το λένε και δυνάμεις στην Κύπρο που δεν το έλεγαν πριν. Γιατί λοιπόν παραπλανάτε τον ελληνικό λαό και τον κοροϊδεύετε ότι οι διεθνείς πρωτοβουλίες είναι καλοπροαίρετες;

Δεύτερο ζήτημα: Λέτε ότι η ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση σημαίνει επίλυση και του Κυπριακού. Μα σήμερα, η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι παράγοντες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που πάνε στην Κύπρο, ομολογούν –και το λένε ανοικτά και προκλητικά μπροστά στον κυπριακό λαό– ότι η ενταξιακή διαδικασία –η

ενταξιακή, γιατί κανείς δεν λέει ότι θα την εντάξουν κιόλας– η συζήτηση για την ένταξη, σε καμία περίπτωση δεν βάζει σαν όρο την ενιαία κυριαρχία στο νησί. Γιατί αποπροσανατολίζετε το λαό; Και όταν αποπροσανατολίζετε, σημαίνει στήριζετε, σημαίνει ότι έχετε συνυπευθυνότητα.

Τέλος, γι' αυτό το περίφημο ενιαίο αμυντικό δόγμα με το οποίο διαφωνούμε θα ήθελα να πω τα εξής: Πολύ σωστά απαντήσατε στον Πρόεδρο της Νέας Δημοκρατίας ότι είναι διεθνές πρόβλημα. Πολύ σωστά! Και πολύ σωστά του επισημάνετε αντιφάσεις. Μα υπάρχει πιο μεγάλη αντίφαση ανάμεσα στο ότι το Κυπριακό είναι διεθνές πρόβλημα και η Ελλάδα έχει ενιαίο αμυντικό δόγμα με την Κύπρο; Άλλο πράγμα είναι η διμερής συνεργασία. Άλλο πράγμα συνεργασία και συμμαχία.

Το ενιαίο αμυντικό δόγμα και αποπροσανατολιστικό είναι και ανεφάρμοστο είναι και ανοίγει το δρόμο για την αποδιεθνοποίηση και την μετατροπή του σε ελληνοτουρκικό ζήτημα.

Επομένως έχετε σοβαρή ευθύνη για τις εξελίξεις στο Κυπριακό.

Ανακεφαλαιώνοντας: Εμείς θεωρούμε, κύριε Πρόεδρε –και αναφέρομαι τώρα σε όλα τα κόμματα– χωρίς να υποτιμούμε όλες τις πλευρές και τις πτυχές της εξωτερικής, εσωτερικής και διεθνούς πολιτικής, ότι σε αυτήν τη φάση η νέα δομή του ΝΑΤΟ αποτελεί ένα πρώτο και βασικό πρόβλημα. Όχι ότι είμαστε υπέρ της παλαιάς δομής του ΝΑΤΟ. Όχι. Επισημαίνουμε όμως, ότι η νέα δομή του ΝΑΤΟ, η αλλαγή αν θέλετε του στρατιωτικού δόγματος του ΝΑΤΟ, που ήταν τυπικά αμυντικό και στο χώρο δράσης των κρατών-μελών και τώρα μετατρέπεται σε θεσμοθετημένα επιθετικό και στην κατάργηση των συνόρων, είναι ένα σοβαρότατο ζήτημα. Τα κόμματα πρέπει να τοποθετηθούν ανοικτά. Εμείς ζητάμε, ανεξάρτητα από τις ιδεολογικές και πολιτικές τοποθετήσεις και τις δεσμεύσεις που έχουν όλα τα άλλα κόμματα, που έχουν υπογράψει ή έχουν ανεχθεί ορισμένα πράγματα –υπάρχει χρόνος να παρακωλύσουμε αυτήν τη διαδικασία– τουλάχιστον να μειώσουμε τις υποδουλωτικές δεσμεύσεις και τους τεράστιους κινδύνους που απειλούν την Ελλάδα. Και αυτές τις συνέπειες θα τις πληρώσει με αίμα ο ελληνικός λαός, αλλά και ο γειτονικός τούρκικος λαός.

Είναι ένα θέμα σοβαρό. Δεν έχετε ούτε το ηθικό ούτε το πολιτικό δικαίωμα να προχωρήσετε στη συγκεκριμενοποίηση αυτού του νέου δόγματος χωρίς να έχετε ενημερώσει τον ελληνικό λαό και χωρίς να ξέρει ο ελληνικός λαός τι συνεπάγεται αυτή η υπόθεση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Κωνσταντόπουλος έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ίδιο σκηνικό επαναλήφθηκε και σήμερα, κάτι το οποίο είναι δυσάρεστο. Τα δύο μεγάλα κόμματα εξάντλησαν την αντιπαράθεσή τους με διαξιφισμούς, οι οποίοι πολλές φορές ήταν πολύ δυσάρεστοι. Και είναι μία εικόνα η οποία εκπέμπει ένα μήνυμα στασιμότητας και επιπλέον, σημειολογικά διαμορφώνει τον κίνδυνο μιας επαναλαμβανόμενης πόλωσης στα θέματα της εξωτερικής πολιτικής, κάτι που είναι δυσάρεστο, κάτι που έχει κοστίσει.

Είναι θεμιτή η αντιπαράθεση όταν υπάρχουν ουσιαστικές διαφωνίες αρχών, αλλά όταν τέτοιες διαφωνίες επί της ουσίας δεν υπάρχουν και γίνεται η αντιπαράθεση για λόγους τρέχουσας πολιτικής σκοπιμότητας, τότε επιβαρύνεται η πολιτική ζωή του τόπου.

Και θα ήθελα να το πω ειλικρινά, απευθυνόμενος και προς τον κ. Σημίτη και προς τον κ. Καραμανλή. Πολλές από τις αποστροφές τους, με προσεκτική διατύπωση ή με εύκολη διατύπωση, επί της ουσίας αλλά και από πλευράς τρόπου έκφρασης, δείχνουν μια οπισθοδρόμηση και των δύο κομμάτων προς συνθήκες και κλίμα του παρελθόντος. Ακούστηκαν, σε κρίσιμα θέματα, απόψεις οι οποίες μας πάνε προς τα πίσω. Και φοβούμαι ότι μας πάνε προς τα πίσω γιατί, για λόγους εσωτερικής κομματικής σκοπιμότητας ή πολιτικής αντιπαρά-

θεσης εσωτερικής, επιλέγεται η τακτική της πόλωσης γύρω από θέματα εξωτερικής πολιτικής.

Μεγάλα λόγια έχουν ακουστεί κατ' επανάληψη για τα θέματα της εξωτερικής πολιτικής, κύριε Πρωθυπουργέ, πολλά μεγάλα λόγια και πολλά μικρά λόγια, ωκεανός από μεγαλοστομίες και άβυσσος από μικρολογίες, στις κρίσιμες περιόδους της διαδρομής και της πορείας των θεμάτων εξωτερικής πολιτικής.

Ένα όμως σήμερα δεν ειπώθηκε. Και επιτρέψτε μου να το πω, γιατί πιστεύω ότι είναι κοινή διαπίστωση όλων –και όλοι το συνομολογούν έξω από αυτήν την Αίθουσα– ότι τα θέματα της εξωτερικής μας πολιτικής βρίσκονται στην πιο κρίσιμη, στην πιο ευαίσθητη, στην πιο σύνθετη περίοδο. Σε μια περίοδο, που είναι ποιοτικά διαφορετική από όλες τις προηγούμενες.

Γι' αυτό δεν επιτρέπεται ούτε η διολίσθηση προς τα πίσω, ούτε η πόλωση η συνθηματολογική ούτε η υποταγή των θεμάτων της εξωτερικής πολιτικής σε τρέχουσες δικομματικές αντιπαραθέσεις.

Άκουσα τον κύριο Πρωθυπουργό να λέει ότι "η ισχυρή Ελλάδα γίνεται σήμερα πραγματικότητα". Και αμέσως μετά βεβαίως, διετύπωσε την αίρεση: "Αρκεί να είμαστε σε θέση να την πραγματοποιήσουμε." Εκεί είναι το πρόβλημα. Δεν είναι η θέληση. Όλοι θέλουμε μια ισχυρή Ελλάδα. Δεν είναι ο πολιτικός βολонταρισμός που κάνει την Ελλάδα ισχυρή. Είναι οι πολιτικές που εφαρμόζονται.

Και πρέπει να δεχτείτε τη συστηματική κριτική που ασκούμε στις πολιτικές που εφαρμόζετε. Γιατί θεωρούμε ότι αυτές οι πολιτικές δεν οδηγούν στην ισχυρή Ελλάδα, αλλά παρατείνουν την Ελλάδα της στασιμότητας, την Ελλάδα των αποκλίσεων, των ανισοτήτων και των αποστάσεων.

Και άκουσα και τον κ. Καραμανλή να λέει ότι "η Ελλάδα είναι ισχυρή και δεν ανέχεται καμιά κυβέρνηση να την ταπεινώσει".

Κάποτε, θα πρέπει να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους. Στην εξωτερική πολιτική και στις διεθνείς σχέσεις της χώρας δεν ισχύει το "έτσι είναι, αν έτσι νομίζουμε". Και πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι σαν χώρα είμαστε στην πιο κρίσιμη περίοδο. Και δεν θα πάμε ούτε με μοιρολόγια ούτε με αφορισμούς, ούτε με εφόδους για να καταλάβουμε τους ουρανούς ούτε με μοιρολατρίες, οι οποίες ουσιαστικά επαναλαμβάνουν τις ίδιες καταστάσεις.

Γιατί το λέω αυτό; Γιατί πριν από ένα μήνα είδε το φως της δημοσιότητας στην εφημερίδα "ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ" το περιεχόμενο μιας επιστημονικής έρευνας, που έγινε πράγματι για πρώτη φορά έτσι συστηματικά, στο εξωτερικό, με θέμα τη διεθνή θέση και τη διεθνή εικόνα της χώρας. Αφήστε, λοιπόν, αυτά που λέμε εδώ και απέναντι στον ελληνικό λαό και μελετήστε αυτά που λέει η επίσημη έρευνα. Σημειωτέον ότι είναι έρευνα που παράγγειλε η Κυβέρνηση σε διαμορφωτές κοινής γνώμης στη Γερμανία, στην Αγγλία και στη Γαλλία. Ε, λοιπόν, ξέρετε ποια είναι η εικόνα της Ελλάδας σήμερα στο διεθνές περιβάλλον. Μια εικόνα αρνητική που έχει παγιωθεί. Γιατί σειρά γεγονότων και εξελίξεων την τελευταία περίοδο διεμόρφωσαν στερεότυπα που δεν σπάνε εύκολα. Εντύπωση συνολικά αρνητική η οποία επαναλαμβάνεται και ενισχύεται και σε επόμενους θέματα.

Για να ανατραπεί αυτή η εικόνα, τα επιστημονικά δεδομένα αυτής της έρευνας, λένε ότι χρειάζεται μακρός χρόνος εφαρμογής σταθερής εξωτερικής πολιτικής, αξιοπιστίας, που θα δημιουργεί γεγονότα, που θα εξασφαλίζει στηρίγματα και που θα κάνει κατανοητές τις θέσεις μας. Επίσης, αυτή η έρευνα είναι που λέει ότι για μια σειρά θεμάτων, κυρίως εξωτερικής πολιτικής, υπάρχει σοβαρή ανεπάρκεια ενημέρωσης της διεθνούς κοινής γνώμης, λόγω της πλήρους ελλείψεως επικοινωνιακής πολιτικής.

Αυτά είναι που θα πρέπει να μας απασχολήσουν ως κόμματα στη συζήτηση σήμερα, γιατί αυτά δείχνουν ότι είναι πλήρης η αποτυχία των διεθνών σχέσεων της χώρας από έλλειψη μέσων, στήριξης, σχεδιασμού και μηχανισμών. Όχι, από ανεπάρκεια των υπηρεσιών και των στελεχών, αλλά από έλλειψη πολιτικής προτεραιότητας.

Επίσης, υπάρχει πρόβλημα διπλωματικής και πολιτικής

αξιοπιστίας, διαπραγματευτικού κύρους, διπλωματικής οντότητας, όχι από αδυναμία των υπηρεσιών ή των χειριστών των θεμάτων εξωτερικής πολιτικής, αλλά από την απουσία σταθερής εξωτερικής πολιτικής, σταθερής στρατηγικής, που δεν θα αλλάζει κάθε φορά που αλλάζουν οι κυβερνήσεις, που δεν θα αλλάζει κάθε φορά που αλλάζουν οι ίδιοι οι υπουργοί, μέσα στις κυβερνήσεις, και δεν θα αλλάζει κάθε φορά και κάθε περίοδο, που μέσα στους κομματικούς συσχετισμούς, γίνονται παιχνίδια συσχετισμών εξουσίας.

Το λέω αυτό, γιατί αυτά θα έπρεπε να αξιοποιηθούν αμέσως και να αποτελέσουν αντικείμενο κοινού προβληματισμού, προκειμένου να χαραχθεί αυτή η επικοινωνιακή πολιτική προς τα έξω, προκειμένου να υπάρξουν άμεσες διορθωτικές παρεμβάσεις στον τρόπο και στις διαδικασίες άσκησης της εξωτερικής πολιτικής. Αντί γι' αυτό, πορεύεται η Κυβέρνηση με τον ίδιο σκοπό και νομίζω ότι δίνει μαθήματα και αυτή η Κυβέρνηση πολυγλωσσίας και αποσπασματικών χειρισμών.

Το πρόβλημα είναι εάν πληρώνονται οι έρευνες για να αποτελέσουν υλικό μάθησης και αξιοποίησης. Γιατί εάν είναι να μην αξιοποιούνται, τότε να μην ξοδεύεται και η χώρα άδικα.

Αυτό το λέω, γιατί υπάρχει ένα κραυγαλέο, χαρακτηριστικό παράδειγμα, η συνάντηση της Κρήτης, την οποία εμείς, ευθέως, και πριν γίνει και μετά που έγινε, την θεωρούμε σωστή και χρήσιμη. Πρέπει να αξιοποιηθεί και έπρεπε να είχε γίνει προ πολλού. Ε, λοιπόν, σε αυτήν την συνάντηση της Κρήτης, επικοινωνιακά τι βγήκε προς τα έξω και ως μήνυμα προς τον ελληνικό λαό και ως εικόνα στην διεθνή κοινότητα; Βγήκε ένα πλήρες κυβερνητικό αλαλούμ. Και αυτό το λέω διότι, όπως ξέρετε κύριε Πρωθυπουργέ, άλλα κυβερνητικά στελέχη ενημέρωναν για επικείμενη επεξεργασία συμφώνου φιλίας και μη επιθέσεως και άλλα κυβερνητικά στελέχη βεβαίωναν ότι δεν θα υπάρξει καμία θετική εξέλιξη, ώστε να μην περιμένουμε τίποτα περισσότερο, προβάλλοντας ρεαλιστική προσαρμογή στα δεδομένα και θεωρώντας ότι το καλύτερο είναι, τουλάχιστον, να μην γίνουν χειρότερα τα πράγματα.

Την ίδια ώρα οι επικοινωνιακοί κυβερνητικοί μηχανισμοί διαμόρφωναν άλλη εικόνα υπέρμετρων προσδοκιών, επένδυναν στη συνάντηση αυτή πολύ περισσότερα πράγματα απ' όσα ήξεραν και πολύ περισσότερα πράγματα από αυτά που περίμενε και η ίδια η Κυβέρνηση. Και αυτό ξέρετε ότι γινόταν για λόγους εσωτερικής κατανάλωσης, για το προφίλ στο εσωτερικό και όχι για το προφίλ της χώρας προς τα έξω. Και αυτό το πρόβλημα, δείχνει τη διπλή αμαρτία του κυβερνητικού μας συστήματος στην άσκηση της εξωτερικής μας πολιτικής.

Τα θέματα εξωτερικής πολιτικής εξακολουθούν να γίνονται αντικείμενο εσωτερικής πολιτικής εκμετάλλευσης και στα θέματα εξωτερικής πολιτικής η κάθε κυβέρνηση προσπαθεί, δυστυχώς, να λύσει κατά προτεραιότητα εσωτερικά της ζητήματα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με ανύπαρκτη και αποτυχημένη πολιτική προβολή της χώρας και των θέσεών της, θεωρώ ότι αποτελεί πρόκληση να ξοδεύονται πολλαπλάσια ποσά για την εσωτερική διαφήμιση του κυβερνητικού έργου. Και το σημειώνω αυτό περιμένοντας από την Κυβέρνηση να το αντιμετωπίσει ως συγκεκριμένη πολιτική προτεραιότητα.

Αυτά που ξοδεύονται για τη διαφήμιση του κυβερνητικού έργου στο εσωτερικό της χώρας, είναι πολλαπλάσια εκείνων που διατίθενται για τη διεθνή προβολή της χώρας, γιατί κάθε υπουργείο και κάθε δημόσια υπηρεσία, διαφημίζει με ακριβό-πληρωμένο περιτύλιγμα, το υπαρκτό ή ανύπαρκτο έργο, λες και είναι καταναλωτικά προϊόντα.

Αυτό που είναι πρώτιστο πολιτικό καθήκον, η παραγωγή πολιτικού έργου γίνεται αντικείμενο εμπορικής διαφήμισης προϊόντος και ξοδεύονται εκατοντάδες εκατομμύρια για χαρτιά την ώρα που η ανάγκη είναι αλλού και "πονάει" αλλού, όπως ξέρετε, από αυτήν την επίσημη έρευνα σε επιλεγμένους διαμορφωτές κοινής γνώμης, που έπρεπε να αποτελέσει συγκλονισμό στη χάραξη της πολιτικής και της επικοινωνίας στα θέματα των διεθνών σχέσεων και της εξωτερικής μας πολιτικής.

Άκουσα τον κύριο Πρωθυπουργό να αναφέρεται στην

ύπαρξη δύο γραμμών στα θέματα της εξωτερικής πολιτικής. Η μία, η πολιτική της ακινησίας και της περήφανης απομόνωσης που θεωρεί αυτόν που μένει ακίνητος ως δεδομένο και η άλλη, η πολιτική της επιθετικής πρωτοβουλίας, που παράγει και επηρεάζει εξελίξεις και αναδεικνύει τον άλλο σε υπολογισμό. Δεν είναι θέματα τεχνικής. Είναι θέματα στρατηγικής. Υπάρχει εθνική στρατηγική;

Κύριε Πρωθυπουργέ, θα σας θυμίσω ότι στα θέματα της βαλκανικής συνεργασίας, στα θέματα των σχέσεων με την Αλβανία, όταν "ερωτοτροπούσαν" όλες οι Κυβερνήσεις με το καθεστώς Μπερίσα, στα θέματα των σχέσεων με τη FYROM ακούστηκαν εδώ και από σας και από άλλους, τα δόγματα του "δεν βιαζόμαστε", "περιμένουμε". Κάποτε θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε με ποια στρατηγική και με ποια λογική προχωράμε.

Εμείς λέμε ότι χρειάζεται η στρατηγική των πρωτοβουλιών, των συγκεκριμένων σχεδιασμών και των συγκεκριμένων στόχων που με διορατικότητα αλλά και ενιαία, σταθερή εσωτερική πολιτική λογική θα επιδιώκει η όποια Κυβέρνηση για λογαριασμό της χώρας.

Το πρόβλημα, λοιπόν, είναι αλλού. Το πρόβλημα δεν είναι στο θέμα της τεχνικής, της ακινησίας ή της κινητικότητας, της στιβαρότητας ή της υψιπετούς πολιτικής. Κύριε Πρωθυπουργέ, το πρόβλημα της εξωτερικής πολιτικής της χώρας είναι ότι και σ' αυτήν την κρίσιμη περίοδο η Κυβέρνησή σας πρωθεί ταυτόχρονα δύο γραμμές. Θα παρακαλούσα, αυτήν την παρατήρηση να την κρατήσετε. Θέλω να την υπογραμμίσω. Δεν έχει απλώς η Κυβέρνηση πολλές απόψεις στο εσωτερικό της. Προωθεί ταυτόχρονα δύο πολιτικές. Άλλη πολιτική προωθεί ο κύριος Πρωθυπουργός κάθε φορά που εμπλέκεται αμέσως, ο ίδιος, στην άσκηση της εξωτερικής πολιτικής και άλλη πολιτική προωθούν τα Υπουργεία Εξωτερικών και Άμυνας.

Το αποτέλεσμα είναι να διαμορφώνεται μία εικόνα σύγκρουσης, σύγχυσης, αντιπαράθεσης, ταλαντεύσεων και παλινωδιών. Και αυτό κοστίζει.

Το πιο σοβαρό, όμως, είναι ότι η κοινή γνώμη ετοιμάζεται για τελείως διαφορετικές εξελίξεις από αυτές που φαίνεται ότι εσείς με τις σημερινές σας απόψεις θέλετε να επιδιώξετε.

Κύριε Πρωθυπουργέ, με ειλικρίνεια θέλω να σας πω ότι αυτή η διγλωσσία, οι διολισθήσεις, η σταδιακή παρουσίαση των απόψεων με αποσπασματικό τρόπο είναι η χειρότερη μέθοδος. Στο χειρισμό των εθνικών θεμάτων έχει τεράστια σημασία η αντίληψη που διαμορφώνουν για τα θέματα αυτά οι Έλληνες πολίτες. Οι πιο νηφάλιες, οι πιο σωστές, οι πιο διορατικές απόψεις κινδυνεύουν να καταγραφούν υποχωρητικές και μειοδοτικές, εάν έχει καλλιεργηθεί κλίμα φανατισμού και υπερβολικής συναισθηματικής φόρτισης.

Καμιά Κυβέρνηση, ούτε η δική σας, δεν έχει δικαίωμα να παίζει με τα πατριωτικά αισθήματα των Ελλήνων, όπως επίσης δεν έχει δικαίωμα να παίζει με τα πραγματικά συμφέροντα της χώρας. Δεν λέω ότι γίνεται, υπάρχει, όμως, ένα κλίμα το οποίο αποτελεί αυτήν την ώρα αρνητικό στοιχείο στην αξιολόγηση της πολιτικής μας πραγματικότητας.

Όταν ο ελληνικός λαός πείθεται από την Κυβέρνησή του ότι προκαλείται, ότι προσβάλλεται από κάποιο αντίπαλο, τότε δικαιολογημένα έχει την απαίτηση, αυτή ακριβώς η Κυβέρνηση να απαντήσει στις προκλήσεις και στις προσβολές. Όταν διαμορφώνεται αυτό το κλίμα, αυτό το πλαίσιο, τότε παγιδεύεστε και εσείς και όλοι μας. Διότι αν η Κυβέρνηση κάνει ό,τι είναι δυνατόν για να πείσει ότι αναμένουμε και χρονικά μάλιστα προσδιορισμένο θερμό επεισόδιο, τότε δεν μπορεί ταυτόχρονα να ακολουθεί πολιτικές που εμφανίζονται ως υποχώρηση για την αποφυγή αυτών των προκλήσεων.

Δεν λέω ότι είναι εύκολο το πρόβλημα. Αλλά είναι σοβαρό πρόβλημα που το διαμορφώνετε με αυτήν την αντιφατική τακτική σας. Είναι το χειρότερο μίγμα πολιτικής που μπορεί να ακολουθηθεί. Γι' αυτό και εμείς, κύριε Πρωθυπουργέ, ο Συνασπισμός της Αριστεράς και της Προόδου, απαιτούμε από την Κυβέρνηση να σταματήσει αυτή η διαδικασία της διαρκούς ταλάντευσης ανάμεσα στη δημαγωγία και τη ρεαλιστική στάση,

ανάμεσα στην κινδυνολογία και την προσαρμοστικότητα. Εκεί είναι που πραγματικά αναζητάει ο Έλληνας πολίτης τη σταθερή διορατική στρατηγική.

Απαιτούμε, λοιπόν, από την Κυβέρνηση, γι' αυτόν ακριβώς το λόγο, να ενημερώνει σωστά, έγκαιρα, υπεύθυνα τον ελληνικό λαό και τα κόμματα με τις διαδικασίες που η ίδια θα επιλέγει. Να επιδιώκει τη συνεννόηση και την ανταλλαγή απόψεων στη βάση μιας μελετημένης στρατηγικής. Να ακούει τους προβληματισμούς και τις ενστάσεις. Να δίδει στοιχεία πληροφόρησης αυθεντικά και ταυτόχρονα να προετοιμάζει ψυχολογικά τον ελληνικό λαό, ώστε με συνειδητό τρόπο όλοι οι Έλληνες μαζί να στηρίξουν την υλοποίηση μιας ενιαίας εθνικής στρατηγικής.

Σας άκουγα, κύριε Πρωθυπουργέ –και σωστά το επισημαίνατε– να αναφέρεστε στην αξία που έχουν οι προσωπικές συναντήσεις, οι προσωπικές επαφές, οι συναντήσεις ακόμη και αν κανείς δεν περιμένει ως άμεσο χειροπιαστό αποτέλεσμα, κάτι το δεδομένο, που θα ανατρέψει την υπάρχουσα κατάσταση. Αυτή η αξία των επαφών και των συζητήσεων είναι μονάχα όταν συναντάσθε εσείς με τους εκπροσώπους των ξένων κρατών και των άλλων κυβερνήσεων; Δεν έχει αξία όταν συναντάσθε με τους εκπροσώπους των ελληνικών κομμάτων; Δεν διαμορφώνει κλίμα; Δεν διαμορφώνει καλύτερη ατμόσφαιρα; Δεν λειαίνει τις αντιπαράθεσεις; Δεν εκτονώνει την πόλωση; Δεν αποτρέπει το αρνητικό ενδεχόμενο να επαναλαμβάνονται διαξιφισμοί σαν αυτούς που ακούστηκαν προηγουμένως; Γιατί η ουσία των διαξιφισμών, που αντηλλάγησαν μεταξύ σας, κύριε Σημίτη και κύριε Καραμανλή, ήταν ότι ο καθένας με τον τρόπο του κατηγορήσε τον άλλο ότι η πολιτική του ενός και του άλλου αν δεν οδηγεί πουθενά, τουλάχιστον οδηγεί στην καταστροφή.

Αυτά τα ζητήματα δεν πρέπει να συζητηθούν με άλλο τρόπο; Βοά νομίζω η πραγματικότητα ότι χρειάζεται αυτή η στρατηγική και η σταθερή πολιτική, ότι χρειάζεται αυτή η συνεννόηση και η σωστή ενημέρωση του ελληνικού λαού. Από πού θα ενημερώνεται ο ελληνικός λαός; Από τα ξένα ειδησεογραφικά πρακτορεία; Από τις ανακοινώσεις των στελεχών των διπλωματικών υπηρεσιών άλλων κρατών, της Αμερικής ή της Ευρώπης; Από τα παράθυρα ή τα μπαλκόνια των τηλεοπτικών συζητήσεων; Όλα αυτά είναι χρήσιμα, και το μόνο το οποίο δεν είναι αναγκαίο είναι οι συναντήσεις σε επίπεδο αρχηγών υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ή με την πρωτοβουλία της Κυβέρνησης; Όλα αυτά είναι ωφέλιμα και αξιοποιήσιμα, και το μόνο το οποίο είναι περιττό, επιβλαβές και επιζήμιο είναι η συγκρότηση ενός μόνιμου θεσμού εξωτερικής πολιτικής;

Πραγματικά δεν αντιλαμβάνεσθε την πολιτική αντίφαση σε μία περίοδο που τρέχουν αυτά τα κρίσιμα θέματα, σε μία περίοδο που το Κυπριακό μπαίνει στην πιο λεπτή φάση; Δεν αισθάνεσθε την ανάγκη να προχωρήσετε στη συγκρότηση ενός συμβουλίου εξωτερικής πολιτικής; Δεν αισθάνεσθε την ανάγκη να προκαλείτε συσκέψεις ενημερωτικές των πολιτικών κομμάτων;

Υπάρχει ο αντίλογος ότι και αυτή η συζήτηση ενημερωτική είναι. Πιστεύω ότι έχει τη σχετική της αξία και τη σχετική της χρησιμότητα.

Υπάρχει και η άλλη άποψη, ότι όλα αυτά τα συζητάμε στις Επιτροπές Εξωτερικών και Άμυνας. Ε, δεν γίνεται αυτή η ουσιαστική συζήτηση. Και γνωρίζετε ότι διαφορετικού χαρακτήρα ποιότητας και υπευθυνότητας μπορεί να είναι η συζήτηση σε επίπεδο κομμάτων στα πλαίσια ενός μόνιμου και σταθερού θεσμού. Πότε θα το συναισθανθεί η Κυβέρνηση αυτό ως ανάγκη; Αύριο, που κατά πάσα πιθανότητα θα βρεθεί η χώρα μπροστά στην ανάγκη λήψης σημαντικών αποφάσεων, όπου η γνώμη των κομμάτων, αλλά και της ελληνικής κοινωνίας, η γνώμη των πολιτών, θα έχει τεράστια σημασία για τη νομιμοποίηση ή μη χειρισμών, που ήδη έχουν γίνει ή που θα πρόκειται να γίνουν;

Αύριο; Στην τελευταία ώρα και υπό το κράτος αυτής της συγκεκριμένης σκοπιμότητας;

Νομίζω, λοιπόν, ότι αν θέλουμε από την συζήτηση να βγάλουμε και κάποια συμπεράσματα, προκύπτει ως αναγκαίο

συμπέρασμα πρώτης προληπτικής προτεραιότητας, η θέσπιση διαδικασιών συνεννόησης μεταξύ των κομμάτων, η διαμόρφωση μηχανισμών αντιμετώπισης κρίσης στα εξωτερικά θέματα μέσα στο πολιτικό μας σύστημα, η συγκρότηση Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής και η εφαρμογή με ευθύνη της Κυβέρνησης και με τη λογική των κυβερνητικών επιλογών ενός σταθερού θεσμού εξωτερικής πολιτικής.

Αλλιώς θα τηρείται πιστά η παράδοση: Η κάθε Κυβέρνηση θα θεωρεί τα θέματα εξωτερικής πολιτικής ως εσωτερική της υπόθεση, θα υπάρχει μία στεγανότητα χειρισμών η οποία μαζί με τη μυστικοπάθεια που συνοδεύει αυτήν τη στεγανότητα χειρισμών, θα αφήνει περιθώρια για διαθεσιμότητα κινήσεων και θα υποβαθμίζεται κάθε προσπάθεια συνεννόησης και διαλόγου σε κρίσιμα θέματα που βρίσκονται μπροστά μας.

Επισημάνθηκε αυτό από όλους όσους μίλησαν προηγουμένως. Κι εγώ δεν θέλω μιλώντας για τα θέματα εξωτερικής πολιτικής να διαχωρίζω τα κόμματα ή να απευθύνω στα κόμματα ερωτήματα όρκου και πίστωσης και δηλώσεων. Αυτά είναι πρωτοφανή. Εγώ στα θέματα εξωτερικής πολιτικής πιστεύω ότι πρέπει να καταγράψουμε κάποιες κοινές συνιστάμενες. Όλοι ανέφεραν και αναφέρουν ότι η περίοδος, η οποία διανύουμε, είναι κρίσιμη. Και η κρίσιμότητα αυτής της περιόδου προσδιορίζεται κυρίως από ορισμένα συγκεκριμένα στοιχεία:

Από τις διαδικασίες, τις εντάσεις και τις τριβές που υπάρχουν στην επιδίωξη της Τουρκίας να διαμορφώσει σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Από την έναρξη των διαδικασιών για την ένταξη της Κύπρου.

Από την προώθηση και την εφαρμογή νέας αναθεωρημένης αμερικανικής πολιτικής στην περιοχή.

Από τη στρατηγική προτεραιότητα που αναδεικνύεται στην περιοχή για τα ενεργειακά αποθέματα πετρελαίου και φυσικού αερίου, στον Καύκασο, στο Ιράν, στο Ιράκ.

Από την πορεία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ταυτόχρονα από τη νέα δομή και διεύρυνση του ΝΑΤΟ.

Σε αυτήν την κρίσιμη περίοδο η Ελλάδα είναι υποχρεωμένη να αντιμετωπίσει αυτά τα νέα στρατηγικά δεδομένα σε μια περιοχή ιδιαίτερα βεβαρημένη. Είμαστε στην περιοχή ανάμεσα στους δυο πιο φονικούς πολέμους του τελευταίου μισού του εικοστού αιώνα: Του Κόλπου και της πρώην Γιουγκοσλαβίας. Είμαστε στην περιοχή που περικλείεται από ευρύτατες ζώνες ανακυκλούμενης ρευστότητας: Στα Βαλκάνια, στη Μέση Ανατολή, στις βόρειες ακτές της Αφρικής. Είμαστε στην περιοχή η οποία σηματοδοτείται από έντονες ανταγωνισμούς στρατηγικών συμφερόντων για τις ενεργειακές ύλες και για τα στρατηγικά περάσματα.

Γι' αυτό, λοιπόν, επιβάλλεται ως πρώτιστη πολιτική προτεραιότητα η επεξεργασία στρατηγικής. Να υπάρχει στρατηγική επάρκεια και πολιτική ετοιμότητα για να μην αφεθούμε στο τυχαίο, για να μην αφεθούμε στις υπολογισμένες και μεθοδευμένες επιλογές, που πολλές φορές συντηρούν την απειλή. Γιατί όταν κλιμακώνεται η ένταση, η κλιμακούμενη ένταση αυτοτροφοδοτείται. Και το σκηνικό της κλιμακούμενης έντασης ξέρετε, κύριε Πρωθυπουργέ –και όλοι το γνωρίζουμε– ότι χρησιμοποιείται πολλές φορές ως σκηνικό πιέσεων και πειθαναγκασμών. Γι' αυτό χρειάζεται από πριν προετοιμασία στρατηγική και πολιτική ετοιμότητα.

Αναφερθήκατε στη Διάσκεψη της Κρήτης. Εμείς και πριν βγήκαμε και είπαμε ότι πρέπει να γίνει, ότι πρέπει να πετύχει και να αξιοποιηθεί. Και σήμερα επαναλαμβάνουμε την ίδια θέση μας. Να σας επισημάνουμε, όμως, ότι το αντιληφθήκατε με πολύ μεγάλη καθυστέρηση; Τραγική καθυστέρηση, που δεν καλύπτεται με τις όποιες φραστικές αναλύσεις σήμερα. Εγκληματική καθυστέρηση! Δεν θέλω να θυμίσω ότι μέχρι και την τελευταία στιγμή ερωτοτροπούσατε στην Αλβανία με το καθεστώς Μπερίσα, δεν θέλω να θυμίσω άλλες αδράνειες και ακινησίες σε αντίθεση με το σημεινικό δόγμα της κινητικότητας που συνόδευαν την πολιτική σας σε σχέση με τη Βουλγαρία, όταν υπήρχε η προηγούμενη Κυβέρνηση.

Θέλω να υπενθυμίσω όμως κάτι το οποίο δεν μπορείτε να

το βάλετε κάτω από το χαλί και να το κρύψετε ούτε πίσω από την κουρτίνα. Η σημασία της Βαλκανικής συνεργασίας από την πλευρά του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου επισημαίνονταν με επιμονή και με ανάληψη πολιτικού κόστους. Όταν και το ΠΑΣΟΚ και η Νέα Δημοκρατία εγκλωβίζουν την Ελλάδα και την εξωτερική πολιτική στη λογική των πολλαπλών μετώπων, στη λογική των αξόνων και στη λογική των καυγάδων της γειτονιάς, επέμενε ο Συνασπισμός ότι είναι λάθος το εμπάργκο, επέμενε ο Συνασπισμός ότι πρέπει να ενισχυθεί η πορεία εκδημοκρατισμού στην Αλβανία έξω από τον Μπερίσα. Και διαμορφώσαμε με πολιτική ευθύνη τις θέσεις μας διορθώνοντας ακόμα και λάθη αν είχαμε κάνει.

Αυτή είναι η αδυναμία σας. Ότι θεσμοποιείτε τα λάθη σας. Εκείνο λοιπόν στο οποίο εμείς επιμέναμε τότε ήταν με πολιτικές πρωτοβουλίες, τολμηρές, να διαμορφωθεί αυτό το σκηνικό της πολυμερούς Βαλκανικής συνεργασίας, με θεσμική έκφραση και μόνιμη πολιτική δομή.

Άλλα λέγατε ως Κυβέρνηση. Και όταν εμείς από πλευράς Συνασπισμού στην περίοδο του εμπάργκο αλλά και μετά πηγαίναμε στην FYROM και λέγαμε 'συζητείστε απευθείας για να αναζητήσετε κοινά αποδεκτό όνομα' η Κυβέρνησή σας ήταν που επαναλάμβανε τις θέσεις της ξεπερασμένης πολιτικής. Θα έλθω σε αυτό το συγκεκριμένο θέμα ακόμα πιο ουσιαστικά.

Μη σκιαμαχούμε λοιπόν. Είναι δεδομένο ότι η Βαλκανική συνεργασία είναι περισσότερο από ποτέ αναγκαία. Είναι περισσότερο από ποτέ χρήσιμη και πρέπει να επιδιωχθεί με μόνιμους θεσμούς και με πολιτικές λειτουργίες. Συνεργασία Βαλκανική ανάμεσα σε ισότιμες χώρες. Αλλά τότε θα πρέπει να εγκαταλείψετε απόψεις που ακούγονται περί ενδοχώρας, περί επιρροής, περί διείσδυσης. Ισότιμες χώρες είναι, με τις οποίες θα διαμορφώσουμε πλαίσιο κοινής ανάπτυξης και ασφάλειας. Δεν πάμε στα Βαλκάνια ως παίκτες. Στα Βαλκάνια είμαστε στρατηγικοί εταίροι και πάμε ως σύμμαχοι και φίλοι, για να διαμορφώσουμε κοινό πλαίσιο συνεργασίας. Και πρέπει να επιδιώξουμε τα Βαλκάνια να γίνουν οργανικό τμήμα της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Όχι στο περιθώριο των διαδικασιών διεύρυνσης.

Γι' αυτό λοιπόν και επισημαίνουμε την ανάγκη, κύριε Πρωθυπουργέ, να προχωρήσετε με πιο τολμηρά βήματα. Γιατί η Βαλκανική συνεργασία διαμορφώνει ευνοϊκότερο πεδίο για την εξομάλυνση και την προώθηση και των ελληνοτουρκικών σχέσεων. Προχωρήστε χωρίς αυτές τις εγκληματικές καθυστέρσεις και παλινωδίες. Αν πάσετε να αναλύσετε την πολιτική σας, ειδικά στο βαλκανικό χώρο, θα δείτε φωτογραφικά να πραγματοποιείτε ως Κυβέρνηση αυτά που σήμερα είπατε ότι είναι λάθος. Έστω και καθυστερημένα, διορθώστε το λάθος με ουσιαστικές πρωτοβουλίες. Εμείς πιστεύουμε ότι με αυτές τις αντιλήψεις πράγματι η συνάντηση για την διαβαλκανική συνεργασία δεν θα κριθεί από τα άμεσα αποτελέσματά της αλλά από την προοπτική που θα ανοίξει.

Και σε κάθε νέα περίοδο εκείνο που έχει σημασία είναι οι αντιλήψεις που θα επικρατήσουν, οι πολιτικές απόψεις που θα στηρίξουν αυτές τις πρωτοβουλίες, οι ιδέες που θα ενεργοποιήσουν αυτές τις διαδικασίες. Γι' αυτό κι εμείς έχουμε διατυπώσει προτάσεις και δεν περιμέναμε τη συνάντηση στην Κρήτη για να ανακαλύψουμε τη χρησιμότητα σας. Έχουμε διατυπώσει εγκαίρως προτάσεις. Και έχουμε καλέσει την Κυβέρνησή σας να προχωρήσει προς αυτήν την κατεύθυνση. Για τις βαλκανικές χώρες η μεταξύ τους συνεργασία είναι απαραίτητη προϋπόθεση, αν θέλουν να αναβαθμίσουν αμοιβαία τη διεθνή τους θέση σε έναν έντονα ανταγωνιστικό διεθνή περίγυρο. Ταυτόχρονα η συνεργασία των βαλκανικών χωρών είναι αναγκαία γιατί αποτελεί αντίδοτο στρατηγικό και πολιτικό, στις πολιτικές του διαίρει και βασίλευε που ακολουθούν ορισμένες ισχυρές δυνάμεις, δυνάμεις που κυριαρχούν στο διεθνή περίγυρο. Αυτή η συνεργασία, ναι, πρέπει να στηριχθεί σε αντιλήψεις κοινής ανάπτυξης, βιώσιμης ανάπτυξης και κοινής ασφάλειας. Η ανάπτυξη σε βάρος των άλλων και με τη λεηλασία της φύσης ως μοντέλο έχει τελειώσει, έχει φάει τα ψωμιά της. Τα περί οικονομική διείσδυσης και ενδοχώρας

επίσης πρέπει να φύγουν από το πολιτικό λεξιλόγιο γιατί ξέρετε ότι δημιουργούν τριβές και αντιστάσεις. Ζήσατε αυτές τις αντιστάσεις και στην Κρήτη.

Θα μπορούσε λοιπόν να τεθεί ως στόχος συγκεκριμένος –και εμείς το προτείνουμε– η εκπόνηση ενός σχεδίου βαλκανικής κοινής ανάπτυξης και κοινής ασφάλειας με πρωτοβουλία της Ελλάδος και να υπηρετηθεί με αντίστοιχες πρωτοβουλίες. Προχωρήστε. Όχι μονάχα χειρονομίες. Θέσεις συγκεκριμένες. Είναι ώριμες οι συνθήκες.

Επίσης, πιστεύουμε ότι στις διαδικασίες της βαλκανικής συνεργασίας πρέπει να πάρουν μέρος ισότιμα όλες οι βαλκανικές χώρες. Να απορριφθούν αυτές οι αντιλήψεις περί αξόνων και τόξων. Να μονιμοποιηθεί, να θεσμοποιηθεί αυτή η συνεργασία έστω και αν σήμερα υπάρχουν δυσκολίες και να υπάρξουν μόνιμοι μηχανισμοί. Πρέπει η Ελλάδα να υποστηρίξει την πορεία των βαλκανικών χωρών προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και ταυτόχρονα να βοηθήσει ως η μόνη βαλκανική χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην κατεύθυνση της ενίσχυσης της κοινής βαλκανικής ανάπτυξης. Να πάρει πρωτοβουλία στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να υπάρξουν προγράμματα ενίσχυσης των βαλκανικών χωρών στα πλαίσια αυτής της κοινής ανάπτυξης.

Ταυτόχρονα, εκτιμάμε ότι η βαλκανική αυτή συνεργασία μπορεί να στηριχθεί αποφασιστικά, εάν αποτελέσει σταυροδρόμι αλληλοσυμπληρούμενων μορφών συνεργασίας, ευρωπαϊκή συνεργασία, πανευρωπαϊκή συνεργασία, συνεργασία στη Μαύρη Θάλασσα, μεσογειακή συνεργασία. Αυτήν την κοινή ασφάλεια ως στόχο για την περιοχή, θα μπορούσε να την υπηρετήσει μια διαδικασία τύπου Ελσίνκι, και είναι ώριμες οι συνθήκες να ξεκινήσει με διακήρυξη για το απαραβίαστο των συνόρων και να οδηγήσει σταδιακά μέχρι τη δημιουργία ενός υποπεριφερειακού συστήματος στα πλαίσια του ΟΑΣΕ.

Χρειάζεται αυτή η συνεργασία να είναι πολυδιάστατη. Δεν πρέπει να είναι μόνο οικονομική ούτε είναι υπόθεση μόνο των κυβερνήσεων. Ειδικότερα, πρέπει να αναγνωρισθεί και να ενισχυθεί ο ρόλος των μη κυβερνητικών οργανώσεων, που με τις πρωτοβουλίες τους συχνά πρωτοπορούν και πρωτοτυπούν και όχι σπάνια ανοίγουν πόρτες που οι κυβερνήσεις κλείνουν. Ανοίγουν πόρτες που οι κυβερνήσεις δεν θέλουν ή δεν μπορούν να ανοίξουν. Και είναι θεμιτό αυτό στο επίπεδο της κυβερνητικής διπλωματίας.

Δύο σημαντικά θέματα που μπορεί να αναδείξει η Ελλάδα ως συγκεκριμένες πρωτοβουλίες που ενοποιούν τους λαούς πέρα από τα σύνορα, είναι το οικολογικό πρόβλημα. Προς την κατεύθυνση αυτή θα μπορούσε να ξεκινήσει κοινή πρωτοβουλία ενός οικολογικού χάρτη των Βαλκανίων με αντίστοιχα προγράμματα στήριξης. Ταυτοχρόνως η ιδέα μιας πολιτισμικής βαλκανιάδας, που είχε παλιότερα συζητηθεί στα πλαίσια της ΟΥΝΕΣΚΟ. Θα μπορούσε να επανέλθει στο προσκήνιο στα πλαίσια των νέων προσπαθειών για την προώθηση της βαλκανικής συνεργασίας.

Βεβαίως, έχει δρόμο δύσβατο να πορευθεί η βαλκανική συνεργασία, αλλά αυτό απαιτούν τα συμφέροντα των λαών, να πορευθεί, προκειμένου τα Βαλκάνια να μην είναι περιοχή αστάθειας και ρευστότητας, αλλά να αποτελέσουν οικονομική, πολιτική, στρατηγική και πολιτιστική οντότητα στα πλαίσια της νέας ευρωπαϊκής πραγματικότητας.

Έχουμε μια μεγάλη ευκαιρία στη χώρα μας, να ενισχύσουμε αυτήν την προοπτική και να δημιουργήσουμε ένα πλατύ κίνημα στήριξης αυτής της διαβαλκανικής συνεργασίας. Το 1998 είναι η χρονιά που συμπληρώνονται διακόσια χρόνια από το θάνατο του Ρήγα Φεραίου και είναι μια πρωτοβουλία που μπορεί να την πάρει η Βουλή και ο Πρόεδρος της Βουλής. Με την ευκαιρία της συμπλήρωσης αυτών των διακοσίων χρόνων από το θάνατο του πρωτοπόρου της βαλκανικής αλληλεγγύης, Ρήγα Φεραίου, το 1998 θα μπορούσε να ορισθεί η χρονιά αυτή έτος της διαβαλκανικής συνεργασίας.

Και ταυτόχρονα, θα μπορούσε η Κυβέρνηση με πρωτοβουλία της ή η Βουλή με πρωτοβουλία της, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης των πενήντα χρόνων από την υιοθέτηση της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα να

προωθήσει διαδικασίες στις βαλκανικές χώρες για ένα χάρτη των μειονοτικών δικαιωμάτων στη βαλκανική. Γιατί τα ανθρωπίνων δικαιώματα και τα δικαιώματα των μειονοτήτων είναι ζητήματα που ξέρετε ότι χρησιμοποιούνται αποσταθεροποιητικά, για να φορτίζουν πολλές φορές αποπροσανατολιστικά τις πολιτικές εξελίξεις.

Βλέπετε, λοιπόν, κύριε Πρωθυπουργέ, ότι εμείς από την πλευρά του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου αξιολογούμε την πρωτοβουλία σας, επισημαίνουμε τη σημασία της συνάντησης, αλλά και σας ασκούμε έντονη κριτική. Αργήσατε. Αργήσατε με το δόγμα του "δεν βιαζόμαστε".

Διστάσατε. Διστάσατε γιατί δεν είχατε εσωτερική άποψη ενιαία στην κυβερνητική σας πλειοψηφία. Λέμε, λοιπόν, ότι ασκούμε κριτική για τη συνάντηση της Κρήτης, διότι επενδύθηκαν περισσότερα από εκείνα για τα οποία είχατε εργαστεί ως Κυβέρνηση, επικοινωνιακά, γιατί δεν είχατε ξεκαθαρίσει ακριβώς τι θέλετε.

Μπορούσατε να έχετε προετοιμάσει κοινή διακήρυξη και πολιτικές δομές, μπορούσε να βγει κοινή διακήρυξη ουσιαστική και να υπάρξει μία αποκρυστάλλωση κοινών δομών. Μπορούσατε να έχετε διασκεδάσει τις δυσπιστίες των άλλων βαλκανικών χωρών που διατυπώθηκαν, επειδή θεώρησαν ότι αυτή η βαλκανική συνάντηση ήταν υποκατάστατο ή περιθώριο της ευρωπαϊκής τους πορείας και αναγκαστήκατε, σωστά, με δεύτερη συνέντευξή σας να διασκεδάσετε αυτές τις επιφυλάξεις. Μπορούσατε να έχετε αποφύγει την επικάλυψη της βαλκανικής συνάντησης από τα ελληνοτουρκικά προβλήματα. Γιατί αυτό έγινε.

Ασκούμε κριτική επίσης, κύριε Πρωθυπουργέ, στην τακτική σας, γιατί δεν λέει η Κυβέρνηση τι ακριβώς έγινε. Είναι θετική η συνάντησή σας με τον κ. Γκλιγκόρφ. Αλλά να ειπωθεί και στον ελληνικό λαό και στην Εθνική Αντιπροσωπεία, ότι το πρόβλημα αυτό σάπισε πια, ότι το πρόβλημα αυτό έχει οδηγηθεί σε μία αδιέξοδη πλέον στασιμότητα, από την οποία δεν θα βγει η χώρα.

Επικαλεστήκατε παλιότερα την ανάγκη του δεν βιαζόμαστε. Τώρα, επικαλείσθε την ανάγκη της ενδιάμεσης συμφωνίας, την ίδια ώρα που επικαλείσθε την προηγούμενη απόφαση του Συμβουλίου Πολιτικών Αρχηγών. Ξέρετε, ότι η προηγούμενη απόφαση του Συμβουλίου Πολιτικών Αρχηγών είναι σε αντίθεση με το πνεύμα και τη λογική της ενδιάμεσης συμφωνίας. Αποφεύγετε τις απευθείας διμερείς συνεννοήσεις. Σήμερα, μιλάτε για κοινό όνομα, για όνομα κοινό αποδεκτό. Δεν λέτε σύνθετο όνομα, αλλά για όνομα κοινό αποδεκτό. Αυτή η αντίληψη είναι που ουσιαστικά έχει δημιουργήσει τις σημερινές εκκρεμότητες, με αποτέλεσμα να γνωρίζετε ότι η προώθηση με αυτούς τους αργούς ρυθμούς της ενδιάμεσης συμφωνίας οδηγεί στον τραγέλαφο της τριπλής ονομασίας, που δεν είναι λύση. Η πλευρά της FYROM και ο κ. Γκλιγκόρφ το αποσαφήνισε και εκεί και στη συνέντευξή του μετά. Ταυτόχρονα, γνωρίζετε, ότι η θέση της Κυβερνήσεως της FYROM ήταν δίπλα στις θέσεις της ελληνικής κυβερνήσεως σε όλα τα κρίσιμα θέματα. Και οφείλετε, να πείτε αυτήν την πραγματικότητα στον ελληνικό λαό.

Εμείς υποστηρίζουμε εδώ και καιρό την ανάγκη για σύνθετη ονομασία με απευθείας συνομιλίες. Το επαναλαμβάνουμε, σήμερα, για έναν επιπρόσθετο λόγο. Διότι, κύριε Πρωθυπουργέ, σήμερα υπάρχει διολίσθηση, από όσα ακούστηκαν εδώ στη Βουλή και για το θέμα αυτό, προς θέσεις οι οποίες μας πάνε στο παρελθόν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Είναι δυνατή αυτή η λύση;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Αυτό είναι ευθύνη της Κυβέρνησης να το ανιχνεύσει, να το αναζητήσει και αν δεν είναι δυνατή, να συνεννοηθεί με τα κόμματα και να ενημερώσουμε υπεύθυνα τον ελληνικό λαό. Γιατί εάν ξέρει η Κυβέρνηση και τα κόμματα ότι δεν είναι δυνατή μία λύση και επενδύει στρατηγικές και πολιτικές σε αυτήν την αδύνατη λύση, τότε αντιλαμβάνεσθε ότι θα έχουμε και άλλες δυσάρεστες αγκιλώσεις.

Θα ήθελα να αναφερθώ συνοπτικά και εγώ όσο μπορώ στα θέματα των ελληνοτουρκικών, της Διακήρυξης της Μαδρίτης και των απόψεων που αναλύσατε σήμερα.

Στα θέματα των ελληνοτουρκικών σχέσεων είναι κραυγαλέο το πρόβλημα της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, το ότι δηλαδή δεν εντάσσονται επιμέρους κινήσεις σε μία αποσαφηνισμένη και συνεκτική στρατηγική. Να σας θυμίσω, ότι μετεωρίζομαστε πότε στο ότι ανοίγει νέα σελίδα εξομάλυνσης και πότε στο ότι φθάσαμε στα πρόθυρα του *Casus belli*. Να σας θυμίσω, ότι από τη μία μεριά καλλιεργούμε υπερασισιοδοξία εκτόνωσης και από την άλλη μιλάμε για αναμενόμενο θερμό επεισόδιο.

Εμείς είπαμε ότι το βήμα που έγινε στη Μαδρίτη μπορούσε να είναι πιο προσεκτικό, μπορούσε να αξιοποιηθεί σωστά. Αλλά η Κυβέρνηση όφειλε από πριν να έχει εξαντλήσει όλες τις προϋποθέσεις, ώστε αυτό το βήμα να μη μείνει μετέωρο, να είχε εξαντλήσει όλες τις προϋποθέσεις, ώστε να προωθηθούν συγκεκριμένες πολιτικές, πρωτοβουλίες για να στηριχθεί αυτή η προσέγγιση. Κυρίως, να είχε εξασφαλίσει κάποιες στοιχειώδεις διαδικασίες ενημέρωσης των πολιτικών κομμάτων.

Δεν είχατε το περιθώριο να ζητήσετε ούτε ορισμένους ωρών προθεσμία για να ενημερώσετε τα κόμματα;

Αυτές είναι οι αδιέξοδες συνθήκες κάτω από τις οποίες δεν θέλουμε να βρεθεί καμία ελληνική κυβέρνηση. Γι' αυτό όταν μιλάμε εμείς για τη Μαδρίτη, λέμε ότι μπορούσε και έπρεπε να αξιοποιηθεί και να γίνει πιο προσεκτικά και ζητάμε από τη Κυβέρνηση να μας δώσει κάποτε εξηγήσεις: Ποιες εκτιμήσεις είχε κάνει; Επαληθεύτηκαν αυτές οι εκτιμήσεις; Ποιες διαβεβαιώσεις είχε; Ήταν ειλικρινείς αυτές οι διαβεβαιώσεις; Και ποιους σχεδιασμούς είχε όταν έκανε αυτές τις εκτιμήσεις και αποδεχόταν αυτές τις διαβεβαιώσεις;

Για τη συνάντηση της Κρήτης υπάρχει και ένα σοβαρότερο πρόβλημα, το οποίο ήθελα να θίξω. Η αναφορά του κ. Γιλμάζ στο μνημόνιο Παπούλια-Γιλμάζ, σε σχέση με τη διακήρυξη της Μαδρίτης και σε σχέση με αυτήν τη περίοδο την οποία διανύουμε, παραπέμπει ευθέως σε προτάσεις για μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, που έχουν γίνει στα πλαίσια του ΝΑΤΟ. Αυτή είναι η πολιτική σημασία της υπόμνησης του μνημονίου, το οποίο είναι το πιο σωστό και το πιο αξιοποιήσιμο.

Εκεί όμως, υπάρχει ένα βασικό πολιτικό ερώτημα: Πριν από την οποιαδήποτε συζήτηση στα πλαίσια της νέας δομής του ΝΑΤΟ, πριν από την οποιαδήποτε συζήτηση για τα νέα υποστρατηγία χωρίς καθορισμό περιοχών ευθύνης, πριν από την οποιαδήποτε συζήτηση για την οικοδόμηση μέτρων εμπιστοσύνης, δεν πρέπει να επαναδιατυπωθεί η αξίωση της μη επίθεσης, η αρχή της μη επίθεσης από κράτος-μέλος της Συμμαχίας σε άλλο μέλος της Συμμαχίας; Δεν πρέπει να επαναδιατυπωθεί αυτή η συγκεκριμένη αρχή;

Βεβαίως, ο διάλογος βελτιώνει και εμείς λέμε ότι πρέπει να προχωρήσει στα πλαίσια του διεθνούς δικαίου με άξονα αναφοράς τις διεθνείς συνθήκες, με όριο ανυποχώρητο τη μη διακινδύνευση και τη μη διαπραγμάτευση κυριαρχικών δικαιωμάτων, την ίδια ώρα όμως, πρέπει να καταγράψουμε ότι η προκλητικότητα της Άγκυρας ξεπέρασε κάθε προηγούμενο και για λόγους εσωτερικούς και για λόγους στρατηγικούς της νέας αμερικανικής πολιτικής, αλλά και για λόγους προώθησης των διαδικασιών ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Δεν υπάρχουν, λοιπόν, περιθώρια για αυταπάτες ούτε ως προς την απροθυμία να γίνουν από κοινού σεβαστά τα όρια του Διεθνούς Δικαίου, ούτε ως προς την απροθυμία των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής να πιέσουν αποφασιστικά προκειμένου αυτή η στάση της Τουρκίας να αλλάξει.

Θα ήθελα στο σημείο αυτό να πω ότι επιβάλλεται αυτή η σταθερή στρατηγική πολιτική και αυτή η συνεννόηση των κομμάτων και για ένα επιπρόθετο λόγο. Πολλές φορές οι διαρκείς μεταπτώσεις, οι αμετροεπείς δηλώσεις, οι αποσπασματικές και ευκαιριακές δηλώσεις κυβερνητικών στελεχών καθώς και η ατμόσφαιρα διάστασης απόψεων στην κυβερνητική ηγεσία, προσφέρουν ανέλπιστα διπλωματικά ερείσματα, στην τουρκική προπαγάνδα. Τη διευκολύνουν στην επιδίωξη της να μεταθέσει το πρόβλημα απ' την πραγματική βάση.

Οι υβριστικές, λοιπόν, επιθέσεις και η κατασκοφάντηση πολιτικών, αλλά και μερίδας του Τύπου, επειδή ασκούν τεκμηριωμένη κριτική στους χειρισμούς κυβερνητικών στελεχών, αποτελεί ανεπίτρεπτη πρακτική που βλάπτει όχι μόνο την εικόνα της Κυβέρνησης, αλλά βλάπτει και τη χώρα.

Κύριε Πρωθυπουργέ, υπάρχουν προσωπικές αντιδράσεις σε όλους τους ανθρώπους, αλλά οι προσωπικές αντιδράσεις σε θέματα εξωτερικής πολιτικής είναι γνωστό σε όλους, ότι αντανακλούν ευθέως στην εικόνα της χώρας. Υπάρχουν προσωπικές αντιδράσεις, αλλά αυτές οι προσωπικές αντιδράσεις δεν πρέπει να κυριαρχούν. Εάν δεν είναι δυνατό να ελεγχθούν τουλάχιστον αυτές οι προσωπικές αντιδράσεις, δεν θα έπρεπε να εκδηλώνονται ως πάγια πρακτική. Από και πέρα, όμως, κύριε Πρωθυπουργέ, υπάρχει πρόβλημα, σοβαρό πρόβλημα. Η τιμή του όποιου Υπουργού και μάλιστα του Υπουργού Εξωτερικών είναι η τιμή της χώρας. Και έγινε πολιτική απρέπεια σε βάρος της Ελλάδας από τον κ. Γιλμάζ και θα έπρεπε κατά τη γνώμη μου να είναι διαφορετικός ο χειρισμός από τη πλευρά σας. Να κάνετε τη συνάντηση να επιδιώξετε την εξήγηση, αλλά θα έπρεπε να είναι διαφορετικός ο χειρισμός.

Θα ήθελα και κάτι ακόμα να επισημάνω σ' αυτό το θέμα. Σήμερα άκουσα μια μετατόπιση της θέσεώς σας, ένα βήμα παραπέρα. Μέχρι τώρα και εμείς λέγαμε, τα Ίμια στη Χάγη, είναι ώριμα και έχουμε το Διεθνές Δίκαιο με το μέρος μας.

Σήμερα είπατε ένα δεύτερο βήμα, από εκεί και πέρα, εάν δεν πάει η Τουρκία στη Χάγη, ένα συνηγορητικό με την Τουρκία. Εμείς επισημαίνουμε από την πλευρά μας...

(Θόρυβος από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΧΡΗΣΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ: Δεν είπε αυτό.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Δεν είπε τέτοια πράγματα. Για την υφαλοκρηπίδα είπε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνσπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Για την Ίμια, ως δεύτερο βήμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Παρακαλώ, κύριοι.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Δεν το λέμε αυτό.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνσπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Ως δεύτερο βήμα και θα παρακαλούσα τους κυρίους συναδέλφους να το προσέξουν. Εμείς το λέγαμε και παλαιότερα. Δεν το κρίνω ως λαθεμένη θέση από την πλευρά μου.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Δεν το είπα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνσπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Το δέχομαι. Θα ελέγξω κι εγώ το κείμενο και το δέχομαι, κύριε Πρωθυπουργέ, γιατί αν πράγματι το είχατε πει, υπάρχει μία διαφοροποίηση στις μέχρι σήμερα υποστηριζόμενες θέσεις.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Όχι "δεν το είπα. Το είπα. Το δεύτερο βήμα, τηλεφωνικά.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνσπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Είπα, για δεύτερο βήμα. Ο κύριος Πρωθυπουργός τώρα λέει ότι δεν το είπα. Θα σας παρακαλούσα να ελέγξετε τα Πρακτικά. Εγώ δεν θέλω εδώ στη Βουλή να αμφισβητήσω αυτό που λέει ο κύριος Πρωθυπουργός. Δέχομαι αυτό που λέει. Άκουσα αυτό που άκουσα, θα το ελέγξω.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Είναι βέβαιο ότι το είπα. Κάνει λάθος. Το είπα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνσπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Σε καμία περίπτωση δεν θα θέσω εν αμφιβολία αυτό που λέτε ως διαβεβαίωση, αλλά ειπώθηκε.

Θα ήθελα ακόμη να κάνω και μία τελευταία παρατήρηση.

Η θέση μας έχει διατυπωθεί επίσης, για τα σχετιζόμενα θέματα με την άμυνα. Εμείς λέμε: Η πολιτική άμυνας, τμήμα της εθνικής στρατηγικής. Όχι διόγκωση των στρατιωτικών μηχανισμών. Προτεραιότητα...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Μου επιτρέπετε;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνσπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Παρακαλώ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Επειδή άκουσα τον κ. Μητσοτάκη να λέει ότι έκανα λάθος, θέλω να πω ότι τη θέση, την οποία ανέφερα, την έχω πει επανειλημμένα. Είναι πάντα η ίδια.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κάνετε λάθος, όχι επί της ουσίας. Κάνετε λάθος, διαβεβαιώνοντας ότι δεν μιλήσατε για το δεύτερο βήμα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΗΜΙΤΗΣ (Πρόεδρος της Κυβέρνησης): Μίλησα. Ένα βήμα αφορά την Ίμια και το δεύτερο βήμα αφορά το συνυποσχετικό και την υφαλοκρηπίδα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνσπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Καλά, εντάξει. Θα το δω κι εγώ, κύριε Πρωθυπουργέ. Εάν είναι έτσι, είναι δικό μου το λάθος. Ελέγξτε το κι εσείς.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ: Ελέγξτε το.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνσπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Κύριε συνάδελφε, αφήστε, θα το ελέγξουμε.

Αν είναι έτσι, τόσο το καλύτερο, αλλά και αν ήταν ως δεύτερο βήμα το συνυποσχετικό, εμείς επί της ουσίας δεν έχουμε αντίρρηση. Θα το επεσήμαινα ως μία διαφοροποίηση θέσεων μεταξύ του κυρίου Πρωθυπουργού και του κυρίου Υπουργού Εξωτερικών.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Πρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ**)

Να προχωρήσω, λοιπόν, σε μία τελευταία παρατήρηση. Εμείς λέμε ότι η πολιτική άμυνας πρέπει να είναι μέρος της εθνικής στρατηγικής. Να μην δίνετε προτεραιότητα στους στρατιωτικούς μηχανισμούς, αλλά στους διπλωματικούς και πολιτικούς χειρισμούς. Να μη θεωρούνται οι διπλωματικοί και πολιτικοί χειρισμοί ως κάτι το αλυσιτελές για την επίλυση των ελληνοτουρκικών διαφορών. Θέλουμε σ' αυτούς τους διπλωματικούς και πολιτικούς χειρισμούς την έμφαση, γιατί υπάρχει ένα σοβαρό πρόβλημα, που όλοι γνωρίζετε.

Με το επιχείρημα ότι η Ελλάδα δεν είναι Λουξεμβούργο, μπορεί να λέγονται πολλά βεβαίως. Όμως, τούτη την ώρα η υποβάθμιση των διπλωματικών και πολιτικών πρωτοβουλιών στο όνομα της στρατιωτικής αντιπαράθεσης και του ανταγωνισμού των εξοπλισμών, θεωρεί περίπου ως αδιανόητη την ειρηνική επίλυση των διαφορών και διαμορφώνει ένα αντίθετο, αρνητικό κλίμα.

Εμείς, λοιπόν, λέμε ότι σ' αυτά τα θέματα των εξοπλιστικών προγραμμάτων η Κυβέρνηση προσχώρησε πάρα πολύ εύκολα στην εξαγγελία δογμάτων, υπερεξοπλισμών και πολύ εύκολα επίσης, προχωράει σε διαδικασίες, οι οποίες έχουν ένα κρίσιμο πρόβλημα.

Κύριε Πρωθυπουργέ, σας το λέω ευθέως: Φέρτε αυτές τις διαδικασίες στη Διακομματική Επιτροπή, γιατί υπάρχει πρόβλημα διαφάνειας. Φέρτε αυτές τις διαδικασίες, έτσι ώστε να υπάρχει έλεγχος και να μην υπάρξει κατασπατάληση ή να μην ακυρωθούν τα όποια προγράμματα, λόγω του ανταγωνισμού συμπεφερόντων.

Τέλος, θα μου επιτρέψετε, για να μην καταχρασθώ άλλο του χρόνου, να αναφερθώ σ' εκείνα τα θέματα τα οποία είπε ο κύριος Πρωθυπουργός, ότι η Ελλάδα και η Τουρκία πρέπει να συνομιλούν χωρίς τη μεσολάβηση τρίτων.

Εμείς λέμε ναι, στα πλαίσια ενός διαλόγου με άξονα το Διεθνές Δίκαιο και ανυποχώρητο όριο τα κυριαρχικά μας δικαιώματα, μπορούν να υπάρξουν απευθείας προσεγγίσεις, χωρίς ανεπιθύμητες διαιτησίες.

Είπε ο κύριος Πρωθυπουργός, ότι οι καλές υπηρεσίες άλλων είναι χρήσιμες μεν, αλλά πρέπει να γίνουν περιττές. Σ' αυτήν την περίοδο είμαστε; Είμαστε στην περίοδο, όπου έχουν καταστεί περιττές οι καλές υπηρεσίες των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής; Είμαστε στην περίοδο όπου δρομολογούνται πρωτοβουλίες της ελληνικής και τουρκικής κυβέρνησης, ή πρωτοβουλίες της αμερικανικής πολιτικής στα πλαίσια των κινήσεων του συγκεκριμένου ειδικού χειριστή του κ. Χόλμπρουκ;

Εμείς, λοιπόν, λέμε ναι, ότι χρειάζονται να γίνουν αυτές οι προσεγγίσεις, αλλά όχι με αυτήν τη διγλωσσία και όχι με αυτήν –επιτρέψτε μου να πω– την αλλοίωση της πραγματικότητας.

Αναδείξτε, λοιπόν, μία πολιτική προσέγγισης στα πλαίσια του Διεθνούς Δικαίου με αδιαπραγμάτευτους όρους για τα κυριαρχικά μας δικαιώματα και εξασφαλίστε τη μεγαλύτερη δυνατή πολιτική συνεννόηση και κοινωνική συναίνεση.

Τέλος, κύριε Πρωθυπουργέ, αναφερθήκατε στην ατζέντα 2000 και στην ευρωπαϊκή πολιτική. Σας ερώτησα και πριν δεκαπέντε ημέρες για το πως θα πάτε εκεί σε αυτές τις συνόδους που έχουν προγραμματισθεί και γίνονται.

Απουσιάζει η Κυβέρνησή σας, κύριε Πρωθυπουργέ, από τις διαδικασίες και τις ζυμώσεις για την κοινωνική διάσταση της ενοποίησης. Την ώρα που και η Γαλλία και η Ιταλία παίρνουν πρωτοβουλίες, η δική σας Κυβέρνηση δεν συμβάλλει στη διαμόρφωση ενός άλλου συσχετισμού δυνάμεων στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που θα ήταν σε θέση να οδηγήσει σε πολιτικές ανταποκρινόμενες στις προσδοκίες των λαών από την ενοποίηση.

Έχει κάθε συμφέρον η χώρα πράγματι να είναι μέσα στην Ευρώπη και λέτε μάλιστα ότι πρέπει να είναι και στην ομάδα των αποφάσεων. Ξέρετε όμως, ότι με τις πολιτικές που εφαρμόζετε, με τα ονομαστικά κριτήρια σύγκλισης δεν θα είμαστε.

Γι' αυτό και από την πλευρά του Συνσπισμού της Αριστεράς και της Προόδου επιμένουμε να σας λέμε: Διαμορφώστε ένα πλαίσιο πολιτικής διαπραγμάτευσης και με πολιτικούς όρους διαπραγματευθείτε τη συμμετοχή της Ελλάδας εξ αρχής στις διαδικασίες της ευρωπαϊκής ενοποίησης, αλλιώς από τον ένα χρόνο στον άλλο θα ετεροχρονίζονται οι προσδοκίες, αλλά θα διαιωνίζονται οι καθυστερήσεις και οι αποστάσεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όπως είπα και προηγουμένως οι συζητήσεις προ ημερησίας διατάξεως έχουν τη σχετική τους αξία. Την ουσιαστική τους χρησιμότητα την έχουν οι διαδικασίες οι θεσμοθετημένες, για την πολιτική ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των κομμάτων στα κρίσιμα θέματα της εξωτερικής πολιτικής. Και είμαστε στην περίοδο όπου τα θέματα της εξωτερικής πολιτικής έχουν αποκτήσει ποιοτική φόρτιση και ποιοτική ένταση, εντελώς διαφορετική από κάθε άλλη περίοδο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ(Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με αφορμή την αναφορά που έκανε ο Πρόεδρος του Συνσπισμού της Αριστεράς και της Προόδου στο επόμενο έτος που θα αφιερωθεί στο Ρήγα Φεραίο, τον πρωτοπόρο της ιδέας της βαλκανικής συναδελφώσεως, στις σχετικές εκδηλώσεις τις οποίες προετοιμάζει η επιτροπή, την οποία έχουμε συστήσει γι' αυτό το σκοπό, περιλαμβάνονται και δραστηριότητες που θα ενισχύσουν αυτό ακριβώς το πνεύμα.

Γνωρίζετε άλλωστε ότι μέσα σ' αυτά τα πλαίσια η Βουλή των Ελλήνων έχει αναπτύξει τα τελευταία δύο τρία χρόνια πάρα πολλές πρωτοβουλίες στην περιοχή της νοτιοανατολικής Ευρώπης, της Βαλκανικής, όπως ελέγετο και λέγεται ακόμη, αλλά και στη Μεσόγειο και στον Εύξεινο Πόντο κλπ.

Αυτά μια και μιλούμε για εξωτερική πολιτική απόψε.

Ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος κ. Δημήτρης Τσοβόλας έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ(Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο κύριος Πρωθυπουργός ήρθε και σήμερα στη Βουλή για μη διάλογο συνεχίζοντας έτσι ουσιαστικά τη μυστική διπλωματία, την οποία εφαρμόζει από τις αρχές του 1996, όταν ανέλαβε την Πρωθυπουργία. Γιατί απόψε αρκέστηκε και πάλι σε γενικόλογα συνθήματα, χωρίς να αναφέρει συγκεκριμένο περιεχόμενο της συνομιλίας του στην Κρήτη, πριν λίγες μέρες, με τον Τούρκο ομόλογό του, χωρίς επίσης να αναφέρει κάτι το συγκεκριμένο σε σχέση με τη συμφωνία της Μαδρίτης, πέρα απ' αυτό που ανακίνησε από τη Μαδρίτη μέσω των μεγάλων Μαζικών Μέσων Επικοινωνίας.

Είναι άλλωστε συνεπής ο κύριος Πρωθυπουργός σε μια αντιδημοκρατική λειτουργία και πρακτική, επί δυο χρόνια να αρνείται να συζητάει με κόμματα, αρχηγούς κομμάτων τόσο

της Μείζονος Αντιπολίτευσης όσο και των υπόλοιπων κομμάτων που εκλέχθηκαν, κατά το Σύνταγμα, από τον ελληνικό λαό.

Αυτό μας δίνει το δικαίωμα να επαναλάβουμε την άποψή μας ότι αυτή η μυστική διπλωματία είναι για μας ύποπτη και δημιουργεί τεράστιους κινδύνους για τα εθνικά μας θέματα. Γιατί, ένας Πρωθυπουργός και μία Κυβέρνηση που δεν έχει να κρύψει τίποτα από τα Κόμματα, από το Κοινοβούλιο που είναι ο νάος της Δημοκρατίας και από το λαό, τουλάχιστον πριν πάει να συναντηθεί με τον Τούρκο ομόλογό του, πριν πάει να υλοποιήσει σκέψεις για τεράστια εθνικά θέματα, έχει βασικό δημοκρατικό χρέος απέναντι και σε εκείνους που ψήφισαν το κόμμα στο οποίο ανήκει, να φωνάξει τους Αρχηγούς των Κομμάτων, να αξιοποιήσει τους Αρχηγούς των Κομμάτων στα πλαίσια μιας εθνικής στρατηγικής και σε ζητήματα μάλιστα που ο ίδιος ενδεχομένως και ο Υπουργός Οικονομικών της χώρας δεν μπορεί να πει και να κάνει πράγματα, στα πλαίσια γενικότερων χειρισμών στο διεθνές περιβάλλον και στην Ευρώπη.

Είπε σήμερα, κατά τρόπο απαράδεκτο για μας, ο κύριος Πρωθυπουργός στην ομιλία του, ότι χρειάζεται να μιλάμε στη γλώσσα της διεθνούς κοινότητας. Απαντάμε στον κύριο Πρωθυπουργό της Ελλάδας, ότι χρειάζεται, όχι να μιλάμε στη γλώσσα της διεθνούς κοινότητας, αλλά στη διεθνή κοινότητα να μιλάμε την ελληνική γλώσσα, να μιλάμε, με άλλα λόγια, την γλώσσα που εξυπηρετεί και προωθεί τα συμφέροντα της Ελλάδας, του ελληνικού λαού και του Ελληνισμού.

Έτσι, χρειάζεται να μιλάμε και να μη διεπόμαστε από μία λογική ηττοπάθειας, που παράλληλα αμβλύνει την πατριωτική συνείδηση στη νεολαία, αλλά και στον ελληνικό λαό και στον Ελληνισμό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι βέβαιο πλέον ότι από την ώρα που ανέλαβε ο κ. Σημίτης την πρωθυπουργία της χώρας, άλλαξε η πορεία της πολιτικής και κυρίως στα βασικά της χαρακτηριστικά, που ήταν θέσεις συγκεκριμένες, που προωθήθηκαν, που αναπτύχθηκαν επί σειρά δεκαετιών στον τόπο με διάφορες κυβερνήσεις.

Οι βασικές αυτές θέσεις, που πλέον δεν ισχύουν στην αξιολόγηση του κ. Σημίτη, προέρχονταν από το αξίωμα ότι η Τουρκία έχει επεκτατικές προθέσεις απέναντι στη χώρα μας και η απόλυτη προτεραιότητα της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής ήταν η αποτροπή αυτού του κινδύνου.

Η ευρωπαϊκή, η βαλκανική και η μεσογειακή πολιτική της χώρας είχε, βεβαίως, σειρά στόχων, στρατηγικών και τακτικών, αλλά σαν απόλυτα ιεραρχημένα προτεραιότητα είχε, όπως είναι γνωστό, τη διασφάλιση της εθνικής ακεραιότητας με τη δημιουργία, κατά το δυνατόν, συσχετισμών αποτροπής του τουρκικού επεκτατισμού.

Αυτή η θέωση πραγμάτων είχε, αναμφίβολα, το κόστος της και σε συμπάθειες από ξένες δυνάμεις, αλλά και το καθαρό οικονομικό σε αμυντικές δαπάνες. Ήταν φυσικό άλλωστε, αφού στις προτεραιότητες άλλων -και μάλιστα των υποτιθέμενων εταίρων και φίλων- η Τουρκία είχε το προβάδισμα, γιατί αυτό υπηρετούσε τα δικά τους συμφέροντα στην περιοχή, δηλαδή, τα συμφέροντα των μεγάλων χωρών στην Ευρώπη και έξω από την Ευρώπη.

Είχε, βέβαια και προσωπικό κόστος αυτή η πολιτική, για κάποια πολιτικά πρόσωπα, αλλά δεν είναι η ώρα και ο χώρος για να τα αναφέρουμε.

Με τον κ. Σημίτη η ιεράρχηση αυτή έχει μεταβληθεί. Το ακούσαμε και απόψε, αλλά το ζούμε και καθημερινά στην πράξη με την κυβερνητική εξωτερική πολιτική που εφαρμόζει και τους χειρισμούς του στα εθνικά θέματα.

Η αντιμετώπιση πλέον της Τουρκίας, δεν θεωρείται το μείζον. Δεν έχει απόλυτη προτεραιότητα κατά τη σημερινή συζήτηση. Οι τουρκικές διεκδικήσεις θεωρούνται διαπραγματεύσιμες διαφορές, έστω βήμα προς βήμα. Στην Τουρκία αναγνωρίζονται ζωτικά συμφέροντα και ενδιαφέροντα στο Αιγαίο. Όλοι ενθυμούμαστε και ξέρουμε το Σύμφωνο της Μαδρίτης, το οποίο μάλιστα είχε αποκαλέσει από τη Μαδρίτη ο κ. Σημίτης, Σύμφωνο Φιλίας. Πόσο ήταν σύμφωνο φιλίας

φάνηκε εκ των υστέρων που πραγματικά η τουρκική προκλητικότητα και η αδιαλλαξία αυξήθηκαν.

Οι συνθήκες της Λωζάνης και των Παρισίων αναγνωρίζονται από τη σημερινή Κυβέρνηση σαν κείμενα που επιδέχονται πολλαπλές ερμηνείες. Το δόγμα του ενιαίου αμυντικού χώρου πρέπει να εγκαταλειφθεί στην ουσία -άλλο τι λέει με τα ωραία λόγια η Κυβέρνηση- γιατί δημιουργεί τάχα δυσκολίες συνεννόησης και διαπραγματεύσεως με την Τουρκία.

Το Κυπριακό, επίσης, αποτελεί παρενόχληση που όπως-όπως πρέπει να κλείσει. Τι έχει μπει στη θέση όλων αυτών; Τι αποτελεί για τον κ. Σημίτη σήμερα και την Κυβέρνησή του, ως απόλυτη προτεραιότητα; Η ονομαστική σύγκλιση με τα κριτήρια του Μάαστριχτ και την εξαθλίωση του ελληνικού λαού.

Για να μπούμε στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση που λέγεται ΟΝΕ, για να πείσουμε το διευθυντήριο να μαςβάλει μέσα σ' αυτή, διαπραγματευόμαστε τα πάντα. Εθνικά, κυριαρχικά δικαιώματα, τα πάντα βήμα προς βήμα. Αρκεί να μην ενοχληθούν οι ευρωπαίοι, το ευρωπαϊκό διευθυντήριο και μας απορρίψουν. Αυτή είναι η εθνική επιτυχία που αξίζει κάθε θυσία κατά τον κύριο Πρωθυπουργό και την Κυβέρνησή του.

Ελπίζαμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι ο ολέθριος χειρισμός της Κυβέρνησης τη νύκτα της κρίσης των Ιμίων οφειλόταν σε λάθος. Σοβαρό μιν, αλλά λάθος και συνεπώς αναστρέψιμο. Σήμερα πιστεύουμε ότι δεν πρόκειται περί λάθους, αλλά ότι ήταν η έναρξη της νέας περιόδου για την ελληνική Κυβέρνηση. Ήταν το πρώτο δείγμα της νέας πολιτικής. Με άλλα λόγια ήταν συνειδητή πολιτική επιλογή.

Γι' αυτό εμείς θεωρούμε, ως Δημοκρατικό Κοινωνικό Κίνημα, την Κυβέρνηση επικίνδυνη για τα εθνικά μας συμφέροντα. Η Κυβέρνηση έχει μεγιστοποιήσει σε απόλυτο βαθμό τη λεγόμενη σύγκλιση, σύμφωνα με τα κριτήρια του Μάαστριχτ. Αυτό το είδος σύγκλισης το έχει ονομάσει η ελληνική Κυβέρνηση ως ευρωπαϊκή πολιτική, υποβαθμίζοντας παράλληλα τις δύο άλλες πολιτικές στην πράξη, δηλαδή, τη βαλκανική και τη μεσογειακή, όπως και όλη την πολιτική αποτροπής και ανασχεσης του τουρκικού επεκτατισμού.

Τα προβλήματα στο Αιγαίο σε μεγάλο βαθμό επιδεινώνονται σε βάρος μας από αυτήν τη θεώρηση των πραγμάτων μετά το βράδυ με τα επεισόδια στις βραχονησίδες Ίμια. Η εξωτερική πολιτική της Ελλάδας, όμως, οφείλει να έχει κατά την άποψή μας τρεις συνιστώσες άρρηκτα συνδεδεμένες μεταξύ τους. Την ευρωπαϊκή, τη βαλκανική και τη μεσογειακή.

Όταν μία από αυτές τις συνιστώσες παραλείπεται ή υποβαθμίζεται, τότε ανεξαρτήτως προθέσεων, κατά την άποψή μας, τα εθνικά συμφέροντα υποσκάπτονται. Θα εξηγήσουμε πολύ σύντομα πώς έχουν κατά την άποψή μας τα πράγματα και γιατί καταλήγουμε σε αυτό το συμπέρασμα.

Εμείς κύριε Πρωθυπουργέ, θα σας προτείνουμε συγκεκριμένη συνολική πρόταση και θα σας κάνουμε σημερινή συνολική ανάλυση, με βάση το διεθνές περιβάλλον, το ευρωπαϊκό και το βαλκανικό. Θα αναπτύξουμε, δηλαδή, ποια πρέπει κατά τη γνώμη μας να είναι η εξωτερική πολιτική που προάγει τα εθνικά συμφέροντα ενσωματώνοντας σε αυτή και τον ύψιστο στόχο, δηλαδή, την ανασχεση του τουρκικού επεκτατισμού.

Παράλληλα θα αναπτύξουμε, γιατί η δήθεν ευρωπαϊκή πολιτική της σημερινής Κυβέρνησης για την οποία θυσιάζει ύψιστα εθνικά συμφέροντα είναι εκτός των άλλων και ένα τεράστιο λάθος για τη χώρα μας.

Σε ό,τι αφορά την ευρωπαϊκή πολιτική, είναι γεγονός ότι στο λεγόμενο διευθυντήριο των Βρυξελλών υπήρχαν πάντα δύο στρατηγικές για το μέλλον της Ενωμένης Ευρώπης. Μια στρατηγική του άξονα Γαλλία-Γερμανία. Αυτή στοχεύει, για λόγους που δεν είναι της ώρας να αναπτύξουμε, σε ένα είδος πολιτικής ένωσης της Ευρώπης.

Μια δεύτερη, όμως, στρατηγική με κέντρο τη Βρετανία, αλλά με ατλαντικό βάθος, στοχεύει σε μια Ευρώπη που θα είναι ένας ενιαίος χώρος ελεύθερος συναλλαγών με στενές σχέσεις με την άλλη πλευρά του Ατλαντικού. Δηλαδή, με τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Κάθε μια από αυτές τις δύο στρατηγικές έχει ιδιαίτερες απόψεις για την κοινή ευρωπαϊκή και αμυντική πολιτική. Στην

πορεία της Ευρώπης προς το ακόμη αδιευκρίνιστο μέλλον της, έγινε ένας διπλός συμβιβασμός σήμερα για να κρατηθεί. Το Λονδίνο δέχθηκε τη Συνθήκη του Μάαστριχτ και την ΟΝΕ, λαμβάνοντας σαν αντάλλαγμα από την άλλη πλευρά, δηλαδή, από τον άξονα Γερμανία και Γαλλία, την έγκριση για τη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη νέα συμφωνία της GATT ή αλλιώς στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου ή αλλιώς και ουσιαστικά στην παγκοσμιοποίηση των οικονομιών. Αυτό, γιατί είναι βασική αμερικανική απαίτηση.

Βέβαια για να είναι σίγουρη η Βρετανία ότι τα υπεσχημένα θα τηρηθούν, όπως ξέρουμε, αυτοεξαιρέθηκε από την ΟΝΕ μαζί με τη Δανία και τη Σουηδία. Και παρά τα όσα κάποιος διέδιδαν, μετά τη νίκη των Εργατικών, η θέση αυτή της Βρετανίας επιβεβαιώθηκε με τις πρόσφατες επίσημες δηλώσεις του νέου υπουργού οικονομικών της Βρετανίας ότι, δηλαδή, τουλάχιστον μέχρι το 2002 δεν υπάρχει θέμα συζήτησης για τη Βρετανία και ένταξή της στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Μέχρι, όμως, το 2002 ελπίζει η Βρετανία να έχει ολοκληρωθεί θεσμικά η παγκοσμιοποίηση των οικονομιών, οπότε στο βαθμό που όλος ο κόσμος γίνει ενιαία αγορά στην παγκοσμιοποιημένη οικονομία, η Οικονομική και Νομισματική Ένωση της Ευρώπης, μικρό ρόλο θα παίξει όπως και η ένταξη μιας χώρας σ' αυτήν την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αν υπάρξουν αντιστάσεις, όμως, στην παγκοσμιοποίηση, τότε το ατλαντικό σκέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης με επικεφαλής την Αγγλία, μετά από απειλή πολέμου επιτοκίων και ισοτιμιών προς το EURO, θα πάρει τις αποφάσεις του για το τι συμφέρει από εκεί και πέρα. Πάντως, μαλακό EURO, άρα πολλά μέλη στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, κάνει τον οικονομικό πόλεμο της Βρετανίας πιο αποτελεσματικό και πιο εύκολο μέσα στην Ενωμένη Ευρώπη. Αυτός άλλωστε είναι και ο φόβος της γνωστής μεγάλης γερμανικής τράπεζας που απαιτεί σκληρό EURO, για να υπάρχουν λίγα μέλη-κράτη μέσα σ' αυτό. Η επόμενη προεδρία της Βρετανίας, όπως αντιλαμβάνεσθε, είναι πολλαπλά σημαντική για το μέλλον της Ευρώπης κατά το σκεπτικό που σας ανέφερα.

Όλα όμως τα παραπάνω σημαίνουν ότι η ΟΝΕ με τα μέλη που τελικά θα ενταχθούν θα αποτελέσει τον έναν κύκλο και ότι θα υπάρξει και δεύτερος κύκλος με επικεφαλής το Λονδίνο μετά το 2002. Σίγουρα, όμως, θα υπάρξει και τρίτος κύκλος με τα μέλη που θα προκύψουν από τη μελλοντική διεύρυνση της Ενωμένης Ευρώπης.

Ας έρθουμε, όμως, με βάση αυτές τις σκέψεις στα δικά μας. Εφόσον το σκληρό ή μαλακό EURO και άρα η αυστηρή ή λιγότερο αυστηρή τήρηση των κριτηρίων του Μάαστριχτ είναι θέμα τελικά πολιτικής επιλογής και όχι οικονομικής επιλογής, σίγουρα δεν οδηγεί στην απομόνωση, όπως σκόπιμα λέει ο κύριος Πρωθυπουργός, ρωτάμε εύλογα τον κύριο Πρωθυπουργό και την Κυβέρνησή του: Τι ανταλλάγματα έλαβε παραδείγματος χάρι στα εθνικά θέματά μας για να υιοθετήσει την ένταξη στην ΟΝΕ που είναι ντεφάκτο εναρμόνιση με το γαλλογερμανικό άξονα και γαλλογερμανικές παραπάνω θέσεις;

Και το ερώτημα είναι ανεξάρτητο από την οικονομική διάσταση και τις θυσίες στις οποίες υποβάλλεται ο ελληνικός λαός, τα λαϊκά στρώματα και το αδιέξοδο της συγκεκριμένης οικονομικής πολιτικής.

Όπως ξέρουμε, κανένα αντάλλαγμα δεν υπάρχει. Αντιθέτως, η Γερμανία και η Γαλλία στηρίζει αναφανδόν τις παράνομες και απαράδεκτες τουρκικές διεκδικήσεις στο Αιγαίο, αλλά και τις θέσεις της Τουρκίας στο Κυπριακό.

Η ευρωπαϊκή πολιτική, παρά τα όσα θέλει η Κυβέρνηση του κ. Σημίτη να μας κάνει να πιστέψουμε, βλέπουμε ότι είναι κυρίως πολιτική και λιγότερο οικονομική άλλο αν οι γνωστοί πολιτικοί και οι κυβερνώντες στη χώρα μας θέλουν να δώσουν στην εξαρτημένη πολιτική τους περιεχόμενο δήθεν ιστορικής αναγκαιότητας.

Κύριοι συνάδελφοι, όποιος δεν μπορεί να φύγει πριν είναι αργά για τη χώρα μας και γι' αυτόν τον ίδιο, ας αφήσει τις δικαιολογίες και ας αφήσει τις δήθεν ιστορικές αναγκαιότητες. Τους κατάλαβε πλέον ο ελληνικός λαός, τους καταλάβαμε και εμείς.

Ας έλθουμε τώρα στα Βαλκάνια. Στη θεώρηση των βαλκανικών πραγμάτων, θα αφήσουμε συνειδητά εκτός προς το παρόν την Τουρκία, γιατί με αυτήν θα ασχοληθώ παρακάτω.

Τα Βαλκάνια μετά την πτώση της Σοβιετικής Ένωσης έγιναν χώρος διαμοιρασμού ζωνών επιρροής. Η διάλυση της Γιουγκοσλαβίας εκεί βασικά οφείλεται. Και όσο οι συσχετισμοί επιρροών δεν οριστικοποιούνται, τόσο οι κίνδυνοι στα Βαλκάνια θα παραμένουν και ίσως να αυξάνονται. Για να γίνω σαφέστερος, θα πω ότι τα Βαλκάνια είναι χώρες ανταγωνισμού του αγγλοαμερικανικού που προανέφερα παράγοντα, με το γερμανικό και στην άκρη, με τα σημερινά δεδομένα, έχουμε μια Ρωσία δύναμη, γεωγραφικά, όμως, πλησίον και με ζωτικά συμφέροντα στην περιοχή, η οποία απλά λόγω των οικονομικών και άλλων δυσχερειών, παρακολουθεί τις εξελίξεις. Δεν πρέπει, όμως, να υποτιμάμε τη Ρωσία.

Είδαμε προηγουμένως και το ανέλυσα, ότι η ΟΝΕ τελικά είναι πολιτική επιλογή στήριξης της Γερμανίας, η οποία διεκδικεί εκτός των άλλων και ζώνες επιρροής στα Βαλκάνια, δηλαδή, στη δική μας περιοχή, γιατί εμείς ταυτόχρονα είμαστε χώρα των Βαλκανίων και της Ενωμένης Ευρώπης.

Η Ελλάδα, κύριε Πρωθυπουργέ και κύριε Υπουργέ των Εξωτερικών, τι έλαβε στην περιοχή των Βαλκανίων σαν αντάλλαγμα γι' αυτήν τη στήριξη; Προφανώς, τίποτε, αφού ούτε καν το θέμα με τα Σκόπια δεν λύθηκε. Αντίθετα και αυτό φυλλορροεί για δημιουργία ντεφάκτο κατάσταση εις βάρος της Ελλάδος.

Μια σάφρων, λοιπόν, πολιτική κατά την άποψή μας, στα Βαλκάνια, θα πρέπει να είναι η συνέχεια επιλογών που θα κάνουμε στην ευρωπαϊκή πολιτική, η οποία ως ελληνικό αντίτιμο θα πρέπει να έχει συγκεκριμένες αντιπαροχές στα εθνικά μας θέματα, δηλαδή, προστασία της χώρας μας με βάση το Διεθνές Δίκαιο, αλλά και στα Βαλκάνια.

Τις επιλογές σας, κύριε Πρωθυπουργέ, στην ευρωπαϊκή πολιτική τις ξέρουμε. Το αντίτιμο όμως δεν είδαμε. Αντιθέτως, συνεχώς σε όλα τα εθνικά θέματα, σε όλο το μέτωπο, σε όλα τα σύνορά μας τελικά οι επιλογές που γίνονται από τους μεγάλους της Ευρώπης και εκτός Ευρώπης είναι εις βάρος μας.

Δεν γνωρίζουμε, κύριοι συνάδελφοι, ούτε εσείς ούτε εμείς, τι έχει συμφωνήσει και με ποιον η Κυβέρνηση. Ούτε σήμερα μας φώτισε με αυτήν τη γενικόλογη συζήτηση, η οποία μου θύμιζε τις εκθέσεις που γράφαμε στο δημοτικό σχολείο, "ξυπνήσαμε, ντυθήκαμε, πλυθήκαμε, πήγαμε σχολείο και ξαναγυρίσαμε".

Φοβόμαστε εμείς ως Δημοκρατικό Κοινωνικό Κίνημα ότι δεν υπάρχει ούτε βαλκανική πολιτική, όπως δεν υπάρχει και ευρωπαϊκή. Όλα αφήνονται στην τύχη και στη μοίρα τους.

Αν δεν καταναήσουμε ότι η εξωτερική πολιτική γίνεται μόνο αν αναζητήσουμε αυτούς με τους οποίους ταυτίζονται τα συμφέροντά μας, με τους οποίους και θα πρέπει να διαπραγματευθούμε το μερίδιό μας, τότε θα πρέπει να ξέρουμε ότι θα γνωρίζουμε και από εδώ και πέρα, όπως και μέχρι σήμερα συνεχώς αποτυχίες.

Το Σκοπιανό για παράδειγμα είναι σημαντικό ζήτημα που μπορεί υπό συνθήκες να πάρει επικίνδυνη τροπή και αυτή η απλοποίηση που άκουσα απόψε για πολλοστή φορά κάθε άλλο παρά υπηρετεί την υπόθεση των Βαλκανίων. Ουδέποτε επιτρέπεται η Ελλάδα, κατά την άποψη του ΔΗ.Κ.ΚΙ. που είναι σταθερή και πάγια να αναγνωρίζει το κράτος αυτό με το όνομα Μακεδονία ή παράγωγά της. Σε άλλη περίπτωση αν το αναγνωρίσει κατά την άποψή μου εκχωρεί δυνατότητες διεκδικήσεων σε βάρος του εθνικού χώρου, που θα υποδαυλίζονται από τις ΗΠΑ ή από το γερμονογαλλικό άξονα που ανέφερα πριν.

Μια αναγνώριση και μόνο μετρά για τους Σκοπιανούς και τους απροστάτευτους. Η ελληνική. Αυτή και μόνο επιδιώκουν αυτές οι δυνάμεις και δεν πρέπει να την παραχωρήσουμε ποτέ. Άλλωστε όσο δεν αποκρυσταλλώνονται τα σύνορα στα Βαλκάνια, τόσο λιγότερο έχουμε κίνητρο να προχωρήσουμε σε δεσμεύσεις. Οι μεγάλες κινήσεις δεν έχουν ολοκληρωθεί στα Βαλκάνια και απέχουν πάρα πολύ κατά την άποψή μας

από την ολοκλήρωση της τελικής μορφής. Πάντως θα πρέπει να έχουμε υπόψη ότι καμία ελληνική βαλκανική πολιτική δεν είναι πλήρης χωρίς τη ρωσική παρουσία. Η Ρωσία, όπως είναι φυσικό, αναζητεί συμμάχους. Και επειδή σήμερα περνά δύσκολες ώρες, είναι σήμερα ο κατάλληλος χρόνος για μας για να έχουμε και να δημιουργήσουμε στενές σχέσεις. Αργότερα που θα έχει ξεπεράσει τις δυσκολίες οι όροι θα είναι επαχθέστεροι και δικαιολογημένα.

Τώρα ας έλθουμε στη μεσογειακή πολιτική, όπως εμείς τη βλέπουμε. Μεσογειακή πολιτική τι σημαίνει; Σημαίνει βασικά τα εξής: Πρώτον σχέση με το αραβικό έθνος. Δεύτερον, σχέση με το Ισραήλ. Τρίτον, σχέση με τις ΗΠΑ και δευτερευόντως με τη Βρετανία στη λογική που προανέφερα. Τέταρτον, σχέση με το Ιράν. Πέμπτον, σχέση με τη Ρωσία. Έκτον, σχέση με τις δημοκρατίες του Καυκάσου και της Μαύρης Θάλασσας και έβδομον σχέσεις με την Τουρκία.

Όλα αυτά κυρίες και κύριοι συνάδελφοι περιφέρονται γύρω από ένα τεράστιο σημασίας ζήτημα για την παγκόσμια οικονομία που είναι το πετρέλαιο. Οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής ως η μόνο απομείνασα υπερδύναμη, έχει διαφυλάξει για τον εαυτό της το ρόλο του εγγυητή, της ροής του πετρελαίου στις βιομηχανικές χώρες, σε συνδυασμό με τη δεύτερη εγγύηση ότι θα παρέχεται το πετρέλαιο σε εύλογες τιμές. Σε αντάλλαγμα κατοχυρώνουν οι ΗΠΑ ηγεμονική θέση στις παγκόσμιες υποθέσεις στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης της αγοράς και της νέας παγκόσμιας τάξης που πάνε να διαμορφώσουν. Η εξίσωση ΗΠΑ με πετρέλαιο, ισχύει απολύτως και επί όσο χρόνο αυτή η εξίσωση ισχύει, οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής θα είναι παρούσες στη Μεσόγειο. Και δεν μπορούμε κατά συνέπεια αυτό να το αγνοήσουμε ως γεγονός. Αυτή η μονοπωλιακή σχέση των ΗΠΑ με τα πετρέλαια της Μέσης Ανατολής κάνει το ρόλο τους στην παγκόσμια οικονομία, όπως είναι φυσικό, είτε το θέλουμε είτε δεν το θέλουμε, κυρίαρχο. Βασικοί σύμμαχοι των ΗΠΑ στην περιοχή –και εδώ είναι το ψήτο για μας– είναι το Ισραήλ και η Τουρκία. Για το ρόλο του το Ισραήλ αμείβεται όπως το παρακολουθούμε με την εγγύηση της ασφάλειάς του από τις ΗΠΑ. Όσον αφορά, όμως, την Τουρκία η αμοιβή, επειδή δεν μπορεί να παρεσχεθεί με διευκόλυνση οικονομικού ρόλου, μιας και η τουρκική οικονομία δεν έχει τέτοιες θέσεις –πληθωρισμό πλεόν του 100% και μια σειρά άλλα ζητήματα– η αμοιβή που δίνεται είναι με τη διασφάλιση στην Τουρκία ρόλου περιφερειακής δύναμης, αλλά όμως παραδοσιακού τύπου.

Όλα αυτά που άκουσα εδώ και από τον κύριο Πρωθυπουργό και από τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και από τον κ. Κωνσταντόπουλο, κατά την άποψή μας είναι έξω από τη σημερινή πραγματικότητα στην περιοχή και τη διεθνή πραγματικότητα.

Γι' αυτό κατά την άποψή μας, η τουρκική εξωτερική πολιτική προς τους γείτονες, μεταξύ των οποίων και στην Ελλάδα, είναι τύπου πολιτικής κανονιοφόρων του περασμένου αιώνα. Γι' αυτό και μας προκαλούν συνεχώς.

Το τουρκικό σύστημα εξουσίας και η τουρκική οικονομία δεν επιτρέπουν άλλου είδους σχέσεις. Γι' αυτό και τους δίνουν αυτό το ρόλο.

Έχουμε την εντύπωση ότι δυστυχώς αυτό δεν έχει συνειδητοποιηθεί από την ελληνική Κυβέρνηση και όχι μόνο.

Σε αυτό το σημείο πρέπει να πούμε κάποιες σκέψεις για την Τουρκία για να δούμε τελικά ποιος είναι ο αντίπαλός μας, τι πρέπει να περιμένουμε από την Τουρκία και από τις συναντήσεις στη Μαδρίτη, στην Κρήτη κ.ο.κ., για να προσδιορίσουμε τελικά με βάση μια σωστή ανάλυση και εκτίμηση, τη δική μας πολιτική απέναντι στην Τουρκία. Διότι η Τουρκία έχει πολιτική. Αυτή την αναλύουμε και με αυτά που είπαμε και με αυτά που θα πούμε πιο κάτω.

Η Τουρκία είναι όπως ξέρουμε όλοι, ένα πολυεθνικό κράτος με κατ' επίφαση δημοκρατία, με τρομερές επίσης, κοινωνικές ανισότητες, με πολιτισμικό φάσμα που χωρίζει μια μικρή δυτικόστροφη κοινωνία και κοινωνική τάξη από τις πολυπληθείς λαϊκές μάζες. Είναι ένα κράτος με εντυπωσιακή γεωγραφική ανακατανομή και ανισοκατανομή της ανάπτυξης μεταξύ

της πολύ καθυστερημένης Ανατολίας και της σχετικά ανεπτυγμένης Δυτικής Μικράς Ασίας.

Τολμούμε εδώ να πούμε ότι τηρουμένων των αναλογιών η Τουρκία βρίσκεται σήμερα στο ίδιο δίλημμα που βρέθηκε πριν από έξι χρόνια και η Σοβιετική Ένωση όπου ο Γκορμπατσώφ, έλυσε με τον τρόπο που γνωρίζουμε όλοι, με τον αδόκιμο τρόπο.

Η Σοβιετική Ένωση όπως ξέρουμε, ήταν μία αχανής χώρα, πολυεθνική με υπερδυναμικά βάρη ως δεύτερη υπερδύναμη και με ένα σύστημα εξουσίας που, πέραν όλων των άλλων, διατηρούσε την ενότητα με διάφορους ανορθόδοξους τρόπους, όπως απεδείχθη εκ των υστέρων. Ο εκδημοκρατισμός του συστήματος όμως, σε συνδυασμό με την παραίτηση ή την αδυναμία να φέρει τα βάρη της ως υπερδύναμη, οδήγησαν στη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης. Αυτό βέβαια έγινε με ομαλό τρόπο, κάτι που είναι, όπως γνωρίζουμε, ιστορικά όχι συνηθισμένο.

Η Τουρκία όμως –για να κάνουμε αναλογικά τον παραλληλισμό– διατηρείται ενωμένη μόνο κάτω από την πίεση του στρατιωτικού και διπλωματικού κατεστημένου. Γι' αυτό και το σύστημά της δεν μπορεί να είναι ποτέ δημοκρατικό, όσο υπάρχει αυτή η δομή. Δημοκρατία στην Τουρκία σημαίνει, όπως είναι φανερό, να τεθούν στο πολιτικό περιθώριο οι στρατιωτικοί από πλευράς άσκησης πολιτικής εξουσίας και έτσι να τεθεί αναγκαστικά σε κίνδυνο η ενότητα της χώρας, αν δηλαδή τεθεί στο περιθώριο το τουρκικό κατεστημένο.

Εάν δούμε ιστορικά το δόγμα του Ατατούρκ και των κληρονόμων του στρατιωτικών στη συνέχεια και μέχρι σήμερα, ότι στην Τουρκία υπάρχουν δήθεν μόνο Τούρκοι, είναι η άτυπη νομιμοποίηση της ουσιαστικής δικτατορίας που υπάρχει στην Τουρκία.

Από την άλλη πλευρά, οι στρατιωτικοί για να νομιμοποιήσουν την παραμονή τους στην εξουσία ως άρχουσα τάξη, παράγουν εθνικούς κινδύνους για την ακεραιότητα της Τουρκίας –παράδειγματος χάρη, Κούρδοι, Έλληνες, Αρμένιοι, Σύριοι, Ιρανοί, Ρώσοι και άλλοι– δίνοντας έτσι την εντύπωση στον τουρκικό λαό ότι είναι από παντού περικυκλωμένοι. Και αυτό το κάνουν σκόπιμα.

Κατά συνέπεια, δεν είναι τυχαίο ότι η Τουρκία έχει χειρίστες σχέσεις με όλα τα γύρω της κράτη, άρα και με εμάς που είμαστε γείτονές της.

Αυτά κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα λέμε όχι για να κάνουμε ιστορικές αναλύσεις, αλλά για να βγάλουμε τα συμπεράσματά μας για το σήμερα και το από δω και πέρα, αν θέλουμε να είμαστε σοβαροί, αν θέλουμε να είμαστε υπεύθυνοι και να ισχυριζόμαστε όχι με ωραία, αλλά ψεύτικα, μεγάλα λόγια –όπως ακούσαμε τον κύριο Πρωθυπουργό– αλλά με πράξεις και χάραξη συγκεκριμένης εθνικής στρατηγικής.

Κύριε Πρωθυπουργέ, μπορεί να φύγατε από εδώ τώρα. Το φόβο μας να έχετε, για να επιβεβαιώνετε καθημερινά το αντιδημοκρατικό σας πρόσωπο για όλα αυτά που κάνετε στο παρασκήνιο και τα γνωρίζετε.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Μην δίνετε μαθήματα δημοκρατικού φρονήματος στον κ. Σημίτη. Ο καθένας έχει την ιστορία του. Αυτός τη δική του και εσείς τη δική σας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Σας παρακαλώ, κύριε Υπουργέ.

Κύριε Πρωθυπουργέ, όποιος περιμένει ειρηνική συνύπαρξη με αυτήν τη χώρα που λέγεται Τουρκία, που σήμερα υπάρχει, είναι τουλάχιστον αφελής και όταν είναι Πρωθυπουργός, είναι και επικίνδυνος ταυτόχρονα για τα εθνικά συμφέροντα.

Πρέπει να συμφιλιωθούμε κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με τη σκέψη ότι οι παράνομες τουρκικές διεκδικήσεις θα μας συνοδεύουν για απροσδιόριστο χρόνο. Είναι στοιχείο δυναμικό, είναι στοιχείο δομικό του καθεστώτος στην Άγκυρα. Εξευρωπαϊσμός κατά συνέπεια και εκδημοκρατισμός της Τουρκίας σημαίνει και ενδεχόμενο διάσπασής της. Γι' αυτό, επειδή έτσι είναι, κατά την άποψή μας, το στρατιωτικό κατεστημένο της Τουρκίας ουδέποτε θα στερήσει να αποδεχθεί ένταξη της Τουρκίας στην Ευρώπη με τίμημα που θα έχει απαραίτητα σαν

κατάληξη τη διάσπαση της ίδιας της Τουρκίας. Άρα, το να μιλάμε και να συρόμαστε πίσω από αυτήν την άποψη, ότι η Τουρκία θα πάει στην Ευρώπη, νομίζω ότι είναι μία λαθεμένη συλλογιστική, η οποία μας οδηγεί και σε λαθεμένες επιλογές και πολιτικές, στρατηγικές και τακτικές απέναντί της.

Από την άλλη πλευρά, γνωρίζει το στρατιωτικό κατεστημένο της Άγκυρας ότι μια χαμένη μάχη θα σημάνει και το τέλος αυτού του κατεστημένου, γιατί θα ανοίξουν οι ασκοί του Αιόλου, όπως προανέφερα. Γι' αυτό, οι προκλήσεις απέναντί μας, κατά την άποψή μας, θα εγγιζούν μόνον το κατώφλι του θερμού επεισοδίου, το οποίο κατώφλι η Τουρκία θα ξεπεράσει μόνον όταν είναι απόλυτα βέβαια για το αποτέλεσμα, όπως έγινε και το 1974 στην Κύπρο.

Η αποφασιστικότητα συνεπώς, της ελληνικής πλευράς και ο σαφής καθορισμός των αδιαπραγμάτευτων θέσεών μας, δίνει τη μεγαλύτερη εγγύηση ότι η Τουρκία δεν θα μπει στον πειρασμό ή ακόμη καλύτερα, δεν θα πάρει το λαθεμένο μήνυμα ότι και αυτήν τη φορά η Ελλάδα θα υποχωρήσει.

Από τα παραπάνω συμπεραίνεται ότι η προσέγγιση του τουρκικού προβλήματος πρέπει να γίνει με συνδυασμό κινήσεων που θα στοχεύουν στο να συνειδητοποιήσει η άλλη πλευρά, δηλαδή, η Τουρκία, ότι η τυχодиωκτική πολιτική της μπορεί να έχει θανατηφόρα για το τουρκικό καθεστώς αποτελέσματα. Οι κινήσεις αυτές, πρέπει κατά την άποψή μας, να είναι μείγμα μέτρων διπλωματικών και αμυντικών, που να δίνουν τη μέγιστη προτεραιότητα απέναντι στην Τουρκία.

Θα προτείνουμε αυτήν τη στιγμή ορισμένα μέτρα, αρχίζοντας από το τι δεν πρέπει οπωσδήποτε να κάνουμε, έστω από εδώ και πέρα.

Πρώτον, πρέπει να γνωρίζουμε ότι δηλώσεις προς τον ελληνικό λαό του τύπου "τι θέλετε, να κάνουμε πόλεμο;" το βράδυ των Ιμίων, όπως αυτές διατυπώθηκαν τότε τον Ιανουάριο του 1996, δίνουν το χειρότερο μήνυμα στην Άγκυρα για την έλλειψη ελληνικής αποφασιστικότητας.

Δεύτερον, διάλογος για το αν προέχει η άμυνα της χώρας ή η σύγκλιση, δίνει σήμα στην Άγκυρα, κατά την άποψή μας, ότι υπάρχει αντικείμενο διεκδίκησης και ότι η άμυνα της χώρας δεν έχει απόλυτη προτεραιότητα για μας.

Τρίτον, δεν πρέπει να δείχνουμε ότι επειγώμαστε να κλείσουμε ειρήνη με την Τουρκία. Όποιος επείγεται, δίνει βάσιμα την εντύπωση ότι είναι διατεθειμένος να κάνει υποχωρήσεις.

Τέταρτον, δεν πρέπει να αφήνουμε την εντύπωση ότι όλα είναι διαπραγματεύσιμα, όπως πράττει η Κυβέρνηση μέχρι σήμερα και ειδικότερα ο κύριος Πρωθυπουργός.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΛΟΥΚΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ**)

Από την άποψη αυτή, κείμενα σαν αυτό της Μαδρίτης –που εμείς το αποκαλέσαμε από την πρώτη στιγμή κείμενο της ντροπής– που αναφέρονται γενικώς, έξω από το ισχύον καθεστώς της Λωζάνης, του Μοντρέ, των Παρισίων και έξω από το Διεθνές Δίκαιο, σε ζωτικά συμφέροντα και ενδιαφέροντα της Τουρκίας, είναι πραγματικά ολέθρια για τα εθνικά μας συμφέροντα.

Ας έρθουμε τώρα στην εθνική στρατηγική που δεν μπορεί παρά να είναι η σύνδεση της ευρωπαϊκής, της βαλκανικής και της μεσογειακής πολιτικής μας.

Κατά την άποψή μας, οι ελληνοτουρκικές σχέσεις που είναι ψυχροπολεμικές, έτσι κι αλλιώς έχουν περάσει ήδη από καιρό σε μια φάση μαχητικής συνύπαρξης. Αυτή η φάση θα κρατήσει για απροσδιόριστο χρονικό διάστημα, επί όσο χρόνο, δηλαδή, θα υπάρχει αυτό το στρατιωτικό καθεστώς στην Τουρκία.

Με τη στάση τους οι Αμερικανοί και η Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως αυτή εκφράζεται από το Διευθυντήριο των Βρυξελλών, προστατεύουν την Τουρκία, γιατί εκτιμούν πως η διάλυσή της αυτήν τη στιγμή θα βλάψει τα δικά τους συμφέροντα στην περιοχή, αποσταθεροποιώντας την περιοχή προς όφελος άλλων δυνάμεων που δεν τις ελέγχουν.

Η Τουρκία και σήμερα είναι κατά την άποψή μας ο μεγάλος ασθενής της περιοχής. Είναι επίσης, το τελευταίο κεφάλαιο του γνωστού ανατολικού ζητήματος.

Τα ελληνικά συμφέροντα στην περιοχή συγκλίνουν ή και ταυτίζονται ορισμένες φορές με συμφέροντα δυνάμεων μη φιλικών ή ανταγωνιστικών προς τη Δύση.

Πρέπει κατά συνέπεια, κάθε φορά να αναζητούνται οι ισορροπίες που θα συμβιβάζονται τα διαφορετικά αυτά συμφέροντα. Αυτό όμως, σημαίνει ότι θα πρέπει να ορίσουμε προτεραιότητες και προτεραιότητα κατά την άποψή μας, είναι η ανασχέση της τουρκικής επεκτατικότητας.

Επιδιώκουμε επίσης, ισόρροπες σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση, τη Ρωσία, τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και την Κίνα. Οι ισόρροπες αυτές σχέσεις δεν πρέπει να διακυβεύονται για καμία κοινή εξωτερική πολιτική εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όπως αναπτύξαμε πριν, το ευρωπαϊκό μέλλον, είναι ακόμα ασαφές.

Η σύνθεση λοιπόν, απαιτεί για μας να περιμένουμε την ολοκλήρωση της νέας ισορροπίας, προτού σπεύσουμε σε θυσίες και παραχωρήσεις, στο όνομα μιας ευρωπαϊκής προοπτικής, αγνώστου ή και ανύπαρκτου σήμερα περιεχομένου, προς την οποία μας εξωθούν επίμονα οι εντός των τειχών "ευρωπαϊστές".

Δεν παραιτούμαστε από την αρχή της ομοφωνίας, εντός της Ενωμένης Ευρώπης, έναντι οποιουδήποτε τιμήματος, όπως και δεν ενδίδουμε σε θέματα εθνικής κυριαρχίας.

Θα πρέπει να οικοδομήσουμε κατά συνέπεια, στέρεες και μακράς πνοής φιλίες που θα περικλείουν την Τουρκία, όπως φιλίες με το Ιράν, με τις χώρες του Καυκάσου, το Ιράκ, τη Συρία, τις χώρες της Μαύρης Θάλασσας.

Στο πλέγμα αυτών των σχέσεων και για λόγους ισορροπίας, θα απαιτηθούν προσεγμένες σχέσεις εμπιστοσύνης και με το Ισραήλ, βασικό στοιχείο στο μεσανατολικό πλέγμα σχέσεων. Η πολιτική αυτή θα πρέπει αναγκαστικά να εξελίσσεται μέσα από αντιθέσεις και από αντιφάσεις, αλλά είναι αναγκαία, κατά την άποψή μας, στρατηγική επιλογή.

Δεν κλείνουμε κανένα μέτωπο με την Τουρκία. Τα αφήνουμε όλα ανοιχτά, συνειδητά, στο βαθμό που δεν μας επιτρέπει ο διεθνής συσχετισμός δυνάμεων να τα λύσουμε ευνοϊκά για μας. Άλλωστε, η ύπαρξη αυτών των προβλημάτων χρονολογείται από πολλές δεκαετίες. Η ύπαρξη μάλιστα, αυτών των προβλημάτων και των μετώπων, θα λειτουργεί σαν πρόσθετη παρενόχληση για την Τουρκία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι εθνικές επιλογές, δεν συμβιβάζονται με μαλθακότητα και κοσμοπολίτικους εκσυγχρονισμούς. Αυτά είναι συνταγή καταστροφής κατά την άποψή μας, σ'έναν κόσμο που έχει γυρίσει ανάποδα. Το Κυπριακό για παράδειγμα, το κουβαλάμε και αυτό σαράντα χρόνια.

Θα το κουβαλήσουμε όσα χρόνια χρειασθεί, μέχρι να μωρέσουμε να το λύσουμε κατά τρόπο δίκαιο και εθνικά ασφαλή. Όποιος κλείσει το Κυπριακό με βάση τις ιδέες που ακούγονται τον τελευταίο καιρό, που στην ουσία είναι νομιμοποίηση τετελεσμένων γεγονότων, είναι συνομοσπονδία, να είναι έτοιμος αμέσως μετά να συζητήσει για τη Θράκη, για το Αιγαίο και να είναι τότε βέβαιος ότι έχει εξασφαλίσει μία μελανή σελίδα στην ιστορία του Ελληνικού Έθνους.

Εκτός όμως από τη μελανή σελίδα στην ιστορία, θα αναζητηθούν άμεσα και θα επιμερισθούν ευθύνες από τον ίδιο τον ελληνικό λαό και από τον Ελληνισμό. Δεν αντέχουμε, κύριοι της Κυβέρνησης, άλλη εθνική υποχώρηση.

Στα Βαλκάνια θα πρέπει να οικοδομήσουμε σχέσεις εμπιστοσύνης, προνομιακές, θα έλεγα, με τη νέα Γιουγκοσλαβία, τη Βουλγαρία και την Αλβανία. Δεν πρέπει όμως σε καμία περίπτωση να επιτρέψουμε, οι άριστες σχέσεις που έχουμε και πρέπει να έχουμε με τη φίλη Σερβία να παρεξηγηθούν από τις δύο άλλες χώρες, την Αλβανία και τη Βουλγαρία.

Στόχος μας –όσο εξαρτάται από εμάς– πρέπει να είναι η σταθεροποίηση στα βόρεια σύνορά μας, έτσι ώστε να ελαχιστοποιούνται οι δυνατότητες των εξωθεν παρεμβάσεων: Ευρώπη, Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής.

Η σταθεροποίηση, ταυτόχρονα με την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής, για την οποία πρέπει σε ό,τι μας αφορά να κάνουμε το μέγιστο δυνατό, είναι εγγύηση ότι και στα ανατολικά σύνορα θα ληφθεί το μήνυμα θετικά για μας. Ακόμα

όμως και αν δεν ληφθεί η τουρκική πρόκληση, θα αντιμετωπισθεί τότε με άλλους όρους. Θυμηθείτε το Μάρτη του 1987, όταν μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ο Έλληνας Υπουργός Εξωτερικών πήγε την ίδια στιγμή στη Βουλγαρία και έτσι οι απειλές για παραβίαση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων δεν αποτολμήθηκαν, ούτε από την Τουρκία ούτε από τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, που στηρίζαν εκείνες τις απειλές για παραβίαση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων.

Το πρόβλημα των Σκοπίων είναι τμήμα αυτής της πολιτικής σταθεροποίησης, όπως εμείς το βλέπουμε. Αυτό θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στα πλαίσια των σχέσεων εμπιστοσύνης που θα οικοδομούνται με την Αλβανία, τη νέα Γιουγκοσλαβία και τη Βουλγαρία. Θα πρέπει να συμφωνήσουμε με τις χώρες αυτές ότι δεν πρέπει να επιτραπεί στο κράτος των Σκοπίων να "τινάξει στον αέρα" την περιοχή με ένα ρόλο αποσταθεροποιητή, τώρα και στο μέλλον.

Θα εγγυηθούμε και εμείς και αυτές οι χώρες που είναι γειτονικές, όλα τα σύνορά της, την ύπαρξη αυτού του κράτους και θα είναι για μας σεβαστό το κράτος και ο λαός του. Ασφαλώς, δεν θα αναγνωρίσουμε το κράτος αυτό, όπως προανέφερα με το όνομα Μακεδονία ή παράγωγο του, γιατί αυτός θα είναι παράγοντας αποσταθεροποίησης ολόκληρης της Βαλκανικής Χερσονήσου. Άλλωστε, αν αφεθεί στο κράτος των Σκοπίων η δυνατότητα άσκησης ρόλου κράτους-προβοκάτορα για το μέλλον, σε συνδυασμό με την εγγύηση ύπαρξης του των συνόρων του, αναιρείται και η σκοπιμότητα επιμονής, του ίδιου του κράτους και αυτών που ηγούνται, για το όνομα. Θα αρκесθούν να διαχειρίζονται, όπως αυτοί θέλουν, κυριαρχικά, το κράτος που έχουν φτιάξει.

Με τα προηγούμενα που ανέφερα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δώσαμε το περίγραμμα μιας εθνικής στρατηγικής για την αντιμετώπιση της βαλκανικής κρίσης. Είναι αυτονόητο ότι η στρατηγική αυτή έχει το κόστος της, όπως άλλωστε και κάθε άλλη στρατηγική. Είναι όμως η μόνη, κατά την αποψη μας, που εγγυάται ασφαλή και αξιοπρεπή διέλευση από τις Συμπληγάδες των καιρών μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έθνη που δεν είναι διατεθειμένα να αγωνισθούν, να είναι έτοιμα για το ρόλο υπηρέτη αυτών που διεκδικούν και αγωνίζονται και αυτών που καλώς ή κακώς θεωρούν ότι είναι η κάθε χώρα δική τους υπόθεση. Έτσι ήταν πάντα, έτσι είναι και σήμερα και να μη σπεύσει κανείς αιθεροβάμων ευρωπαϊστής να μας πει ότι οι άνθρωποι αλλάζουν, ότι οι καιροί αλλάζουν και ότι δήθεν η Ευρωπαϊκή Ένωση θα εγγυηθεί τα δικά μας σύνορα και θα υπερασπισθεί τα δικά μας δικαιώματα.

Άλλωστε μία γρήγορη ματιά στον κόσμο γύρω μας θα μας αφυπνήσει, όσους τουλάχιστον δεν έχουν αφυπνιστεί μέχρι σήμερα.

Και κλείνω λέγοντας δύο και μόνο λόγια για το νέο δόγμα του ΝΑΤΟ, το οποίο έρχεται σε συνέχεια μιας πολιτικής του Δεκεμβρίου του 1992 όταν κυβέρνηση ήταν η Νέα Δημοκρατία. Εμείς πραγματικά θεωρούμε ότι αυτές οι εξελίξεις, που υπήρξαν μέχρι σήμερα, σχετικά με τα όρια επιχειρησιακού ελέγχου ή το χώρο ευθύνης στην περιοχή, οδηγούν σε συγκυριαρχία στο Αιγαίο ενάντια προς αυτά, που προβλέπονται στη Συνθήκη της Λωζάνης, στην οποία Συνθήκη, όπως ξέρετε, η Τουρκία έχει παραιτηθεί οποιουδήποτε δικαιώματος πέρα από τα τρία ναυτικά μίλια από τις ακτές της.

Εμείς είμαστε αντίθετοι προς αυτήν τη λογική του νέου δόγματος, αλλά και προς αυτές τις ρυθμίσεις. Τη θέση μας αυτήν την έχουμε διατυπώσει κατ' επανάληψη. Είναι λάθος αυτό, που είπε η κ. Παπαρήγα, τουλάχιστον όσον αφορά εμάς, γιατί τη θέση αυτήν την έχουμε διατυπώσει κατ' επανάληψη και μέσα στη Βουλή αυτό το χρόνο, που είμαστε εδώ ως κοινοβουλευτικό κόμμα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με τη Συμφωνία της Μαδρίτης, η Κυβέρνηση άνοιξε πολιτικά το δρόμο –ας μην το ομολογή– για παρέκκλιση από το ισχύον νομικό καθεστώς στο Αιγαίο και παράλληλα με τον πέμπτο όρο, που δεσμεύεται πολιτικά να μην προχωρήσει σε μονομερείς ενέργειες, όταν αυτές

έρχονται σε αντίθεση με τις επιθυμίες της Τουρκίας, πραγματικά άρχισε να απεμπολεί το δικαίωμα, που είχαμε και έχουμε από το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας για επέκταση στα δώδεκα μίλια. Και ρωτάω την Κυβέρνηση, ρωτάω τον κύριο Πρωθυπουργό: Οι κουβέντες που έκανε στη Μαδρίτη και στην Κρήτη, οι κουβέντες που έκανε ο Υπουργός Εξωτερικών στη Νέα Υόρκη με τον ομόλογό του, σε ποια βάση γίνεται; Με βάση τα δώδεκα μίλια ή τα έξι μίλια; Γιατί ο κύριος Πρωθυπουργός εδώ πριν από οκτώ μήνες μίλησε για τα έξι μίλια, επικαλούμενος ότι έτσι γίνονταν και στο παρελθόν οι συζητήσεις από άλλες κυβερνήσεις. Περιμένουμε απάντηση. Περιμένουμε επίσης απάντηση και σε κάτι άλλο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Για την υφαλοκρηπίδα μιλάτε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Θα πάρετε το λόγο αμέσως μετά, κύριε Υπουργέ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Περιμένει απάντηση ο κύριος Πρόεδρος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Έκανε μία ερώτηση. Αν θέλει απάντηση ο κύριος Πρόεδρος θα του τη δώσω.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Παρακαλώ, μη μου λέτε τέτοια! Διότι πριν πάτε στη Μαδρίτη σας επισκέφτηκα να με ενημερώσετε και μου είπατε ότι δεν υπάρχει θέμα συμφωνίας με τους Τούρκους. Και μετά από λίγες μέρες έγιναν τα αντίθετα. Γι' αυτό σας καταγγέλλουμε, για ανακρίβειες που λέτε και σε εμάς ακόμη, όταν ερχόμαστε να ενημερωθούμε.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Τότε τι ζητάτε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Κύριε Υπουργέ, θα έχετε το λόγο αμέσως μόλις τελειώσει ο κύριος Πρόεδρος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Θυμηθείτε τι μου είπατε. Ήταν το θέμα με τους εμπειρογνώμονες. Και σας ρώτησα και μου είπατε...

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Με συγχωρείτε, αν θέλει απάντηση ο κύριος Πρόεδρος...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Κυρίες Υπουργέ, θέλετε τώρα να τον διακόψετε;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Μετά από λίγες ημέρες υπήρξε η συμφωνία της Μαδρίτης, που αφηνδιαστικά την άκουσε όλος ο λαός και εμείς ως Αρχηγοί των κομμάτων από τη Μαδρίτη και όχι από την Ελλάδα.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Μα είναι θέμα αυτό!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Σας παρακαλώ, κύριε Υπουργέ. Να ολοκληρώσει ο κύριος Πρόεδρος και αμέσως μετά θα πάρετε το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Κάνατε ένα πολύ σαφές ερώτημα. Θα σας δώσω μία πολύ απλή απάντηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ολοκληρώσατε, κύριε Πρόεδρε;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Όχι. Να τελειώσω;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Επιτρέπετε τη διακοπή;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Επιτρέπω.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Τι επιτρέπετε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Τη διακοπή για να μιλήσετε. Πρέπει να ρωτηθεί ο κύριος Πρόεδρος.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Κάνατε μία πολύ ρητορική και ενθουσιώδη ερώτηση στην οποία η απάντηση είναι πάρα πολύ απλή. Το ερώτημα που θέτετε δεν έχει καμία απολύτως σημασία. Μιλούσατε για την υφαλοκρη-

πίδα, υποθέτω. Έτσι δεν είναι;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Τε-
λειώστε και θα σας πω.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Μιλού-
σατε για τα έξι και τα δώδεκα μίλια.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Για τα
δώδεκα μίλια, με βάση το Διεθνές Δίκαιο της θάλασσας, που
έχουμε δικαίωμα και που άσκησαν οι Τούρκοι από την άλλη
πλευρά προς την Μαύρη Θάλασσα.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Για ποια
διαπραγμάτευση μιλούσατε; Για την υφαλοκρηπίδα;

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Μά-
λιστα.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Η δια-
πραγμάτευση για την υφαλοκρηπίδα, με βάση τα έξι μίλια και
εκείνη με βάση τα δώδεκα μίλια, έχει ως μέγιστη δυνατή
διαφορά επί της υφαλοκρηπίδας 3%. Το ερώτημά σας είναι
τελείως δευτερεύον. Όλη η φασαρία η οποία κάνετε τώρα
είναι για 3% της υφαλοκρηπίδας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Δη-
λαδή, παζάρια. Διαπραγματευόμαστε και τα ανάγεται σε
ποσοστά. Μα, αυτό σας είπα πριν. Εδώ είναι το λάθος της
πολιτικής σας.

Δεν προσέφερε τίποτα ο κ. Πάγκαλος.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Με σας
μιλάω, κύριε Τσοβόλα. Δεν έχω συζητήσει με κανέναν.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Η
ενημέρωση που μου δώσατε εμένα προσωπικά πριν γίνει η
συμφωνία της Μαδρίτης, όταν σας ρώτησα συγκεκριμένα:
–θυμηθείτε το κύριε Υπουργέ, ήταν τότε που στάλθηκε το
χαρτί από τους Έλληνες πραγματογνώμονες– τι βλέπετε,
κύριε Υπουργέ, θα προχωρήσετε αυτήν τη διαδικασία, θα
υπάρξει συνέχεια και συζήτηση; Μου είπατε επί λέξει: “όχι,
βλέπω τελειωμένο αυτό το πράγμα, δεν υπάρχει τίποτα”. Και
μετά από λίγο ανακοινώσατε Σύμφωνο στη Μαδρίτη με έξι
όρους, εκ των οποίων οι τρεις περιέχουν σαφώς αρχή αλλαγής
του ισχύοντος καθεστώτος στο Αιγαίο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εμείς πραγματικά πιστεύαμε
ότι σήμερα θα γινόταν μια ουσιαστική ενημέρωση. Διαπιστώ-
νουμε, όμως, ότι η Κυβέρνηση αποφεύγει ακόμη και στη Βουλή
την ενημέρωση. Είμαστε υποχρεωμένοι κατά συνέπεια να
χαράξουμε τη δική μας τακτική από εδώ και πέρα, γιατί
φοβόμαστε ότι αυτή η τακτική οδηγεί κάθε μέρα και περισ-
σότερο σε κινδύνους τα εθνικά μας συμφέροντα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Ο κύριος Υπουργός
έχει το λόγο.

Φθάνουν είκοσι λεπτά, κύριε Υπουργέ, ή θέλετε τριάντα
λεπτά;

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Όχι,
κύριε Πρόεδρε. Θα χρησιμοποιήσω λιγότερα από είκοσι λεπτά
και θα εξηγήσω αμέσως γιατί.

Σπανίως, κύριοι συνάδελφοι, είχα την αίσθηση, όπως απόψε,
ότι πραγματικά έγινε πολλή φασαρία για το τίποτα σε αυτήν
την Αίθουσα. Ήταν μια συζήτηση η οποία προσωπικά με
απογοήτευσε απόλυτα. Τίποτε δεν άκουσα που να παρουσιάζει
οποιοδήποτε ενδιαφέρον. Λυπάμαι πάρα πολύ, αυτό το λέω
με μετριοφροσύνη, με μετριοπάθεια και με ταπεινοφροσύνη.
Ξέρετε ότι ακούω, ξέρετε ότι διδάσκομαι, ξέρετε ότι συζητώ
εντίμως, αλλά απόψε δεν υπάρχει ένα επιχείρημα, δεν υπάρχει
ένα στοιχείο που να αξίζει τον κόπο να σχολιαστεί. Εάν
παρουσιάζομαι ενώπιόν σας και θα αναπτύξω μερικές στοι-
χειώδεις σκέψεις, είναι απλώς διότι έχει προβλεφθεί αυτή η
συμμετοχή των είκοσι λεπτών και θα προσπαθήσω να
προσεγγίσω το εικοσάλεπτο. Δεν έχω πραγματικά καμία
διάθεση να το κάνω.

Κατ' αρχήν, ο κ. Τσοβόλας διαπράττει την εξής κοινωνική
απρέπεια: Επικαλείται εδώ και μεταφέρει αυτολεξεί ένα
διάλογο που κάναμε οι δυο μας, γιατί δεν υπήρχε τρίτος
μάρτυρας. Επομένως, έχει τη δυνατότητα να μου αποδώσει
οποιοσδήποτε φράσεις και οποιεσδήποτε λέξεις και εγώ
επίσης. Επομένως, δεν έχει κανένα νόημα η συζήτηση.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Το
αρνείσθε αυτό;

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Τι να
αρνούμαι, κύριε Τσοβόλα; Δεν γίνονται αυτά που κάνετε
μεταξύ πολιτισμένων ανθρώπων. Όταν δυο άνθρωποι συζη-
τούν μόνοι τους, δεν μπορείτε να βγαίνετε και να λέτε: αυτό
είπα, αυτό είπατε. Τι νόημα έχει αν εγώ πω ότι δεν το είπατε
ή πω ότι το είπατε; Αυτά τα πράγματα δεν γίνονται. Είναι
στοιχειώδεις τρόποι συμπεριφοράς στην κοινωνία και θα
περίμενα μέσα στη Βουλή αυτοί οι στοιχειώδεις τρόποι
συμπεριφοράς να ισχύουν.

Σας εξήγησα και σας το επαναλαμβάνω και τώρα, ότι δεν
επρόκειτο να γίνει συμφωνία με την Τουρκία. Και σας εξηγώ
και τώρα ότι συμφωνία με την Τουρκία πράγματι δεν έχει γίνει.
Γιατί η ανακοίνωση της Μαδρίτης δεν αποτελεί συμφωνία με
τη Τουρκία. Για να υπάρξει συμφωνία θα έπρεπε η Τουρκία
να εγκαταλείψει το πλαίσιο προσέγγισης των ελληνοτουρκικών
διαφορών, το οποίο έχει διαμορφώσει εδώ και μερικές
δεκαετίες, ή θα έπρεπε εμείς να εγκαταλείψουμε το δικό μας
πλαίσιο προσέγγισης.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Μα,
κύριε Πάγκαλε ...

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε
Τσοβόλα, θα μου επιτρέψετε να μιλήσω προς τη Βουλή.

(Θόρυβος από τους Βουλευτές του Δημοκρατικού Κινημά-
του Κινήματος)

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΙΝΤΖΕΣ: Κύριε Πρόεδρε....

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Σας
παρακαλώ, κύριοι! Αρκετά!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Σας παρακαλώ,
κύριοι συνάδελφοι.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Αρκετά.
Εγώ αγαπώ το λαό, αλλά μέχρι ενός σημείου ο λαϊκισμός.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΟΒΟΛΑΣ (Πρόεδρος του ΔΗ.Κ.ΚΙ.): Κύριε
Πρόεδρε, έχετε υποχρέωση να εφαρμόσετε τον Κανονισμό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Αν δεν διακόπτετε,
κύριε Τσοβόλα, θα έχω τη δυνατότητα να τον εφαρμόσω.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Ο Κα-
νονισμός, κύριε Τσοβόλα, λέει να με διακόπτουν; Τι συμπε-
ριφορά είναι αυτή;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Σας παρακαλώ,
κύριε Υπουργέ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΙΝΤΖΕΣ: Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Κύριε Ιντζέ, όταν
διακόπτετε θα ακούτε τον αντίλογο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Προφα-
νώς τίποτα δεν αντελήφθηκε: Ότι η Τουρκία προσεγγίζει τις
ελληνοτουρκικές διαφορές ως θέματα συσχετισμού δυνάμεων
και γι' αυτό ζητάει συνομιλία εφ' όλης της ύλης, πολιτική,
χωρίς κανόνες, προδιαγραφές, αναφορά σε νομικό πλαίσιο και
χωρίς πρόβλεψη για τον τελικό κριτή, δηλαδή, χωρίς αναφορά
στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης ή άλλο τέτοιου είδους
θεσμό. Και είπα ότι επειδή η Τουρκία επιμένει σε αυτήν την
πολιτική, την οποία επί δεκαετίες έχει διαμορφώσει και επειδή
εμείς αυτήν την πολιτική ποτέ δεν θα τη δεχθούμε, όπως
ποτέ δεν την εδέχθη καμία Κυβέρνηση, δεν υπάρχει συμφωνία
εν όψει και δεν υπήρχε συμφωνία εν όψει και δεν έγινε
συμφωνία και ούτε στην Κρήτη έγινε συμφωνία και αυτήν τη
στιγμή που μιλούμε δεν υπάρχει συμφωνία. Αυτό σας είπα.
Αλλά αυτό είναι κάτι τελείως διαφορετικό από αυτό που
εμφανίστηκε εσείς σήμερα και σπεύσατε βεβαίως τώρα να
φύγετε και δεν σας έχω μπροστά μου για να δω ποιες είναι
οι αντιδράσεις σας.

Το λέω αυτό και ασχολούμαι με τον κ. Τσοβόλα, γιατί είναι
χαρακτηριστικό της σημερινής συμπεριφοράς των ηγετών της
Αντιπολιτεύσεως, αυτό που μόλις τώρα διαπιστώσαμε: Επι-
νόηση διαφωνιών, διαστροφή θέσεων, μετατόπιση ιστορική
γεγονότων, κατασκευή ενός πλαισίου, ενώ επί της ουσίας
είμαι σίγουρος, κύριοι συνάδελφοι, ότι μέσα σε αυτήν την
Αίθουσα για την πολιτική της Κυβέρνησης κανείς δεν διαφωνεί
και όποιος διαφωνεί θα όφειλε να μας πει τι άλλο θα έπρεπε

να έχουμε πράξει.

Ακούσαμε πρωτοφανείς θεωρίες για την πολιτική επιστήμη. Ακούσαμε τη θεωρία ότι αρκεί κανείς να δείχνει "αποφασιστικότητα" για να αποθαρρύνει τον αντίπαλο. Είναι η γενίκευση σε θεωρητικό επίπεδο της γνωστής συμβουλής: "αν σε κυνηγάνε τα σκυλιά του χωριού να μην τρέχεις ποτέ γιατί έρχονται και σου δαγκώνουν τη φτέρνα, ενώ αν τα κοιτάξεις στα μάτια φεύγουν". Μα είναι έτσι οι διεθνείς σχέσεις; Εδώ υπάρχουν αντικειμενικές συνθήκες, συσχετισμοί δυνάμεων, επιρροές διεθνείς. Είναι θέμα ψυχολογικό, θέμα συμπεριφοράς; Η στάση της Τουρκίας καθορίζεται από το αν ο Σημίτης θα κοιτάξει ή θα μιλήσει αγέρωχα στον αντίπαλό του;

Και επειδή ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης δεν έχει μεγάλη πείρα από χωριά, φαντάζομαι, μάλλον είναι η μεταφορά μέσα στην Αίθουσα των γνωστών σχολών των αμερικανικών πανεπιστημίων που καθορίζουν και εξηγούν τα πάντα με συμπεριφορές, του γνωστού behaviorism. Και ο behaviorism είχε κάποια αξία για να εξηγήσει την πραγματικότητα, αλλά εν πάση περιπτώσει δεν μπορεί να εξηγήσει την πραγματικότητα ολόκληρη.

Η Τουρκία συμπεριφέρεται, όπως συμπεριφέρεται, κύριοι συνάδελφοι, διότι φθάσαμε πλέον σε κρίσιμο σημείο για την πολιτική της συμπεριφορά και τις πολιτικές της σταθερές. Η Τουρκία αντιμετωπίζει με δέος την προοπτική να μπει η Κύπρος στην Ευρωπαϊκή Ένωση και αυτή να είναι απέξω. Η Τουρκία αντιμετωπίζει με δέος το γεγονός ότι ενώ τόσα χρόνια έλεγαν όλες οι κυβερνήσεις στον τουρκικό λαό ότι "εμείς είμαστε μία μεγάλη ευρωπαϊκή χώρα", "οι πρώτοι οι οποίοι θα συζητήσουν με τους Ευρωπαίους είμαστε εμείς". Βλέπει να περνάνε μπροστά της όχι μία ή δύο, αλλά δέκα χώρες και η Κύπρος και αυτοί να μένουν στο περιθώριο. Γιατί η καλύτερη δυνατή μεταχείριση την οποία μπορούν να ελπίζουν από την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι η συμμετοχή σε μία διάσκεψη, η οποία θα είναι απλώς χάριν εντυπώσεων, μία παραμυθία, μία παρηγοριά, την οποία μερικοί θέλουν να δώσουν στην Τουρκία. Αυτό είναι η καλύτερη δυνατή πρόταση για την Τουρκία αυτήν τη στιγμή, πρόταση την οποία βεβαίως εμείς δεν αποδεχόμαστε και της οποίας την πραγματοποίηση δεν θα επιτρέψουμε. Είναι δεινή η διπλωματική θέση της Τουρκίας. Μόνο σε αυτήν την Αίθουσα η Τουρκία επιτυγχάνει τα πάντα, προελαύνει ακάθεκτη, πειθεί τους πάντας, έχει πάντα δικιο, μόνο σε αυτήν την Αίθουσα, κατά μερικούς που άκουσα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Και εμείς υποχωρούμε προτροπάδην, έχουμε πάντα λάθος, έχουμε παραδεχθεί τα πάντα. Με συγχωρείτε αυτού του είδους η προσέγγιση δεν είναι υπεύθυνη προσέγγιση.

Ακούσαμε και τη θεωρία της στιβαρότητας και επί της οποίας θα ήθελα περισσότερα στοιχεία. Διότι δεν ξέρω αν ο κύριος Πρωθυπουργός μπορεί να διεκδικήσει τον τίτλο του στιβαρού, αλλά εγώ οπωσδήποτε τον διεκδικώ, παρά την ηλικία μου, και έναντι οιοδήποτε από τους προλαλήσαντες.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

Αλλά, τι είναι η στιβαρότητα; Αν εννοεί ο Αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης ότι πρέπει να έχουμε μία αντοχή στις διεθνείς πιέσεις, επί ποίου σημείου, κύριοι συνάδελφοι, υπάρχει διαφωνία; Διαφωνεί κανείς ότι θα έπρεπε να βελτιώσουμε τα οικονομικά μας, για να αντέχουμε περισσότερο στις πιέσεις; Μία χώρα χρεωμένη, μία χώρα αδύνατη, οικονομικά εξαρτημένη δεν έχει προφανώς αντοχή στις πιέσεις. Διαφωνεί κανείς ότι θα έπρεπε να προχωρήσουμε και να ενταχούμε στην πρωτοπόρα ομάδα χωρών που είναι ο σκληρός πυρήνας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σ' αυτούς που μεθαύριο θα εφαρμόσουν το ενιαίο νόμισμα, διότι αυτή η διαπραγματευτική θέση θα είναι ασύγκριτα ισχυρότερη από οποιαδήποτε άλλη; Διότι άκουσα εδώ να καταδικάζεται η Κυβέρνηση από ομιλητές, διότι προωθεί τη θέση της χώρας στα πλαίσια της ευρωπαϊκής ενοποίησης, διότι λέει, θα ήταν προτιμότερο να βρισκόμαστε αλλού.

Και αυτό εν έτει 1998, όταν πλέον ούτε σοσιαλιστικό στρατόπεδο υπάρχει ούτε Τρίτος Κόσμος ούτε κίνημα αδεσμεύτων. Θέλουν οι συνάδελφοι να είμαστε αλλού, ενώ το

αλλού δεν υφίσταται παρά μόνο στη φαντασία τους ή μάλλον παρά μόνο στη μνήμη τους, διότι απλώς επαναλαμβάνουν πράγματα που συνήθισαν να λένε, χωρίς να λαμβάνουν καθόλου υπόψη τους ότι έχει αλλάξει ο κόσμος γύρω μας, γκρεμίστηκαν πραγματικότητες δεκαετιών και νέες αλήθειες ξεκινάνε, τις οποίες δεν ξέρουμε ακόμη να τις μετρήσουμε.

Και καλούμεθα εμείς από αρχηγό κόμματος αυτής της Βουλής, να παραμείνουμε ταυτόσημοι με τον εαυτό μας, διότι άκουσα αυτήν την πρωτοφανή θεωρία και μάλιστα από Αρχηγό προοδευτικού Κόμματος. Οι άνθρωποι, λέει, και οι κοινωνίες "ποτέ δεν αλλάζουν". Βρισκόμαστε, δηλαδή, σε πλήρη μεσαιώνα. Γιατί αυτό ούτε στο μεσαίωνα δεν έχει λεχθεί με τόσο καθαρότητα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπάρχουν ραγδαίες αλλαγές και μέσα στα πλαίσια αυτών των ραγδαίων αλλαγών, γίνονται δυνατά τεράστια επιτεύγματα. Εγώ δεν ισχυρίζομαι ότι η Διάσκεψη της Κρήτης έγινε επειδή Πρωθυπουργός ήταν ο Σημίτης και Υπουργός Εξωτερικών εγώ και άλλοι συνάδελφοι, εργάστηκαν μαζί μου στο Υπουργείο Εξωτερικών. Η Διάσκεψη της Κρήτης είναι αποτέλεσμα μιας ωρίμανσης των λαών της περιοχής, ωρίμανσης που δεν έχει ακόμη τελειώσει, αλλά που προχωρεί ραγδαία.

Μετά την κατάρρευση του κομμουνισμού, ήταν φυσικό οι λαοί να κοιτάξουν γύρω τους και να προσηλωθούν σε ό,τι έλαμπε, σε ό,τι γυάλιζε, σε ό,τι ήταν επικρατέστερο στη διεθνή κονίστρα, στο διεθνές σύμπαν, αν θέλετε. Και βεβαίως αυτό ήταν οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Και η μεγάλη τους αυταπάτη ήταν οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής να τους λύσουν όλα τους τα προβλήματα. Και διαπίστωσαν τώρα, πέντε, έξι χρόνια μετά ότι οι Αμερικανοί βεβαίως είναι σπουδαίοι, βεβαίως είναι σοφοί, βεβαίως είναι πανταχού παρόντες, αλλά δεν δίνουν φράγκο. Οπου θέλουν να κάνουν εξωτερική πολιτική, την κάνουν με ευρωπαϊκά χρήματα, έξοδα και συμβολές. Αυτό κάνουν στη Μέση Ανατολή, όπου εμείς πληρώνουμε και οι Υπουργοί των Ηνωμένων Πολιτειών παίρνουν πολιτικές πρωτοβουλίες. Αυτό κάνουν στη Γιουγκοσλαβία, όπου έχουν φθάσει στο σημείο να μην πληρώνουν τη συμμετοχή τους στο Ντέιτον.

Και ο λόγος για τον οποίο δεν έχουν φράγκο είναι θεσμικός. Διότι έχουν αυτό το πανίσχυρο Κογκρέσο, όπως ξέρετε, το οποίο ελέγχει και την παραμικρή δαπάνη με μία σαφή δυσπιστία προς τις διεθνείς δραστηριότητες και δεν τους επιτρέπει να έχουν τα μέσα άσκησης της εξωτερικής πολιτικής. Αυτοί, όμως, οι λαοί της περιοχής περισσότερο από κάθε τι άλλο, περισσότερο και από συμβουλές και από ιδέες και από συστήματα είχαν ανάγκη χρημάτων για να θεραπεύσουν το καταρρέον παραγωγικό τους σύστημα, για να λύσουν στοιχειώδη προβλήματα. Και δεν τα βρήκαν και ήλθε η μεγάλη απογοήτευση.

Η δεύτερη μεγάλη απογοήτευση ήταν η Ενωμένη Ευρώπη. Διαπίστωσαν σιγά σιγά ότι η Ευρώπη μπορεί να είναι σε μία διαδικασία ενοποίησης, αλλά δεν είναι και τόσο ενωμένη όσο φαινόταν στις διακηρύξεις και ότι πίσω από τις εξαγγελίες ήλθαν τα συμφέροντα τα οποία άρχισαν να συγκρούονται και να μην τους προσφέρουν πάντα τους καλύτερους δυνατούς όρους για την αξιοποίηση της διεθνούς αγοράς προϊόντων και κεφαλαίων.

Σ' αυτό το πλαίσιο μετά, ήρθε και ξύπνησε και στήθηκε στα πόδια της η βαλκανική αυτοσυνείδηση. Γι' αυτό έχουμε τη βαλκανική διάσκεψη. Διότι οι λαοί της περιοχής καταφέρνουν τώρα να δουν ότι η συνεργασία αυτή, που δεν αποκλείει ούτε την ατλαντική ένταξη –το λέμε εξάλλου στο ανακοινωθέν σε δύο ή τρία σημεία– ούτε την ευρωπαϊκή ένταξη, η περιφερειακή συνεργασία, η περιφερειακή αλληλεγγύη, η από τα βάθρα, αν θέλετε, ανακάλυψη του εαυτού μας και ανάδειξη νέων παραγωγικών δυνατοτήτων, είναι εντελώς απαραίτητη.

Σ' εκείνο το σημείο ωριμότητας, αν θέλετε, το προσόν της Ελλάδας ήταν ότι διέγινωσεν σωστά την κατάσταση και τόλμησε. Γιατί άκουσα και άλλον Αρχηγό να μας λέει ότι αυτά έπρεπε να έχουν γίνει από χρόνια. Από πότε δηλαδή;

Ξέρετε ότι στη Θεσσαλονίκη, στη Διάσκεψη Υπουργών

Εξωτερικών, όπου επιροτάθη αυτή η διάσκεψη κορυφής, δεν ήμασταν μόνοι και ότι μας παρακολουθούσαν εν είδη κηδεμόνων; Η Αμερική, η Γαλλία, η Γερμανία, διεθνείς οργανισμοί. Ο στρατηγός Σπιριγιούνης ήταν στην Θεσσαλονίκη, θυμάται την αίθουσα της διασκέψεως. Ήταν ο καθένας με το σημαϊάκι του. Είχαμε δεκαεπτά παρατηρητές, κηδεμόνες και διαιτητές. Δεν είχαμε καν καταφέρει να συναντηθούμε μόνοι και πετύχαμε αυτήν τη διάσκεψη, την οποία οι ίδιοι δεν πιστεύαμε.

Θα σας μεταφέρω μια πολύ προσωπική και ανθρώπινη διάσταση. Έβλεπα αυτούς τους ηγέτες, να έχουν κάπου το ύφος ανθρώπων που δεν πιστεύουν σε αυτό που βλέπουν, όπως ένα παιδί που βλέπει ξαφνικά ένα μεγάλο δώρο τις ημέρες των Χριστουγέννων. Υπήρχε ένα έντονο αίσθημα ευτυχίας μέσα στην αίθουσα, διότι οι λαοί ξαναβρίσκαν ο ένας τον άλλον.

Και ερχόμαστε εδώ και πέφτουμε μέσα στην ατμόσφαιρα της μεμφιμορίας, της μικροκομματικής εκμετάλλευσης, της πλειοδοσίας, της κενολογίας. Ειλικρινά σας λέω, με κάθε ταπεινοφροσύνη απέναντι στο ρόλο του Κοινοβουλίου και στη σχέση που πρέπει να έχει ένας Υπουργός με το Κοινοβούλιο, ήταν από τις ατυχέστερες συζητήσεις που έχω παρακολουθήσει όσο διάστημα είμαι Βουλευτής.

Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Λουκάς Αποστολίδης): Και εγώ, κύριε Υπουργέ.

Ο κ. Σιούφας έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, ακούσαμε τη διάλεξη περί απογοήτευσης του Υπουργού Εξωτερικών και θα μου επιτρέψετε να πω ότι έχει δικίο να είναι απογοητευμένος ο κ. Πάγκαλος, διότι δυο φορές ο Πρωθυπουργός τον άφησε ακάλυπτο και δικαιολογημένα να αισθανθήκε αυτήν τη μεγάλη απογοήτευση.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Μη στεναχωριέστε καθόλου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Εγώ δεν στεναχωριέμαι, κύριε Υπουργέ, εσείς στεναχωριέστε. Σας άφησε δυο φορές ακάλυπτο ο κύριος Πρωθυπουργός.

Είστε επίσης, απογοητευμένος και για έναν πρόσθετο λόγο. Σας απογοήτευσε η εμφάνιση του Πρωθυπουργού γιατί ήταν η χειρότερη την οποία θα μπορούσε να κάνει Πρωθυπουργός συζητώντας στην Εθνική Αντιπροσωπεία τα εθνικά θέματα. Και προφανώς ένας απ' αυτούς που θα απογοητεύθηκε ιδιαίτερα πάρα πολύ, εκτός από τον κ. Πάγκαλο, θα είναι και ο φίλος του Πρωθυπουργού, ο κ. Μουζέλης, που μέχρι τώρα μας έλεγε ότι ο κ. Σημίτης είναι αλεπού. Αλλά σήμερα απεδείχθη ότι ο Πρωθυπουργός είναι γυμνός και σε θέσεις και σε επιχειρήματα.

Κάτι ακόμη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Μίλησε για την αδυναμία της χώρας μας, για συσχετισμούς δυνάμεων και βλέποντας αυτήν την ώρα τον Υφυπουργό Εθνικής Αμύνης εδώ, αντιλαμβανόμαστε όλοι, όπως αντιλαμβάνεται και ο ελληνικός λαός, ότι αν είναι αδύνατη η διεθνής θέση της χώρας οφείλεται στα εγκληματικά λάθη τα οποία έγιναν στον τομέα της εθνικής άμυνας και στη στήριξη των Ενόπλων Δυνάμεων από το ΠΑΣΟΚ, για να αποτελούν την αποτρεπτική δύναμη, σαν εργαλείο άσκησης εθνικής εξωτερικής πολιτικής.

Αλλά, κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να προσθέσω και κάτι άλλο. Δεν τον άντεχε αυτόν τον αντίλογο ο Υπουργός των Εξωτερικών και αφήλθε της αιθούσης.

Είπε ότι στην Αίθουσα αυτή ακούστηκαν απόψεις απ' όλη την Αντιπολίτευση που εν τίνι τρόπου στηρίζουν τις τουρκικές θέσεις και επαναλαμβάνει το ίδιο εγκληματικό λάθος, που έκανε χθες καταγγέλοντας σχεδόν το σύνολο του ελληνικού Τύπου, ότι κατά τρόπο πρωτοφανή παρουσιάζει τις τουρκικές θέσεις.

Αλλά, αντί να αιτιάζεται την Εθνική Αντιπροσωπεία και τον Τύπο ο Υπουργός των Εξωτερικών, πρέπει να βλέπει τι κείμενα υπογράφει, όπως αυτό το οποίο υπέγραψε στη Μαδρίτη, γιατί εκείνοι πρέπει να απολογούνται που υπέγραψαν και όχι η συζήτηση και οι αποκαλύψεις μέσα σ' αυτήν την

Αίθουσα και στον Τύπο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έκαναν κι ένα δεύτερο λάθος και ο Υπουργός των Εξωτερικών και ο Πρωθυπουργός. Μας είπαν ότι δεν αντελήφθησαν τη στιβαρή πολιτική για την οποία με επιχειρήματα μίλησε ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας.

Δεν είναι ανεξήγητο ότι τόσο ο Πρωθυπουργός όσο και ο Υπουργός των Εξωτερικών δεν κατάλαβαν τι σημαίνει στιβαρή πολιτική. Βεβαίως, αυτό μπορεί να μην εκπλήσσει κανέναν, είτε μέσα είτε έξω από την Αίθουσα. Αναμφίβολα όμως θλίβει ολόκληρον τον ελληνικό λαό, για το ποια κατάσταση επικρατεί στην εξωτερική πολιτική της πατρίδας μας και πώς χειρίζονται μείζονα ζητήματα και ο Πρωθυπουργός και ο Υπουργός των Εξωτερικών.

Και πρέπει να προσθέσω και κάτι άλλο. Αισθάνθηκε υπερήφανος, προφανώς λόγω όγκου, ο Υπουργός Εξωτερικών να πει ότι ο ίδιος αισθάνεται στιβαρός, ενώ ο Πρωθυπουργός δεν είναι στιβαρός.

Κρίντε το εσείς, κύριοι συνάδελφοι, από το λογοπαίγνιο, το οποίο θέλησε να κάνει, τι συμβαίνει μεταξύ του Μαξίμου και της Βασιλίσσης Σοφίας στο θέμα του χειρισμού, του συντονισμού και των κοινών θέσεων στα θέματα της εξωτερικής πολιτικής.

Ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας είπε σήμερα εδώ ότι δεν είναι στιβαρή αυτή η πολιτική που ακολουθεί η Κυβέρνηση, γιατί είναι ανεπαρκής, γιατί είναι άτολμη και στο τέλος, γιατί είναι επικίνδυνη. Αν αυτά τα στοιχειώδη πράγματα δεν μπορεί να κατανοήσει η Κυβέρνηση, ο Πρωθυπουργός και ο Υπουργός των Εξωτερικών είναι δικό τους το πρόβλημα.

Πρέπει ακόμη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να πούμε ότι προσήλθε τελικά ο Πρωθυπουργός για να συζητήσει τα εθνικά θέματα. Του δόθηκε σημαντική ευκαιρία σ' αυτήν την εθνική συζήτηση για εθνική συνεννόηση και δεν αξιοποίησε αυτήν τη μοναδική ευκαιρία για να πορευθεί ο τόπος με συνεννόηση, με χάραξη εθνικής στρατηγικής, με κοινές θέσεις μπροστά στους διαφαινόμενους κινδύνους και συνέχισε και συνεχίζει αυτόν το μοναχικό και επικίνδυνο δρόμο να μην κουβεντιάσει με κανέναν, να μη συνεννοείται με κανέναν και να μην ενημερώνει και τον ελληνικό λαό για όλα αυτά, τα οποία γίνονται.

Πρέπει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να ξαναθέσουμε πάλι εδώ τα μεγάλα ερωτήματα, όπως ετέθησαν από τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, για τα οποία δεν γίνεται καμία κουβέντα, ούτε από τον Πρωθυπουργό ούτε από τον Υπουργό των Εξωτερικών.

Τέθηκαν ερωτήματα που σχετίζονται με το κείμενο της Μαδρίτης. Διακήρυξη, είπε ο κύριος Υπουργός. Είναι ένα κείμενο, το οποίο έχει δύο σημεία, τα οποία είναι αυτονόητα και τέσσερα προβληματικά σημεία για τα οποία παρ' ότι κατ' επανάληψη προεκλήθη και τα οποία μετά την υπογραφή αυτής της διακήρυξης έγιναν ακόμα πιο επικίνδυνα και προβληματικά από την πλευρά της Τουρκίας, υπήρξε σιωπή.

Ρωτήθηκε εδώ ο κύριος Πρωθυπουργός και δεν απήντησε και ο Υπουργός των Εξωτερικών, γιατί μιλάμε για σεβασμό των αρχών του Διεθνούς Δικαίου και όχι των διατάξεων του Διεθνούς Δικαίου. Σιωπή από την πλευρά της Κυβέρνησης.

Ρωτήθηκε εδώ ο Πρωθυπουργός και ο Υπουργός των Εξωτερικών δεν απήντησε, ποια είναι τα νόμιμα και ζωτικά συμφέροντα και ενδιαφέροντα της Τουρκίας, τα οποία έχουν μεγάλη σημασία για την ασφάλεια και την εθνική τους κυριαρχία.

Ρωτήθηκε εδώ να πει τι σημαίνει αποφυγή μονομερών ενεργειών στη βάση του αμοιβαίου σεβασμού και απάντηση δεν πήραμε καμία.

Τέλος, και ο ίδιος ο Υπουργός των Εξωτερικών, όπως και ο Πρωθυπουργός μιλάνε πλέον για διαφορές. Σ' αυτήν την Εθνική Αντιπροσωπεία μέχρι τον Ιανουάριο του 1996 μια διαφορά αναγνωρίζαμε με την Τουρκία, την οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας. Τώρα έγιναν διαφορές.

Γι' αυτό βλέπετε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μετά τα 'Ιμια, -τη νύχτα της εθνικής ταπείνωσης- να έρχεται η μία διεκδίκηση μετά την άλλη, από τη μεριά της Τουρκίας, και

μάλιστα για πρώτη φορά και εδαφική διεκδίκηση, και την Κυβέρνηση να σιωπά, την Κυβέρνηση να επιδιώκει δήθεν την εθνική συνεννόηση και να υπερηφανεύεται, εκτός των άλλων, ότι ασκεί και υπεύθυνη και σοβαρή εξωτερική πολιτική.

Αυτή είναι η πραγματικότητα με αυτήν την γκρίζα Κυβέρνηση. Αυτές είναι οι ευθύνες της. Απεκαλύφθηκαν όλες μπροστά στον ελληνικό λαό και τώρα όλοι γνωρίζουν ότι, όχι μόνο η διακήρυξη της Μαδρίτης, αλλά ακόμα και η βήμα προς βήμα πολιτική που εγκαινίασε ο κ. Σημίτης, δεν είναι βήμα προς βήμα πολιτική για την εξομάλυνση των ελληνοτουρκικών σχέσεων, αλλά βήμα προς βήμα στην υποχώρηση και στον ενδοτισμό. Και αν δεν μπορεί να το καταλάβει, θα το καταλάβει γιατί ολόκληρος ο ελληνικός λαός δεν δέχεται, όχι μόνο να παραχωρήσει κυριαρχικά και εδαφικά δικαιώματα, αλλά και αυτήν την πολιτική που είναι επικίνδυνη, ολισθηρή και οδηγεί στην άβυσσο.

Θα έλεγα με αυτήν την ευκαιρία, μια και παρευρίσκονται οι δύο Υφυπουργοί Εξωτερικών και Εθνικής Αμύνης, να κάνουμε και μία άλλη σημαντική προειδοποίηση από αυτό το Βήμα. Θα πρέπει να προσέξουν σοβαρά και τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης στο Αιγαίο, όπως αυτά θα διαμορφωθούν μέσω του ΝΑΤΟ και τη νέα δομή του ΝΑΤΟ, μήπως η Τουρκία με αυτόν τον τρόπο επιτύχει εκείνα, τα οποία δια των άλλων τρόπων δεν κατορθώνει μέχρι στιγμής να επιτύχει.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να θέσουμε και δύο άλλα ζητήματα, απόψε σ' αυτήν την Αίθουσα. Είναι αυτά που σχετίζονται με το πρώτο θέμα και την αφορμή, για την οποία η Νέα Δημοκρατία ζήτησε να πάρει η Κυβέρνηση την πρωτοβουλία και να συζητήσει τα εθνικά θέματα. Δεν την πήρε, έχασε μια ακόμα ευκαιρία η Κυβέρνηση και ήρθε η Νέα Δημοκρατία με την αίτηση για προ ημερησίας διατάξεως συζήτηση να κάνει αυτήν τη συζήτηση, να ενημερωθεί ο ελληνικός λαός, να ξεγυμνωθεί η εξωτερική πολιτική την οποία ασκεί η Κυβέρνηση σε όλα τα μεγάλα ζητήματα και κύρια στις ελληνοτουρκικές σχέσεις και σε ό,τι έχει σχέση με την αναγνώριση των Σκοπίων, όπου και εκεί η ενδιάμεση συμφωνία απεδείχθη ότι είναι αυτή η οποία οδηγεί στη μεγαλύτερη εθνική ζημιά που μπορεί να γίνει, σε ό,τι σχετίζεται με την αναγνώριση αυτού του κρατιδίου.

Εδώ αφήνουμε το χρόνο να περνάει για να ισχυροποιείται ακόμα περισσότερο η επιδίωξη, την οποία έχει το κράτος των Σκοπίων.

Και για όλα αυτά, απολύτως καμία ενημέρωση, απολύτως καμία υπεύθυνη τοποθέτηση απέναντι στον ελληνικό λαό. Τηρείται και εδώ η ίδια μυστική διπλωματία που ξεκίνησε το βράδυ των Ίμια, συνεχίστηκε στη Μαδρίτη, όπου εκεί υπογράφηκε αυτή η διακήρυξη εν αγνοία του Υπουργικού Συμβουλίου –φοβούμαι μήπως ήταν και εν αγνοία του Υπουργού των Εξωτερικών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Τελειώνετε, κύριε Σιούφα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Τελείωσα κύριε Πρόεδρε, γιατί είστε τόσο αυστηρός;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Έχει τελειώσει ο χρόνος σας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Με συγχωρείτε πάρα πολύ.

Δεν ξέρω αν σας ενοχλούν αυτά τα οποία λέω. Γνωρίζω ότι δεν δείχνετε ποτέ στον ομιλούντα κατανόηση. Όλοι παραβίασαν το χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Είστε άδικος.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Κλείνω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με μία παρατήρηση.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΟΥΦΛΙΑΣ: Αφήστε, κύριε Πρόεδρε, τον ομιλούντα να μιλήσει με άνεση χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Αντιλαμβάνομαι τη Θεσσαλική αλληλεγγύη.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: Η Νέα Δημοκρατία, την υπεύθυνη, τη σοβαρή την εθνικά αξιοπρεπή στάση, θα την συνεχίσει και στο μέλλον και αποτελεί μαζί και με τα άλλα κόμματα της

Αντιπολίτευσης, αλλά προπάντων με ολόκληρον τον ελληνικό λαό, τη μόνη εγγύηση απέναντι στον ολισθηρό και επικίνδυνο δρόμο των υπαναχωρήσεων και του ενδοτισμού, που έχει διαλέξει η κυβέρνηση Σημίτη. Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο κ. Αγγουράκης έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας): Κύριε Πρόεδρε, το λόγο, παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Δεν έχετε δικαίωμα να μιλήσετε από τη συμφωνία που έχει γίνει και από το άρθρο 143 του Κανονισμού.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας): Κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Θέλετε να επικαλεσθείτε προσωπικό ζήτημα; Μόνο τότε...

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας): Κύριε Πρόεδρε, ο κύριος συνάδελφος έκανε συγκεκριμένη αναφορά στις Ένοπλες Δυνάμεις και πρέπει να του πω ότι στις Ένοπλες Δυνάμεις και στην οικονομία στηρίζεται η επιθετική εξωτερική πολιτική που κάνει η χώρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Παρακαλώ. Δεν είναι προσωπικό ζήτημα αυτό και δεν έχετε το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας): Κύριε Πρόεδρε, ένα λεπτό μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Απαντήσατε σ' αυτήν την αναφορά του κυρίου συναδέλφου.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας): Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Δεν αγοράεύτε, κύριε Υπουργέ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας): Μα, ένα λεπτό μόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κανένα λεπτό. Εκείνο που θέλατε το είπατε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας): Δεν ήσασταν εδώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Δεν είναι προσωπικό το ζήτημα για να πάρετε το λόγο. Δεν έχετε το λόγο από τον Κανονισμό και από τα συμφωνηθέντα, κατά συνέπεια δεν μπορείτε να πάρετε το λόγο ούτε για ένα λεπτό ούτε για δέκα λεπτά.

Εν τω μεταξύ έχει δοθεί ο λόγος στον κύριο συνάδελφο και περιμένει για να μιλήσει.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας): Κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ για ένα λεπτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Μα, είναι στο Βήμα ο κύριος συνάδελφος. Μετά να σας δώσω το λόγο, αλλά παρακαλώ όχι τώρα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ (Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας): Δεν θα έχει έννοια μετά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Είναι στο Βήμα ο κύριος συνάδελφος, πώς θα γίνει τώρα; Σας έδωσα το λεπτό το οποίο δεν δικαιούσθε, κύριε Υπουργέ. Σας παρακαλώ. Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε το λόγο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΓΓΟΥΡΑΚΗΣ: Κύριοι Βουλευτές, πρέπει ξεκινώντας την παρέμβασή μου να πω ότι κατά τη γνώμη του κόμματός μας, η τοποθέτηση του κυρίου Υπουργού Εξωτερικών ήταν απαράδεκτη. Ήταν απαράδεκτη από κάθε άποψη. Και από άποψη του θέματος που συζητάμε και από την άποψη της ανησυχίας που υπάρχει στην κοινή γνώμη και στο λαό της χώρας μας και από την άποψη ότι είμαστε μάρτυρες πολύ σημαντικών γεγονότων, όπου πέρα της συνολικής ευθύνης της Κυβέρνησης, ως Υπουργός Εξωτερικών έχει και ο ίδιος συγκεκριμένες ευθύνες. Φυσικά, πάλι λέω, ασκώντας συνολικά την εξωτερική πολιτική της χώρας.

Όσον αφορά το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, θα ήθελα να πω ότι πολλά ανέφερε ο κύριος Υπουργός Εξωτερικών. Προσπάθησε με αυτόν τον τρόπο –έτσι επέλεξε– να συγκαλύψει ουσιαστικές πλευρές και ουσιαστικές ευθύνες της Κυβέρνησης, κυρίως να παραπλανήσει και εκείνος, όπως και

ο κύριος Πρωθυπουργός, για το ρόλο των ξένων δυνάμεων, του ξένου παράγοντα, τόσο στη Διάσκεψη της Κρήτης, όσο και στην εξέλιξη των ελληνοτουρκικών σχέσεων.

Ακόμη πιο σημαντικό είναι ο τρόπος με τον οποίο ο κ. Πάγκαλος θεώρησε ότι είναι σκόπιμο να αντιμετωπίσει το Ελληνικό Κοινοβούλιο, όταν θυμηθούμε δύο πολύ συγκεκριμένα ερωτήματα που του τέθηκαν –και στην Κυβέρνηση– από μέρους της Γενικής Γραμματείας του κόμματός μας και συνολικά του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος.

Τα πράγματα είναι πάρα πολύ απλά. Θέλει η Κυβέρνηση να ασκήσει οποιαδήποτε πίεση και να συμβάλει στη συμμόρφωση μερικών και στην αλλαγή της κατάστασης στο Αιγαίο; Η Γενική Γραμματέας του κόμματος έβαλε το εξής ζήτημα: Τι θα κάνει η Ελληνική Κυβέρνηση με τη νέα δομή του NATO; Ζήτησε να μη δεχθούμε στη Σύνοδο των Υπουργών Άμυνας το Δεκέμβρη, τις αποφάσεις που αφορούν τον επιχειρησιακό έλεγχο του NATO στο Αιγαίο. Ζήτησε σε εκείνο το σημείο να ασκήσουμε πίεση, να ασκήσουμε το veto μας. Απάντηση σ' αυτό το θέμα ο κ. Πάγκαλος δεν έδωσε.

Το κόμμα μας έθεσε και ένα δεύτερο ζήτημα, το οποίο επίσης ο κύριος Υπουργός το θεώρησε προφανώς μικρής σημασίας ή ντεμοντέ, για να χρησιμοποιήσω έτσι και έναν όρο που ασφαλώς θα τον κάλυπτε. Είναι το ζήτημα να φύγουν από την Ελλάδα επιτέλους τα αμερικάνικα πυρηνικά όπλα. Μιλάμε για πυρηνικές κεφαλές των Ηνωμένων Πολιτειών που βρίσκονται στη χώρα μας, ούτε καν του NATO. Ούτε στο ζήτημα αυτό ο κύριος Υπουργός Εξωτερικών θεώρησε σκόπιμο να απαντήσει.

Θα ήθελα να αναφερθώ με μερικά λόγια στο ζήτημα της διαβαλκανικής συνάντησης, στο ζήτημα της συνάντησης της Κρήτης και να σημειώσω ότι και σε αυτό το ζήτημα και ο κ. Σημίτης, αλλά και ο κύριος Υπουργός Εξωτερικών, δεν μας είπαν όλη την αλήθεια.

Θα είχε ενδιαφέρον να ενημερωθεί το εθνικό Κοινοβούλιο, τι είπαν παραμονή της συνάντησης ο κ. Πάγκαλος με την κ. Ολμπράιτ. Ο ίδιος ο κύριος Υπουργός Εξωτερικών μας διαβεβαίωσε από την Κρήτη ότι μια μέρα πριν ξεκινήσει η συνάντηση στο Ηράκλειο, είχε τηλεφωνική επικοινωνία με την κ. Ολμπράιτ.

Εμάς μας ενδιαφέρει να μάθουμε τι είπαν σ' αυτήν την επικοινωνία. Μίλησε ο κύριος Υπουργός Εξωτερικών για το γεγονός ότι η συνάντηση της Κρήτης έγινε χωρίς την παρουσία των μεγάλων δυνάμεων. Κατ' αρχήν υπάρχει το θέμα της επικοινωνίας Ολμπράιτ-Πάγκαλου και το δεύτερο να θυμίσουμε ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες με εκπρόσωπο του Στέιτ Ντηπάρτμεντ ακόμα πριν καν τελειώσει η διάσκεψη έκαναν δηλώσεις, εκτιμήσεις για το πώς εξελίσσεται η συγκεκριμένη συνάντηση.

Το δεύτερο που ήθελα να σημειώσω, είναι ότι δεν είναι σωστό ότι η συνάντηση έγινε όπως είπε ο κύριος Υπουργός Εξωτερικών απλά επειδή ωρίμασαν οι λαοί των Βαλκανίων. Θα του θυμίσω ότι οι λαοί των Βαλκανίων είχαν ωριμάσει πολύ πιο πριν και σ' αυτό δεν είναι σωστό αυτό που ισχυρίστηκε ο κύριος Πρωθυπουργός ότι πριν δέκα χρόνια υπήρχε ένα κλίμα αντιπαλότητας και δεν μπορούσε να πραγματοποιηθεί η διαβαλκανική συνάντηση. Απλά θα θυμίσω ότι ήδη το 1989 ήταν σχεδόν όλα έτοιμα για μια ανάλογη συνάντηση κορυφής όλων των ηγετών των Βαλκανικών χωρών και βεβαίως ήλθαν οι γνωστές ανατροπές και τα γνωστά τραγικά γεγονότα για να δημιουργήσουν μια καινούρια κατάσταση.

Όσον αφορά τη συγκεκριμένη διαβαλκανική, θα ήθελα να σημειώσω ότι το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος ακόμη από την εποχή που είχε ξεσπάσει ο πόλεμος στη Γιουγκοσλαβία, ακόμα από την εποχή που είχαν εμφανισθεί τα προβλήματα, είχε προβάλλει την αναγκαιότητα μιας τέτοιας συνεννόησης ως μοναδικής δυνατότητας για τη δίκαια, σταθερή και ειρηνική επίλυση των προβλημάτων στην περιοχή. Τότε όπως και τώρα από την τότε Κυβέρνηση όπως και από την τωρινή είχαμε εισπράξει επιχειρήματα του είδους αυτά είναι φαντάσματα του παρελθόντος που τώρα το είπε και ο κ. Πάγκαλος. Φυσικά οι εξελίξεις πήραν την πορεία τους. Ποια είναι η κατάσταση

σήμερα στα Βαλκάνια. Μόνον έτσι μπορεί κανείς να αξιολογήσει τη συνάντηση της Κρήτης η οποία μας κάνει εντύπωση και από μια άλλη πλευρά. Η επίσημη συνάντηση όπως γνωρίζετε είναι για τη συνεργασία στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Όλοι μας σ' αυτήν την Αίθουσα και ο κ. Πάγκαλος και ο κ. Σημίτης μας μίλησαν για διαβαλκανική συνάντηση. Γιατί εφόσον ήταν διαβαλκανική υιοθετείται ο όρος της "Νοτιοανατολικής Ευρώπης"; Μήπως κάποιοι αισθάνονται κομπλεξικά με το να θεωρούνται Βαλκάνιοι;

Η συνάντηση της Κρήτης έγινε κατ' αρχήν σε μία εποχή που οι εξελίξεις στα Βαλκάνια σηματοδοτούνται καθοριστικά από την παρουσία του NATO στη Βοσνία και από μία νέα κατάσταση όσον αφορά τις διεθνείς σχέσεις, από το γεγονός, δηλαδή, ότι έχουμε την πρώτη επιχείρηση του NATO εκτός ζώνης και είναι στη γειτονιά μας που γίνεται αυτό το πράγμα. Η συνάντηση στην Κρήτη γίνεται μετά τη στρατιωτική επέμβαση σε βάρος του λαού της Αλβανίας και μιας εξέγερσης που αναζητούσε μια δημοκρατική λύση στα προβλήματα της χώρας και είχαμε μια στρατιωτική επέμβαση εκεί. Η συνάντηση της Κρήτης γίνεται μετά την ανατροπή σχεδόν βιαία της κυβέρνησης του σοσιαλιστικού κόμματος στη Βουλγαρία και με αυτόν ή άλλο τρόπο ανάμιξη των ξένων δυνάμεων στη Βουλγαρία όπως και στη Ρουμανία. Η Κρήτη γίνεται όταν στη Γιουγκοσλαβία υπάρχει μια εξαιρετικά ασταθής κατάσταση.

Η συνάντηση αυτή όμως γίνεται ταυτόχρονα μετά την απόφαση της Μαδρίτης για τη διεύρυνση του NATO προς ανατολάς, κάτι που δεν σημειώθηκε και κάτι που δεν αναδείχθηκε όσο θα χρειαζόταν, γιατί είναι φανερό η σχέση που έχει η αμερικάνικη κυριαρχία, η αμερικάνικη επέκταση στα Βαλκάνια και γενικότερα στη Νοτιοανατολική Ευρώπη με την προώθηση και τέτοιου είδους σχημάτων. Και να θυμίσουμε ότι δεν είναι και το πρώτο που γίνεται. Είναι σε εξέλιξη η υπό αμερικάνικη πρωτοβουλία συνεργασία για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη η λεγόμενη Southeastern European cooperation initiative.

Επίσης είναι σε εξέλιξη οι συναντήσεις Υπουργών Άμυνας των χωρών της Βαλκανικής, με δηλωμένο σκοπό, την εξυπηρέτηση των στόχων του NATO και του "συνεταιρισμού για την ειρήνη". Υπάρχει και η δήλωση του Υπουργού Άμυνας της χώρας μας ότι "εμείς προχωράμε ήδη στη συγκρότηση των δυνάμεων ταχέως επέμβασης και αναλαμβάνουμε την εκπαίδευση τέτοιων δυνάμεων από τις Βαλκανικές γειτονικές χώρες". Στην περιοχή μας είναι σε εξέλιξη μια γαλλική πρωτοβουλία και στην περιοχή μας επίσης είναι σε εξέλιξη μια τουρκική πρωτοβουλία.

Τα λέω όλα αυτά, γιατί βεβαίως το ΚΚΕ τάσσεται αναφανδόν υπέρ της Βαλκανικής συνεργασίας, μόνο που αυτό που έγινε στην Κρήτη, δεν είναι διαβαλκανική συνεργασία και δεν είναι, διότι δεν είναι σε μια ισότιμη βάση των χωρών που συμμετέχουν σ' αυτήν τη συνάντηση. Δεν είναι σε μια ισότιμη βάση διότι πρώτα απ' όλα η χώρα μας όχι μόνο δεν έχει απαλλαχθεί –θα το δούμε στο μέλλον– αλλά θα εμμένει στην πολιτική της διείσδυσης και θα θεωρεί τα Βαλκάνια ως ενδοχώρα της. Το Σεπτέμβρη, στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, ο Πρωθυπουργός έτσι έβλεπε τη βαλκανική πολιτική της χώρας μας. Δεν είναι ισότιμη η συμφωνία και η συνεργασία στα Βαλκάνια που επικυρώθηκε στην Κρήτη, διότι έχει σαν σκοπό την ανάπτυξη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, όπως λέγεται, και γίνεται λόγος για την ένταξη των χωρών αυτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην "Ευρωατλαντική ολοκλήρωση".

Αλήθεια γιατί κρύβουμε τα λόγια μας; Η Ευρωατλαντική ολοκλήρωση είναι το NATO. Θα όφειλαν οι Πρωθυπουργοί να το γράψουν στο κείμενο της διακήρυξης, ότι θέλουν να ενταχθούν στο NATO. Δεν είναι ισότιμο όλο αυτό το εγχείρημα προπαντός διότι στον οικονομικό και τεχνικό τομέα, ο οποίος είναι και ο κρίσιμος –και ο κύριος Υπουργός σ' αυτό έχει δικίο, διότι πράγματι οι χώρες αυτές χρειάζονται μία συνεργασία και μία βοήθεια στον οικονομικό και βιομηχανικό τομέα– δεν υπάρχει τίποτα. Αυτό που υπάρχει στο κείμενο της Κρήτης είναι δρόμοι, τηλεπικοινωνίες, είναι άξονες. Δηλαδή είναι κάποιες διευκολύνσεις για το εμπόριο. Για να υπάρχει εμπόριο,

πρέπει να υπάρχει ανάπτυξη.

Γι' αυτόν το λόγο εμείς πιστεύουμε ότι αυτού του είδους οι διαβαλκανικές συνεργασίες είναι καταδικασμένες από την αρχή να αποτύχουν, γι' αυτό και διαφωνούμε μ' αυτήν τη συμφωνία και μ' αυτόν τον τρόπο προώθησης της διαβαλκανικής συνεργασίας. Πιστεύουμε ότι οι λαοί έχουν μεγάλο μέλλον μπροστά τους, υπάρχει προοπτική της άλλης διαβαλκανικής συνεργασίας και γι' αυτή θα αγωνιστεί το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο κ. Δανέλλης έχει το λόγο.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΑΝΕΛΛΗΣ: Κύριοι συνάδελφοι, ο Συνασπισμός αισθάνεται βαθιά ικανοποίηση, γιατί τις δύσκολες ώρες ήταν το πρώτο και μόνο κόμμα που εγκαίρως ανέδειξε την αναγκαιότητα μιας καλά επεξεργασμένης βαλκανικής πολιτικής που θα αξιοποιεί προς όφελος όλων των λαών της περιοχής και της Ελλάδας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, που διαθέτει η χώρα μας στη βαλκανική με πρώτο τη συμμετοχή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αισθανόμαστε δικαιωμένοι στην κριτική που ασκήσαμε στις κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ και της Νέας Δημοκρατίας, που με τη Σκοπιοποίηση της εξωτερικής πολιτικής μας και την άσχετη πολιτική του συνεχούς ανοίγματος μετώπων στα Βαλκάνια και της διαμόρφωσης αξόνων που τελικά κατέρρευσαν, αντί της προώθησης της διαβαλκανικής συνεννόησης, υπονόμισαν και για μια ολόκληρη περίοδο ακύρωσαν τις δυνατότητες της χώρας, καθιστώντας την ως μη ώφειλαν, μέλος της βαλκανικής κρίσης και οδήγησαν τη χώρα μας σε πολιτική και διπλωματική απομόνωση. Και δεν ήταν θεωρητική αυτή η προσέγγισή μας, διότι ξέρετε τις πρωτοβουλίες που πήραμε και θεωρούμε ότι συμβάλαμε στην ομαλοποίηση των σχέσεων της Ελλάδας και των βόρειων γειτόνων μας στο μέτρο βέβαια πάντα των δυνάμεων και των δυνατοτήτων που έχουμε.

Θα θυμίσω ακόμα και την επίσκεψή μας στα Σκόπια, μεσοúντος του ατυχού εμπάργκο, που σπάσαμε τον πάγο ή βοηθήσαμε σ' αυτό και προτείναμε πολύ νωρίς τη λύση της σύνθετης ονομασίας όταν κυριαρχούσε η πολιτική του "ουδέποτε" επισημαίνοντας ότι ούτε το όνομα ούτε παράγωγα αυτού οδηγεί βεβαίως απευθείας στο όνομα.

Όλα αυτά δεν τα υπενθυμίζω για να αποδοθούν κάποια εύσημα στο Συνασπισμό, στο κόμμα μας. Όμως θεωρώ ότι η εμπειρία αυτή πρέπει να κεφαλαιοποιηθεί, ώστε στο μέλλον και στη διαβαλκανική συνεργασία και για το ακανθώδες θέμα των ελληνοτουρκικών σχέσεων, να μην έχουμε υποτροπές και επιστροφές, σε ανελαστικότητες που πληρώθηκαν πολύ ακριβά για τη χώρα μας.

Δεν υπάρχει αμφιβολία, κύριοι συνάδελφοι, ότι η Διάσκεψη της Κρήτης συνιστά μία θετική αν και καθυστερημένη κατά τη γνώμη τη δική μας, εξέλιξη για όλους τους λαούς των Βαλκανίων. Το βήμα αυτό μπορεί να δημιουργήσει ένα σταθερό πλαίσιο για την πολύπλευρη συνεργασία να προωθήσει τη βαλκανική συνεργασία ως αναγκαία, συμπληρωματική στην ανάπτυξη ενός υποσυνόλου ισότιμων χωρών, στη συνολική αρχιτεκτονική της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, που βεβαίως πολύ απέχει από αντιλήψεις περί οικονομικής διείσδυσης της Ελλάδας στη βαλκανική ενδοχώρα.

Θα ήθελα να επισημάνω και ένα άλλο στοιχείο, που συνήθως χάνεται με τον περιορισμό της διάστασης των ελληνοτουρκικών σχέσεων σε διμερές πεδίο. Η Εμπλοκή και συμμετοχή της Τουρκίας στη βαλκανική αυτή συνεννόηση, που αποκτά ένα μονιμότερο χαρακτήρα, αντικειμενικά δημιουργεί ένα ευνοϊκότερο πεδίο για την προώθηση των ελληνοτουρκικών σχέσεων. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο εκτιμήσαμε χρήσιμη, παρά την έλλειψη δεσμευτικών και άμεσων αποτελεσμάτων, τη συνάντηση Σημίτη-Γιλμάζ, ενώ τοποθετηθήκαμε θετικά απέναντι σε μία καλά προετοιμασμένη επίσκεψη του Έλληνα Πρωθυπουργού στην Τουρκία.

Η μεγάλη μας αγωνία, κύριοι συνάδελφοι, είναι η αίσθηση της αδυναμίας της Κυβέρνησης να προωθήσει μία σαφή, ενιαία και ολοκληρωμένη στρατηγική, χωρίς διγλωσσίες και παλινω-

δίες. Για να μη μείνει η Κρήτη ένα ανολοκλήρωτο και μετέωρο βήμα, ένα διάλειμμα στον κανόνα της έντασης, απαιτείται συνολικός επαναπροσανατολισμός της εξωτερικής μας πολιτικής προς πολύ συγκεκριμένες κατευθύνσεις. Η εξωτερική μας πολιτική, όλων των τελευταίων χρόνων, διακρίνεται από την τάση να μετατρέπουμε δοξασίες και θέσεις, που ίσως ήταν χρήσιμες στο παρελθόν, σε νόμους, δόγματα, ιδεολογήματα, που κανείς δεν τολμά να αμφισβητήσει, ακόμη και όταν αυτές οι θέσεις συγκρούονται και με την κοινή λογική και με τα γενικά συμφέροντα της χώρας. Η απουσία μιας συνεκτικής στρατηγικής είχε ως αποτέλεσμα τον αμυντισμό, τον απομονωτισμό, την αντίληψη ότι όλοι επιβουλεύονται το ανάδελφο έθνος μας.

Αποτελεί βαθύτατη πεποίθησή μας ότι μία Ελλάδα αναβαθμισμένη στη διεθνή σκηνή, με ισχυρά διεθνή ερήματα, με ενεργό συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ακολούθως στα βαλκανικά δρώμενα, είναι ο μοναδικός δρόμος που οδηγεί με αποτελεσματικότητα στην προάσπιση των δικαίων μας. Προφανώς απαιτείται και ουδείς είναι αφελής πασιφιστής, η αμυντική μας θωράκιση. Όμως αυτό δεν μπορεί να γίνεται σε βάρος της οικονομικής ενίσχυσης της χώρας μας, της ισχυροποίησης σε διπλωματικό, πολιτικό, οικονομικό και πολιτισμικό πεδίο.

Όσο πλησιάζουμε το χρόνο έναρξης της ενταξιακής διαδικασίας της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι σίγουρο ότι οι επιθετικοί κύκλοι της Τουρκίας θα κλιμακώνουν την ένταση. Η Τουρκία έχει κάθε συμφέρον σε αυτήν την κλιμάκωση, στα αλληπάλληλα γυμνάσια, στις υπερπτήσεις, στη διαμόρφωση τελικά της πεποίθησης του ανέφικτου της συμβίωσης των δύο κοινοτήτων στο μαρτυρικό νησί. Δεν πρέπει δε να διαφεύγει της προσοχής μας, πως ισχυροί κύκλοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν επιθυμούν την ευρωπαϊκή προσέγγιση της Τουρκίας.

Εμείς, κύριοι συνάδελφοι, δεν έχουμε κανένα λόγο να παρακολουθήσουμε την πολιτική της έντασης που εξυμνείται τη στρατηγική της Άγκυρας, όπως επίσης να εμφανιζόμαστε ως το κυρίως εμπόδιο στην ευρωπαϊκή προσέγγιση της Τουρκίας. Νομίζω μάλιστα ότι οι περισσότεροι εδώ συμφωνούμε πως ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός της Τουρκίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα δημιουργεί νέους όρους στην Άγκυρα όσον αφορά τη συμμόρφωσή της με τις αρχές του διεθνούς Δικαίου, το σεβασμό των ανθρωπίνων και των πολιτικών δικαιωμάτων.

Τα γυμνάσια κατά τον κ. Χόλμπρουκ είναι απώλεια χρόνου και χρήματος. Βεβαίως αποφεύγει να συμπληρώσει τη διαπίστωση ότι για λόγους οικονομικούς και άσκησης επιρροής, οι ΗΠΑ συνεχίζουν να πωλούν όλο και περισσότερα όπλα στους δύο εταίρους στο ΝΑΤΟ. Το ερώτημα όμως για τα αποτελέσματα και την αποτελεσματικότητα των γυμνασίων παραμένει. Υπάρχει πολιτικό κέρδος από αυτά τα γυμνάσια για τη χώρα μας;

Πέρα από την καταγγελία των απαράδεκτων παρενοχλήσεων των Τούρκων στο αεροπλάνο του Υπουργού Άμυνας, για όλα τα υπόλοιπα που εμείς θεωρούμε αυτονόητα, η διεθνής κοινή γνώμη και πάλι ωθείται σε θέσεις ίσων αποστάσεων.

Στην ίδια την Κύπρο, παρά την ιδιαίτερα λεπτή φύση της υπόθεσης, ακούστηκαν οι έντονοι επιφυλάξεις και του πρώην Προέδρου κ. Βασιλείου και του κ. Χριστόφια Γενικό Γραμματέα του ΑΚΕΛ που ουσιαστικά αμφισβητούν την αποτελεσματικότητα του περίφημου δόγματος του ενιαίου αμυντικού χώρου Ελλάδας-Κύπρου.

Ενδιαφέρον έχουν και κάποια από τα λόγια του Γενικού Γραμματέα του ΑΚΕΛ, τα οποία κρίνω χρήσιμα να τα μεταφέρω. Λέει, λοιπόν, ο κ. Χριστόφιας: "Νομίζω ότι θα πρέπει να κάνουμε μία διπλωματική επίθεση ανά το παγκόσμιο για να πετύχουμε να καταδικαστεί η αδιαλλαξία και η αλαζονεία των πολιτικών και στρατιωτικών ιθυνόντων της Τουρκίας. Όσο θα παραβγαίνουμε στο στρατιωτικό τομέα, δεν νομίζουμε ότι βρισκόμαστε στον τομέα που μπορούμε να επιτεθούμε. Ο στρατιωτικός τομέας δεν προσφέρεται για εμάς. Πρέπει να είμαστε σε συνεχή διπλωματική επίθεση. Και δεν νομίζω ότι

πρόκειται να λυθεί το κυπριακό πρόβλημα με συνθήκες έντασης και στρατιωτικής αντιπαράθεσης. Πότε η Κύπρος εκέρδισε από την ένταση και τη στρατιωτική αντιπαράθεση;".

Κύριοι συνάδελφοι, όσοι από εμάς θεωρούν ότι η απάντηση στην τουρκική επιθετικότητα είναι η Ισραηλοποίηση μας, με ό,τι αυτό βεβαίως σημαίνει, δέχονται και το ρίσκο του να γονατίσουμε οικονομικά στην πορεία των υπερεξοπλισμών ή ακόμα και το να εμπλακούμε σε μία πιθανή πολεμική περιπέτεια.

Το πρόβλημα όμως βρίσκεται σε εκείνους που αντιλαμβάνονται τις συνέπειες της παραπάνω λογικής, την απορρίπτουν, αλλά ταυτοχρόνως εγκλωβίζονται και στις φανταστικές δυνατότητες που τάχα παρέχει το δόγμα του ενιαίου αμυντικού χώρου.

Ο κ. Χριστόφιας που ξέρει τις συνέπειες για την Κύπρο και που γνωρίζει ότι τη δεύτερη μέρα των γυμνασίων μόνο τα τουρκικά αεροπλάνα είχαν καύσιμα και πετούσαν δίπλα στο νησί, το είπε καθαρά με τη λέξη που χρησιμοποιούσαμε σαν παιδιά στα παιχνίδια μας: "Να μην παραβγαίνουμε στο στρατιωτικό τομέα". Και εδώ βέβαια, σαφώς δεν πρόκειται για παιχνίδι.

Οι συνέπειες της νίκης, της ήττας ή της ισοπαλίας, θα καθορίσουν την πορεία και της Ελλάδας και της Κύπρου. Στο στρατιωτικό πεδίο το πολύ να πετύχουμε μία ισοπαλία για τα γυμνάσια, τις αναχαιτίσεις και τις εμπλοκές. Σε κάθε περίπτωση το πολιτικό, το διπλωματικό πεδίο είναι το προνομιακό για μας. Η Κυβέρνηση όμως, μόλις κάνει ένα βήμα προς αυτήν την κατεύθυνση, φοβόμαστε πως αμέσως μετά εμπλέκεται στην αντίθετη στρατηγική που επιβάλλει το δόγμα του ενιαίου αμυντικού χώρου. Είναι καιρός να κάνει σαφή επιλογή. Και ας μη μας διαφεύγει πως διολισθαίνοντας το Κυπριακό στο πακέτο των Ελληνοτουρκικών διαφορών, υποβαθμίζουμε και τη διεθνή οντότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας και εξασθενούμε την επιθυμητή διεθνοποίηση του Κυπριακού και βοηθούμε βεβαίως, έτσι μοιραία την εδραίωση των διχοτομικών τετελεσμένων.

Ας αντιληφθούμε επιπλέον, κύριοι συνάδελφοι, πως οι δύο λαοί έχουμε ο ένας για τον άλλο στρεβλή εικόνα. Οι εθνικιστικές αντιλήψεις και η ιδεολογική χρήση της ιστορίας, είναι έντονες ακόμα στα σχολικά μας βιβλία. Εξαιρετικά ατυχείς δηλώσεις, όπως αυτή, κύριε Υπουργέ, περί βιαστών, ληστών και φονιάδων ή περί αμφισβήτησης ύπαρξης τουρκικού πολιτισμού, αναπαράγουν...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή).

Τελειώνω σε μισό λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Ασκείτε τουρκική προπαγάνδα.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΑΝΕΛΛΗΣ: Δε το νομίζω, κύριε Υπουργέ, και πιστεύω πως πρέπει να είσθε πιο νηφάλιος στις κρίσεις σας και να αποδέχεσθε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Σας παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Έχω εξηγήσει τι είπα. Και αυτό που λέτε τώρα δεν είναι αυτό που είπα. Ασκείτε τουρκική προπαγάνδα.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΑΝΕΛΛΗΣ: Δεν είναι δυνατόν να μου προσάψετε ότι ασκώ τουρκική προπαγάνδα εδώ μέσα. Είναι απαράδεκτοι οι ισχυρισμοί αυτοί και με συγχωρείτε, κύριε Υπουργέ, αλλά στερούνται σοβαρότητας. Και επιτρέψτε μου αυτήν την έκφραση διότι δεν έχω άλλη για να χρησιμοποιήσω.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Διαβάστε την ιστορία του θέματος για να δείτε ότι έχω δίκιο.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΑΝΕΛΛΗΣ: Νομίζω ότι όλα αυτά αναπαράγουν αναχρονιστικά στερεότυπα...

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Αυτό που λέτε είναι αυτό που λέει η Τουρκία ότι είπα.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΑΝΕΛΛΗΣ: Όχι, έτσι ακριβώς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Σας παρακαλώ, κύριε Υπουργέ, θα πάρετε το λόγο στο τέλος αν επιθυμείτε να δώσετε απάντηση. Ολοκληρώστε, κύριε Δανέλλη.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΑΝΕΛΛΗΣ: Να το εκφράσω διαφορετικά. Όπως και να το είπατε, κύριε Υπουργέ, έχω την πεποίθηση ότι αυτού του είδους οι εκφράσεις οδηγούν στη συντήρηση των αναχρονιστικών στερεοτύπων, που βεβαίως οδηγούν σε αδιέξοδα. Και αυτό πρέπει να το παραδεχθούμε.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Σας παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Σας παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε. Είναι φονιάδες. Ατιμάζουν την Κύπρο ή όχι;

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να διευκρινίσω το θέμα με τον κ. Δανέλλη; Τον θεωρώ συνάδελφο εξαιρετικά καλής πίστωσης.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΑΝΕΛΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ασφαλώς να το διευκρινίσετε.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Δανέλλη, στη Νέα Υόρκη όταν τελείωσε η συζήτηση είπα στους δημοσιογράφους ότι ο Τούρκος συνάδελφος μου ζήτησε να διαπραγματευτούμε για την ελληνική κυριαρχία στο μισό Αιγαίο. Και με ρώτησαν: "γιατί δεν συζητάτε;" –οι Αμερικανοί δημοσιογράφοι– και είπα: "Είναι δυνατόν όταν κάποιος έρθει και σου δηλώσει την πρόθεσή του να σε φονεύσει, να διαπραγματευτείς τους όρους της δολοφονίας;".

Με δολοφόνους, με ληστές, με βιαστές δεν συζητεί κανείς. Αυτό είπα. Και νομίζω ότι έκανα πολύ καλά. Γιατί αμέσως όλοι κατάλαβαν, για τι θέμα μιλούσα.

Μετά από αυτά ήλθε η τουρκική προπαγάνδα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: ... (Δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Σας παρακαλώ!

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ (Υπουργός Εξωτερικών): Προσπάθησε να δημιουργήσει ένα θέμα.

Και με συγχωρείτε πάρα πολύ, κύριε Δανέλλη, εσείς προφανώς το κάνετε από καλή πίστη, αλλά το έκανε και ο αρχηγός σας, το κάνει και το Τύπος σας συστηματικά. Και γι' αυτό λέω ότι εσείς αναπαράγετε μία ανακριβή περιγραφή του γεγονότος αυτού, η οποία είναι αυτή την οποία διέδωσε η τουρκική προπαγάνδα για ευνοήτους λόγους. Δεν θέλω ούτε να σας στενοχωρήσω ούτε να σας κατηγορήσω.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΑΝΕΛΛΗΣ: Κύριε Υπουργέ, να αποδεχθώ την ερμηνεία σας και το πώς χρησιμοποιήσατε τους όρους αυτούς.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΙΟΥΦΑΣ: ... (Δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Σας παρακαλώ, κύριε Σιούφα.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΑΝΕΛΛΗΣ: Και πάλι, όμως, καταλήγω στο ίδιο συμπέρασμα που κατέληξα πριν. Έχω την πεποίθηση ότι αυτού του είδους οι εκφράσεις –και μας εξηγήσατε σε τι πλαίσιο εκφραστήκατε έτσι– δεν οδηγούν στην αποκλιμάκωση και της έντασης που υπάρχει και όλης αυτής της αναχρονιστικής αντίληψης που υπάρχει στις σχέσεις των δύο λαών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Σας παρακαλώ, να τελειώσει αυτή η συζήτηση, γιατί είναι προχωρημένη η ώρα και είμαστε και εκτός χρόνου.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Γενοκτονία δεν υπήρξε στην Κύπρο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Σας παρακαλώ, κύριε Σπυριούνη.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΑΝΕΛΛΗΣ: Δεν το αμφισβήτησε κανένας αυτό, κύριε συνάδελφε.

Θα ολοκληρώσω, κύριε Πρόεδρε, με μία φράση μονάχα. Γιατί νομίζω ότι είναι χρήσιμο, ειδικά σε αυτό το σημείο να αναφερθώ και σε πρόσφατες πρωτοβουλίες συνάντησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης των νησιών του Αιγαίου και του Νομού Έβρου με αντίστοιχους συναδέλφους τους των παραλίων της Μικράς Ασίας προ ημερών στη Μυτιλήνη και των επιχειρηματιών στη Θεσσαλονίκη, που δυστυχώς αυτή αμαυρώθηκε από τις προκλήσεις των φασιστοειδών και γνωστών ποικιλώνυμων στοιχείων της Θεσσαλονίκης, που δείχνουν όμως ότι υπάρχει και μια άλλη Ελλάδα, όπως και μια άλλη Τουρκία και κυρίως μια άλλη στρατηγική, εκείνη που υπηρετεί τη συνεννόηση και την κοινή προσπάθεια στα μεγάλα ερωτήματα που απασχολούν

τους δύο λαούς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Λυπάμαι, αλλά δεν μπορώ να σας δώσω άλλο χρόνο, κύριε συνάδελφε.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΑΝΕΛΛΗΣ: Κλείνω, κύριε Πρόεδρε ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Όχι, κύριε συνάδελφε, σας παρακαλώ. Έχει λήξει ο χρόνος σας.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΑΝΕΛΛΗΣ: Θέλω μόνο να δηλώσω ότι προς αυτήν την κατεύθυνση και σε κάθε βήμα που θα θεωρήσουμε ότι η Κυβέρνηση προβαίνει, έχοντας αυτήν την αντίληψη, να μας θεωρεί βεβαίως συμπαράστατες της.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: "Σφάξε με αγά μου να αγιάσω" και τελειώνει η υπόθεση. Και δεν το λέω για σας, κύριε Δανέλλη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Ο κ. Ρόκος έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, σήμερα προς το τέλος διεφάνη ότι σε αυτήν την Αίθουσα υπάρχει, δυστυχώς, ένα κλίμα υπερβολής στην εκμετάλλευση από την Πλειοψηφία η οποία, σε κάθε ευκαιρία, ακόμη και σε τόσο κρίσιμα ζητήματα, απαξιοί να συζητήσει με τη Μειοψηφία, με τα κόμματα της Αντιπολίτευσης.

Και εμένα, σαν νέο πολιτικό, με πικραίνει βαθύτατα η συμπεριφορά του κυρίου Πρωθυπουργού που, όπως σε ανάλογες συζητήσεις, αποχωρεί κάθε φορά ακριβώς τη στιγμή που μπαίνει ο Πρόεδρός μας. Είναι μια προσωπική εκτίμηση. Έχω την αίσθηση πως ο κύριος Πρωθυπουργός έχει ένα πρόβλημα με το ΔΗ.Κ.ΚΙ. Ένα πρόβλημα συνείδησης, πολιτικής συνείδησης. Ξέρει πως όταν μιλήσει ο Πρόεδρός μας θα ακούσει τη συνείδησή του.

Σε αυτόν τον κατήφορο βέβαια μπήκε και ο κύριος Υπουργός προς το τέλος όταν ενώ η εισήγηση του Προέδρου μας ήταν μια βαθιά αναλυτική συζήτηση για όλα τα ζητήματα στο διεθνή περίγυρο, για θέματα που αφορούν σήμερα τη σύγχρονη Ελλάδα, θέλησε να υποβαθμίσει αυτήν τη συζήτηση παρεμβαίνοντας –να μας βγάλει εδώ όλους ούτε λίγο ούτε πολύ αφέλεις– και λέγοντας ότι στη Μαδρίτη δεν έγινε τίποτα, μας φτύσανε και δροσιστήκαμε. Δεν είναι έτσι. Και δεν είμαστε μόνο εμείς που αντιδράσαμε και που ανησυχήσαμε. Ανησύχησε και κομμάτι της ίδιας της κυβερνητικής παράταξης. Τότε ήταν και με αυτήν τη συμφωνία, που ήταν άλλοι τριάντα δύο που χαρήκατε μετά, λέει, γιατί γίνετε είκοσι δύο. Αλλά έτσι δεν παραμερίζονται τα ουσιαστικά προβλήματα. Και υπάρχει πράγματι ένα μεγάλο ζήτημα στη χώρα μας. Σε αυτόν το διεθνή περίγυρο, μέσα από τις διεθνείς εξελίξεις, την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και της αγοράς, που οδήγησε στη νέα τάξη πραγμάτων και σε βίαιες αναλύσεις και ανατροπές, η χώρα μας είναι στο μάτι του κυκλώνα.

Είναι στη νοτιοανατολική πτέρυγα της Μεσογείου, όπου ήταν μια εστία πολλαπλών εκκινήσεων, τριβών και πολέμων.

Η Ελλάδα αν θέλει να έχει μνήμη γι' αυτά, θα θυμηθεί πως ήταν η μοναδική χώρα του δυτικού συνασπισμού, που βγήκε ηττημένη από τον τρίτο Παγκόσμιο Πόλεμο, τον ψυχρό πόλεμο των ΝΑΤΟϊκών δογμάτων, στην Ίμβρο, στην Τένεδο, στην Κωνσταντινούπολη και τελευταία στη Βόρειο Ήπειρο. Αυτό για τη θύμιση.

Το τέλος του ψυχρού πολέμου το ακολούθησε η εξωτερική αμφισβήτηση κυριαρχίας στο Αιγαίο, στη Μακεδονία, η αποδιάρθρωση του Ελληνισμού στη Βόρειο Ήπειρο.

Η Τουρκία είναι γνωστή σε όλο τον κόσμο. Ιστορικά είναι επιβεβαιωμένο ότι πράγματι έτσι είναι, ότι έσφαξε, ότι βίασε, ότι προκάλεσε τη διεθνή νομιμότητα και ειρήνη.

Σήμερα που ζει στη μεγάλη κρίση, κρίση εσωτερική κατ' αρχήν, που έχει και οικονομικά και πολιτικά χαρακτηριστικά, είναι η χώρα του μεγαλύτερου πληθωρισμού από αυτές που συναντηθήκατε προχθές, είναι η χώρα του μεγάλου παζαριού, όμως είναι και η χώρα της παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Είναι η χώρα, η οποία διώκει είκοσι πέντε εκατομμύρια Κούρδους με τους χειρότερους τρόπους. Είναι η χώρα που κάνει ακόμα εισβολές και σκοτώνει. Είναι η χώρα που αμφισβητείται ακόμα και από τα συγγενικά της κράτη. Είναι η χώρα που –ακόμα σε ζητήματα που μας αφορούν–

κατέχει το 40% της ανεξάρτητης Κυπριακής Δημοκρατίας, με εισβολή.

Σ' αυτήν την πραγματικότητα η ηγεσία της χώρας μας βρίσκεται σε μία πολιτική ψυχολογία, η οποία είναι στη σφαίρα της μειονεξίας, της αβεβαιότητας, τελικά της υποχωρητικότητας. Αποτέλεσμα αυτής της ψυχολογίας είναι την πολιτική της ήττας στα Ίμια, που συνεχίστηκε στα επικίνδυνα όρια του ενδοτισμού στη Μαδρίτη, με την αναγνώριση ζωτικών συμφερόντων. Πώς θα ερμηνεύεται αν είναι συμφωνία, αν είναι κουβέντα, αν είναι ψιλοκουβέντα, αν είναι στα περιθώρια της αναγνώρισης των νομίμων προσδιορισμένων συμφερόντων στο Αιγαίο, που νομιμοποιούν, εάν κανείς θέλει να διαβάσει την ιστορία –γιατί μας προκαλέσατε για την ιστορία– μία δικαιο-λογία στη βία, στην παραβίαση, σε θερμό επεισόδιο και πιθανόν και σε πόλεμο; Λέτε ότι γίνεται προσέγγιση βήμα προς βήμα. Εγώ λέω ότι υποχωρείτε βήμα προς βήμα.

Είπατε προηγούμενα, κύριε Υπουργέ, ότι είχατε δεκαεπτά παρατηρητές πράκτορες, δεν θυμάμαι πώς τους ονομάσατε, στη Θεσσαλονίκη. Και αυτό είναι μία αλήθεια. Αυτοί στην οποιαδήποτε περίπτωση, είτε από μέσα είτε απ' έξω, παρακολουθούν τις εξελίξεις και θέλουν πάντα να τις ελέγχουν. Λέτε όμως ότι στην Κρήτη ήρθαν μόνοι τους και χωρίς τρίτους.

Ήρθαν στην Κρήτη μόνοι τους και χωρίς τρίτους, γιατί είχαν πάρει εκ των προτέρων απόφαση ή σας είχαν δεσμεύσει, να μην αποφασίσετε για τίποτα. Γιατί το μόνο που αποφασίσατε στην Κρήτη, είναι να συναντηθείτε για να ξανασυζητήσετε. Κάνατε βεβαίως και κάτι άλλο, με την ευκαιρία. Επιβεβαιώσατε τη συμφωνία ή την κουβέντα, όπως τη χαρακτηρίσατε, της Μαδρίτης. Το παγιώσατε αυτό.

Κύριε Υπουργέ, ο ρόλος ο δικός μας εδώ μέσα είναι ο ρόλος της αναζήτησης της αλήθειας και της συζήτησης μέσω της Βουλής με τον ελληνικό λαό, για να βγούμε απ' αυτήν την κρίση. Και δεν μπορεί να μας στερείται κάθε φορά ο λόγος, ούτε να ειρωνεύεσθε τη δική μας πραγματική βούληση να συμβάλουμε στην αναζήτηση μιας λύσης. Και με παρησία το έκανε ο Πρόεδρός μας σήμερα στην εμπεριστατωμένη του ανάλυση, μελέτη για τη διεθνή πραγματικότητα.

Η συμπεριφορά μας είναι ειλικρινά, σεβασμού προς το Κοινοβούλιο και προς υμάς, άσχετα αν εσείς έχετε το δικό σας πρόβλημα και δεν το καταλαβαίνετε.

Όμως, από την άλλη μεριά, ο πανικός σας στην αναζήτηση μιας πραγματικότητας που ο καθένας την αντιλαμβάνεται όπως την αντιλαμβάνεται και κρίνεται από τον ελληνικό λαό, είναι δείγμα μικρότητας και αστάθειας. Αυτό νομίζω ότι ήθελε να πει προηγούμενα ο κ. Δανέλλης. Βεβαίως, επέχουν αυτοί οι χαρακτηρισμοί ιστορικά για την Τουρκία, αλλά χρησιμοποιούνται την κατάλληλη στιγμή και με τον κατάλληλο τρόπο, γιατί υπήρχε και ένα προηγούμενο ολισθήμα για τη Γερμανία "το γίγαντα με τα γυάλινα πόδια".

Είσατε παρορμητικός κύριε Υπουργέ. Εσείς είπατε ότι είσατε και πληθωρικός. Όμως δεν έχετε το δικαίωμα "να αναποδογυρίζετε την καρδιά", όπως λέει ο λαός. Αυτά που πραγματικά πολύς κόσμος και πριν από σας και σήμερα προσπάθησε να διορθώσει στα διάφορα FORA, δεν μπορείτε και δεν επιτρέπετε εσείς να τα αναποδογυρίζετε.

Κύριε Υπουργέ, υπάρχει μια διεθνής πραγματικότητα και ένα σκηνικό που πρέπει να μας κάνει επιφυλακτικούς. Πρέπει να στρατεύσετε όλες τις δυνάμεις που μπορείτε, για να δώσετε την αίσθηση στον ελληνικό λαό ότι έτσι έχουν τα πράγματα, αλλά μπορεί, να αντισταθεί. Αυτό θα το κάνετε επιβάλλοντας, κατά κάποιο τρόπο –αλλού το κάνετε– στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης –εκτός αν το κάνουν κάτω από τη δική σας καθοδήγηση– να σταματήσουν πια να λένε ότι είμαστε σε μειονεκτική θέση έναντι του υπερεξοπλισμού της Τουρκίας. Σταματήστε να μεταφέρετε σιγά-σιγά αυτό το φόβο στις λαϊκές δυνάμεις, εκτός αν πίσω απ' αυτήν τη στρατηγική θέλετε να αποκρύψετε κάποιες άλλες προθέσεις, δηλαδή, κάτω από το φόβο του ελληνικού λαού να επιβάλετε θέσεις, απόψεις και αποφάσεις.

Αν έτσι έχουν τα πράγματα, αυτό είναι ένα επικίνδυνο παιχνίδι. Η ιστορία δεν τελειώνει με μας. Συνεχίζει με τα

παιδιά μας και χρειάζεται η άσκηση πολιτικής παλληκαριά και χαμόγελο.

Εγώ σαν νέος Βουλευτής έχω προσπαθήσει πολλές φορές και πολλές βραδιές έχω σκεφθεί να αφομοιώσω την αγωνία του λαού, να την εμπεδώσω και να την κάνω πολιτική πρόταση. Και εγώ και όλα τα στελέχη του ΔΗΚΚΙ αυτό κάναμε και καταθέσαμε σήμερα μια πρόταση. Αξιοποιήστε την, τουλάχιστον. Μη βάζετε τυπικά ζητήματα σε αντιπαράθεση, τα οποία έχουν σχέση με τις συμπεριφορές σας και με τα κόμπλεξ σας, μιας και με μας έχετε ένα πρόβλημα. Καταλαβαίνετε ότι είμαστε η συνείδησή σας, που θα συνεχίσει την πορεία που εσείς, δυστυχώς, διακόψατε τα τελευταία χρόνια με την ανακάλυψη του εκσυγχρονισμού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κηρύσσεται περαιωμένη η προ ημερησίας διατάξεως συζήτηση σύμφωνα με το άρθρο 143 του Κανονισμού της Βουλής με πρωτοβουλία του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Δημοκρατίας κ. Κώστα Καραμανλή, σε επίπεδο Αρχηγών κομμάτων με θέμα: "Ενημέρωση της Βουλής για τα εθνικά θέματα".

Ο συνάδελφος κ. Δημήτριος Αλαμπάνος ζητεί ολιγοήμερη

άδεια απουσίας στο εξωτερικό.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά της Τετάρτης 22 Οκτωβρίου 1997 και της Πέμπτης 23 Οκτωβρίου 1997 και ερωτάται το Σώμα αν τα επικυρώνει.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Συνεπώς, τα Πρακτικά της Τετάρτης 22 Οκτωβρίου 1997 και της Πέμπτης 23 Οκτωβρίου 1997 επικυρώθηκαν.

Στο σημείο αυτό, κύριοι συνάδελφοι, δέχεσθε να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 00.58' λύεται η συνεδρίαση για σήμερα Παρασκευή 7 Νοεμβρίου 1997 και ώρα 10.00' με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: α) Κοινοβουλευτικό έλεγχο, συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) νομοθετική εργασία σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη και τη συμπληρωματική ημερήσια διάταξη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ